

Carlos Castaneda

VNITŘNÍ OHEŇ

*Chtěl bych vyjádřit svůj obdiv a vděčnost
mistrovi a učiteli H. Y. L. za to,
že mi pomohl obnovit energii
a naučil mě jinému způsobu,
jak dosáhnout naplnění a štěstí.*

PŘEDMLUVA

Již mnohokrát jsem psal o svém učednictví u mexického čaroděje dona Juana Matuse. Don Juan chtěl, abych pochopil určitá pojetí a osvojil si jisté praktiky, ale protože mi byly zcela cizí, neměl jsem jinou možnost, než jeho učení vylíčit formou vyprávění a popsat, co se stalo a jak se to stalo.

Uspořádání don Juanova učení vycházelo ze základního principu, že člověk má dvojí vědomí. Jeden typ vědomí don Juan označil jako vědomí pravé strany a druhý jako vědomí levé strany. První typ vědomí pak popisoval jako stav normálního vědomí, které je nezbýtné pro každodenní život, zatímco druhý typ prý je tajemnou stránkou člověka. Je to stav vědomí, které člověk potřebuje, aby mohl jednat jako čaroděj a vidoucí zřec. Podle toho také don Juan rozdělil i svoje učení na poučení pro stranu pravou a poučení pro stranu levou.

Když jsem byl ve stavu normálního vědomí, předával mi poučení pro pravou stranu. Toto učení jsem popisoval ve všech svých vyprávěních. Ve stavu normálního vědomí mi don Juan řekl, že je čarodějem, a dokonce mě seznámil s dalším čarodějem, s donem Genarem Floresem. Vzhledem k charakteru našeho vztahu jsem logicky usoudil, že mě přijali za svého učedníka.

Mé učednictví skončilo nepochopitelným činem, k němuž mě don Juan s donem Genarem dovedli. Přiměli mě skočit do propasti z vrcholku stolové hory.

V jednom ze svých vyprávění jsem vylíčil, co se tehdy na vrcholku hory odehrálo. V posledním dramatu don Juanova poučení pro pravou stranu si tenkrát zahrál sám don Juan a spolu s ním i don Genaro, dva jejich učedníci Pablito a Nestor a já. Nakonec jsme se Pablitem a Nestorem z vrcholu hory vrhli do propasti.

Ještě několik let poté jsem se domníval, že stačila moje absolutní

důvěra k donu Juanovi a donu Genarovi, abych se zbavil veškerého racionálního strachu tváří v tvář své faktické záhubě. Dnes už vím, že tomu tak nebylo. Dnes už vím, že tajemství celé té události se skrývá v don Juanově poučení pro levou stranu a že don Juan, don Genaro i jejich společníci museli vynaložit nesmírnou kázeň a vytrvalost, aby mohli své učení provádět.

Trvalo mi takřka deset let, než jsem si dokázal dát dohromady, co se během poučení pro levou stranu opravdu dělo a co mě vlastně dovedlo k tomu, že jsem byl hotov provést tak nepochopitelný čin – skočit do propasti.

Právě při učení pro levou stranu mi don Juan, don Genaro a jejich společníci umožnili vstupovat do toho, co se mnou skutečně provádějí děli a čím doopravdy byli. Neučili mě čarodějství, nýbrž tomu, jak ovládnout tři aspekty prastarého poznání, které udržovali: *vědění, stopařství a záměr*. Nebyli to čarodějové, nýbrž zřeci, vidoucí. A don Juan byl nejen vidoucím, ale také naguaelem.

Při učení pro pravou stranu mi don Juan již leccos vysvětlil o nagualu a *vidění*. Pochopil jsem to tak, že *vidění* je schopnost lidských bytostí rozšířit si pole vnímání natolik, aby mohly nejen vnímat, jak se věci jeví zvnějšku, ale přímo jejich podstatu. Don Juan mi vysvětlil, že vidoucí člověka *vidí* jako energetické pole, které vypadá jako světelné vejce. Říkal mi, že většina lidí má své energetické pole rozděleno na dvě části. U několika málo lidí se však toto pole dělí na čtyři a někdy na tři části. Tito lidé jsou pružnější a houževnatější, než je průměr, a proto se mohou stát nagualy, pokud se naučí *vidět*.

Při poučení pro levou stranu mi don Juan vysvětloval jemné spletnosti *vidění* a nagualství. Říkal, že být naguaelem je něco mnohem celistvějšího, složitějšího a dalekosáhlejšího, než jen být houževnatějším člověkem, který se naučil *vidět*. Být naguaelem znamená být vůdcem, učitelem a průvodcem.

Jako nagual byl don Juan učitelem skupiny zřeců. V této nagualové skupině bylo osm vidoucích žen, Cecilia, Delia, Hermelinda, Carmela, Nelida, Florinda, Zuleica a Zoila, tři vidoucí muži, Vicente, Silvio Manuel a Genaro, a čtyři poslové neboli kuryři, Emilito, John Tuma, Marta a Teresa.

Vedle své skupiny don Juan také učil a vedl skupinu učedníků, která bývá označována jako nová nagualova skupina. V této skupině byli čtyři mladí muži, Pablito, Nestor, Eligio a Benigno, spolu s pěti ženami, Soledad, la Gordou, Lidii, Josefínou a Rosou. Nomi-

nálním vůdcem nové nagualovy skupiny jsem byl já spolu s nagualkou Carol.

Aby mi don Juan mohl předávat svoje poučení pro levou stranu, musel jsem vstoupit do jedinečného stavu jasného vnímání, který je označován jako stav zvýšeného vědomí. Po celé ty roky, kdy jsem s ním byl ve spojení, mě opakovaně posunoval do tohoto stavu tak, že mě vždycky dlaní ruky udeřil do zad ve výši lopatek.

Don Juan mi vysvětlil, že ve stavu zvýšeného vědomí mohou učedníci jednat takřka stejně přirozeně jako v každodenním životě, ale zároveň mohou na cokoli zaostřit mysl s nebyvalou silou a jasností. Nedílnou charakteristickou vlastností stavu zvýšeného vědomí však je skutečnost, že si její nelze normálně vybavit. To, co se odehrává ve stavu zvýšeného vědomí, se stane součástí učednickova každodenního vědomí pouze po namáhavém a usilovném rozpominání.

Příkladem obtížnosti tohoto rozpominání byl můj vztah s nagualovou skupinou. S výjimkou dona Genara jsem se s nimi stýkal pouze ze tehdy, když jsem byl ve stavu zvýšeného vědomí. Proto jsem si je také vůbec nepamatoval ve svém normálním každodenním životě, a to dokonce ani jako mlhavé postavy ze sna. Způsob, jak jsem se s nimi stýkal, se stal takřka rituálem. Zajel jsem k donu Genarovi, jenž bydlel v malém městečku v jižní části Mexika. Okamžitě se k nám přidal don Juan a všichni tři jsme se pustili do don Juanova poučení pro pravou stranu. Potom mi don Juan posunul rovinu vědomí a vzápětí jsme odjeli do nedalekého většího města, kde bydlel společně s ostatními patnácti vidoucími.

Pokaždé, když jsem vstoupil do stavu zvýšeného vědomí, jsem nepřestával žasnout nad rozdíly mezi mými dvěma stranami. Měl jsem vždycky pocit, jako by se mi před očima odkryl závoj, jako kdybych byl až do té chvíle poloslepý a najednou jsem byl schopen vidět. Svoboda a čirá radost, která se mě při této příležitosti pokaždé zmocnila, se nedá srovnat s ničím, co jsem kdy prožil. A přece jsem současně pocítoval i děsivý smutek a touhu, které přicházely ruku v ruce s touto svobodou a radostí. Don Juan mi říkával, že bez smutku a touhy není nic úplné, protože bez smutku a touhy neexistuje střizlivost ani laskavost. Říkal mi, že moudrost bez laskavosti a poznání bez střizlivosti jsou bezcenné.

Rozvrh učení pro levou stranu vyžadoval, aby mi don Juan společně s některými ze svých vidoucích společníků vysvětlil trojí tvář

svého poznání, a sice mistrovství vědomí, mistrovství stopařství a mistrovství záměru.

Tato práce se zabývá mistrovstvím vědomí, jež je součástí celkového souboru učení pro levou stranu, souboru, kterým mě don Juan připravoval k vykonání onoho úžasného činu, skoku do propasti.

Vzhledem k tomu, že zkušenosti, o nichž tu vyprávím, se odehrály ve stavu zvýšeného vědomí, nemohou zapadat do každodenního života. Chybí jim světský kontext, přestože jsem se ze všech sil snažil toto zasazení doplnit, aniž bych si je musel představovat. Ve stavu zvýšeného vědomí si totiž člověk svoje okolí uvědomuje jen minimálně, protože celé jeho soustředění zaujímají detaily a bezprostřední činnost.

Bezprostřední činností v tomto případě přirozené bylo objasňování mistrovství vědomí. Don Juan chápal mistrovství vědomí jako moderní verzi nesmírně staré tradice, kterou nazýval tradicí dávných toltéckých zřeců.

I když měl pocit, že je s touto dávnou tradicí neoddělitelně spjat, sám sebe pokládal za jednoho ze zřeců nového cyklu. Když jsem se ho jednou zeptal, co je podstatným rysem vidoucích nového věku, vysvětlil mi, že oni jsou bojovníci absolutní svobody. Jsou prý takovými mistry vědomí, stopařství a záměru, že nejsou lapeni smrtí jako ostatní smrtelníci, nýbrž si sami volí okamžik svého odchodu z tohoto světa. V ten okamžik je pak stráví vnitřní oheň a oni zmizí z tváře země, svobodní, jako kdyby nikdy ani neexistovali.

NOVÍ VIDOUcí

Cestou do hor za donem Juanem jsem dorazil do města Oaxaca v jižním Mexiku. Když jsem brzy ráno z města odjížděl, jsem měl dobré tušení a zajel jsem na hlavní náměstí. A tam jsem ho také našel, jak sedí na své oblíbené lavičce, jako kdyby čekal, až půjdu kolem.

Přisedl jsem si k němu. Řekl, že má teď tady ve městě nějakou práci. Bydlí prý v místním penzionu a uvítal by, kdybych se u něj ubytoval, protože bude muset ve městě zůstat ještě dva dny. Chvilí jsme si povídali o tom, co dělám a jaké jsou problémy v akademickém světě.

A jak měl ve zvyku, udeřil mě znenadání do zad, zrovna když jsem to nejméně očekával, a ta rána mě posunula do stavu zvýšeného vědomí.

Velmi dlouho jsme pak seděli v tichosti. Dychtivě jsem čekal, až začne mluvit, ale přesto mě překvapilo, když promluvil.

„Dávno před tím, než do Mexika přišli Španělé, tu byli mimořádní toltéctví zřeci, kteří uměli nepředstavitelné věci. Byli posledním článkem řetězu poznání, který se táhl po tisíce let.“

Toltéctví zřeci byli lidé výjimeční. Tito mocní čarodějové bývali pochumní štvanci, kteří rozkrývali tajemství a udržovali tajné vědění, jež používali k ovlivňování lidí, z nichž se stávaly jejich oběti. Vědomí svých obětí dovedli připoutat ke všemu, nač si vzpomněli.“

Don Juan se odmíchl a se zájmem se na mě podíval. Měl jsem pocit, že čeká, až se ho na něco zeptám, ale nevěděl jsem, nač bych se měl ptát.

„Musím zdůraznit jednu důležitou skutečnost,“ pokračoval pak, „a sice fakt, že ti čarodějové věděli, jak fixovat vědomí svých obětí. Když jsem se o tom zmínil, nic ti to neřikalo. To mě nepřekvapuje.“

Připustit, že s vědomím se dá manipulovat, je asi jedna z nejtěžších věcí.“

Byl jsem zmaten. Věděl jsem, že mě někam vede, a pocítil jsem známou předtuchu, tentýž pocit, který jsem měl pokaždé, když začínal nové kolo svého učení.

Řekl jsem mu, jaké mám pocity. Neurčitě se usmál. Když se smál, zpravidla budil dojem radosti. Tentokrát však byl zcela jistě něčím zaujat. Chvilí se zdálo, že uvažuje, jestli má nebo nemá pokračovat. Dychtivě se na mě znovu zahleděl a pomalu mi upřeným pohledem přejížděl po celém těle. Potom přikývl, zřejmě spokojen, a řekl, že jsem připraven k poslednímu cvičení, jímž procházejí všichni bojovníci, než se mohou začít pokládat za způsobilé stát na vlastních nohou. To mě ještě víc zmátlo.

„Budeme si povídat o vědomí,“ pokračoval. „Toltéctví zřeci uměli zacházet s vědomím. Byli vlastně svrchovanými mistry tohoto umění. Když říkám, že uměli fixovat vědomí svých obětí, chci tím říct, že jejich tajné vědění a tajné praktiky jim umožnily vypáčit tajemství z vědomí a uvědomování. Dost z jejich praktik přežilo do dneška, ale naštěstí ve změněné formě. Říkám naštěstí, protože – jak ti ještě vysvětlím, ty jejich praktiky nedovedly staré vidoucí Tolteky ke svobodě, ale do záhuby.“

„A vy sám ty praktiky znáte?“ zeptal jsem se.

„Samozřejmě. Nemůžeme ty techniky neumět, ale to přece ještě neznamená, že je provozujeme. Máme na to jiný názor. My patříme k novému cyklu.“

„Ale vždyť vy sám sebe pokládáte za čaroděje, done Juane, nebo snad ne?“

„Ne,“ odpověděl, „já jsem bojovník, jenž vidí. Vlastně všichni jsme *los nuevos videntes*, noví zřeci, noví vidoucí. Čarodějové byli staří zřeci.“

Čarodějství znamená pro obyčejného člověka něco špatného, ale přitom je jím pořád fascinován. Proto jsem té také vedl k tomu, abys nás v normálním stavu vědomí pokládal za čaroděje. Takové věci je radno dělat, abychom upoutali pozornost. Ale být opravdu čarodějem, to by pro nás znamenalo vejít do slepé uličky.“

Chtěl jsem vědět, jak to myslí, ale on o tom odmítl mluvit. Že pryč se ještě k tomuto tématu podrobně vrátí, až pokročíme dál s výkladem o vědomí.

Pak jsem se ptal na původ toltéckého vědění.

„Toltékové jedli rostliny síly a to přivedlo na stezku poznání. Ať už je k tomu poháněla zvědavost nebo hlad, nebo se to snad stalo nedopatřením, každopádně je jedli. Jakmile v nich jednou rostliny síly vyvolaly svůj účinek, bylo už pak jen otázkou času, kdy začnou někteří z nich analyzovat svoje zkušenosti. Podle mého soudu museli být první lidé na stezce poznání nesmírně odvážní, ale zároveň se velice mylili.“

„Ale tohle všechno jsou nejspíš jen vaše dohady, že, done Juane?“

„Ne, já se nedohaduju. Já jsem vidoucí, a když na tu dobu zaměřím svoje vidění, tak vím, co všechno se dělo.“

„Chcete snad tvrdit, že dopodrobna vidíte věci z minulosti?“

„Vidění je zvláštní pocit poznávání,“ odtušil. „Poznáváš něco bez nejmenšího stínu pochybností. V tomto případě vím, co ti lidé dělali, ale nejen proto, že je vidím, ale také proto, že jsme tak těsně spojeni.“

Don Juan mi vysvětlil, že používá slovo Tolték v jiném smyslu, než mi rozumím já. Pro mě označuje celou kulturu, Toltéckou říši, zatímco pro něho výraz „Tolték“ znamená totéž co „člověk oddaný poznání“.

V dobách, které pryč má na mysli, tedy několik staletí, ba možná tisíciletí před příchodem Španělů, žili všichni tito lidé, oddaní poznání, na rozlehleém zeměpisném území, na sever i na jih od mexického údolí. Jejich zaměstnáním byly zvláštní pracovní obory: léčili, čarovali, vyprávěli příběhy, tančili, věštili z orákula, připravovali jídlo a pítí. Tyto obory vyžadovaly a podporovaly zvláštní typ moudrosti, kterou se pak tito lidé odlišovali od průměru. Toltékové navíc patřili do struktury každodenního života, asi tak jako k dnešní době patří doktoři, umělci, učitelé, kněží a obchodníci. Svoje povolání provozovali pod přísným dohledem organizovaných bratrstev. Stali se zdatnými a vlivnými do té míry, že ovládali dokonce i skupiny lidí, kteří žili mimo zeměpisné území Toltéků.

Don Juan vyprávěl, že se celá staletí zabývali rostlinami síly. Když se konečně někteří z nich naučili vidět, ti nejpodnikavější začali vidět učít i ostatní, kteří byli také oddáni poznání. A to byl začátek jejich konce. Jak plynul čas, počet zřeců stoupal a jejich posedlost tím, co vidí, která je naplňovala obřadnou úctou i strachem, nabyla na takové intenzitě, že přestali být oddáni poznání. Byli neobyčejně zdatní ve vidění a dovedli uplatňovat velikou moc nad zvláštními světy, jichž byli svědky. Ale nebylo jim to nic platné. Vidění podkopalo jejich sílu a přimělo je k posedlosti tím, co viděti.

„A co dneska, done Juane?“

„Pár jich je. Jsou roztroušeni všude, víš.“

„A znáte je?“

„Odpovědět na tak jednoduchou otázku je to nejtěžší. Některé známe velice dobře. Ale nejsou přesně jako my, protože místo *stopařství, snění a záměru*, jak doporučují noví vidoucí, se soustředili na jiný zvláštní aspekt poznání, jako je třeba tanec, čarování nebo mluvení. Ti, kdo jsou přesně jako my, nám ale do cesty nepřijdou. Tak to zavedli vidoucí, kteří žili v době španělského dobývání, aby se vyhnuli vyhlazení při konfrontaci se Španěly. Každý z vidoucích založil svou linii. Ne všichni měli svoje následovníky, takže těchto větví je už málo.“

„Znáte někoho, kdo je stejný jako my?“ zeptal jsem se.

„Pár,“ odpověděl lakonicky.

Žádal jsem ho, aby mi řekl všechno, co může, protože toto téma mě nesmírně zajímá. Je pro mě nanejvýš důležité, abych znal jejich jména i adresy a mohl si věci ověřit a doložit.

Don Juan zjevně nebyl nakloněn tomu, aby mi vyhověl. „Noví vidoucí už mají trochu takového ověřování za sebou,“ prohlásil. „Polovina z nich v těch ověřovacích místnostech nechala kosti, takže jsou z nich teď samotáři. A tak to také nechme. Můžeme se bavit jen o naší linii. O té si můžeme povídat, kolik se nám zachce.“

Vysvětlil mi, že všechny linie vidoucích začaly ve stejné době a stejným způsobem. Ke konci šestnáctého století se každý nagual se svou skupinou zřeců záměrně izoloval a přerušil otevřené kontakty s ostatními skupinami. Důsledkem této drastické izolace bylo vytvoření jednotlivých linií. Naše linie prý měla čtrnáct nagualů a sto dvacet šest vidoucích. Někteří z nagualů u sebe měli pouze sedm zřeců, jiní jich měli jedenáct a někteří dokonce patnáct.

Don Juanovým učitelem, neboli dobrodincem, jak ho nazýval, byl nagual Julian, a naguaelem před Julianem byl Elias. Ptal jsem se, jestli zná jména všech čtrnácti nagualů. Vyjmenoval mi je a zopakoval, abych se je mohl naučit. Rekl mi také, že osobně znal těch patnáct vidoucích, kteří tvořili skupinu jeho dobrodince, a že také znal učitele svého dobrodince, naguala Eliase, i jedenáct zřeců z jeho skupiny.

Don Juan mě ujistil, že naše linie je zcela výjimečná, protože prošla drastickou změnou v roce 1723, kdy na ni dolehly vnější vlivy, které neúprosně změnily náš směr. O události samotné však

„Avšak někteří zřeci tomuto osudu unikli. Byli to velicí lidé, kteří navzdory svému *vidění* nikdy nepřestali být oddaní poznání. Někteří z nich se snažili využívat *vidění* pozitivně a naučit tomu i své bližní. Jsem přesvědčen, že pod jejich vedením přešli obyvatelé celých měst do jiných světů a nikdy se už nevrátili zpátky.“

Ale ti vidoucí, kteří uměli jenom *vidět*, dopadli špatně. Když zemí, kde žili, napadli dobyvatelé, byli stejně bezbranní jako všichni ostatní.

Dobyvatelé se zmocnili toltéckého světa. Všechno si přivlastnili, ale *vidět* se nikdy nenaučili.“

„A proč myslíte, že se nikdy nenaučili *vidět*?“ zeptal jsem se.

„Protože toltécké postupy jen kopírovali, ale neměli vnitřní poznání Toltéků. Dodneška jsou po celém Mexiku řady čarodějů, potomků těch dobyvatelů, kteří napodobují toltécké způsoby, ale nevědí, co dělají a o čem mluví, protože nejsou vidoucí.“

„A kdo byli ti dobyvatelé, done Juane?“

„Jiní Indiáni. Když přišli Španělé, staří zřeci už byli pryč několik staletí. V té době tu však už bylo nové pokolení zřeců, kteří si začali zajišťovat svoje místo v novém cyklu.“

„Co znamená to nové pokolení zřeců, done Juane?“

„Když byl zničen svět prvních Toltéků, vidoucí, kteří přežili, se stáhli a s velikou vážností začali přezkoumávat svoje praktiky. Ze všeho nejdříve zjistili, aby se rozhodujícím momentem stalo *stopařství, snění a záměr* a přestal se klást takový důraz na používání síly rostlin. To nám možná naznačuje, co se s nimi opravdu dělo, když tyto rostliny pojídali.“

Nový cyklus se zrovna začínal ujímat, když španělští dobyvatelé zaplavili zemi. Naštěstí už v té době noví zřeci byli důkladně připraveni a mohli se postavit tomuto nebezpečí. Svoje *stopařské* umění už uměli dokonale.“

Staletí poroby, která následovala, vytvořila podle dona Juana novým vidoucím ideální podmíanky, v nichž si mohli zdokonalovat svoji dovednost. Je dost zvláštní, že právě extrémní krutost a útlak té doby jim poskytl potřebnou hnací sílu, aby zdokonalovali svoje nové principy. A vzhledem k tomu, že nikdy svoji činnost nevyzradili, byli ponecháni na pokoji a mohli si mapovat svoje objevy.

„A bylo během dobývání hodně nových zřeců?“ zeptal jsem se.

„Zpočátku ano, ale ke konci už jich zbyla jen hrstka. Ostatní byli zlikvidováni.“

v tuto chvíli nechtěl hovořit, jenom prohlásil, že odtud se počítá nový počátek a že osm naguealů, kteří od té doby ovládali tuto linii, lze považovat za podstatně jiné, než bývalo oněch šest, kteří jim předcházeli.

Don Juan měl jistě nějakou práci, o níž se musel postarat, protože nazířím jsem ho celé dopoledne neviděl. Mezitím do města dorazili tři z jeho učedníků, a sice Pablito, Nestor a la Gorda. Nakupovali nářadí a materiál pro Pablitovo truhlářství. Doprovázeli jsem je a pomáhal jsem jim vyřizovat všemožné pochůzky. Potom jsme se všichni ni vrátili zpátky do penzionu.

Seděli jsme a povíдали si, když don Juan vešel do mého pokoje. Oznámil nám, že po obědě odjíždíme. Ještě před obědem si prý však se mnou musí o něčem v soukromí promluvit. Chtěl, abychom se jen my dva nejdřív prošli po hlavním náměstí a potom že se všichni sejdem v restauraci.

Pablito s Nestorem se zvedli a řekli, že si ještě něco vyřídí, než se s námi sejdou. Zato la Gorda vypadala dost nespokojeně.

„A o čem si to chcete povídat?“ vyjela, ale rychle si uvědomila svou chybu a zachichotala se.

Don Juan se na ni podíval zvláštním způsobem, ale neřekl nic.

Povzbuzena jeho mlčením, la Gorda navrhla, abychom jí vzali s sebou. Ujišťovala nás, že nás nebude ani v nejménším obtěžovat.

„To věřím, že bys nás vůbec neobtěžovala,“ řekl jí don Juan, „ale já opravdu nechci, abys slyšela něco z toho, co mu musím říct.“

Bylo zcela očividné, jak se la Gorda zlobí. Když jsme s donem Juanem vycházeli z místnosti, celá zčervenala. Tvář se jí pokryla úzkostí a napětím a okamžitě se celá zkrivila. Ústa měla pootevřená a rty suché.

La Gordina nálada ve mně vyvolala neblahé tušení. Odcházel jsem skutečně stísněný. I když jsem nic neřekl, zdálo se mi, že si don Juan všiml mých pocitů.

„Ty bys měl la Gordě ve dne v noci děkovat,“ řekl mi znenadání. „Pomáhá ti zničit tvou vlastní sebedůležitost. Plní v tvém životě úkol malého tyрана, ale tobě to ještě nedošlo.“

Procházel jsem se po náměstí, dokud ze mě nervozita nevyprchala. Potom jsme se posadili na don Juanovu oblíbenou lavičku.

„Staří vidoucí měli opravdu veliké štěstí, protože měli dost času

a mohli poznat úžasně věci. Říkám ti, že uměli divy, které si dnes nedovedeme ani představit,“ začal don Juan.

„A kdo je to všechno naučil?“

„Všechno se naučili sami díky *vidění*. Na většinu toho, co dnes v naší linii známe, přišli právě oni. Noví zřeci jen opravili chyby starých, ale základ toho, co známe a děláme, se ztratil v toltéckých dobách.“

Vysvětlil mi, že z hlediska učení je jeden z nejjednodušších, a přece nejdůležitějších objevů poznání, že člověk má dva typy vědomí. Staří vidoucí to označili jako pravá a levá strana člověka.

„Staří vidoucí zjistili, že učedníky nejlépe naučí svému vědění, budou-li je posouvat na levou stranu, do stavu zvýšeného vědomí. Skutečné učení se odehrává právě tam.“

Kdysi bývaly starým vidoucím dávány do učení malé děti,“ pokračoval don Juan, „aby nepoznaly jiný způsob života. A když dospěly, braly si zas do učení jiné děti. Jen si pomysli, jaké věci museli staří odhalit, když se po staletí takto soustředili a přesouvali zleva doprava.“

Namítl jsem, že pro mě jsou ty přesuny velice znepokojující. Odpověděl, že on sám měl podobné zkušenosti jako já. Jeho dobrodinec nagueal Julian v něm vytvořil hluboký rozštěp, když ho nechával přesouvat se z jednoho typu vědomí do druhého, sem a tam. Jasnost vědomí a svoboda, které prožíval ve stavu zvýšeného vědomí, prý pro něj jsou v naprostém rozporu s racionálními odůvodněními, obranami, hněvem a strachem normálního stavu vědomí.

Staří zřeci prý vytvářeli tuto polaritu tak, aby vyhovovala jejich konkrétním cílům. Přiměli tím svoje učedníky dosáhnout koncentrace, kterou potřebovali, aby je mohli učit technikám čarodějství. Noví vidoucí ji však používají k tomu, aby dovedli svoje učedníky k přesvědčení, že v člověku jsou možnosti, které si vůbec neuvědomuje.

„Noví vidoucí věnují nejvíce úsilí vysvětlení tajemství vědomí. Zhustili to celé do několika pojmů a činů, kterým učí své učedníky, když jsou ve stavu zvýšeného vědomí.“

Hodnota vyučovací metody nových zřeců prý tkví v tom, jakým způsobem se využívá fakt, že si nikdo nemůže pamatovat, co se děje, když je ve stavu zvýšeného vědomí. Tato neschopnost cokoli si zapamatovat vytváří pro bojovníky takřka nepřekonatelnou ba-

riéru. A jestliže mají bojovníci pokračovat, musí se rozpomenout na všechny instrukce, které kdy dostali. A na tato poučení si dokážou vzpomenout teprve po létech boje a kázně. Za tu dobu se jim však už zvnitřní pojmy i postupy, které se naučili, a právě tím získají sílu, kterou podle nových vidoucích mají mít.

MALÍ TYRANI

O ovládní vědomí se mnou pak don Juan několik měsíců vůbec nemluvil. Znovu o tom začal, když jsme zrovna byli v domě, kde bydlela nagonalova skupina.

„Pojď se projít,“ položil mi ruku na rameno. „Anebo ještě líp, pojďme do města na náměstí, kde je hodně lidí. Tam si sedneme a budeme si povídat.“

Překvapilo mě, když na mně promluvil. Byl jsem tam u nich už několik dní a za celou tu dobu mě ani nepozdravil.

Když jsme s donem Juanem vycházeli z domu, připlétla se k nám la Gorda a domáhala se, abychom ji vzali s sebou. Byla zřejmě skálopevně rozhodnuta nenechat se odmítnout. Don Juan ji velmi přísným hlasem oznámil, že si se mnou musí promluvit o něčem soukromém.

„Vy se chcete bavit o mně,“ obvinila nás. Tón jejího hlasu i gesta prozrazovala podezřívavost i rozmrzelost.

„To máš teda pravdu,“ přitakal don Juan suše. Prošel kolem ní, ani se na ni nepodíval.

Šel jsem za ním. Mlčky jsme došli až na náměstí. Když jsme se posadili, zeptal jsem se, jestli vůbec na la Gordě najdeme něco, o čem bychom si tak mohli povídat. Pořád mě ještě tížilo, jak výhruzně se dívala, když jsme odcházeli z domu.

„Na la Gordě není nic, o čem bychom si měli promluvit, a na nikom jiném také ne,“ ujistil mě. „Rekl jsem jí to jen proto, abych vyprovokoval tu její náramnou sebedůležitost. A vyšlo to. Teď je na nás rozzuřená. A jestli ji znám dobře, tak si teď bude mluvit sama pro sebe tak dlouho, dokud si zase nespraví svou sebedůvěru a nevykrmí své spravedlivé rozhořčení, že jsme ji odmítli a udělali z ní blbce. A vůbec by mě nepřekvapilo, kdyby nás tady v parku na lavičce přepadla.“

„Když ne o la Gordě, tak o čem tedy budeme mluvit?“ zeptal jsem se.

„Budeme pokračovat v tom, co jsme začali v Oaxace,“ odpověděl. „Abys pochopil výklad o vědomí, budeš muset vynaložit co největší úsilí a být hotov přesouvat se sem a tam mezi rovinami vědomí. Během naší rozmluvy od tebe budu vyžadovat naprosté soustředění a trpělivost.“

Postěžoval jsem si, že se kvůli němu cítím velmi nespokojen, protože se poslední dva dny odmítal se mnou vůbec bavit. Podíval se na mě a pozvedl obočí. Na rtech mu zahrál úsměv a pak zmizel. Uvědomil jsem si, že mi dává najevo, že nejsem o nic lepší než la Gorda.

„Provokoval jsem tvou sebedůležitost,“ zamračil se. „Sebedůležitost je náš největší nepřítel. Zamysli se nad tím. To, co nás oslabuje, je pocit uraženosti ze skutků a příčinů našich bližních. Naše sebedůležitost od nás vyžaduje, abychom většinu života strávili někým uražení.“

Noví vidoucí doporučovali snažit se ze všech sil vymýtit sebedůležitost ze života bojovníků. Já se tím doporučením řídim a většinu svého úsilí s tebou jsem upravoval tak, abych ti ukázal, že bez své vlastní sebedůležitosti jsme nezranitelní.“

Když jsem ho poslouchal, oči se mu najednou rozzářily. Uvědomil jsem si, že mi to připadá, jako by se měl každou chvíli rozesmát, ačkoli pro to není nejmenší důvod. Najednou mě vyděsil prudký a bolestivý úder na pravou stranu obličeje. Vyskočil jsem z lavičky. Za mnou stála la Gorda, s rukou ještě zvednutou. Tváře měla zrudlé hněvem.

„A teď si můžeš říkat, co se ti na mně nelíbí. Hned pro to máš lepší důvody,“ křičela. „Ale jestli chceš něco říkat, tak mi to řekni rovnou do očí!“

Zdálo se, že ji ten výbuch vyčerpá, protože se posadila na betonovou zem a rozplakala se. Don Juan se ani nepohnul a nevyšlovně se bavil. Úplně jsem ztuhl čirou zuřivostí. La Gorda na mě upírala nasušený pohled. Potom se obrátila k donu Juanovi a krotce mu řekla, že nemá právo ji kritizovat.

Don Juan se tak smál, že se ohýbal málem až k zemi. Ani nebyl schopen promluvit. Párkrát se mi pokusil něco říct, ale nakonec vstal a odešel. Tělo se mu stále ještě otřásalo smíchem.

Chtěl jsem se za ním rozeběhnout, pořád rozezlený na la Gordu, kterou jsem tu chvíli zcela pohrdal, a najednou se mi přihodilo něco

neobyčejného. Uvědomil jsem si, co donu Juanovi přišlo tak náramně k smíchu. Byli jsme si totiž s la Gordou oba strašlivě podobní. Náš vlastní význam byl přímo monumentální. Moje ohromení a zuřivost, že jsem dostal facu, byly přesně takové, jako la Gordiny pocity hněvu a podezřívavost. Don Juan měl pravdu. Břemeno vlastní důležitosti je strašlivou překážkou.

Běžel jsem za ním, vzrušený radostí. Slzy mi tekly po tvářích. Dohonil jsem ho a řekl mu, co jsem si uvědomil. V očích mu svítilo čtveráctví a potěšení.

„A co mám dělat s la Gordou?“ ptal jsem se ho.

„Nic,“ odpověděl. „Pochopení je vždycky osobní.“ A přešel na jiné téma. Znamení prý nám ukazují, abychom se k hovoru vrátili zase u něj doma, a to buď ve velké místnosti, kde jsou pohodlná křesla, nebo v zadním patiu, které je obklopeno zastřešenou chodbou. Kdykoli prý něco vykládá uvnitř v domě, tato dvě místa jsou pro všechny ostatní uzavřena.

Vrátili jsme se tedy zpátky domů. Don Juan všem vylíčil, co la Gorda provedla. Pobavení, které dávali všichni najevo, dostalo la Gordu do velice nepřijemné pozice.

„Sebedůležitost se nedá porazit útloucí,“ poznamenal don Juan, když jsem vyjádřil svou starost o la Gordu.

Pak všechny požádal, aby odešli z místnosti. Posadili jsme se a don Juan začal s výkladem.

Vidoucí, staří i noví, se prý dělí do dvou kategorií. Do té první patří ti, kdo jsou ochotni cvičit se ve zdrženlivosti a kdo svou činnost dovedou nasměrovat k pragmatickým cílům, které jsou ku prospěchu ostatním vidoucím a vůbec všem. Do druhé kategorie patří ti, kteří o zdrženlivost ani pragmatické cíle nestojí. Vidoucí se všeobecně shodují v tom, že tato druhá skupina selhává na problémů vlastní důležitosti.

„Vlastní důležitost není nic jednoduššího ani naivního,“ vysvětloval don Juan. „Je na jedné straně jádrem všeho, co je v nás dobré, a na druhé zas jádrem všeho, co je v nás mizerné. Zbavit se té mizerné sebedůležitosti vyžaduje mistrovskou strategii. Vidoucí si odjakživa nejvíce vážili těch, kdo to dokázali.“

Postěžoval jsem si, že mě sice představa vymýcení vlastní důležitosti občas velice přitahuje, ale ve skutečnosti je mi značně nepohodlitelná a jeho pokyny, jak se jí mám zbavit, mi připadají natolik vágní, že nejsem schopen je dodržovat.

„Už mnohokrát jsem ti říkal, že člověk musí mít velikou představitost, aby mohl jít po cestě poznání. Víš, stezka poznání vůbec není tak čirá a jasná, jakou bychom ji chtěli mít.“

Býl jsem celý nespůj, a tak jsem se s ním přel, že mi ta jeho napomínání o sebedůležitosti připomínají katolická příkázání. Celý život mi vykládali o zlu a hříchu, až mi otrnulo.

„Bojovníci bojují proti vlastní důležitosti, protože je to součást jejich strategie, a nikoli z principu. Ty děláš tu chybu, že to, co ti říkám, chápeš z hlediska morálky.“

„Ale vy mi připadáte jako vysoce morální člověk, done Juane,“ trval jsem na svém.

„Ty sis všiml jen mé bezchybnosti, a to je všechno.“

„Bezchybnost stejně jako zbavit se své sebedůležitosti, to jsou pro mě moc vágní pojmy, aby pro mě mohly mít vůbec nějakou cenu,“ poznamenal jsem.

Don Juan se dusil smíchem. Vyzval jsem ho, aby mi vysvětlil, co to je ta bezchybnost.

„Bezchybnost není nic jiného, než správné využívání energie. V tom, co říkám, není sebemenší stopa morálky. Naštěstí jsem energii, a proto jsem bezchybný. Abys to pochopil, musíš si sám našetřit dost energie.“

Dlouho jsme mlčeli. Chtěl jsem přemýšlet o tom, co říkal. Najednou začal opět mluvit.

„Bojovníci si vedou strategickou inventuru. Zaznamenávají si všechno, co dělají. Potom rozhodují, co z toho se dá změnit tak, aby si z hlediska vydávání energie mohli dovolit odddech.“

Přel jsem se, že takový seznam by musel zahrnovat všechno, co je pod sluncem. Trpělivě mi odpovídal, že strategická inventura, o níž mluvím, se týká jen návykových modelů chování, které nejsou podstatné pro přežití a blaho člověka.

Chopil jsem se příležitosti a poukázal na to, že přežití a blaho jsou kategorie, které se dají donekonečna vykládat všelijak, a proto se nelze dohodnout na tom, co je a co není podstatné pro přežití a blaho.

A jak jsem tak mluvil, začal jsem ztrácet sílu. Nakonec jsem zmlkl, protože jsem si uvědomil marnost svých argumentů.

Don Juan prohlásil, že vlastní důležitost figuruje ve strategické inventuře bojovníků jako činnost, která spotřebovává největší množství energie, a proto se jí snaží vymýtit.

„Jedním z hlavních zájmů bojovníka je uvolnit tuto energii a využít ji tváří v tvář neznámu,“ pokračoval don Juan. „A činnost, kterou se tato energie přeměrovává, je právě bezchybnost.“

Výprávěl, že nejučinější strategii vypracovali nepopiratelní mis-tři *stopařství*, zřeci z doby španělského dobývání. Má šest prvků, které se vzájemně doplňují. Pět z nich bychom mohli nazvat atributy bojovníka. Je to ovládnání, kázeň, shovívavá trpělivost, správné načasování a *vůle*. Tyhle prvky patří ke světu bojovníka, který bojuje za ztrátu vlastní důležitosti. Šestý prvek, jenž je snad ze všech nejdůležitější, patří k vnějšímu světu a nazývá se malý tyran.

Podíval se na mě, jako kdyby se mlčky ptal, jestli mu rozumím.

„Jsem z toho už opravdu zmatený,“ řekl jsem. „Pořád mi říkáte, že la Gorda je malým tyranem mého života. Tak co to tedy je, ten malý tyran?“

„Malý tyran je ten, kdo tě trápí,“ odpověděl. „Je to někdo, kdo buď má nad bojovníkem takovou moc, že rozhoduje o jeho životě a smrti, nebo ho prostě otravuje až k šílenství.“

Don Juan se zářivě usmíval, když se mnou mluvil. Noví vidoucí si prý rozpracovali vlastní klasifikaci malých tyranů. Ačkoli prý toto zjištění patří mezi jejich nejzávažnější a nejdůležitější objevy, nepostrádají u něj smysl pro humor. Ujišťoval mě, že v každé z jejich klasifikací je nádech škodolibého humoru, protože humor je jediným prostředkem, jak odradit nutkavost lidského vědomí vytvářet si inventář a těžkopádné klasifikace.

V souladu se svou praxí pokládali noví vidoucí za vhodné pojmenovat svou klasifikaci podle primárního zdroje energie, tedy podle jednoho a jediného vládce vesmíru, jehož jednoduše nazvali tyranem. Přirozeně, že ostatní despoti a vladaři stojí nekonečně níže než kategorie tyrana. Ve srovnání se zdrojem veškerenstva jsou děsiví a tyranští lidé jenom šaškové, a proto je také označili jako malé tyraný, *pinches tiranos*.

Don Juan vysvětloval, že existují dvě podtřídy menších malých tyranů. První podtřída sestává z malých tyranů, kteří člověka prakticky následují a přivolávají na něj pohromy, nicméně nikomu fakticky nezpůsobují smrt. To jsou malí tyraní, *pinches tiranitos*. Do druhé podskupiny patří malí tyraní, kteří jenom donekonečna provokují a otravují. To jsou tyraní mrňousové, *pinches tiranitos chiquitos*, nebo také tyraní potěr, *repinches tiranitos*.

Jeho klasifikace mi připadala absurdní. Byl jsem přesvědčen, že si ty španělské výrazy vymýšlí. Zeptal jsem se ho, jestli je to tak.

„Vůbec ne,“ odvětil s pobaveným výrazem. „Noví vidoucí jsou velicí milovníci klasifikací. Genaro je nepochybně jeden z největších a kdybys ho pečlivě pozoroval, přesně bys pochopil, jak noví vidoucí ty svoje klasifikace cítí.“

Hlasitě se rozesmál, jak jsem poptený, když jsem se ho ptal, jestli si ze mě utahuje.

„To by mě ani ve snu nenapadlo,“ usmíval se. „Genaro by to možná udělal, ale já ne, a zejména ne, když vím, jak klasifikace chápeš. To jenom, že noví vidoucí jsou ke všemu strašně neuctiví.“

Malí tyránci, vysvětloval dále, se dělí do čtyř kategorií. Jedna skupina týrá svou brutalitou a násilím, druhá tím, že svou scestností vytváří nesnesitelně úzkostné předtuchy. Třetí trápí smutkem a poslední zas týrá tím, že dohání bojovníky k zuřivosti.

„La Gorda je třída sama o sobě,“ dodal. „Ta je čiperný tyránek mrňous. Dožírá tě, že by ses rozletěl na kusy, dohání tě k zuřivosti. A dokonce tě i fackuje. Tím vším tě učí, jak se odpoutat.“

„Ale to není možné!“ protestoval jsem.

„Ty sis ještě nedal dohromady všechno, co patří ke strategii nových vidoucích. Jakmile to jednou uděláš, poznáš, jak účinné a chytré zařazení je používat malé tyrany. Řekl bych, že tahle strategie nejen člověka zbavuje vlastní důležitosti, ale také připravuje bojovníky na to, aby si nakonec uvědomili, že bezchybnost je jediná věc, která na stezce poznání platí.“

Prohlásil, že to, co mají noví vidoucí na mysli, je smrtelné nebezpečný manévr, při němž je malý tyran jako vrcholek hory a atributy bojovníka jako horolezci, kteří se mají potkat na vrcholku.

„Obvykle se rozehrají jenom čtyři atributy,“ pokračoval. „Pátý, totiž *vüle*, se schovává pro poslední konfrontaci, když bojovníci stanou tváří v tvář, řekněme, popravčí čtětě.“

„A proč se to dělá takhle?“

„Protože *vüle* patří do jiné sféry, do neznáma. Čtyři ostatní patří ke známému, přesně tam, kde jsou zabydleni i malí tyrani. Vlastně to, co z lidských bytostí dělá malé tyrany, je právě posedlost, s níž manipulují známým světem.“

Don Juan vysvětloval, že vzájemnou souhru všech pěti atributů bojovníka provádějí pouze vidoucí, kteří jsou také bezchybnými

bojovníky a ovládají *vůli*. Taková souhra je nejvyšším manévrem, který se nedá provadět na každodenním lidském jevišti.

„Čtyři atributy stačí na nejhorší z malých tyránů. To je všechno, čeho je třeba, samozřejmě za předpokladu, že se malý tyran našel. Jak jsem již řekl, malý tyran je vnější element, který nemůžeme ovládat. A tento prvek je možná ze všech nejtěležitější. Můj dobrodinec říkával, že bojovník, který natrefí na malého tyrana, má štěstí. Chtěl tím říct, že máš kliku, když ho potkáš na své stezce, protože když se ti to nepodaří, musíš z ní sejit a nějakého si najít.“

Jednou z velkých věcí, jichž dosáhli žrci z časů španělského dobytí, byl obraz, který don Juan nazval třífázovým postupem. Tím, že porozuměli lidské přirozenosti, mohli prý dojít k nespornému závěru, že vydrží-li vidoucí tváří v tvář svým malým tyránům, zcela jistě budou schopni bez újmy čelit i neznámu a potom obstojí dokonce i v přítomnosti nepoznatelna.

„Průměrný člověk reaguje domněnkou, že toto tvrzení by mělo být v obráceném pořadí, že žrec, který vytrvá na svém tváří v tvář neznámému, zcela jistě může čelit i malým tyránům. Ale tak to není. To, co zničí skvělé vidoucí dávných dob, byl právě takový předpoklad. My jsme se už poučili. Dnes už víme, že nic nemůže bojovníkova ducha zakalit tak jako souboj, k němuž ho vyzývají nemožné osoby, které mají mocenskou pozici. Jedině v takových podmínkách může bojovník získat střízlivost a vyrovnanost, aby pak vydržel tlak nepoznatelna.“

Hlasitě jsem s ním nesouhlasil. Řekl jsem mu, že podle mého názoru tyrani udělají ze svých obětí jen lidi bezmocné nebo stejně brutální, jako jsou sami. Poukazoval jsem na nesčetné studie o vlivu fyzického a psychického mučení na oběti.

„Rozdíl je v tom, co jsi zrovna řekl,“ opáčil. „To jsou oběti a nikoli bojovníci. Kdysi jsem to cítil tak jako ty. Povím ti, co mě přimělo, abych se změnil, ale nejdřív se vraťme k tomu, co jsem ti říkal o španělském dobývání. Žrci té doby nemohli najít lepší terén. Španělé byli malí tyrani, kteří prověřili dovednosti žreců až na samu hranici. Jestliže si vidoucí poradili s conquistadory, pak byli schopni čelit všemu. Měli štěstí. Tehdy byli malí tyrani všude.“

Po těch skvělých letech hojnosti se věci hodně změnilly. Malí tyrani už nikdy neměli takový záběr. Pouze v oněch dobách měli neomezenou moc a dokonalou složkou při formování skvělého vidoucího je malý tyran s neomezenou pravomocí.

Vidoucí v naší době musí bohužel zacházet do extrémů, aby našli malého tyрана, který by stál za to. Ale většinou se musí spokojit s velmi právním mrrousem.“

„A vy sám jste si malého tyрана našel, done Juane?“

„Já jsem měl štěstí. Mě si našel jeden obr. Ale tenkrát jsem to pocítoval stejně jako ty a vůbec jsem to nepokládal za štěstí.“

Don Juan vyprávěl, že jeho zkouška začala několik týdnů před tím, než se setkal se svým dobrodincem. V té době mu bylo sotva dvacet. Dostal práci v cukrováru, kde pracoval jako dělník. Býval vždycky velmi silný, a tak snadno našel práci, která vyžadovala svaly. Když jednou přenášel těžké pytle cukru, šla kolem nějaká žena. Byla dobře oblečená a vypadala zámožná. Bylo jí snad přes padesát a podle dona Juana byla značně panovačná. Podívala se na něj, potom si promluvíla s parťákem a odešla. Parťák pak přišel za ním a navrhl mu, že ho za jistý peníz doporučí na práci v šéfově domě. Don Juan namítal, že nemá žádné peníze, ale parťák se usmál, ať si prý nedělá starosti, protože peněz bude mít hodně, až bude výplata. Poplácal ho po zádech a ujišťoval ho, že pracovat pro šéfa je velká pocta.

Don Juan vyprávěl, že byl jen obyčejný Indián a nevěděl, jak se věci mají. Žil tehdy z ruky do úst. A tak nejen že parťákovi uvěřil každé slovo, ale dokonce se domníval, že se na něj usmála dobrá víla. Slíbil tedy, že mu zaplatí, kolik bude chtít. Parťák si řekl vysokou sumu, která se měla splácet po splátkách.

Potom parťák dona Juana odvedl do šéfova domu, který byl dost daleko od města, a tam ho předal jinému parťákovi. Byl to zamračený a ošklivý obrovitý chlap, který se ho začal vyptávat na spousty věcí. Chtěl vědět všechno o don Juanově rodině. Když mu don Juan řekl, že nikoho nemá, měl z toho ten chlap takovou radost, že se dokonce usmál, až odhalil zkažené zuby.

Slíbil donu Juanovi hodně peněz. Dokonce prý na tom bude tak, že si bude moci něco našetřit, protože nebude muset utrácet žádné peníze, když tam bude bydlet i jíst.

Způsob, jak se ten člověk smál, naháněl strach. Don Juan pochopil, že musí okamžitě utéct. Rozběhl se k bráně, ale ten obr se před ním vynořil s pistolí v ruce. Natahl ji a vrazil mu ji do břicha. „Seš tady vod toho, abys makal, až vypustíš duši,“ oznámil mu. „Na to nezapomeň,“ postrkoval ho obuškem a vedl ho stranou od domu. Upozornil ho, že u něj se pracuje od svítání do soumraku a to bez

přestávky, a potom dal donu Juanovi za úkol vykopat dva obrovité pařezy. A jestli se prý někdy pokusí utéct nebo zajít někam na úřady, tak ho zastřelí. A kdyby se snad donu Juanovi někdy podařilo přece jen upláchnout, pak bude u soudu přísahat, že se don Juan pokusil zavraždit jejich šéfa. „Budeš tady dělat, dokud neumřeš,“ oznámil mu. „Pak tvou práci dostane jiný Indián, tak jako ty teď nastupuješ na místo jiného mrtvého Indiána.“

Ten dům vypadal jako pevnost, vyprávěl don Juan. Všude byli muži, ozbrojení mačetami. A tak tedy začal pracovat a snažil se nemyslet na svou svízelnou situaci. Když den skončil, vrátil se ten chlap a dokopal dona Juana až do kuchyně. Kopal ho celou cestu, protože se mu nelíbil vzpurný pohled don Juanových očí. Hrozil donu Juanovi, že mu přetřízne šlachy na pažích, jestli ho nebude poslouchat.

Nějaká stařena pak v kuchyni přinesla donu Juanovi jídlo, ale byl tak rozrušený a tak se bál, že nemohl vůbec jíst. Stařena mu radila, aby jedl, kolik může. Musí prý být silný, protože jeho práce nikdy neskončí. Varovala ho, že ten, kdo jeho práci dělal, předešlého dne zemřel. Byl prý příliš slabý, aby mohl pracovat, a tak vypadl z okna z druhého patra.

Don Juan vyprávěl, jak tři týdny pracoval u šéfa. Ten chlap ho prý šikanoval každou chvíli a každý den. Nutil ho pracovat v těch nejhorších podmínkách a dělat ty nejtěžší práce, jaké si jen člověk umí představit. Neustále ho ohrožoval nožem, pistolí nebo obuškem. Denně ho posílal čistit stáje, kde byli neklidní hřebci. Na začátku každého dne si don Juan myslel, že nastává jeho poslední den na zemi. A když přežil, tak to znamenalo, že druhého dne bude muset projít stejným peklem zas.

Rychlý konec nastal, když don Juan požádal o trochu volna. Jako záminku si vzal, že musí zajít do města zaplatit parťákovi z cukrováru peníze, které mu dluží. Na to mu však nový parťák opáčil, že don Juan nesmí přestat pracovat ani na minutu, protože je až po uši zadlužen za to, že dostal privilegium, aby tu směl pracovat.

Don Juan pochopil, že je s ním konec. Prohlédl manévry toho člověka a došlo mu, že se oba parťáci smluvili a odvádějí prostě Indiány z cukrováru. Nechají je udít se k smrti a pak se mezi sebou dělí o jejich platy. Tohle poznání ho tak rozzuřilo, že se rozeřval a proběhl kuchyní až dovnitř hlavní budovy. Parťáka i ostatní dělníky to úplně zaskočilo. Don Juan vyběhl hlavními dveřmi a málem

utekl, ale parták ho na silnici dohonil a střelil do hrudníku. Pak ho tam nechal umřít.

Don Juan prohlásil, že umřít mu nebylo souzeno. Našel ho tam jeho dobrodinec a ošetřoval ho, až se uzdravil.

„Když jsem svému dobrodinci celou tu historii vyprávěl,“ řekl don Juan, „stěží dokázal ovládat svoje vzrušení. Ten parták je opravdu terno, radoval se. Je příliš dobrý na to, abychom ho promárnili. Jednou se tam budete muset vrátit.“

Přímo básnil, jaké prý mám štěstí, že jsem našel malého tyrana s takřka neomezenou mocí. Takový je prý jeden z milionu. Myslel jsem si, že se ten stařík pomátl na rozumu. Až teprve po letech jsem pochopil, o čem to mluvil.“

„To je jeden z nejstrašnějších příběhů, jaké jsem kdy slyšel,“ poznamenal jsem. „Opravdu jste se tam pak vrátil?“

„Samozřejmě, za tři roky. Můj dobrodinec měl pravdu. Malý tyran, jako byl tehle, je opravdu jeden z milionu a taková příležitost se nesmí promarnit.“

„A jak jste to udělal, když jste se vrátil?“

„Můj dobrodinec vypracoval strategický plán, jak uplatnit čtyři atributy bojovníka: ovládnutí, kázeň, trpělivost a správné načasování.“

Dobrodinec prý donu Juanovi vysvětlil, co má dělat, aby měl prospěch ze střetnutí s tím obrem, a přitom mu ukázal, co pokládali noví vidoucí za čtyři kroky na stezce poznání. Prvním krokem je rozhodnutí stát se učedníkem. Když učedník změní svůj názor na sebe sama a na svět, učinil druhý krok a stal se bojovníkem, to znamená bytostí, která je schopna největší možné sebekázně a sebeovládání. Když získá zdrženlivou trpělivost a smysl pro správný okamžik, pak učinil třetí krok a stal se člověkem oddaným poznání. A když se člověk poznání naučí *vidět*, učinil čtvrtý krok a stává se vidoucím.

Don Juanův dobrodinec zdůraznil skutečnost, že don Juan už je dost dlouho na stezce poznání, takže už získal alespoň minimální množství prvních dvou atributů, tedy sebeovládání a kázně. Obě tyto vlastnosti se vztahují k vnitřnímu stavu, upozornil don Juan. Bojovník je zaměřen na sebe, ale nikoli sobecky, nýbrž v tom smyslu, že absolutně a neustále zkoumá pravé já.

„V té době jsem byl oddělen od obou dalších atributů,“ pokračoval don Juan. „Trpělivost a smysl pro správnou chvíli vůbec nejsou

vnitřním stavem. Ty patří do říše člověka poznání. Můj dobrodinec mi je ukázal pomocí své strategie.“

„Znamená to, že sám byste se nemohl postavit tomuhle malému tyranovi?“ zeptal jsem se.

„Určitě jsem to mohl udělat sám, i když jsem vždycky dost pochyboval, že bych to byl dokázal provést tak elegantně a s takovou radostí. Můj dobrodinec tohle střetnutí řídil a vyloženě se z něho radoval. Nápad využívat malé tyranu není jen k tomu, aby si bojovník zdokonaloval ducha, ale také pro potěšení a radost.“

„Ale jak se někdo může radovat z takové zrůdy, jakou jste tu popsal?“

„To byla nula ve srovnání se skutečnými monstry, s nimiž se v době Conquistadorsů střetávali noví zřeci. Podle všeho si tito vidoucí střety s conquistadorsy důkladně vychutnávali. Dokázali tím, že i nehorší malí tyranu mohou poskytovat potěšení, jestliže je ovšem člověk bojovníkem.“

Podle dona Juana průměrný člověk dělá při střetu s malými tyranu tu chybu, že nemá žádnou strategii, po níž by mohl sáhnout. Osudovou chybou je, že průměrní lidé se berou příliš vážně. Jejich vlastní činy i jejich pocity, stejně jako činy a pocity malých tyranů, jsou pro ně nade vše důležité. Naproti tomu bojovníci mají nejen dobře promyšlenou strategii, ale jsou oproštěni od vlastní důležitosti. Prozření, že skutečnost je pouze jednou z interpretací, které si děláme, drží jejich sebedůležitost na uzdě. Toto poznání bylo jasnou výhodou, kterou noví vidoucí měli nad prostoduchými Španěly.

A prý nabytí přesvědčení, že dokáže partáka porazit jen na základě prostinkého vědomí, že malí tyranu berou sami sebe smrtelně vážně, zatímco bojovníci ne.

Podle strategického plánu svého dobrodince tedy don Juan opět přijal práci ve stejném cukrovaru jako předtím. Nikdo si nepamatoval, že tam v minulosti pracoval. Do cukrovaru přicházeli nejrůznější zemědělstí nádeníci a pak zas odtamtud odcházeli beze stopy.

Podle dobrodincovy strategie musel don Juan pečlivě sledovat každého, kdo přijde hledat další oběť. A jak to tak chodí, opět přišla tataž žena a všimla si ho, jako před léty. Tentokrát byl fyzicky ještě silnější než dřív.

Proběhla stejná procedura. Nicméně strategie vyžadovala hned na samém začátku odmítnout předákovy zaplatit. Tomu člověku se ještě nikdy nestalo, že by mu někdo něco odmítl, a tak ho to zarazilo.

Vyhrožoval, že dona Juana vyhodí z práce, ale don Juan mu zas pohrozil, že půjde rovnou za tou paní, jež byla manželkou majitele cukrovaru a vůbec netušila, co mezi sebou ti dva partáci mají. Řekli mu, že ví, kde ta paní bydlí, protože tam nedaleko pracoval na sklizni cukrové třtiny. Parták s ním začal vyjednávat, a tak od něj don Juan žádal peníze za to, že svolí a půjde s ním k té paní domů. Parták to vzdal a podal mu pár bankovek. Don Juan samozřejmě věděl, že ten partákův souhlas je jen léčka, jak ho přimět, aby s ním odešel do majitelova domu.

„A tak mě tam znovu sám dovedl,“ vyprávěl don Juan. „Byla to stará hacienda, která patřila těm cukrovarníkům. Bohatcům, kteří buď věděli, co se tam děje a bylo jim to jedno, anebo byli natolik lhotejní, že si toho ani nepovšimli.“

Jakmile jsme tam dorazili, vběhl jsem dovnitř a hledal jsem tu paní. Našel jsem ji a hned jsem před ní klesl na kolena a políbil jí ruku, abych jí poděkoval. Oba partáci zesinali vzteky.

„Ten parták se v domě choval úplně stejně jako předtím. Ale já jsem již byl patřičně vybaven, abych si ním uměl poradit: ovládal jsem se, byl jsem ukázněný, měl jsem trpělivost a smysl pro správný okamžik. Probíhalo to tak, jak to můj dobrodinec naplánoval. Protože jsem se ovládal, mohl jsem plnit i ty nejpitomější požadavky toho chlapa. V takových situacích nás totiž zpravidla nejvíce vyčerpává právě to, jak se ničí naše sebedůležitost. Každý, kdo má být zrnko pýchy, je roztrhán na hadry, když ho přinutí cítit se jako nula.“

Ochoťně jsem vykonával všechno, co mi nařídil. Byl jsem plný radosti a síly. Ani za mák jsem se nestaral o svou pýchu nebo strach. Byl jsem tam jako bezchybný bojovník. Naladit se na ducha, když potobě dupou, tomu se říká ovládání.“

Strategie jeho dobrodince, vysvětloval don Juan, vyžadovala, aby si místo sebelitování, jak to dělával dříve, okamžitě začal mapovat toho muže, jeho silné stránky, jeho slabiny a zvláštnosti v jeho jednání.

A tak zjistil, že partákovou nejsilnější stránkou je jeho násilnická povaha a troufalost. Postřelil dona Juana za bílého dne před zraky mnoha přihlížejících. Jeho velikou slabostí bylo, že měl svou práci rád a že ji nijak nechtěl ohrožit. Za žádných okolností by se tedy nemohl pokusit dona Juana zabít v areálu budovy za bílého dne.

Jeho další slabinou byla skutečnost, že má rodinu. Měl ženu a děti, které bydlely v chýši blízko domu.

„Nasbírat všechny tyhle informace, když tě mlátí, tomu se říká sebekázeň,“ řekl don Juan. „Ten člověk byl učiněný zloduch. Neměl nic, co by se mu dalo přičíst k dobru. Dokonalý malý tyran nemá podle nových zřeců nic, čím by se mohl vykoupit.“

Oba další atributy bojovníka, tedy trpělivost a smysl pro správný okamžik, které dosud don Juan neměl, prý byly v dobrodincově strategii automaticky zahrnuté. Trpělivost znamená trpělivě čekat, tedy nespěchat a nemít úzkost, ale jednoduše a radostně se zdržovat toho, co je třeba.

„Plahočil jsem se každý den,“ pokračoval don Juan, „a někdy jsem nařikal pod bičem toho člověka. A přece jsem byl šťastný. Součástí strategie mého dobrodince bylo, abych šel ze dne do dne a nechoval nenávisť vůči nátuře toho člověka. Byl jsem bojovníkem. Věděl jsem, že čekám, a věděl jsem, na co čekám. A právě v tom tkví veliká radost bojovníků.“

Dobrodincova strategie, dodal don Juan, vyžadovala, aby partáka systematicky sužoval tým, že si najde útočiště u vyššího řádu. Tak to dělávali vidoucí nového cyklu v době Conquisty, když se třeba zastíteli katolickou církví. Takový ubohý kněz býval kolikrát daleko mocnější než šlechtic.

Don Juanovým štítem se stala ta paní, která ho najala na práci. Kdykoli ji uviděl, poklekl před ní. Nazýval ji světící a prosil ji o medailonek s jejím svatým patronem, aby se k němu mohl modlit za její zdraví a blaho.

„Dala mi ho,“ pokračoval don Juan, „a parták z toho mohl vylézt z kůže. A když jsem pak dal dohromady sloužící, že se začali v noci modlit, měl z toho málem mrtvici. Myslím, že tehdy se mě rozhodl zabít. Nemohl si prostě dovolit nechat mě v tom pokračovat dál.“

„Jako protipatření jsem všechny sloužící v domě zorganizoval k modlení růžence. Paní domáčí byla přesvědčená, že mám vše, co má mít nesmírně zbožný muž.“

Od té doby jsem nikdy nespal tvrdě a nespal jsem ani ve své posteli. Každou noc jsem si vylezl na střechu. Dvakrát jsem odtamtud toho chlapa viděl, jak mě hledá a jak mu z očí kouká vražda.

„Každý den mě strkal do ohrady k hřebcům v naději, že mě udu-pou k smrti, ale já jsem si opatřil těžká prkna, která jsem si vzepřel

v jednom koutě, a schovával se za nimi. Nikdy na to nepřišel, proto-
že se mu z koní dělalo nanic – a to byla další z jeho slabostí, a jak se
ukázalo, ta nejosudnější.

Don Juan vysvětlil, že smysl pro správný okamžik je vlastnost,
kterou se řídí uvolnění všeho, co bylo zadržováno. Sebeovládání,
kázeň a trpělivost jsou jako přehraďa, za níž se všechno hromadí.
Správné načasování je stavidlo v přehradě.

Ten člověk znal jen násilí, kterým ostatní terorizoval. Jestliže byla
jeho násilnost neutralizována, stal se takřka bezmocný. Don Juan
věděl, že se ho neodváží zabít na dohled z domu, a tak jednoho
dne toho muže urazil v přítomnosti ostatních pracovníků i paní
domu. Nazval ho zbabělcem, který se k smrti bojí manželky svého
šéfa.

Strategie don Juanova dobrodince vyžadovala číhat na takovýto
okamžik a využít ho k tomu, aby se karta obrátila proti malému
tyranovi. Nečekaně věci se vždycky odehrávají takto. Nejubožejší
z otroků si najednou začne tropit žerty z tyrana a zesměšní ho, takže
tyran se cítí trapně před významnými svědky. Otroek pak uteče rych-
le pryč a nedopřeje tyranovi čas k pomstě.

„Ten chlap v tu ránu zesinal vzteky,“ pokračoval don Juan, „ale to
už jsem svědomitě a oddaně klečel před paní domu.“

Když pak zašla dovnitř, vyprávěl don Juan, parťák se svými kum-
pány ho volal za dům, že pryč tam je pro něj nějaká práce. Ten chlap
byl bledý, úplně bílý hněvem. Podle hlasu don Juan dobře věděl, co
se ve skutečnosti chystá udělat. A tak předstíral, že mu chce vyho-
vět, ale místo aby zamířil dozadu, rozeběhl se ke stájím. Doufal
totiž, že koně spustí takový povyk, že se majitelé vyjdou podívat
ven, co se děje. Věděl, že parťák si ho netroufne zastřelit. Bylo by to
moc hlasité a strach, že ohrozí svou práci, toho chlapa zcela ovládal.
Don Juan také věděl, že ke koním nepůjde, pokud nebude zcela
vyvedený z míry.

„Skočil jsem do stání k nejdívočejšímu hřebci,“ řekl don Juan,
„a malý tyran, úplně slepý zuřivostí, vytáhl nůž a skočil tam za
mnou. Okamžitě jsem se schoval za svými prkny. A kůň ho jednou
kopl a bylo po všem.“

Šest měsíců jsem v tom domě strávil a během té doby jsem si
procvíčil čtyři vlastnosti bojovníka. Díky nim se mi to povedlo. Ani
jedinkrát jsem nepocítil sebelítost, nezaplakal jsem nad svou bezmo-
cí. Byl jsem plný radosti a vyrovnanosti. Ovládal jsem se a byl jsem

ukázněný stejně intenzivně jako vždycky. Z první ruky jsem viděl,
co pro bezchybného bojovníka dokáže udělat zdrženlivá trpělivost
a smysl pro správnou chvíli. Ani jednou jsem nezatoužil, aby ten
chlap umřel.

Můj dobrodinec mi vysvětlil jednu velmi zajímavou věc. Zdržen-
livá trpělivost znamená duchem zadržet něco, co se má, jak bojovník
ví, právem stát. Neznamená to tedy, že bojovník kudy chodí, tudy
plánuje, jak někomu provede nějakou zlomyslnost nebo jak si vy-
rovná staré účty. Schovává trpělivost je nezávislá. Pokud se bojov-
ník ovládá, pokud je ukázněný a má smysl pro správnou chvíli, pak
trpělivost zajistí, že se dostane každému to, co si zaslouží.

„A stane se někdy, že malí tyraní zvítězí a zničí bojovníka, který
se jim postaví?“ zeptal jsem se.

„Samozřejmě. Na začátku španělského dobývání bývaly doby,
kdy bojovníci umírali jako mouchy. Jejich řady notně prořídily. Malí
tyraní mohli poslat na smrt každého, třeba jen tak z rozmaru. Za
takového tlaku pak vidoucí dosahují velkolepého stavu.“

Don Juan říkal, že právě tehdy museli vidoucí, kteří přežili, vyvi-
nout maximální úsilí, aby našli nové cesty.

„Noví vidoucí využívali malých tyranů,“ upřesně se na mě zadí-
val, „nejen aby se zbavili své vlastní důležitosti, ale také k tomu, aby
uskutečnili velice důmyslný manévr, kterým se přenesli z tohoto
světa. Tenhle manévr pochopíš, až si budeme povídat o mistrovství
vědomí.“

Vysvětlil jsem donu Juanovi, že jsem chtěl vědět, jestli i teď, v naší
době, mohou malí tyraní, které označil za mrňousy, někdy bojovní-
ka porazit.

„Vždycky mohou,“ odpověděl. „Jenom důsledky už nejsou tak
děsivé, jako bývaly v té daleké minulosti. Dneska se rozumí samo
sebou, že bojovníci mají vždy šanci se vzpamatovat nebo se stáh-
nout a vrátit se zas později. Ale tenhle problém má jinou stránku.
Když ho porazí tyran mrňous, nemá to sice smrtelný dopad, ale je to
zničující. V obrazném smyslu je míra úmrtnosti takřka stejné vyso-
ká. Tím chci říct, že bojovníky, kteří podlehnou mrňavému tyranovi,
likviduje jejich vlastní pocit porážky a bezcennosti. A tomu říkám
vysoká morálka zase já.“

„A jak měříte porážku?“

„Každý, kdo se přidá k malému tyranovi, je poražen. Jednat

v hněvu, jednat a neovládat se a nemít dost sebekázně, nemít trpělivost a zdrženlivost, to znamená být poražen.“

„A co se stane, když jsou bojovníci poraženi?“

„Buď přejdou do jiné skupiny nebo opustí stezku poznání a na celý život se připojí k řadám malých tyranů.“

ORLOVY EMANACE

Druhého dne jsme se šli s donem Juanem projít po silnici vedoucí do Oaxacy. Byly dvě hodiny odpoledne a silnice byla v tu dobu prázdná.

Procházel jsem se volným krokem a don Juan začal najednou mluvit. Náš rozhovor o malých tyranech prý byl jen úvod na téma vědomí. Poznámel jsem, že mi tím otevřel nový pohled, a don Juan mě požádal, abych mu vysvětlil, jak to myslím.

Řekl jsem, že to souvisí se sporem, který jsme vedli před několika lety kvůli Jakiům. Při učení pro pravou stranu se mi tehdy snažil vysvětlit, jaké výhody mohou Jakiové mít ze svého útlaku. Tenkrát jsem se s ním vášnivě přel, že mizerné podmínky, v nichž žijí, jim nemohou poskytovat žádné výhody. Nedovedl jsem pochopit, jaktože on sám jako Jaki nedělá nic proti tak do nebe volající nespravedlnosti.

Pozorně mi tehdy naslouchal, a když už jsem si byl jist, že jsem mu jeho argumenty vyvrátil, připustil, že Jakiové opravdu žijí v mizerných podmínkách. Ale pak poukázal na to, že nemá smysl vydělovat jenom Jakie, když lidské podmínky jsou vůbec a všeobecně strašlivé.

„Nelituj jen chudáky Jakie,“ řekl mi tenkrát. „Musíš litovat celé lidstvo. Pokud jde o Indiány Jaki, tak to bych dokonce řekl, že ti mají štěstí. Žijí v útlaku, a tak právě proto z toho nakonec někteří vyjdou vítězně. Ale utlačovatelé, ti malí tyrani, kteří po nich dupou, ti nemají šanci ani v pekle.“

Okamžitě jsem na něj vypálil salvu politických hesel. Vůbec jsem tehdy nechápal, oč mu jde. Opět se mi snažil vysvětlit pojem malých tyranů, ale celá ta záležitost mě minula bez účinku. Až teprve teď mi to všechno začalo zapadat do sebe.

„Nic ti zatím nikam nezapadá,“ smál se, když jsem mu to pově-

děl. „Až budeš zítřka zas ve svém normálním stavu vědomí, tak si na to, co sis teď uvědomil, ani nevzpomeneš.“

Vělice jsem posmutněl, protože jsem věděl, že má pravdu.

„Stane se ti to, co se stalo i mně. Můj dobrodinec nagonal Julian mě ve stavu zvýšeného vědomí dovedl až k tomu, že jsem si uvědomil to, co jsi teď o malých tyranech pochopil i ty. A dopadlo to tak, že jsem v normálním životě změnil svoje názory, aniž bych vůbec věděl proč.“

Vždycky jsem žil v útlaku, takže jsem opravdu choval zášť vůči svým utlačovatelům. A teď si představ, jak jsem z toho asi byl vedle, když jsem najednou zjistil, že vyhledávám jejich společnost. Myslel jsem si, že jsem se pomátí.“

Došli jsme až k místu, kde byly u silnice obrovské balvany, napůl zasypané v zemi při dávném sesuvu půdy. Don Juan k nim zamířil a sedl si na plochý kámen. Dal mi znamení, abych se posadil obrácen k němu, a bez dalšího úvodu mi začal vysvětlovat mistrovství vědomí.

Staří i noví vidoucí prý odhalili řadu pravdivých poznatků týkajících se vědomí a uspořádali je do určitého pořadí, aby je bylo možné pochopit.

Mistrovství vědomí, vysvětloval mi, prý znamená zvnitřnit si celou posloupnost těchto pravd. První pravda je prý taková, že důvěrná obeznámenost se světem, který vnímáme, nás nutí věřit, že jsme obklopeni předměty, které existují samy o sobě tak, jak je vnímáme, zatímco ve skutečnosti neexistuje žádný předmětný svět, ale universum Orlova vyzářování, Orlových emanací.

Řekl, že než mi bude moci vysvětlit, co vlastně ty Orlovy emanace jsou, bude se mnou muset pohovořit o světě známém, neznámém a nepoznatelném. Většinu pravd o vědomí prý odhalili staří vidoucí, ale pořadí, jak je uspořádat, zase rozpracovali noví zřecí. A bez tohoto pořadí jsou tyto pravdy nepochopitelné.

Jednou z velikých chyb, kterých se staří dopustili, byla skutečnost, že nehledali pořadí. A zhoubným důsledkem tohoto omylu byl jejich předpoklad, že neznámo a nepoznatelné je jedna a tatáž věc. Na nových vidoucích pak bylo, aby tento omyl napravili. Vymezili hranice a neznámo definovali jako něco, co je člověku zahaleno, třeba tím, že je obklopeno děsivými souvislostmi, nicméně co pořád zůstává v dosahu člověka. V určitou dobu se neznámo stává známým. Naproti tomu nepoznatelné je nepopsatelné, nemyslitelné

a neuvědomitelné. Je to něco, co nikdy nepoznáme, ale přesto to tady existuje. Je oslnující a současně děsivě svou rozlehlostí.

„Ale jak to mohou zřecí rozlišovat?“ zeptal jsem se.

„Na to je jednoduché pravidlo,“ odpověděl. „Tváří v tvář neznámu je člověk odvážný. Vlastností neznáma je, že nám dává pocit naděje a štěstí. Člověk cítí sílu a radostné vzrušení. A dokonce i neblahá tušení, která neznámo vzbuzuje, nás mohou velice naplňovat. Noví vidoucí *vidějí*, že právě tváří v tvář neznámu je člověk na vrcholu svých sil.“

Kdykoli však prý se ukáže, že to, co je pokládáno za neznámo, je ve skutečnosti nepoznatelném, má to katastrofální důsledky. Vidoucí jsou z toho vyčerpaní a zmatení. Zmocňuje se jich děsivá úzkost. Jejich tělo ztrácí pevnost, jejich rozum a střízlivá soudnost se začínou bezcílně toulat, protože nepoznatelné vůbec nemá vliv, který by nabíjel energii. Není v lidském dosahu, a proto by se do něj nemělo pošetile zasahovat, ba dokonce ani obezřetně ne. Noví vidoucí si uvědomili, že musí být připraveni platit obrovskou cenu i za sebe-menší kontakt s nepoznatelným.

Don Juan mi vysvětloval, že noví vidoucí museli překonávat strašlivé bariéry tradice. V době, kdy začal nový cyklus, nikdo z nich nevěděl najisto, které postupy z jejich obrovské tradice jsou správné a které ne. Bylo zřejmé, že staří vidoucí něco pokazili, ale noví nevěděli co. Začali tedy předpokladem, že všechno, co dělali jejich předchůdci, je špatně. Staří bývali mistři tušení a dohadu. Jednak předpokládali, že jejich zdatnost ve *vidění* je dostatečně chráněná. Mysleli si, že jsou nedotknutelní – tedy mysleli si to, dokud je nájezdníci nerozdrtili na kusy a většinu z nich nedali strašlivě usmrtit. Staří vidoucí neměli vůbec žádnou ochranu, i když si byli skálopevně jisti, že jsou nezranitelní.

Noví vidoucí nemarnili čas spekulacemi, co že se to vlastně pokazilo. Místo toho začali mapovat neznámo, aby je oddělili od nepoznatelného.

„A jak mapovali neznámo, done Juane?“ zeptal jsem se.

„Řízeným používáním *vidění*.“

Řekl jsem mu, že jsem se chtěl zeptat, co všechno znamenalo to mapování neznáma.

Mapování neznáma, odpověděl, znamená zpřístupnit ho našemu vnímání. Vytrvalým praktikováním *vidění* noví zřecí zjistili, že neznámo a známo mají ve skutečnosti stejné zakotvení, protože obojí

je v dosahu lidského vnímání. Vidoucí vlastně mohou v kterýkoli okamžik opustit známé a vstoupit do neznáma.

Všechno, co je mimo naši schopnost vnímání, je nepoznateľné. A rozdíl mezi nepoznateľným a poznateľným je podstatný. Vždycky když si vidoucí spletoú jedno s druhým, když se ocitnou tváří v tvář nepoznateľnu a dostávají se do velice svízelné situace.

„Když se to přihodilo starým vidoucím,“ pokračoval don Juan, „mysleli si, že jsou to jen zpřeházené postupy. Nikdy je nenapadlo, že většina toho, co je tady všude kolem, je mimo naše chápání. Z jejich strany to byla strašlivá chyba v úsudku, za kterou draze zaplatili.“

„A co se stalo, když si uvědomili ten rozdíl mezi nepoznateľným a nepoznateľným?“

„Začal nový cyklus,“ odpověděl don Juan. „Toto rozlišování je hranice, která odděluje staré a nové. Všechno, co učinili noví vidoucí, vychází z pochopení tohoto rozdílu.“

Vidění, řekl don Juan, bylo základním prvkem jak při zničení světa starých zřeců, tak při obnově nového pohledu. A právě *vidění* odhalili noví vidoucí jistě nepopirateľná fakta, která využili, a tak došli k jistým závěrům o povaze člověka a světa, které pro ně byly zcela nové. A tyto závěry umožnily nový cyklus. A to jsou pravdy týkající se vědomí, jež mi právě vysvětloval.

Don Juan mě požádal, abych ho doprovodil do centra a prošel se s ním po náměstí. Cestou jsme si začali povídat o strojích a jemných přístrojích. Don Juan říkal, že přístroje jsou rozšířením našich smyslů, ale já jsem tvrdil, že existují i takové, které do této kategorie nepatří, protože vykonávají funkce, jež nejsme fyziologicky schopni vykonat.

„Naše smysly jsou schopné všeho,“ tvrdil don Juan.

„Tak to vám tedy rovnou mohu říct, že existují přístroje, které dovedou najít radiové vlny, které přicházejí z vnějšího vesmíru,“ namítal jsem. „Naše smysly neumí vnímat radiové vlny.“

„Já na to mám jiný názor,“ nesouhlasil don Juan. „Já si myslím, že naše smysly jsou schopny vnímat všechno, čím jsme obklopeni.“

„A co třeba ultrazvuk?“ trval jsem na svém. „Nemáme organické vybavení, abychom ho slyšeli.“

„Podle přesvědčení vidoucích se dotýkáme jen velmi malé části sebe sama,“ odvětil.

Na chvíli se ponořil do myšlenek, jako by se snažil rozhodnout, co má říci dál. Potom se usmál.

„Jak jsem ti už řekl, první pravda týkající se vědomí je, že svět kolem nás není přesně takový, jak si myslíme. My si myslíme, že je to svět předmětů, ale tak to není.“

Na chvíli se odmlčel, jako kdyby si chtěl změřit dopad svých slov. Řekl jsem mu, že souhlasím s jeho premisou, protože se vlastně všechno dá zredukovat na energetické pole. Prohlásil, že pravdu cítím pouze intuitivně, ale že dovodit si ji rozumem ještě neznamena si ji ověřit. A jeho prý nezajímá, jestli souhlasím nebo ne, nýbrž jestli se pokouším pochopit, co všechno ta pravda znamená.

„Nemůžeš se stát svědkem energetických polí,“ odtušil. „Alespoň ne jako průměrný člověk. Kdybys však byl schopen je *vidět*, pak bys byl vidoucím, a v tom případě bys vysvětloval pravdu týkající se vědomí. Rozumíš, co ti chci říct?“

A pokračoval, že prý závěry, k nimž dojdeme na základě rozumové úvahy, mají jen velmi malý nebo žádný vliv na změnu běhu našeho života. Proto prý také existuje to množství lidí, kteří mají velmi jasné přesvědčení, a přece jejich činy jsou čas od času v dialetrálním rozporu. Jako jediné vysvětlení pro svoje jednání pak mají omluvu, že chybovatí jest lidské.

„První pravda říká, že svět je takový, jak vypadá, a současně není. Není tak pevný a tak skutečný, jak se naše vnímání naučilo věřit, ale současně není ani přeludem. Svět není ani iluzí, jak se také říká. Na jedné straně je skutečný, a na druhé neskutečný. Tomuhle věnuj bedlivou pozornost, protože to musíš pochopit, a nikoli jenom přimout. Vnímáme. To je tvrdá skutečnost. Ale to, co vnímáme, už není skutečnost stejného druhu, protože se učíme, co máme vnímat.“

Něco kolem nás ovlivňuje naše smysly. Tohle je část, která je skutečná. Ale to, co nám naše smysly říkají, že existuje, je část neskutečná. Vezmi si například horu. Smysly nám říkají, že je to předmět. Má velikost, barvu, formu. Dokonce máme kategorie pro hory a ty jsou naprosto přesné. Na tom není nic nesprávného, vada je pouze v tom, že nás nikdy nenapadlo, že naše smysly hrají jenom povrchní roli, že vnímají tak, jak vnímají, protože je zvláštní rys našeho vědomí nutí, aby to dělaly.“

Začal jsem mu přitakávat, ale ani tak proto, že bych souhlasil,

protože jsem tak docela nechápal, oč mu vlastně jde. Spíš jsem jen reagoval na situaci, která hrozila. Ale zarazil mě:

„Použil jsem výraz ‚svět‘. To má zahrnovat všechno, co nás obklopuje. Mám samozřejmě lepší výraz, ale tomu bys vůbec nerozuměl. Vidoucí říkají, že jen kvůli svému vědomí si myslíme, že existuje svět předmětů kolem nás. Ale to, co tady opravdu je, jsou emance Orla, vyzářování, proměnlivé a neustále v pohybu, a přece neměnné a věčné.“

Zarazil mě gestem ruky, zrovna když jsem se ho chystal zeptat, co to ty Orlovy emance jsou. Vysvětlil mi, že jedním z nejdramatičtějších odkazů, které nám staří vidoucí zanechali, byl jejich objev, že všechny vnímající bytosti existují jen z toho důvodu, aby rozšiřovaly vědomí. Don Juan tento objev označil za kolosální.

Napůl vážně se mě zeptal, jestli vím o nějaké lepší odpovědi na otázku, která člověka odjakživa pronásleduje, a sice, jaký je smysl naší existence. Okamžitě jsem zaujal obranný postoj a začal jsem se s ním přít o nesmyslnosti této otázky, protože se na ni nedá logicky odpovědět. Řekl jsem mu, že abychom mohli na toto téma diskutovat, museli bychom hovořit o náboženstvích a proměnit to všechno v otázku víry.

„Ale staří zřeci nemluvili jenom o víře,“ namítl. „I když nebyli tak praktičtí jako noví, přesto byli dost praktičtí na to, aby věděli, co vidí. Toulhle otázkou, která tebou tak důkladně zabloumala, jsem se ti snažil ukázat, že naše racionalizace sama nemůže přijít s odpovědí, jaký je důvod naší existence. Pokaždé, když se o to pokusí, promění odpověď v záležitost víry. Staří vidoucí se dali jinou cestou, a tak opravdu naši odpověď, v níž není jenom víra.“

Staří vidoucí prý riskovali nepředstavitelná nebezpečí, a pak skutečně *viděli* nepopsatelnou sílu, která je zdrojem všech vnímajících bytostí. Nazvali ji Orlem, protože v těch několika zahlédnutích, která byli schopni vydržet, ji *viděli* jako cosi, co připomíná černobílého, nekonečně velkého orla.

Viděli, že právě Orel je to, co dává vědomí. Orel tvoří vnímající bytosti, aby žily a obohacovaly vědomí, které jim propůjčuje spolu se životem. A *viděli*, že Orel je také to, co obohacené vědomí požívá, když přímoje vnímající bytosti, aby se ho v okamžiku smrti vzdaly.

„Když staří vidoucí řekli, že důvodem bytí je zvěšování vědomí,“ pokračoval don Juan, „nebyla to věc víry nebo deduce. Oni to *viděli*.

Viděli, že v okamžiku smrti vědomí vnímajících bytostí odlétá a pluje jako světelný obláček chmýří do Orliho zobáku, kde je pohlceno. Pro staré zřece to byl důkaz, že vnímající bytosti žijí jen proto, aby obhohatily vědomí, které je Orlovi potravou.“

Don Juan přerušil svůj výklad, protože musel odjet na kratší pracovní cestu. Nestor ho odvezl do Oaxacy. Když jsem je vyprovázal, vzpomněl jsem si, jak jsem si na počátku svého učednictví pokaždé říkal, když se zmínil o cestě za prací, že to asi bude jen eufemismus pro něco jiného. Ale nakonec jsem si uvědomil, že tím míní přesně to, co říká. Kdykoli se měla taková cesta uskutečnit, oblékl si na sebe některý ze svých bezvadně ušitých obleků s vestou a hned to byl někdo jiný, jenom ne ten starý Indián, kterého znám. Prohodil jsem pár poznámek o důmyslnosti jeho proměny.

„Nagual je ten, kdo je natolik pružný, aby mohl být čímkoli,“ řekl mi kdysi. „Být nagualem mimo jiné znamená i to, že nemáš nic, co bys musel obhajovat. Pamatuj si to, budeme se k tomu neustále vracet.“

A opravdu jsme se k tomu vraceli stále znovu všemi možnými způsoby. Skutečně se zdálo, že nemáš nic, co by hájil, ale zatímco byl v Oaxace, přešedl mě stín pochybností. Najednou jsem si uvědomil, že nagual přece jen jednu věc obhajuje, že totiž podle mého názoru popis Orla a toho, co Orel dělá, vyžaduje vášnivou obranu.

Pokusil jsem se položit tuhle otázku některému z don Juanových společníků, ale všichni se vyhnuli mým sondám. Řekli mi, že mám něco jako karanténu na tento typ rozhovorů, dokud don Juan nedo- končí svůj výklad.

Jakmile se vrátil a zasedli jsme k rozhovoru, hned jsem se ho na to zeptal.

„Ale tyhle pravdy nejsou nic, co by se muselo horlivě obhajovat,“ ujistil mě. „Jestli si myslíš, že se je snažím hájit, tak jsi na omylu. Ty pravdy jsou tady bojovníkům pro radost a osvícení a ne proto, aby se jimi zabývaly majetnické sentimenty. Když jsem ti řekl, že nagual nemá nic, co by obhajoval, tak jsem tím také kromě jiného myslel i to, že nagual nemá nic, čím by byl posedlý.“

Ujistil jsem ho, že nejsem stoupencem jeho učení proto, že bych snad byl posedlý jeho popisem Orla a tím, co Orel dělá. Stále znovu si však uvědomuji, jak děsivá tato představa je.

„To není jenom představa,“ opravil mě. „To je fakt. A zatraceně děsný fakt, jestli to chceš vědět. Noví vidoucí by si nehráli jen tak s nějakými představami.“

„Ale jakou silou by potom ten Orel byl?“

„Nevím, jak ti na to odpovět. Orel je pro vidoucí stejně skutečný, jako je pro tebe skutečný čas nebo gravitace, stejně tak abstraktní a stejně tak nepochopitelný.“

„Moment, done Juane. Tohle jsou sice abstraktní pojmy, ale vztahují se ke skutečným jevům, které lze doložit. Vždyť existují celé vědní obory, které se tím zabývají.“

„Ale Orlovvy emanace můžeš také doložit,“ opáčil, „a právě tím se zabývá obor nových zřeců.“

Požádal jsem ho, aby mi vysvětlil, co ty Orlovvy emanace vlastně jsou.

Řekl, že Orlovvy emanace, Orlovo vyzářování jsou neměnnou věcí, jež je sama o sobě, která pohlcuje všechno, co existuje, poznatelné i nepoznatelné.

„Nelze nikterak popsat slovy, co opravdu ty Orlovvy emanace jsou,“ pokračoval don Juan. „Vidoucí se musí stát jejich svědkem.“

„A vy sám jste je viděl, done Juane?“

„Samozřejmě, a přesto ti neumím říct, co to je. Je to přítomnost, skoro jakási hmota, tlak, který tvoří oslňující pocit. Člověk je může jen zahlédnout, stejně jako samotného Orla, kterého také může pouze zahlédnout.“

„A vy byste řekl, done Juane, že Orel je zdrojem toho vyzářování?“

„To se rozumí samo sebou, že Orel je zdrojem svých emanací.“

„Ale já myslím, jestli je to přímo vidět.“

„Na Orlovi není nic k vidění, nic vizuálního. Orla pociťuje celé tělo vidoucího. Všichni v sobě máme cosi, co nás přiměje stát se svědky celým tělem. Vidoucí vysvětlují *vidění* Orla velmi prostě: protože člověk se skládá z Orlova vyzářování, stačí, když se obrátí zpátky ke svým složkám. Problém ovšem vzniká s lidským vědomím, protože právě lidské vědomí se zamoťává a plete. V rozhodujícím okamžiku, kdy by emanace jednoduše měly potvrzovat samy sebe, je lidské vědomí nuceno k interpretování. Výsledkem pak je vize Orla a jeho vyzářování. Ale žádný Orel ani jeho vyzářování vlastně neexistuje. To, co je, to je cosi, co žádná živá bytost nemůže nikdy pochopit.“

Zeptal jsem se, jestli třeba ten zdroj emanací nebyl nazván Orlem proto, že orlové vůbec mají velmi důležité charakteristické vlastnosti.

„Je to prostě případ, kdy něco nepoznatelného matně připomíná něco známého,“ odpověděl. „Jistěže se objevily pokusy obdařit orly atributy, které nemají. Ale to se děje vždycky, když se senzitivní lidé učí vykonávat skutky, jež vyžadují velikou strážlivost. I zřeci jsou různí a všelijací.“

„Chcete tím snad říct, že jsou různé druhy zřeců?“

„Ne. Ne, chci jen říct, že existuje řada hlupáků, kteří se stanou vidoucími. Vidoucí jsou jen lidské bytosti plné slabosti. Chci spíš říct, že lidské bytosti plné slabosti jsou schopny stát se vidoucími. Stejně jako je tomu v případě ubožáků, kteří se stanou skvělými vědci.“

Charakteristickými rysy vidoucích ubožáků je, že jsou ochotni zapomínat, jak úžasný je svět. Jsou ohromeni skutečností, že *vidí*, a jsou přesvědčeni, že to je pouze díky jejich géniu. Vidoucí musí být dokonalejší, aby přemohl takřka nepřekonatelnou tendenci polevit, která je vlastní lidskému stavu. Jenomže daleko důležitější než samotná *vidění* je, co vidoucí udělají s tím, co *vidí*.“

„Jak to myslíte, done Juane?“

„No, tak se podívej, co nám někteří zřeci provedli. Uvázli jsme u jejich vidění Orla, který nás řídí a v okamžiku smrti pozře.“

Tvrdil, že v této verzi je výrazná jistá ochablost. Jemu osobně prý se vůbec nezamlouvá představa, že nás něco požírá. Podle něj by bylo daleko přesnější říkat, že existuje síla, která přitahuje naše vědomí asi tak, jako magnet přitahuje ocelové špony, a v okamžiku smrti se celá naše bytost rozkládá pod přitažlivostí této nesmírné síly.

Případá mu groteskní, že se taková událost vykládá jako Orel, jenž nás požírá, protože se tím nepopsatelné dění mění v něco tak pozemského, jako je jídlo.

„Já jsem velice průměrný člověk,“ připustil jsem, „a tak na mě ten popis Orla, který požírá, dělá velký dojem.“

„Skutečný dojem se nedá měřit, dokud to sám *neuvídíš*,“ namítl don Juan. „Ale nesmíš zapomínat, že naše nedostatky nám zůstanou i potom, co se staneme vidoucími. Takže až tu sílu *uvídíš*, možná budeš jako já celkem souhlasit s těmi ochablými zřeci, kteří ji nazvali Orlem. Na druhé straně taky nemusíš. Možná odoláš pokušení při-

kládat lidské vlastnosti něčemu, co je nepochopitelné, a vynalezněš pro to třeba skutečně nové a mnohem přiléhavější pojmenování.

„Zřeci, kteří *vidí* Orlovy emanace, je často nazývají příkazy,“ řekl don Juan. „Mně samotnému by nevadilo je nazývat příkazy, kdybych si už nezvykl nazývat je emanace. To je pouze odezva na to, čemu dával přednost můj dobrodinec, pro něho to byly příkazy. Zdálo se mi, že k jeho silné osobnosti se tento výraz hodí mnohem víc než ke mně. Já jsem potřeboval něco neosobního. Příkazy mi zní příliš lidsky, nicméně přesně tohle to ve skutečnosti je, příkazy.“

Vidět Orlovy emanace prý znamená koledovat si o pohromu. Noví vidoucí brzy objevili, jak obrovské potíže s tím jsou spojeny. A teprve když se hodně natrápili úsilím zmapovat neznámo a oddělit je od nepoznatelná, uvědomili si, že je všechno vytvořeno z Orlova vyzářování. Jenom malá částčka tohoto vyzářování je v dosahu lidského vědomí a tato malá částčka se v mezích našeho každodenního života redukuje ještě dále na malinký zlomeček. Tento zlomeček Orlových emanací je poznané, malý zlomek v možném dosahu lidského vědomí je nepoznané, zatímco nezměrný zbytek je nepoznatelný.

Noví vidoucí, pokračoval dál don Juan, byli orientováni pragmaticky, a tak okamžitě poznali, jak závažnou a nepřekonatelnou sílu má Orlovo vyzářování. UVědomili si, že všechny živé bytosti jsou přinuceny využívat Orlovy emanace, aniž by se vůbec kdy dozvěděly, co to je. UVědomili si také, že organismy jsou postaveny tak, aby uchopily určitý rozsah tohoto vyzářování, a že každému druhu náleží určitý rozsah. Vyzářování vykonává na organismy obrovský tlak a tímto tlakem pak organismy vytvářejí svůj vnímatelný svět.

„V našem případě,“ řekl don Juan, „toto vyzářování využíváme jako lidské bytosti a vykládáme si je jako skutečnost. Ale to, co člověk smysly vnímá, je tak nepatrná část Orlova vyzářování, že je až směšné, kolik váhy přikládáme svému vnímání. A přece nemůžeme přehlížet, co vnímáme. Noví vidoucí museli podstoupit obrovská nebezpečí, než na to přišli.“

Don Juan seděl na svém obvyklém místě ve velkém pokoji. Ve velkých pokojích zpravidla nebývá žádný nábytek a sedává se na zemi

na rohožích, ale naguaalka Carol dokázala tento pokoj vybavit velmi pohodlnými křesly pro schůzky, při nichž jsme donu Juanovi oba střídavě předčítali díla španělsky píšících básníků.

„Chci, aby sis silně uvědomoval, co děláme,“ řekl, sotva jsme se posadili. „Hovoříme o mistrovství vědomí. Pravdy, které probíráme, jsou principy tohoto mistrovství.“

Dodal, že při učení pro pravou stranu ukazoval tyto principy mému normálnímu vědomí za pomoci jednoho ze svých vidoucích společníků, Genara. Genaro si prý pohrával s mým vědomím s veškerým humorem a neúctou, jimiž jsou noví vidoucí proslulí.

„O Orlovi by ti měl povídat Genaro, jenomže jeho verze je až příliš neuctivá. Myslí si, že vidoucí, kteří tu sílu nazvali Orlem, buď byli přílišně hloupí anebo si parádně zažertovali, protože orlové snášejí nejen vajčka, ale i trus.“

Don Juan se smál. Genarovy komentáře prý mu připadaly tak trefné, že sám nemohl odolát smíchu. Kdyby prý Orla popisovali noví vidoucí, jistě by si z toho napůl dělali legraci.

Rekl jsem donu Juanovi, že v jedné rovině chápu Orla jako poetický obraz a v tomto smyslu se mi nesmírně líbí, ale v jiné rovině ho беру doslovně, a to mě děsí.

„Jednou z největších sil v životě bojovníka je strach,“ odvětil don Juan. „Strach bojovníka pobízí k učení.“

Připomněl mi, že popis Orla pochází od starých zřeců. Noví prý už skoncovali s všelijakými popisy, srovnáváním a dohady. Chtějí proniknout přímo ke zdroji všeho, a proto riskují nezměrná nebezpečí, aby se k němu dostali. A opravdu také Orlovo vyzářování *vidět* Orla samo o sobě stojí příliš mnoho energie a že staří vidoucí už dříve zaplatili za svoje skrovná pohlednutí na nepoznatelný.

„A jak vůbec přišli staří na popisování Orla?“

„Kvůli poučení potřebovali alespoň minimální soubor vodítek k nepoznatelnému. Vyřešili to tedy stručným popisem síly, která řídí všechno, co je. Ale nepopsali její emanace, protože tato vyzářování se vůbec nedají popsat jazykem přirovnání. Jednotliví vidoucí možná pocítují nutkání nějak komentovat jisté emanace, ale vždycky to zůstane jejich osobní záležitostí. Jinými slovy, o emanacích neexistuje žádná trvalá verze, jakou máme o Orlovi.“

„Noví vidoucí se pohybuji ve velmi abstraktní rovině,“ poznamenal jsem. „V tom připomínají současně moderní filosofy.“

„Kdepak. Noví vidoucí jsou lidé strašně praktičtí,“ namítl don Juan. „Nepletou se do vymýšlení racionálních teorií.“

Tvrdil, že abstraktně mysleli právě staří zřeci. Vytvořili monumentální konstrukce, které byly vlastní jim i jejich době. A stejně jako filozofové moderní doby, ani oni zdaleka neovládali všechny řetězce svých vývodů. Avšak noví vidoucí, zcela prostoupeni praktičností, byli schopni *vidět* nejen příval emanací, ale i způsob, jak ho člověk a ostatní živé bytosti využívají ke stavbě svého vnímatelného světa.

„A jak člověk využívá ty emanace, done Juane?“

„Je to tak jednoduché, že to zní až hloupě. Pro vidoucího jsou lidé jako světelná vejce. Naše světelnost je vytvořena z té části Orlových emanací, které jsou zachyceny v našem ochranném obalu či kokonu, jenž se podobá vejci. A tato část, ona hrstečka emanací, která je v kokonu uzavřena, je přesně to, co nás dělá lidmi. Vnímat znamená přifazovat emanace, které jsou uzavřeny v našem obalu, s emanacemi, které jsou vně.“

Vidoucí například *vidí* emanace uvnitř každé lidské bytosti a pozná, která z vnějších emanací se k nim bude hodit.“

„A jsou ty emanace něco jako světelné paprsky?“ zeptal jsem se.
 „Ne, vůbec ne. To by bylo příliš jednoduché. Je to něco nepopsatelného. A přece já osobně bych to komentoval tak, že jsou jako světelná vlákna. Ale normální vědomí nedovede pochopit, že tato světelná vlákna si uvědomují. To je právě to. Nedovedu ti říct, co to znamená, protože sám nevím, co říkám. Mohu ti říct jen to, že já osobně tvrdím, že ta světelná vlákna si uvědomují sebe sama, že jsou živá a vibrují a že je jich tolik, že všechna čísla zcela ztrácejí smysl, protože každé vlákno je samo o sobě věčností.“

ŽHNOUCÍ JAS VĚDOMÍ

Vrátili jsme se s donem Juanem a donem Genarem z okolních hor, kde jsme sbírali rostliny. Byli jsme doma u dona Genara a seděli jsme kolem stolu, když tu mi don Juan změnil roviny vědomí. Don Genaro se na mě upřeně zadíval a začal se tlumeně smát. Poznamenal, jak prý mu připadá podivné, že mám dvě zcela odlišné normy, jak zacházet se dvěma stránkami vědomí. Můj vztah k němu je prý nejnázornějším příkladem. Na pravé straně je pro mě váženým a obávaným čarodějem donem Genarem, mužem, jehož nepochopitelné činy se mi nesmírně líbí, a současně mě naplňují smrtelnou hrůzou. Ale na levé straně se najednou stane obyčejným Genarem, Genaritem, který nepotřebuje mít u jména žádné don, okouzlujícím a laskavým zřecem, jehož činy jsou mi zcela srozumitelné, neboť jsou v souladu s tím, co já sám dělám a oč se snažím.

Souhlasil jsem s ním a dodal, že ten, kdo mě na levé straně svou přítomností rozitřásl jako osíku, byl Silvio Manuel, nejtajemnější ze všech don Juanových společníků. Řekl jsem, že don Juan jako skutečný nagual přesahuje veškeré normy, a proto si ho vážím a obdivuji ho v obou stavech.

„Ale bojíš se ho?“ zeptal se Genaro rozechvěle.

„Velice,“ zasáhl don Juan faletem.

Všichni jsme se rozesmáli, ale don Juan s Genarem se smáli s takovou bezstarostností, že jsem okamžitě pojal podezření, že vědí něco, co přede mnou skrývají.

Don Juan si ve mně četl jako v knize. Vysvětlil mi, že v přechodném stavu, než naplno vstoupíme do vědomí levé strany, jsme schopni nesmírného soustředění, ale také velmi snadno podlehneme každému myslitelnému vlivu. Mě prý teď ovlivňuje podezřívavost.

„La Gorda je v tomhle stupni pořád,“ vysvětloval mi. „Výborně se

učí, ale parádně leze člověku na nervy. Nemůže si pomoci. Vždycky jí strhne všechno, co se jí ocitne v cestě. I velmi dobré věci, samozřejmě, jako je například pronikavé soustředění.“

Noví vidoucí, pokračoval don Juan, zjistili, že přechodné období je doba, kdy probíhá nehlubší učení. Je to však také stupeň, kdy je nutno na bojovníky dohlížet a kdy musí dostávat vysvětlení, aby ho mohli náležitě zhodnotit. Kdyby nedostali žádný výklad, než vstoupí na levou stranu, budou z nich sice skvělí čarodějové, ale mizerní zřecí, jako bývali staří Toltekové.

Zejména bojovnice se prý stávají oběťmi vábení levé strany. Bývají natolik zdatné, že doveudou vstoupovat do levé strany bez námahy. Často však příliš brzy, než aby jim to prospělo.

Genaro pak po dlouhém mlčení usnul. Don Juan začal promlouvat. Noví vidoucí prý museli vynalézt řadu výrazů, aby vysvětlili druhou pravdu o vědomí. Jeho dobrodinec prý některé z nich změnil tak, aby vyhovovaly jemu, a don Juan sám pak učinil totéž, veden přesvědčením vidoucích, že ani tolik nezáleží na tom, jaké výrazy se používají, pokud jsou pravdy ověřeny *viděním*.

Byl jsem dost zvědavý, jaké výrazy změnil, ale nevěděl jsem tak docela, jak se ho na to mám zeptat. Mou otázku totiž pochopil v tom smyslu, že pochybuji o jeho právu nebo schopnosti výrazy měnit, a vysvětlil mi, že mají-li výrazy, které navrhuje, počátek v našem rozumu, mohou sloužit pouze světskému dorozumívání v každodenním životě. Pokud však nějaký výraz navrhuje vidoucí, nikdy se nejedná jen o slovní obraz, protože vychází z *vidění* a zahrnuje všechno, čeho může vidoucí dosáhnout.

Zeptal jsem se ho tedy, proč ty výrazy měnil.

„To je nagonalova povinnost. Vždycky musí hledat nejlepší způsob by vysvětlení. Čas všechno mění a každý nový nagonal musí přijímat nová slova a nové představy, aby popsal svoje *vidění*.“

„Myslíte to tak, že nagonal přebírá představy z každodenního života?“ zeptal jsem se.

„Ne. Já chci říct, že nagonal o *vidění* mluví pokaždé novým způsobem. Tak například ty jako nový nagonal budeš třeba muset říct, že vědomí dává vzniknout vnímání. Budeš říkat totéž, co říkal můj dobrodinec, ale jiným způsobem.“

„A co je tedy vnímání podle nových zřeců, done Juane?“

„Říkají, že vnímání je stav seřazení. Emanace uvnitř obalu se seřadí s emanacemi vně obalu, které jim odpovídají. Seřazení nebo

seskupení je to, co umožňuje každé živé bytosti zúšlechťovat vědomí. Vidoucí to prohlašují, protože *vidí* živé bytosti tak, jak opravdu jsou, tedy jako světelná vejce, která se podobají bublinám bělavého světla.“

Zeptal jsem se, čím mají emanace uvnitř obalu vyhovovat vyzářování vně obalu, aby mohlo nastat vnímání.

„Emanace uvnitř i vně jsou tataž světelná vlákna. Drobnoucké bubliny, vytvořené z těchto vláken, jsou vnímající bytosti, mikroskopické světelné body, připojené k nekonečným emanacím.“

Světelnost živých bytostí je vytvářena právě tou částí Orlových emanací, které shodou okolností mají ve svých světelných obalech. Když vidoucí *vidí* vnímání, stává se svědkem toho, jak světelnost Orlových emanací vně obalu vnímající bytosti rozjasňuje světelnost emanací uvnitř jejího obalu. Vnější světelnost přitahuje vnitřní, chytá ji prý do pastí a fixuje. A toto zafixování je vědomím každé konkrétní bytosti.

Vidoucí také *vidí*, jak emanace vně obalu vyvíjejí zvláštní tlak na odpovídající část emanací uvnitř. Tento tlak určuje, jaký stupeň vědomí má každá živá bytost.

Požádal jsem ho, aby mi objasnil, jak Orlovy emanace vně obalu vyvíjejí tlak na emanace uvnitř.

„Orlovy emanace nejsou pouze světelná vlákna. Každá je zdrojem nekonečné energie. Představ si to asi takhle: Některé emanace vně obalu jsou stejné jako emanace uvnitř, a tak jsou jejich energetické náboje jako neustálý tlak. Ale obal odděluje emanace, které jsou uvnitř jeho sítě, a tím tento tlak usměrňuje.“

Už jsem se ti zmínil, že staří vidoucí byli mistři umění, jak zacházet s vědomím. Teď k tomu mohu dodat, že toto umění ovládali proto, že se naučili manipulovat se strukturou lidského obalu. Říkal jsem ti, že odhalili tajemství uvědomování si. Tím jsem chtěl říct, že *viděli* a pochopili, že vědomí je to, co žhne v obalu živých bytostí. A právem to také nazvali žhnoucí jas vědomí.“

Staří vidoucí prý *viděli*, že vědomí člověka jasně žhne a má jantarovou světelnost, intenzivnější než je ostatní obal. Tento žhnoucí jas je na úzkém vertikálním pásku úplně vpravo obalu a táhne se po celé jeho délce. Mistrovstvím starých zřeců bylo pohybovat tímto žhnoucím jasem a z původního umístění na povrchu obalu ho na přič rozšiřovat dovnitř.

Don Juan domluvil a podíval se na Genara, který pořád tvrdě spal.

„Genaro o výklady vůbec nestojí,“ odtušil. „Je to muž činu. Můj dobrodinec ho neustále strkal, aby čelil neřešitelným problémům. A tak Genaro vstoupil do levé strany rovnýma nohama a nikdy nedostal příležitost přemýšlet a žasnout.“

„A není to tak lepší, done Juane?“

„Záleží na tom. Pro něj je to dokonalé. Ale tebe ani mě by to neuspokojilo, protože jsme tak či onak povoláni k tomu, abychom vysvětlovali. Genaro nebo můj dobrodinec jsou spíš jako staří vidoucí než noví. Žhnoucím jasem vědomí umí ovládat a dělat všechno, co chtějí.“

Vstal z rohože, na níž jsme seděli, a protáhl si paže i nohy. Naléhal jsem, aby ještě mluvil, ale on se jen usmál a prohlásil, že už si potřebuji odpočinout, protože mi slabne soustředění.

Ozvalo se zaklepaní na dveře. Probudil jsem se. Byla tma. Chvilí jsem si nedokázal vzpomenout, kde to jsem. Něco ve mně bylo tak daleko, jako kdyby jedna moje část ještě spala, a přece jsem byl plně probuzen. Otevřeným oknem dovnitř proudilo dost měsíčního světla, aby bylo vidět.

Viděl jsem, jak don Genaro vstává a jde ke dveřím. Teď teprve jsem si uvědomil, že jsem u něj doma. Don Juan tvrdě spal na zemi na rohoži. Měl jsem zřetelný dojem, že jsme všichni tři usnuli, když jsme se k smrti unavení vrátili z výpravy do hor.

Don Genaro zapálil petrolejovou lampu. Šel jsem za ním do kuchyně. Někdo mu přinesl hrnc horkého guláše a horu kukuřičných placpek.

„Kdo vám přinesl jídlo?“ zeptal jsem se. „Vý tu máte nějakou ženu, která vám vaří?“

Mezitím přišel do kuchyně i don Juan. Oba se na mě dívali a usmívali se. Z neznámého důvodu mě ten jejich úsměv děsil. Mám jsem vykřikl hrůzou, když mě don Juan udeřil do zad a posunul do stavu zvýšeného vědomí. Tehdy jsem si uvědomil, že jsem se ve spánku nebo možná při probuzení zase přesunul do každodenního vědomí.

Jakmile jsem byl zpátky ve stavu zvýšeného vědomí, pocítil jsem směsici úlevy, hněvu a velmi pronikavého smutku. Ulevilo se mi, že

jsem to zase já. Začal jsem totiž ty nepochopitelné stavy bytí pokládat za svoje pravé já. Měl jsem pro to jeden jednoduchý důvod – v tomto stavu jsem se cítil úplným, nic mi nechybělo. A víc než kdy jindy jsem si uvědomoval omezení své bytosti.

Požádal jsem dona Juana, aby mi vysvětlil, jak je možné, že dělám to, co dělám. Ve stavu zvýšeného vědomí jsem se mohl ohlížet zpět. Pamatoval jsem si všechno, co se mě týká, a byl jsem s to vylíčit, co jsem dělal v každém stavu vědomí, ba dokonce jsem byl schopen vybavit si svou neschopnost si na věci vzpomenout. Ale jakmile jsem se vrátil do své normální, každodenní hladiny vědomí, nebyl jsem vůbec schopen si vzpomenout, co jsem dělal ve stavu zvýšeného vědomí, i kdyby mi přitom šlo o život.

„Zadrž, zadrž,“ řekl don Juan. „Ještě sis na nic nevzpomněl. Zvýšené vědomí je pouze přechodný stav. Za ním je toho nekonečně víc a ty už jsi tam byl mnohokrát, mnohokrát. Ale teď si na nic nepamatuješ, i když ti jde o život.“

Měl pravdu. Neměl jsem ani ponětí, o čem to mluvím. Prosil jsem ho o vysvětlení.

„Vysvětlení právě přichází,“ prohlásil. „Je to zdlouhavý proces, ale pustíme se do toho. Jde to pomalu, protože jsem stejný jako ty, rád věcem rozumím. Jsem přesný opak, než byl můj dobrodinec, který neměl vysvětlování nikterak v lásce. Pro něho platily pouze činy. Vždycky nás postavil před nějaký nepochopitelný problém a nechal nás, ať si s ním poradíme sami. Někteří z nás nikdy nic nevyřešili, a tak jsme skončili na stejné lodi jako staří vidoucí. Samá činnost a žádná skutečné poznání.“

„A mám ty vzpomínky zachycené v mysli?“ zeptal jsem se.

„Ne, to by bylo příliš jednoduché. Činnost zřeců je mnohem složitější než rozdělávat člověka na mysl a tělo. To, co jsi dělal nebo čeho jsi byl svědkem, jsi zapomněl, protože to, co jsi zapomněl, jsi prováděl, když jsi viděl.“

Požádal jsem ho, aby mi vysvětlil, co mi to právě řekl.

Trpělivě mi tedy vysvětloval, že všechno, co jsem zapomněl, se odehrávalo ve stavech, při nichž bylo moje každodenní vědomí rozšířeno a zesíleno, to znamená, že bylo v takovém stavu, v němž využívalo i jiné oblasti mé celistvé bytosti.

„Všechno, co jsi zapomněl, je zachyceno v těchto oblastech tvého celistvého bytí,“ řekl don Juan. „Vidět znamená používat tyto oblasti.“

„Mám z toho ještě větší zmatek, done Juane.“

„To ti nezalívám. *Vidět* znamená jít až na holý kořen všeho, stát se svědkem nepoznaného a nahlédnout do nepoznatelna. To nám jako takové útěchu nedá. Vidoucí se většinou úplně rozस्पou, když zjistí, že býtí je nepochopitelně složitá a že naše normální vědomí je škodlivé ve své omezenosti.“

A znovu mi připomněl, že se musím absolutně soustředit, že je nanejvýš důležitá, abych mu rozuměl, že noví vidoucí přikládali nejvyšší hodnotu tomu, co poznali do hloubky a bez emocí.

„Tak například, když sis tuhle uvědomil, jak se věci mají s tvou a la Gordinou sebedůležitostí, tak jsi ve skutečnosti nepochopil vůbec nic. Byl to jen citový výbuch a to je všechno. Říkám to proto, že hned nazíráš jsi byl zase zpátky na koni vlastní sebedůležitosti, jako kdybys nikdy nic nepochopil.“

Starým vidoucím se dělo totéž. Oddávali se citovým reakcím. Ale když přišla chvíle, aby pochopili, co vlastně *viděti*, nedokázali to. Aby člověk něco pochopil, potřebuje k tomu strážlivost, a ne emoce. Na toho, kdo pláče, když si něco uvědomí, si dávej pozor, protože ve skutečnosti si neuvědomil vůbec nic.

Na toho, kdo jde po stezce poznání bez strážlivého porozumění, číhají nesčetná nebezpečí,“ pokračoval don Juan. „Kreslím ti tu obrysy řádu, v němž noví vidoucí uspořádali pravdy o vědomí, aby ti sloužily jako mapa. Mapa, kterou budeš muset doložit svým vlastním *viděním*, ale nikoli svými očima.“

Dlouho pak mlčel. Upřeně na mě hleděl. Určitě čekal, až se ho na něco zeptám.

„Každý se stane obětí omylu, že *vidění* se provádí očima,“ pokračoval pak. „Ale nesmí tě překvapit, že sis ani po tolika letech neuvědomil, že *vidění* není záležitost očí. Takle chyba je zcela normální.“

„Tak co tedy to *vidění* je?“

Odpověděl, že vidění je seskupení, seřazení, propojení. A tak jsem mu připomněl, že mi říkal, že takové seřazení je vnímání. Na to mi vysvětloval, že seřazení emanací, které se používají rutinně, je vnímání každodenního světa, zatímco seřazení emanací, které se nikdy nepoužívají, se zpravidla nazývá *vidění*. Když dojde k takovému seřazení, člověk *vidí*. A jelikož *vidění* se vytváří seřazením něčeho mimořádného, tak to nemůže být něco, nač se lze jenom dívat. Přestože jsem prý již *viděl* nesčetněkrát, vůbec mě nenapadlo neví-

mat si svých očí. Podlehl prý jsem pojmu, jímž je *vidění* označeno a popisováno.

„Když vidoucí *vidí*, když nastane nové seřazení, cosi mu všechno vysvětluje. Je to hlas, který mu řekne do ucha, co je co. Jestliže tento hlas není přítomný, pak to, v čem je vidoucí ponořen, není *vidění*.“

Po krátké odmlce dál vysvětloval hlas *vidění*. Tvrdit, že *vidět* tedy znamená slyšet, je prý však také mylné, protože *vidění* je nekonečně víc. Vidoucí si nicméně zvolili zvuk jako měřítko nového seřazení.

Hlas *vidění* označil za nejtajemnější z nevysvětlitelných věcí: „Já osobně si myslím, že hlas *vidění* patří pouze člověku. Asi to tak je proto, že mluvení je něco, co kromě člověka nikdo nedělá. Staří věřili, že to je hlas mocného jsoucna, které je v důvěrném spojení s člověkem a které je jeho ochráncem. Noví zjistili, že toto jsoucno, tato entita, kterou nazvali tvarující formou člověka, nemá hlas. Pro nové je hlas *vidění* něco zcela nepochopitelného. Říkají, že to je žhnoucí jas vědomí, jenž hraje na Orlovy emanace, tak jako harfeník na harfu.“

A pak už odmítl dál něco vysvětlovat. Tvrdil, že až postoupí se svým výkladem, bude mi všechno jasné.

Když don Juan hovořil, byl jsem tak soustředěný, že si vůbec nepamatuji, že jsme seděli u stolu a jedli. Teprve když domluvil, všiml jsem si, že už má talíř s gulášem takřka snědený.

Genaro na mě upřeně zíral se zářivým úsměvem. I přede mnou ležel na stole talíř a také prázdný. Zbyl na něm jen malinký kousíček masa, jako kdybych právě dojedl. Vůbec jsem si nevzpomínal, že bych něco jedl, ale nepamatoval jsem si ani, kdy jsem šel ke stolu a sedl si.

„Chutnal ti ten guláš?“ zeptal se mě Genaro a uhnul pohledem.

Řekl jsem, že ano, protože jsem nechtěl přiznat, že mám problémy s pamětí.

„Na můj vkus v něm bylo příliš mnoho pálivé papriky,“ soudil Genaro. „Ty sám nikdy nejlíš ostrá jídla, tak jsem měl starost, co to s tebou udělá. Neměl sis asi přidávat. Ale ty jsi žravější, když jsi ve stavu zvýšeného vědomí, co?“

Připustil jsem, že bude mít asi pravdu. Podal mi velký džbán vody, abych uhasil žízeň a zchladil si hrdlo. Když jsem ho celý dychtivě vypil, oba smíchy až kvíleli.

Najednou mi došlo, co se děje. Uvědomil jsem si to fyzicky. Byl to záblesk žlutavého světla, který mě zasáhl, jako kdyby mi někdo škrtl zápalkou mezi očima. Poznal jsem, že Genaro vtipkuje. Vůbec nic jsem nejedl. Byl jsem tak zabrán do don Juanova výkladu, že jsem úplně zapomněl na všechno ostatní. Talíř, který jsem měl před sebou, byl Genarův.

Po večeri don Juan pokračoval ve výkladu o žhnoucím jasu vědomí. Genaro seděl vedle mě a poslouchal, jako kdyby ještě nikdy toto vysvětlení neslyšel.

Don Juan říkal, že tlak, který na emanace uvnitř našeho obalu vykonávají emanace vně obalu, jež nazval volnými emanacemi, je stejný u všech vnímajících bytostí. A přece je výsledkem tohoto tlaku tak odlišný, protože na něj obaly jiných bytostí reagují všelijakými myslitelnými způsoby. Nicméně v určitém rozmezí vládně jistý stupeň jednotné reakce.

„A tak, když zřeci *vidí*, že tlak volných emanací působí na vnitřní emanace, které jsou neustále v pohybu, a zastaví je, poznají, že světelná bytost je v tu chvíli fixována pozorností.

Když říkám, že volné emanace mají vliv na emanace uvnitř obalu a zastavují je, tak chci říct, že vidoucí *vidí* něco nepopsatelného, že bez nejmenších pochybností vědí, jaký to má smysl. Znamená to, že jim hlas *vidění* řekl, že emanace uvnitř obalu jsou naprosto v klidu a odpovídají emanacím, které jsou vně.“

Vidoucí prý přirozeně tvrdí, že vědomí vždycky přichází z vnějšku, že skutečné tajemství není uvnitř nás. Protože přirozeností volných emanací je fixovat to, co je uvnitř ochranného obalu, vědomí provádí takový trik, že nechává fixující emanace splynout s tím, co je uvnitř nás. Vidoucí jsou přesvědčeni, že když dopustíme, aby se tak dělo, staneme se tím, čím opravdu jsme, neuchopitelní a neustále v pohybu, tedy věční.

Nastalo dlouhé mlčení. Donu Juanovi intenzivně zářily oči. Připadalo mi, že se na mě dívají z veliké hloubky. Měl jsem pocit, že každé jeho oko je na sobě nezávislým třpytivým bodem. Chvilí se zdálo, že bojuje s jakousi neviditelnou silou, snad s ohněm, který sálá zvnitřku a chce ho pozřít. Pominulo to a don Juan pokračoval.

„Stupeň vědomí u každé individuální vnímající bytosti závisí na míře, do jaké je schopna nechat se unášet tlakem volných emanací.“

Po dlouhé přestávce don Juan pokračoval ve výkladu. Vidoucí prý *vidí*, jak se od okamžiku početí vědomí zvětšuje, jak je stále bohatší, protože je živé. Vidoucí prý například *vidí*, že vědomí, dejme tomu nějakého hmyzu nebo jednořivého člověka, roste od chvíle početí překvapivě různými způsoby, ale se stejnou důsledností.

„Odkdy se tedy vyvíjí vědomí? Od okamžiku početí nebo od okamžiku narození?“ ptal jsem se.

„Vědomí se vyvíjí od okamžiku početí. Vždycky jsem ti říkal, že sexuální energie je něco, co má zásadní důležitost, a že je nutno ji ovládat a využívat velice opatrně. Ale tobě se nikdy nelíbilo, co ti říkám, protože sis myslel, že mluvím jako moralista. Já jsem to však vždycky myslel ve smyslu energie, jak ji ušetřit a přeměrovat.“

Don Juan se podíval na Genara. Ten přikývl na souhlas.

„Genaro ti teď poví, co říkával náš dobrodinec, nagual Julian, o šetření a usměrňování sexuální energie,“ řekl mi don Juan.

„Nagual Julian říkával, že pohlavní styk je záležitost energie,“ začal Genaro. „Jemu například sex nikdy nedělal žádné problémy, protože měl energii spousty. Za to na mě se podíval jen jedinkrát a rovnou mi předeapsal užívat péro jen na čůrání. Na sex prý nemám dost energie, protože když mě moji rodiče dělali, byli příliš znudění a příliš utahaní. Jsem prý tedy plodem velice nudného sexu, *cojida aburrida*. Takový jsem se prý i narodil, znuděný a utahaný. Lidem jako já nagual Julian doporučoval, aby nikdy neměli žádné sexuální styky. Jedině tak si prý můžeme uchovat tu trošku energie, kterou ještě máme.“

Totéž řekl i Silviu Manuelovi a Emilitovi. *Viděl* i ostatní, ale ti měli energie dost. Nebyli produktem znuděného sexu. Jim řekl, že si se svou sexuální energií mohou dělat, co chtějí, ale doporučil jim, aby se ovládali a pochopili Orlův příkaz, že sex existuje proto, aby poskytoval žhnoucí vědomí. Všichni jsme ho ujišťovali, že jsme to pochopili.

S pomocí svého dobrodince naguala Eliase nagual Julian pak jednou otevřel clonu do druhého světa, a aniž by nás předem vůbec nějak upozornil, všechny nás bez váhání strčil dovnitř. Málem jsme tam všichni umřeli, až na Silvia Manuela. Neměli jsme vůbec energie, abychom mohli vydržet nápor druhého světa. Nikdo z nás totiž, s výjimkou Silvia Manuela nedodržel, co nám nagual doporučoval.“

„A co je ta clona do druhého světa,“ zeptal jsem se dona Juana.

„No, co říká Genaro, clona, závěs,“ odpověděl don Juan. „Ale ty zase utíkáš od tématu. To děláš vždycky. Teď mluvíme o Orlových příkazech týkajících se sexu. Orel přikazuje, aby se sexuální energie používala k vytváření života. Prostřednictvím sexuální energie dárce Orel vědomí. A tak když jsou vnímající bytosti v sexuálním spojení, emanace v jejich obalu se snaží, seč mohou, aby udělily vědomí nové vnímající bytosti, kterou právě vytvářejí.“

Během sexuálního spojení prý emanace, uzavřené v ochranném obalu obou partnerů, procházejí hlubokým rozrušením, jež kulminuje v okamžiku splynutí, kdy se prostupují dva kusy žhnoucího vědomí, od každého z partnerů jeden, které se oddělují od jejich obalů.

„Pohlavní styk je vždycky předávání vědomí, i když se toto předání nefixuje,“ pokračoval don Juan. „Emanace uvnitř ochranného obalu lidské bytosti neznají spojení jen tak pro legraci.“

Genaro se ke mně naklonil ze židle přes stůl a pošeptal mi: „Nagual mluví pravdu.“ Mrkl na mě a potřásl hlavou, aby svá slova zdůraznil: „Ty emanace to opravdu neznají.“

Don Juan se sotva držel, aby se nerozesmál, a dodal, že jen pošetilec může něco dělat a přitom absolutně přehlížet tajemnost bytí. Jen blázen prý si může myslet, že tak velkolepý čin, jakým je udílení života a vědomí, je pouhopouhým fyzickým pudem, s kterým si člověk může dělat, co se mu zlíbí.

Genaro naznačil pár obscénních gest a všelijak zakroutil pánví sem a tam. Don Juan přikývl, že přesně tohle měl na mysli. Genaro mu děkoval za uznání, děkoval mu, že docenil jeho jediný příspěvek k našim výkladům na téma vědomí.

Oba se chtěli jako pomaťenci. Kdybych prý jen věděl, smáli se, jak vážně bral jejich dobrodinec výklady o vědomí, jistě bych se smál s nimi.

Ve vsí upřímnosti jsem se obrátil na dona Juana, co to všechno znamená pro obyčejného člověka v každodenním světě.

„Myslíš to, co dělá Genaro?“ ptal se naoko vážně.

Jejich veselí bylo vždycky nakažlivé. Trvalo jim dlouho, než se uklidnili. Byli tak nabití energií, že jsem vedle nich vypadal jako vetchý stařec.

„Já opravdu nevím,“ odpověděl mi nakonec don Juan. „Vím jenom, co to znamená pro bojovníky. Ti vědí, že jediná skutečná ener-

gie, kterou máme, je sexuální energie, energie dávající život. A protože to vědí, neustále si uvědomují svou odpovědnost.

Když bojovníci chtějí mít dost energie k *vidění*, musí začít skrblit se svou sexuální energií. Tohle je poučení, které nám dal nagual Julian. Strčil nás do neznáma a všichni jsme tam málem umřeli. Protože jsme však všichni chtěli *vidět*, tak jsme přestali plýtvat žhnoucím jasem svého vědomí.“

Tohle přesvědčení jsem od něj slyšel už dřív. Vždycky, když ho vyslovil, jsme se začali přít. Pokaždé jsem měl pocit, že musím protestovat a namítat proti tomu, co jsem považoval za puritánský přístup k sexualitě.

Znovu jsem vznesl svoje námitky. Oba se rozesmáli až k slzám. „A co se dá dělat s přirozeným erotickým založením člověka?“ ptal jsem se dona Juana.

„Nic,“ odpověděl. „Na lidské smyslnosti není nic špatného. Ale to, že člověk nic neví o své magické přirozenosti, to, že si jí neváží, to je špatné. Je omyl, když lehkomyšlně promrhá životodárnou sílu sexu a nemá děti, ale je také chyba, když neví, že má-li je, pak musí platit svým žhnoucím vědomím.“

„Ale jak vidoucí vědí, že člověk platí žhnoucím vědomím, když má děti?“

„Vidí, jak se u rodičů zmenšuje žhnoucí jas vědomí, když mají dítě, zatímco u dítěte vzrůstá. U některých precitlivělých a křehkých rodičů žhnutí vědomí takřka zmizí. A jak děti zvětšují svoje vědomí, ve světelném obalu rodičů se vytváří velká temná skvrna. Přesně v tom místě, odkud jim byla žhnoucí záře odebrána. Bývá to zpravidla uprostřed ochranného obalu. Někdy je ty skvrny *vidět*, jak se navršily přímo na tělo.“

Zeptal jsem se, jestli se dá něco dělat, aby lidé měli vyrovnanější porozumění pro žhnoucí jas vědomí.

„Nic,“ odtušil. „Alespoň nic, co by mohli udělat vidoucí. Cílem zítřka je být svobodný. Být nepředpojatým svědkem, který nedělá pomíjivé úsudky. Jinak by totiž museli přijmout odpovědnost za to, že vyvolají cyklus ještě přízpůsobenější okolnostem. A to nemůže nikdo. Jestli má nějaký nový cyklus nastat, pak musí přijít sám od sebe.“

Don Juan nápadně pozvedl obočí a Genaro zmlkl uprostřed věty. Usmál se na mě: „Ještě je příliš brzy na strašidelné historky. Počkáme si do tmy.“

Vstal a začal se plížit kolem skály. Chodil po špičkách, žádá prohnutá dozadu.

„Co to říkáš o vašem dobrodincovi? Že tu chytil spojnici?“ zeptal jsem se dona Juana.

Neodpověděl mi hned. Úplně jako u vytržení pozoroval Genarovy kašpařiny.

„Asi chtěl něco říct o nějakém moc důmyslném způsobu používání pozornosti,“ odpověděl mi nakonec a pořád se přitom díval na Genara.

Genaro dokončil okruh kolem skály, vrátil se a posadil se vedle mě. Mocně lapal po dechu, málem sápal, jak byl udýchaný.

Zdalo se, že dona Juana zcela fascinovalo to, co Genaro prováděl. A znovu jsem měl pocit, že se oba náramně baví na můj účet, že oba sledují něco, o čem já nic nevím.

Najednou don Juan začal se svým výkladem. Jeho hlas mě ukonejšil. Teprve po velikém úsilí prý zřeci došli k závěru, že vědomí dospělé lidské bytosti, uzrálé procesem růstu, už nelze dále nazývat vědomím, protože bylo přetvořeno v něco daleko intenzivnějšího a složitějšího, co vidoucí nazývají pozornost.

„A jak vidoucí mohou vědět, že vědomí se pěstuje a že roste?“ zeptal jsem se.

Během růstu lidských bytostí se prý v určitou dobu pás emanací uvnitř ochranného obalu velmi rozjasní. Jak člověk nabírá zkušeností, začíná žhnout. V některých případech pás těchto emanací žhne tak intenzivně, že se spojí s emanacemi zvnějšku. Vidoucí, kteří byli svědky tohoto rozšíření, tedy nutně museli předpokládat, že vědomí je surovina a pozornost konečný produkt zrání.

„A jak vidoucí popisují pozornost?“ zeptal jsem se.

„Říkají, že život, tedy proces, při němž jsme naživu, zapřahuje a rozšiřuje vědomí, a to je pozornost.“

Nebezpečí definic, řekl don Juan, je v tom, že věci zjednodušují, aby byly srozumitelné. V tomto případě definujeme pozornost, a tím riskujeme, že magickou a záračnou věc proměníme v banalitu. Pozornost je to největší, čeho člověk dosáhl. Rozvíjí se ze suroviny vědomí, až nakonec pokrývá celý rozsah lidských alternativ.

PRVNÍ POZORNOST

Druhého dne jsme snídali za rozbřesku. Hned po snídání mi don Juan posunul roviny vědomí.

„Pojďme dneska do původního prostředí,“ navrhl don Juan donu Genarovi.

„Beze všeho,“ odpověděl Genaro vážně. Rychle na mě pohlédl a pak šeptem dodal, jako kdyby nechtěl, abych to zaslechl: „Vážně musí... není toho snad až moc...“

Ve vteřině vyletěl můj strach i podezření do nesnesitelných výšin. Potil jsem se a lapal po dechu. Don Juan ke mně přistoupil a s takřka neovladatelně pobaveným výrazem mě ujistil, že Genaro jen tak žertuje na můj účet, že půjdeme pouze na místo, kde před několika tisíci lety žili původní vidoucí.

Když se mnou don Juan hovořil, mimoděk jsem pohlédl na Genara. Pomalu potřásl hlavou ze strany na stranu. To gesto bylo téměř nepostřehnutelné. Jako kdyby mi chtěl dát na srozuměnou, že don Juan neříká pravdu. Ruply mi nervy a málem jsem podlehl záchvatu vzteku, jenž hraničil až s hysterií. Dostal jsem se z toho, až když Genaro vyprskl smúchy.

Žasl jsem, jak snadno lze moje emoce vyburcovat, že vyletí do nezvladatelných výšin nebo narazí na dno.

Z Genarova domu jsme vyšli časně ráno. Don Juan, Genaro a já. Přšli jsme krátkou vzdálenost k nedalekému, větrem ošlehaným kopcům. Po chvíli jsme se zastavili a posadili na vrcholku obrovské ploché skály na pozvolném svahu v kukuřičném poli, které zřejmě bylo sklizeno teprve nedávno.

„Tohle je původní prostředí,“ řekl mi don Juan. „Ještě se sem během mého výkladu několikrát vrátíme.“

„V noci se tady dějou velmi podivné věci,“ řekl Genaro. „Právě tady chytil nagual Julian spojnici. Nebo spíš spojenec...“

A vidoucí ji zdokonalují ještě víc, takže pak pokrývá celé spektrum lidských možností.

Chtěl jsem vědět, jestli se z hlediska vidoucích alternativy nějak výrazně odlišují od možností.

Don Juan odpověděl, že alternativou je všechno, co si můžeme zvolit jakožto osoby. Alternativy souvisejí s úrovní našeho každodenního záberu, tedy s tím, co známe. Proto jsou také dost omezené jak do počtu, tak do rozsahu. Lidské možnosti však prý patří k neznámu. Nejsou tím, co jsme schopni si zvolit, ale to, čeho jsme schopni dosáhnout. Příkladem našich lidských alternativ prý je třeba volba přesvědčení, že lidské tělo je předmětem mezi předměty. Příkladem lidských možností je, když se vidoucím podaří vidět člověka jako světelnou bytost podobnou vejci. Tělem, které je předmětem, se dotýká známého, tělem, které je světelným vejcem, se dotýká neznámého. Lidské možnosti tedy mají takřka nevyčerpateľný rozsah.

„Vidoucí říkají, že pozornost je trojí,“ pokračoval don Juan. „Když to říkají, mají na mysli pouze lidské bytosti, a nikoli všechny existující bytosti, které vnímají. Ale trojí pozornost není jen typ pozornosti, jako spíše rovina, které člověk dosáhl. Je to první, druhá a třetí pozornost a každá z nich je svou nezávislou doménou, která je sama v sobě úplná.“

První pozornost v člověku, vysvětloval mi, je zvířecí vědomí, rozvinuté v procesu zkušenosti do složitě, komplexní a nesmírně křehké schopnosti, která se stará o každodenní svět ve všech jeho nespočítatelných aspektech. Jinými slovy, všechno, nač můžeme pomyslet, je součástí první pozornosti.

„První pozornost je všechno, co jsme jakožto průměrní lidé. První pozornost absolutně ovládá náš život, a proto je nejcenějším bohatstvím, které průměrný člověk má. A dost možná, že je to dokonce naše jediné bohatství.“

Noví zřecí však vzali její skutečnou hodnotu v potaz a začali prostřednictvím *vidění* první pozornost důkladně zkoumat. To, co zjistili, dalo tvar jejich absolutnímu pohledu i pohledu všech jejich potomků, a to dokonce i přesto, že většina z nich vůbec nepochopila, co vlastně tito vidoucí *viděli*.“

Důrazně mě upozorňoval, že závěry, k nimž zkoumání nových zřeců dospěla, mají s rozumem nebo racionalitou jen velmi málo společného, protože člověk musí první pozornost nejdříve *vidět*, aby

ji mohl zkoumat a vysvětlovat. To mohou dělat pouze vidoucí. Nic méně prozkoumat, co zřecí *vidí* na první pozornosti, je naprosto podstatné. Dává to první pozornosti jedinou přiležitost, kterou kdy bude mít, uvědomit si, jak sama pracuje.

„Z hlediska toho, co vidoucí vidí, je první pozornost žhnoucí vědomí, které se rozvinulo v nesmírnou záři. Je to žhnoucí jas, který však je, řekněme, fixován jen na povrchu ochranného obalu. Je to žhnutí, které pokrývá známé.“

Naproti tomu druhá pozornost je daleko komplexnějším a zvláštním stavem žhnoucího vědomí. Je spojena s neznámem. Nastává tehdy, když se využívají nepoužívané emanace uvnitř lidského obalu.

Důvod, proč jsem nazval druhou pozornost zvláštní, je ten, že člověk potřebuje důmyslnou taktiku, aby využíval ty nepoužívané emanace. A taková taktika není běžná a vyžaduje nejvyšší možnou kázeň a koncentraci.“

Připomněl mi, že už tehdy, když mě učil umění *snít*, mi říkal, že předzvěstí druhé pozornosti je koncentrace potřebná k tomu, aby si člověk uvědomoval, že se mu něco zdá. Tato koncentrace je formou vědomí, které nepatří do stejné kategorie jako vědomí potřebné pro záležitost každodenního světa.

Druhá pozornost se prý také nazývá vědomím levé strany. Je to nejrozlehlejší pole, jaké si člověk umí představit. Je tak rozlehlé, že se zdá až bez konce.

„Za nic na světě bych tam nechtěl zabloudit,“ pokračoval don Juan. „Je to bažina, tak složitá a bizarní, že strážlivý zřec se do ní pustí pouze při dodržování těch nejpřísnějších podmínek.“

Problém ovšem je v tom, že vstup do druhé pozornosti je nesmírně snadný a jejímu vábení se takřka nedá odolat.“

Starší zřecové, mistři pozornosti, prý svoje znalosti uplatnili na žhnoucí jas svého vlastního vědomí, a tím si ho rozšířili do nepředstavitelné velikosti. Dali prý si za cíl opravdu rozsvítit všechny emanace ve svém ochranném obalu, jeden pás po druhém. Podařilo se jim to, ale dost zvláštní je, že rozsvěcování jednoho pásu po druhém je uvězněno v bažinách druhé pozornosti.

„Tuhle chybu noví vidoucí napravili,“ pokračoval don Juan. „Ovládali vědomí a nechali je, aby se rozvíjelo k přirozenému cíli, tedy aby se žhnoucí jas vědomí rozšířil za hranice světelného obalu naráz.“

Třetí pozornosti se dosahuje tehdy, když se žhnoucí jas vědomí promění v oheň planoucí zevnitř, v plamen, kterým vznítí nikoli jeden pás, nýbrž všechny Orlovy emanace uvnitř obalu člověka.“

Don Juan vyjádřil svůj veliký respekt k záměrnému úsilí nových vidoucích dosáhnout třetí pozornosti, dokud jsou ještě naživu a uvědomují si svou individualitu.

Měl za to, že je zbytečné probírat případy, kdy lidé nebo jiné vnímající bytosti náhodně vstoupili do neznáma nebo nepoznatelna, aniž by si to uvědomovali. Říkal, že to je dar Orla. Tvrdil, že noví vidoucí vstoupují do třetí pozornosti také darem, ale ten že má jiný význam. Je prý daleko spíše odměnou za to, čeho dosáhli.

A dodal, že v okamžiku smrti vstupují všechny lidské bytosti do nepoznatelna. Některé z nich dosahují třetí pozornosti, ale pokud se to stane, je to celkem vzato na příliš krátkou dobu a jen proto, aby se Orlova potrava pročistila.

„To nejvyšší, čeho mohou lidské bytosti dosáhnout, je dospět k této rovině vědomí, a přitom si podržet svou životní sílu. Nestat se vědomím, které se rozložilo a jako blikající světýlko se nese až k Orlovu zobáku, aby se dalo pohltnout.“

Když jsem poslouchal don Juanova vysvětlení, opět jsem úplně ztratil ze zřetele všechno, co mě obklopovalo. Genaro zřejmě vstal a odešel. Nikde ho nebylo vidět. Připadalo mi zvláštní, když jsem zjistil, že se choulím na skále a don Juan dřepí vedle mě. Jemně mi tlačil na ramena a držel mě u země. Položil jsem se na kámen a zavřel oči. Od západu foukal jemný vánek.

„Nesmíš usnout,“ upozornil mě don Juan. „Za zádných okolností nesmíš na této skále usnout.“

Posadil jsem se. Don Juan na mě upřeně zíral.

„Jenom se uvolni,“ pokračoval. „A nech utichnout svůj vnitřní dialog.“

S veškerým soustředěním jsem sledoval, co mi říká, a najednou jsem sebou zděšeně škubl. Zpočátku jsem nevěděl, co to je. Napadlo mě, že zas prodávám další záchvat nedůvěry. Ale potom mi svítilo, že je pozdě odpoledne. To, co jsem pokládal za hodinový rozhovor, trvalo celý den.

Vyskočil jsem. Plně jsem si uvědomoval tu nestrovnalost, i když jsem nedokázal pochopit, co se to se mnou stalo. Pocítil jsem podiv-

né nutkání, jako by se moje tělo chtělo rozběhnout. Don Juan po mně skočil a silou mi v tom zabránil. Upadli jsme na měkkou půdu. Držel mě tam v železném sevření. Neměl jsem ani potuchy, že má takovou sílu.

Tělo se mi mocně třásl. Rozhazoval jsem při tom chvění rukama všemi směry. Prodávával jsem jakýsi záchvat. I když jedna moje část zůstala zcela nezáčasně a fascinovaně sledovala, jak se mé tělo chvěje, kroutí a třese.

Konečně křeče polevily a don Juan mě pustil. Byl celý zadýchaný námahou. Navrhl, že vylezeme zpátky na skálu a tam se posadíme, dokud mi zas nebude dobře.

Nemohl jsem si pomoci a znovu jsem na něj naléhal se svou obvyklou otázkou: Co se to se mnou stalo? Odpověděl, že když ke mně promlouval, posunulo mě to za určitou hranici a já jsem vstoupil velice hluboko do levé strany. Prý tam šli s Genarem za mnou. A pak jsem prý odtamtud vystoupil stejně chvatně, jako jsem vběhl dovnitř.

„Chytili jsme tě přesně včas,“ vysvětloval. „Jinak bys byl šel zase rovnou zpátky do svého normálního já.“

Byl jsem absolutně zmaten. Všichni tři, vysvětloval mi don Juan, jsme si hráli s vědomím. Nejspíš jsem se prý vyděsil a utekl jim.

„Genaro je mistr vědomí, Silvio Manuel je mistrem *višle*. Oba byli nemilosrdně vystrčeni do neznáma. Můj dobrodinec jim provedl to, co jeho dobrodinec provedl zase jemu. V některých ohledech se Genaro se Silvиеm Manuelem velice podobají starým vidoucím. Vědí, co umí, ale vůbec je nezajímá, jak to dělají. Genaro se dnes chopil příležitosti posrčit žhnoucí jas tvého vědomí a skončili jsme v podivných hranicích neznáma.“

Prosil jsem ho, aby mi řekl, co se dělo v neznámu.

„Na to si budeš muset vzpomenout sám,“ ozval se mi jakýsi hlas přímo za uchem.

Byl jsem tak přesvědčen, že to je hlas *vidění*, že mě to vůbec nevyděsilo. Ani jsem neuposlechl nutkání se otočit.

„Já jsem hlas *vidění* a říkám ti, že seš hlava skopová,“ řekl zas ten hlas a tlumeně se zasmál.

Otočil jsem se. Za mnou seděl Genaro. Tak mě to překvapilo, že jsem se smál snad ještě hysteričtěji než oni.

„Začíná se stmívat,“ řekl mi Genaro. „Jak jsem ti dnes slíbil, bude me tu mít ples.“

rozeznat všechny rysy. Sledoval jsem její spletitý, unavený let, až jsem byl s to *vidět* každé zrnko prachu na jejích křídlech.

Z naprostého soustředění mě cosi vyrušilo. Přimo za sebou jsem pocítil přívál nezvucného hluku, kdyby něco takového bylo možné. Obrátil jsem se a na protějším okraji skály, jenž byl o trochu vyšší než ten, na němž jsme seděli, jsem zahlédl celou řadu lidí. Napadlo mě, že to budou lidé, kteří tu bydlí v okolí. Že nás začali podezřívát, když se tu tak celý den potulujeme a lezeme po skalách, a že nám jistě chtějí ublížit. V tu ránu jsem poznal jejich úmysly.

Don Juan s Genarem bleskurychle sklouzli ze skály a řekli mi, abych si také pospíšíl dolů. Okamžitě jsme odešli. Ani jsme se neotočili, jestli jdou za námi. Celou cestu zpátky domů ke Genarovi don Juan s Genarem odmítali mluvit. Don Juan mě dokonce umlčel divokým zavrčením s prstem na rtech. Genaro nevešel do domu, ale šel pořád dál, zatímco don Juan mě vtáhl dovnitř.

„Co to bylo za lidi, done Juane?“ zeptal jsem se ho, když jsme byli oba bezpečně uvnitř a on rozsvítil svítilnu.

„To nebyli lidé.“

„No tak, done Juane, neplete mě. To byli lidé, vždyť jsem je viděl na vlastní oči.“

„Samozřejmě, žes je viděl na vlastní oči,“ opáčil, „ale to ještě nic neznamená. Tvoje oči tě spletly. Lidé to nebyli, ale šli za tebou. Genaro je od tebe musel odtáhnout.“

„A kdo to tedy byl, když ne lidé?“

„Jo, to je právě tajemství. Je to tajemství vědomí. To se nedá racionálně rozřešit tím, že o něm budeme mluvit. Tajemství můžеш být pouze přitomen jako svědek.“

„Tak mě tedy nechte být svědkem,“ vybídl jsem ho.

„Ale vždyť už jsi byl, dvakrát za jeden den,“ namítl. „Teď si na to nepamatuješ. Ale vzpomeneš si, až znovu zažehneš emanace, které žhnuly, když jsi byl přitomen tajemství vědomí, které mám na mysli. Zatím se však vraťme zpátky k našemu výkladu o vědomí.“

Znovu zopakoval, že vědomí začíná trvalým tlakem, který vykonávají volné emanace na emanace chycené v obalu. Tento tlak vytváří první čin vědomí. Zastavuje pohyb chycených emanací, které bojují o to, aby prolomily obal, a tím vlastně bojují o svou smrt.

„Ano, taková je pravda pro vidoucího, že všechny živé bytosti bojují o smrt. To, co zastavuje smrt, je právě vědomí.“

Nové vidoucí prý velice znepokojilo zjištění, že vědomí brání

Don Juan zasáhl a navrhl, abychom pro dnešek už přestali, protože prý jsem takový ňouma, že bych mohl umřít strachy.

„Ale kde, je to pašák,“ poklepal mi Genaro na rameno.

„No, jen se ho radši zeptej,“ radil don Juan Genarovi.

„Seš opravdu ňouma?“ zeptal se mě Genaro zamračeně.

Neodpověděl jsem mu. A oba se rozesmáli, že se smíchy svíjeli. Genaro se svíjel až k zemi. Don Juan rychle seskočil a pomohl mu vstát.

„Dostali jsme ho,“ řekl Genaro donu Juanovi a mysllel tím mě. „Nikdy netekne, že je ňouma. Případá si na to moc důležitý, ale má strachem naděláno v kalhotách, co teď z toho bude, když se nepřiznal, že je ňouma.“

Díval jsem se, jak se smějí, a byl jsem přesvědčen, že jenom Indiáni se dovedou smát s takovou radostí. Ale současně jsem začal nabývat i přesvědčení, že je v nich také pořádný kus zlomyslnosti. Tropí si šašky z někoho, kdo Indiánem není.

Don Juan okamžitě zachytil moje pocity.

„Jenom nepouštěj tu svou sebedůležitost ze řetězu,“ připomněl mi. „Nejsi v žádném směru nic zvláštního. Nikdo z nás není, Indián neindián. Nagual Julian a jeho dobrodinec si prodloužili život o pěkných pár roků, jak se vysmívali zase nám.“

Genaro čiperně vylezl zpátky na skálu a přistoupil ke mně.

„Kdybych byl na tvém místě, byl bych tak zatraceně nesvůj, že bych se z toho asi rozplakal,“ svěřil se mi. „No, jen si poplač, vyplakej se a bude ti líp.“

Ke svému údivu jsem začal tiše plakat. A pak jsem se tak rozruřil, že jsem se zběsilostí rozeřval. Teprve potom jsem se cítil lépe.

Don Juan mě jemně poplácal po zádech. Prohlásil, že hněv člověku zpravidla zchladí hlavu. Někdy to může být i strach či legrace. Moje násilná povaha prý reaguje pouze na hněv.

Náhly posun vědomí nás prý oslabuje. Snažili se mě posílit a podepřít. Genarovi se to zřejmě podařilo tím, že mě rozruřil.

To už se smrákalo. Najednou Genaro ukázal na mihotavou jiskřičku ve vzduchu. V šeru vypadala jako veliká múra, poletující kolem místa, kde jsme seděli.

„Buď velmi jemný a křof svou přehánějící povahu,“ řekl mi don Juan. „Nebuď moc dychtivý. Nech prostě Genara, ať tě vede. A ne spouštěj z toho bodu oči.“

Ta blikotavá jiskra byla zcela jistě múra. Jasně jsem na ní dokázal

smrti a současně ji přivolává, protože je potravou Orlovi. Protože to nemohli vysvětlit, neboť neexistuje žádný racionální způsob, jak porozumět existenci, uvědomili si, že jejich poznání se skládá z protikladných předpokladů.

„A proč rozvíjeli systém rozporných protikladů?“ zeptal jsem se.
 „Nic nerozvíjeli. Nepopíratelné pravdy zjistili prostřednictvím svého *vidění*. Tyto pravdy jsou uspořádány ve smyslu očividných rozporů, které jsou zdánlivé, a to je všechno.“

Tak například vidoucí museli být metodičtí a racionální, museli být přímo prototypem střizlivosti, a současně se museli vystríhat všech těchto vlastností, aby mohli být naprosto svobodní a otevření vůči divům a tajemstvím existence.“

Jeho příklad mě ještě více zarazil, ale ne zas přehnaně. Pochopil jsem, co tím myslí. On sám podporoval mou racionální jenom proto, aby ji vzápětí zdrtil a požadoval její naprostou nepřítomnost. Řekl jsem mu, jak rozumím tomu, o čem mu jde.

„Jenom pocit nejvyšší střizlivosti může překlenout tyto rozpory,“ prohlásil.

„Řekl byste, done Juane, že tímto mostem je umění?“

„Most mezi rozpory si můžeš nazývat, jak chceš – umění, cit, láska nebo dokonce laskavost.“

Don Juan pokračoval ve svém výkladu. Při zkoumání první pozornosti si prý noví žeci uvědomili, že všechny organické bytosti s výjimkou člověka svoje chycené emanace, čile se pohybující sem a tam, ztíší, aby se mohly srovnat s odpovídajícími vnějšími emanacemi. Lidské bytosti to neumějí. Místo toho jejich první pozornost zaznamenává Orlovy emanace uvnitř jejich ochranného obalu.

„Jak zaznamenává, done Juane?“

„Lidské bytosti si všímají emanací, které mají uvnitř svého obalu. Tohle nedělají žádná jiná stvoření. Vě chvíli, kdy tlak volných emanací fixuje emanace uvnitř, začne první pozornost pozorovat samu sebe. Všimá se všeho, co na ní je, nebo se o to alespoň snaží, a to všemi možnými způsoby. Tento proces nazývají vidoucí zaznamenávání, inventura.“

Nechci tím tvrdit, že snad lidské bytosti ty záznamy dělají z vlastní vůle nebo že je mohou odmítnout dělat. Zaznamenávat, to je Orlovův příkaz. Co však už jejich volba je, to je způsob, jakým se tento příkaz dodržuje.“

I když on sám Orlovy emanace jen nerad nazývá příkazy, toto

označení je prý přesné. Jsou to příkazy, které nikdo nemůže neuposlechnout. Nicméně cesta, jak se vyhnout jejich poslušnosti, je právě v tom, že jich uposlechneme.

„Pokud jde o záznamy první pozornosti,“ pokračoval, „vidoucí je pořízují, protože nemohou neuposlechnout. Ale jakmile je pořídí, umí je odhodit. Orel nám nepřikazuje, abychom svoje záznamy uctivali, prikazuje nám pouze zaznamenávat, a to je všechno.“

„A jak vidí žeci, že člověk zaznamenává?“
 „Emanace uvnitř obalu člověka se nezkliďují, aby se setkávaly s odpovídajícími emanacemi vně. To je evidentní, jestliže člověk *vidí*, co dělají ostatní stvoření. Některá z nich totiž skutečně splynou s volnými emanacemi, když se zklidní, a pohybují se s nimi. Vidoucí například *vidí*, jak se světlo emanací takového skarabea rozšiřuje do značné velikosti.“

Ale lidské bytosti ztíší svoje emanace a potom o nich přemítají. Vyzařování se soustřeďují sama na sebe.“

Lidské bytosti prý dovádějí příkaz zaznamenávání až do logické krajnosti a odhlížejí od všeho ostatního. Jakmile se jednou do hloubky ponoří do zaznamenávání, mohou se stát dvě věci. Mohou začít ignorovat impulzy volných emanací, nebo je mohou začít velmi zvláštním způsobem využívat.

Konečným výsledkem ignorování těchto impulzů po té, co proběhlo zaznamenávání, je jedinečný stav nazvaný rozum. Výsledek využití každého impulzu zvláštním způsobem je známý jako ponoření do sebe sama.

Lidský rozum se zřecům jeví jako neobyčejně homogenní, nevýrazně žhnutí, které sotva kdy vůbec reaguje na neustálý tlak volných emanací. Je to žhnutí, kterým se věci podobná skořápka sice utužuje, ale také se stává křehčí.

Don Juan poznamenal, že v lidském rodě by mohl být rozum velmi hojný, nicméně ve skutečnosti je prý velmi vzácný. Většina lidských bytostí se totiž noří do sebe.

Tvrdil, že vědomí všech živých bytostí má jistý stupeň sebereflexe, aby spolu mohly komunikovat. Ale žádné vědomí nemá takový stupeň ponoření do sebe, s výjimkou lidské první pozornosti. Na rozdíl od lidí oddaných rozumu, kteří ignorují impulzy volných emanací, jednotlivci ponoření do sebe využívají každý impulz a všechny proměňují v sílu, jež víří emanace chycené uvnitř jejich obalu.

Zřeci tohle všechno pozorovali, a přitom dospěli k racionálnímu závěru. *Viděli*, že lidem rozumu je dáno žít déle, protože přehlížením impulsů volných emanací ztíší přirozený neklid uvnitř svého obalu. Naproti tomu jednotlivci ponoření sami do sebe využívají impulsy volných emanací, takže vytvářejí ještě větší neklid a zkracují si život.

„A co zřeci *vidí*, když zírají na lidské bytosti ponořené do sebe?“

„*Vidí* je jako přerušované výbuchy bílého světla, za nimiž následují dlouhé mdlé pauzy.“

Don Juan zmlkl. Neměl jsem už další otázky nebo jsem snad byl už příliš unavený, abych se ještě na něco ptal. Ozvala se hlasitá rána, až jsem vyskočil. Dveře se rozletěly a dovnitř vrazil Genaro, celý udýchaný. Žuchnul na rohož. Byl doslova pokrytý potem.

„Zrovna jsem vysvětloval první pozornost,“ řekl mu don Juan.

„První pozornost platí jen na to, co je známé,“ prohlásil Genaro. „U neznáma nestojí ani za dvě zlámané grešle.“

„Ale to není tak úplně pravda,“ namítl don Juan. „První pozornost dobře funguje i u neznáma. Nepustíš ho, tak zuřivě ho odmítá, že nakonec neznámo pro první pozornost vůbec neexistuje.“

Když zaznamenáváme, jsme nezranitelní. Především proto zaznamenávání vzniklo.“

„O čem to mluvíte?“ zeptal jsem se dona Juana.

Neodpověděl. Podíval se na Genara, jako kdyby čekal na odpověď.

„Ale když otevřu dveře,“ řekl Genaro, „bude první pozornost schopná si poradit s tím, co vejde dovnitř?“

„Tvoje a moje ne, ale jeho ano,“ odpověděl don Juan a ukázal na mě.

„I když je ve stavu zvýšeného vědomí?“ zeptal se Genaro dona Juana.

„Na tom nesejde,“ odpověděl don Juan.

Genaro vstal, šel ke dveřím a prudce je rozevřel. Okamžitě uskočil. Dovnitř zavanul porыв studeného větru. Don Juan ke mně přistoupil ze strany a stejně tak Genaro. Oba na mě užasle zírali.

Chtěl jsem hlavní dveře zavřít. Bylo mi v tom chladu nepřijemně. Ale jak jsem se pohnul ke dveřím, don Juan a Genaro skočili přede mě a zaštilili mě.

„Všiml sis v místnosti něčeho?“ zeptal se mě Genaro.

„Ne,“ řekl jsem a mysllel jsem to vážně.

Až na to, že otevřenými dveřmi dovnitř proudil studený vítr, tam nebylo nic, čeho bych si měl všimat.

„Když jsem otevřel dveře, vstoupily dovnitř divné bytosti,“ řekl. „Copak sis ničeho nevšiml?“

Měl v hlase něco, co mi řeklo, že tentokrát vůbec nežertuje.

Všichni tři jsme vyšli z domu ven. Šli vedle mě, každý z jedné strany. Don Juan zvedl svítilnu a Genaro zamkl hlavní dveře. Nastoupili jsme do auta dveřmi pro spolucestující. Strčili mě dovnitř jako prvního. Potom jsme jeli k donu Juanovi do jiného města.

ANORGANICKÉ BYTOSTI

Nazítrí jsem dona Juana opakovaně žádal, aby mi vysvětlil náš spěšný odchod z Genarova domu, ale on se o té události odmítal být jen zmiňovat. Ani Genaro mi nikterak nepomohl. Pokaždé, když jsem se ho zeptal, na mě mrknul a zazubil se jako debil.

Odpoleadne přišel don Juan do zadního patia svého domu, kde jsem si povídal s jeho učedníky. Všichni mladí učedníci okamžitě odesli, jako kdyby jim dal někdo znamení.

Don Juan mě vzal za paži. Začali jsme se procházet po chodbě. Neřikal nic, chvíli jsme jen tak chodili kolem dokola, jako kdybychom se procházeli po veřejném náměstí.

Don Juan se pak zastavil. Obrátil se ke mně a obešel mě kolem dokola. Prohlížel si mě od hlavy až k patě. Věděl jsem, že mě *vidí*. Pocítil jsem zvláštní únavu a malátnost, kterou jsem nevnímal, dokud po mně nezačaly jezdit jeho oči. Pak náhle promluvil.

„Když jsi byl v neznámu, velice ses vyděsil, a proto jsme se s Genarem nechtěli zaměřovat na to, co se večera večer dělo. Genaro tě postrčil a tobě se tam něco stalo.“

„A co, done Juane?“

„Vysvětlit ti tyhle věci je pořád ještě těžké, ne-li přímo nemožné. Nemáš dostatečný přebytek energie, abys mohl vstupovat do neznáma a rozumět tomu. Když noví vidoucí uspořádali pořadí pravd o vědomí, *viděli*, že první pozornost spotřebuje všekery jas žhnoucího vědomí, které lidské bytosti mají, takže jim pak nezbyvá ani drobek volné energie. To je teď tvůj problém. Protože bojovníci musí vstoupit do neznáma, noví vidoucí jim doporučovali šetřit energii. Ale kde ji mají brát, když je jim všechna odebrána? Dostanou ji, říkají vidoucí, jestliže vymytí všechny zbytečné návyky.“

Odmíchl se a domáhal se otázek. Zeptal jsem se, jak souvisí vymýcené návyky s žhnoucím jasem vědomí.

Vymýcení zvyků prý odděluje uvědomování od sebereflexe a umožňuje mu svobodu zaměřit se na něco jiného.

„Neznámo je vždycky přítomné,“ pokračoval, „ale je mimo možnosti našeho normálního vědomí. Neznámo je nadbytečná část průměrného člověka. Nadbytečná, protože průměrný člověk nemá dost volné energie, aby ji mohl uchopit.“

„Za tu dobu, kterou jsi strávil na stezce bojovníka, jsi už nasbíral dost volné energie, abys uchopil neznámo, ale ještě jí nemáš dost na to, abys ho pochopil nebo si ho zapamatoval.“

Vysvětlil mi, že jsem na té ploché skále vstoupil hluboko do neznáma. Ale oddal jsem se svému přirozenému sklonu k přehánění a vyděsil jsem se, což bylo asi to nejhorší, co lze udělat. Proto jsem se z levé strany vyřítil ven, vystřelil jsem prý jako namycelý blesk, a bohužel jsem s sebou vzal i celý zástup podivných bytostí.

Řekl jsem donu Juanovi, ať mluví k věci, ať nic neskrývá a jasně mi vysvětlí, co chce říct tím zástupem divných bytostí.

Vzal mě za paži a opět se mnou začal chodit dokola.

„Když ti vysvětluji vědomí, předpokládám, že všechno nebo skoro všechno zapadne na místo, kam patří. Pojdme si trochu popovídat o starých vidoucích. Už jsem ti říkal, že Genaro je jim hodně podobný.“

Zavedl mě do velikého pokoje. Posadili jsme se a on začal se svým vysvětlováním.

„Nové vidoucí prostě zděsilo poznání, které staří nashromáždili za celá ta léta. A zcela pochopitelně. Noví zřeci věděli, že vede jenom k totálnímu zničení. A přesto je fascinovalo, zejména jeho praktiky.“

„A jak se noví vidoucí dozvěděli o těch praktikách?“

„To je odkaz starých Tolteků. Noví zřeci se o nich učí, když postupují dál. Ty praktiky jsou součástí jejich poznání, i když je sotva kdy použijí.“

„A jaké jsou to praktiky, done Juane?“

„Jsou to velmi temné formule, zaklínadla, dlouhé procedury, které jsou spojeny s tajemnou silou. Alespoň staří Toltekové ji pokládali za záhadnou. Zamaskovali ji a učinili ji ještě děsivější, než opravdu je.“

„A co je to za záhadnou sílu?“ zeptal jsem se.

„Je to síla, která je přítomna ve všem, co je. Staří se nikdy nepokusili rozmotat její tajemství. Sílu, která přiměla vytvářet tajné prakti-

ky, prostě přijali jako něco posvátného. Ale noví vidoucí se na ni podívali pozorněji a nazvali ji *víle*, *víle* Orlových emanací, nebo také *zámět*."

Don Juan dále vysvětloval, že staří Toltékové si rozdělili tajné vědění na pět souborů po dvou kategoriích: země a temné oblasti, oheň a voda, nahoře a dole, hlasitě a tiché, pohyblivé a nehybné. Dohadoval se, že určitě existovaly tisíce různých technik, které se během času stále více komplikovaly.

"Tajné vědění o zemi," pokračoval, "se týkalo všeho, co stojí na zemi. Měli zvláštní soubory pohybů, slov, mastí, lektvarů, které se používaly na lidi, zvířata, hmyz, stromy, rostliny, skály a půdu.

Právě tyto techniky proměnily staré vidoucí ve strašlivé bytosti. Svě tajné vědění o zemi totiž využívali buď k tomu, aby si upravili všechno, co jim stojí v cestě, anebo to zničili.

Protějškem země bylo to, co znali jako temné oblasti. Tyto prakticky byly zdaleka nejnebezpečnější. Zabývaly se jsoucný, která nemají organický život. Živými stvořeními, která jsou na zemi a obývají ji společně se všemi organickými bytostmi.

"Jedním z nejcnějších zjištění, alespoň pro staré vidoucí, byl nepochybně objev, že organický život není jedinou formou života, přítomnou na zemi."

Nechápal jsem tak docela, co to říká. Čekal jsem, že mi svoje výroky nějak objasní.

"Organické bytosti nejsou jediná stvoření, která mají život," prohlásil a opět se odmlčel, jako kdyby mi chtěl dopřát čas, abych přemýšlel o tom, co říká,

Dlouze jsem mu odporoval definicí, co je to život, co to znamená být naživu. Mluvil jsem o rozmnožování, o metabolismu a růstu, tedy o procesech, kterými se živé organismy odlišují od neživých věcí.

"Ty vycházíš jen z organického světa," řekl mi. "Ale to je pouze jediný příklad. Neměl bys všechno, co chceš říct, čerpat jen z jedné jediné kategorie."

"Ale jak by to mohlo být jinak?"

"Pro vidoucí znamená být naživu uvědomovat si. Pro obyčejného člověka *uvědomovat si* je totéž jako být organismem. Tady se vidoucí liší. UVědomovat si pro ně znamená, že emanace, které způsobují vědomí, jsou chyceny uvnitř nějaké nádoby.

Organické živé bytosti mají obal, který obklopuje emanace. Ale

existují i jiné bytosti, jejichž nádoby se vidoucímu neukazují jako obal nebo kokon. A přece v sobě mají emanace vědomí i charakteristické rysy života, které jsou jiné než rozmožování a látková výměna."

"Jako třeba co, done Juane?"

"Jako například citová závislost, smutek, radost, hněv a tak dále, a tak dál. A to jsem ještě zapomněl na to nejlepší, a to je láska, taková láska, jakou si člověk ani neumí představit."

"To myslíte vážně, done Juane?"

"Smrtečně vážně," odpověděl s kamennou tváří a potom vyprskl smíchy.

Vezmeme-li si jako míru to, co *vidí* zřeci, pak je život opravdově neobyčejný."

"A jestliže jsou ty věci živé, tak proč o sobě člověku nedají vědět?" zeptal jsem se.

"Ale vždyť dávají, a pořád. A nejenom vidoucím, ale i průměrným lidem. Problém je, že veškerou energii, kterou mají k dispozici, spotřebuje první pozornost. Zaznamenávání, které člověk provádí, si ji nejen bere všechnu, ale navíc ještě utvrzuje ochranný obal, až se stane nepružným. Za takových okolností už pak není možné vzájemné ovlivňování."

Připomněl mi, kolikrát jen jsem během učednictví viděl ty anorganické bytosti z první ruky. Opáčil jsem, že jsem si takřka všechny z těch případů nějak vysvětlil. Dokonce jsem formuloval hypotézu, že jeho učení pomocí halucinogenních rostlin bylo upraveno tak, aby ze strany učedníka vynutilo shodu s primitivní interpretací světa. Vysvětlil jsem mu, že označení "primitivní interpretace" není nic formálního, že v antropologických pojmech jsem to nazval "náhled na svět, který je bližší loveckým a sběratelským společenstvím".

Don Juan se smál, až se zadýchal.

"Opravdu nevím, jestli jsi horší ve stavu vědomí normálního nebo zvýšeného," uvažoval. "V normálním stavu nejsi podezřivavý, ale zas nudíš svým rozumem. Nejlepší asi budeš, když jsi daleko v levé straně, přestože se všeho zas příserně bojíš, jako třeba včera."

A než jsem stačil vůbec něco říct, rozhodl, že to, co dělali staří vidoucí, postaví tak trochu do kontrastu proti tomu, čeho dosáhli noví, aby mi dal možnost celkověji nahlédnout, jaké mám vyhlídky a s čím se budu potýkat.

Pak pokračoval s výkladem o praktikách starých zřeců. Další z je-

jich velikých odhalení prý souvisí s dalším okruhem tajného vědění, a sice s ohněm a vodou. Objevili prý, že plameny mají velice zvláštní vlastnost. Stejně jako voda mohou člověka tělesně přenášet.

Don Juan tento objev označil za skvělý. Když jsem podotkl, že existují jisté základní fyzikální zákony, které prokázaly, že něco takového je nemožné, požádal mě, abych počkal, až mi všechno vysvětlí, a teprve potom si dělal nějaké závěry. Musím prý ovládat svou nadměrnou racionalitu, protože mě neustále ovlivňuje ve stavech zvýšeného vědomí. Nejde prý ani tak o to, že všelijak reagují na vnější vlivy, jako o to, že podléhám svým vlastním výmyslům.

Je prý nepochybné, že staří Toltékové *viděli*. Necháпали však, co *vidí*. Svoje objevy jen a jen využívali, a vůbec se nenamáhalí nějak si je poskládat do většího obrazce. Pokud jde o kategorii ohně a vody, tak oheň rozdělili na žár a plamen a vodu zase na vlhkost a tekutost. Žár a vlhkost uvedli do spojitosti a nazvali je vedlejšími vlastnostmi. Plameny a tekutost pokládali za vyšší, tedy magické vlastnosti, a používali je jako prostředek pro tělesný přenos do říše neorganického života. A tak staří vidoucí uvízli v bažinách mezi svým poznáním tohoto druhu života a svými praktikami, spojenými s ohněm a vodou, a nevěděli, kudy ven.

Don Juan mě ujistil, že noví vidoucí se shodují, že objev neorganických živých bytostí je opravdu neobyčejný, ne však takovým způsobem, jak se domnívali staří. Staří vidoucí se ocitli ve vztahu s jiným druhem života, jedna ku jedné, a tak nabyli falešného pocitu, že jsou nezranitelní. To zpěčetilo jejich osud.

Chtěl jsem, aby mi techniky ohně a vody podrobněji vysvětlil. Don Juan však namítl, že vědění starých bylo stejně spletené, jako zbytečné, a že mi ho tedy načrtne jen v hrubých obrysech.

Potom mi podal stručný přehled o praktikách nahoře a dole. Nahoře se týkalo tajného vědění o větru, dešti, blýskání, mračnách, hromu, denním světle a slunci. Vědění o dolejšku souvisí s mlhou, vodou z podzemních pramenů, mokřinami, bleskem, zemětřesením, nocí, měsíčním světlem a lunou.

Hlasité a tiché jsou kategorie tajného vědění, které souvisí s tím, jak manipulovat zvukem a tichem. Pobyblivé a nehybné jsou praktiky, které se týkají tajemných aspektů pohybu a nehybnosti.

Požádal jsem ho, aby mi uvedl příklady některé z technik, které mi načrtl. Odvětil, že za ta léta mi je již předvedl mnohokrát. Trval

jsem však na tom, že všechno, co se mnou kdy dělal, jsem si nějak racionálně vysvětlil.

Neodpověděl. Zdálo se, že se na mě buď zlobí za to, že se ho ptám, anebo že vážně hledá nějaký dobrý příklad. Po chvíli se usmál a řekl, že si teď v duchu představil vhodný příklad.

„Technika, kterou mám na mysli, se musí uskutečnit v nehlubokém potoce,“ řekl. „Takový potok je poblíž Genarova domu.“

„A co mám udělat?“

„Musíš si sehnat středně velké zrcadlo.“

Jeho žádost mě překvapila. Poznámel jsem, že dávní Toltékové přece zrcadla neznali.

„To ne,“ připustil s úsměvem. „Takhle tu techniku vylepši můj dobrodinec. Staří zřeci potřebovali jen hladinu, která zrcadlí.“

Tato praktika prý spočívá v tom, že se do mělké vody potoka ponoří lesklá zrcadlicí plocha. Může to být povrch jakéhokoli předmětu, který má schopnost zrcadlit obrazy.

„Chci, aby sis na středně velké zrcadlo postavil pevný rám z plechu. Musíš být vodotěsný, takže ho budeš muset utěsnit dehtem. Musíš si ho udělat sám, vlastníma rukama. Až ho budeš mít, přines ho sem a budeme pokračovat.“

„A co se bude dít, done Juane?“

„Neměj obavy. Sám jsi mě požádal, abych ti dal nějaký příklad praktik starých Tolteků. Já jsem zas chtěl totéž od svého dobrodince. Myslím, že o to v určitou chvíli požádá každý. Můj dobrodinec mi říkal, že i on to chtěl. Jeho dobrodinec nagual Elias mu ukázal příklad, můj dobrodinec zas ho dal mně a teď se ho já chystám předat tobě.“

V době, kdy mi můj dobrodinec ten příklad ukazoval, jsem nevěděl, jak to dělá. Teď už to vím. Jednoho dne i ty sám budeš vědět, jak ta technika funguje, a budeš rozumět všemu, co je za tím.“

Myslel jsem si, že don Juan chce, abych se vrátil domů do Los Angeles a sestavil tam rám pro zrcadlo. Poznámel jsem, že asi nebudu schopen ten úkol splnit, jestliže nezůstanu ve stavu zvýšeného vědomí.

„Na té tvůj poznámce nehrajou dvě věci,“ namítl. „Tak za prvé, nemůžeš zůstat ve stavu zvýšeného vědomí, protože bys nemohl fungovat, kdybychom se o tebe celý den a každou minutu nestarali buď já s Genarem nebo někdo z nagualovy skupiny tak jako teď. A za druhé, Mexiko přece není na měsíci. I tady jsou obchody s žele-

zářstvím. Takže můžeme zajet do Oaxacy a koupit si všechno, co potřebuješ.“

Druhého dne jsme zajeli do města. Koupil jsem na rám všechny součástky a sám jsem si ho za minimální poplatek sestavil v dílně jednoho mechanika. Don Juan se na něj ani nepodíval a řekl, abych ho dal do kufru do auta.

Pozdě odpoledne jsme se rozjeli zpátky k Genarovi. Dojeli jsme tam až časně k ránu. Nebyl doma a dům vypadal opuštěně.

„A proč si Genaro vůbec drží tenhle dům?“ zeptal jsem se dona Juana. „Bydlí přece s vámi, ne?“

Don Juan neodpověděl. Zvláště se na mě podíval a odešel zapálit petrolejovou lampu. Zůstal jsem v pokoji sám v absolutní tmě. Pociťil jsem velikou únavu, kterou jsem přikládal dlouhé a namáhavé jízdě do hor. Chtěl jsem si lehnout. Ve tmě jsem neviděl, kam Genaro uložil rohože. Byly složeny na hromadu, o kterou jsem zakopl. A tu jsem pochopil, proč Genaro ten dům má. Stará se o svoje učedníky, o Pablita, Nestora a Benigna, kteří tu bydlí, když jsou ve stavu normálního vědomí.

Pocítil jsem radostné vzrušení a náhle jsem nebyl unaven. Don Juan přišel se svítilnou. Řekl jsem mu, co jsem si uvědomil, ale on mi na to odpověděl, že na tom stejně nesejde, protože si to beztak nebudu dlouho pamatovat.

Požádal mě, abych mu ukázal zrcadlo. Zdálo se, že je potěšen. Poznamenal, že je lehké, a přece pevné. Všiml si, že jsem použil kovové šroubky, abych připevnil hliníkový rám ke kusu plechu, který jsem použil na zadní část zrcadla o rozměrech zhruba 35 na 45 centimetrů.

„Já jsem si na zrcadlo udělal rám ze dřeva,“ řekl mi. „Ale tenhle vypadá mnohem lépe než ten můj. Můj rám byl hrozně nešikovný, a přitom křehký.“

Teď ti tedy vysvětlím, co budeme dělat,“ rozhodl, když si pečlivě zrcadlo prohlédl. „Spíš bych měl asi říct, co se pokusíme udělat. Oba teď umístíme zrcadlo na hladinu potoka blízko domu. Je dost široký a mělký, aby posloužil našim účelům. Vtip je totiž v tom, že musíme umožnit tekutosti vody, aby na nás vyvinula tlak a přenesla nás pryč.“

Než jsem mohl cokoli poznamenat nebo se na něco zeptat, připo-

mněl mi, že vodu v podobném potoce jsem už využíval dřív a dosahoval jsem neobyčejných výkonů při vnímání. Měl tím na mysli dozvuky, které jsem prožíval v různých dobách po požití halucinogenních rostlin, kdy jsem byl ponořen v zavodňovacím kanále za jeho domem v severním Mexiku.

„Otázky si schovej, dokud ti nevysvětlím, co vidoucí věděli o vědomí. Pak budeš všechno, co děláme, chápat v jiném světle. Nejdříve se ale musíme dostat s touhle praktikou o kousek dál.“

Šli jsme k blízkému potoku, kde si vybral místo s plochými, nechráněnými kameny. Je tam prý pro naše účely dostatečně mělká voda.

„A co čekáte, že se stane?“ zeptal jsem se, napůl stísněn neblahou předtuchou.

„Nevím. Vím jen, oč se budeme snažit. Budeme to zrcadlo držet, velmi opatrně, nicméně pevně. Jemně ho položíme na hladinu vody a necháme ponořit. Pak ho budeme držet u dna. To jsem si vyzkoušel. Je tam dost bahna, abychom mohli zabořit prsty pod zrcadlo a pevně je držet.“

Vyzval mě, abych si dřepil na plochý kámen nad hladinou uprostřed mírného potoka a oběma rukama uchopil zrcadlo po jedné straně téměř v rozích. Sám si dřepil proti mně a držel zrcadlo stejně jako já. Potopili jsme je a drželi pak pod hladinou, rukama ponořenými ve vodě takřka k loktům.

Přikázal mi, abych se oprostil od všech myšlenek a upřeně hleděl na povrch zrcadla. Stále znovu a znovu opakoval, že jde o to, abych vůbec nemyslel. Soustředěně jsem se zadíval do zrcadla. Jemný proud mírně rozbíjel odraz mojí i don Juanovy tváře. Po několika minutách upřeného zírání se mi zdálo, že se obraz jeho i mojí tváře postupně vyjasňuje. Velikost zrcadla se stále zvětšovala, až mělo zhruba jeden metr čtvereční. Proud jako by se zastavil a zrcadlo bylo na pohled tak čiré, jako kdybychom je položili na vodní hladinu. Ještě podivnější byla svěžest našich vlastních odrazů. Jako kdyby se moje tvář zvětšila pod zvětšovacím sklem, ale ne do velikosti, nýbrž v zaostřenosti. Rozeznával jsem póry v kůži na čele.

Don Juan mi tiše šeptal, abych nezíral na svoje ani na jeho oči, nýbrž nechal svůj upřený pohled potulovat a nezaostřoval na nic z našeho odrazu.

„Zírej upřeně, ale nehleď na nic!“ několikrát důrazně opakoval šeptem.

Síla, která mě obklopila, byla tak mocná, že jsem byl zcela zbaven schopnosti mluvit, ba dokonce myslet ještě několik hodin po té. Byl jsem jako zmražený naprostým nedostatkem vůle. Roztával jsem jen po malinkých dávkách.

„Aniž bychom nějak záměrně zasahovali,“ pokračoval don Juan, „tato prastará toltécká technika se pro tebe rozdělila na dvě části. První stačila k tomu, aby ses seznámil s tím, co se děje. Druhou se pokusíme dokázat to, oč usilovali staří vidoucí.“

„A co se tam vlastně dělo, done Juane?“ zeptal jsem se.

„Na to existují dvě verze. Nejdříve ti řeknu verzi starých zřeců. Měli za to, že zrcadlicí povrch lesklého předmětu ponořeného do vody zvětšuje sílu vody. Dělávali to, že upřeně zírali na vodní plochy a zrcadlicí hladina jim sloužila jako pomůcka, která celý proces urychlovala. Byli přesvědčeni, že naše oči jsou jako klíče ke vstupu do neznáma. Uptěným zíráním na vodu umožňovali očím cestu odemknout.“

Staří vidoucí, vysvětloval don Juan, vyzorovali, že vlhkost vody pouze namokří a promáčí, zatímco tekutost vody se pohybuje. Předpokládali, že proniká do ostatních rovin, které jsou pod námi. Byli přesvědčeni, že voda je nám dána nejenom pro život, ale také jako spojovací článěk, jako cesta k dalším rovinám, které jsou dole.

„A je dole hodně rovin?“ zeptal jsem se.

„Staří vidoucí jich napočítali sedm.“

„A vy sám je znáte, done Juane?“

„Já jsem zřec nového cyklu, a proto mám také jiný názor,“ odpověděl. „Já ti jenom ukazuji, co dělali staří, a říkám ti, čemu věřili.“

Tvrdil, že má sice jiné názory, nicméně prý to však vůbec neznamená, že by praktiky starých neplatily. Chybné byly jen jejich interpretace, ale jejich pravdy pro ně měly praktickou hodnotu. V případě vodních praktik byli přesvědčeni, že je lidsky možné nechat se v těle přenést tekutostí vody kamkoli mezi touto naší rovinou a ostatními sedmi spodními rovinami, nebo se nechat přenést ve své esenci kamkoli na této rovině podél vodního toku řeky oběma směry. Proto také používali tekoucí vody pro přesun na této naší rovině a hluboké vody jezer nebo vodních hlubin k přesunutím do hlubin.

„To, oč usilovali technikou, kterou ti ukazuji, je dvojí. Na jedné straně využívali tekutosti vody k přenosu do první roviny dole. Na druhé ji používali, aby se tvář v tvář setkávali s živou bytostí z této

Dělal jsem, co mi přikazoval, ale nepřestával jsem uvažovat nad tím zdánlivým rozporem. V tu chvíli se něco ze mě zachytilo v tom zrcadle a rozpor skutečně dával smysl. „Opravdu je možné upřeně zírat, a přitom na nic nehledět,“ pomyslel jsem si. V okamžiku, kdy jsem formuloval tuhle myšlenku, se vedle mé a don Juanovy hlavy objevila ještě jedna další. Byla v dolní části zrcadla vlevo ode mě.

Celé tělo se mi třásl. Don Juan mi zašeptal, abych se uklidnil a nedával najevo ani strach ani překvapení. Znovu mi přikázal dívat se a nehledět přitom na nově příchozího. Musel jsem vynaložit ne-představitelné úsilí, abych nelapal po dechu nebo nepustil zrcadlo. Třásl jsem se od hlavy až k patě. Opět mi don Juan šeptal, abych se držel. Opakované do mě štouchal ramenem.

Pomalu jsem začal svůj strach ovládat. Zíral jsem na tu třetí hlavu a postupně jsem si uvědomil, že není ani lidská ani zvířecí. Vlastně to vůbec nebyla hlava. Byl to tvar, který neměl žádnou vnitřní pohyblivost. Sotva mě tato myšlenka napadla, okamžitě jsem si uvědomil, že to není moje vlastní myšlení. Ale ani toto uvědomění nebylo myšlenkou. Na chvíli se mě zmocnila strašlivá úzkost a potom jsem pochopil něco nepochopitelného. Ty myšlenky totiž byly hlasem, který mi mluvil do ucha!

„Já vidím!“ zařval jsem anglicky, ale nezval se žádný zvuk. „Ano, ty vidíš,“ potvrdil mi hlas v uchu španělsky.

Cítil jsem, že jsem uvězněn v síle, která je silnější než já. Neměl jsem žádně bolesti, ba dokonce ani mučivou úzkost. Necítil jsem nic. Věděl jsem nade vše pochybnost, protože ten hlas mi to řekl, že sevření té síly nemohu prolomit ani vůlí ani silou. Věděl jsem, že umírám. Automaticky jsem zvedl oči, abych se podíval na dona Juana, a v okamžiku, kdy se naše oči setkaly, mě ta síla pustila. Byl jsem volný. Don Juan se na mě usmíval, jako kdyby přesně věděl, čím jsem právě prošel.

Uvědomil jsem si, že stojím. Don Juan držel zrcadlo za okraje a nechával z něj skapat vodu.

Zpátky domů jsme šli mlčky.

„Staří Toltékové byli prostě fascinováni svými objevy,“ řekl don Juan.

„Chápu proč,“ řekl jsem.

„Já také,“ přitakal don Juan.

první roviny. Ten tvar v zrcadle podobný hlavě bylo jedno z těch stvoření, které se na nás přišlo podívat.“

„Takže oni vážně existují!“ vykřikl jsem.

„Jistě,“ opáčil.

Staré vidoucí prý zničilo právě to, že přehnaně lpěli na svých procedurách, nicméně to, co odhalili, platí. Zjistili třeba, že nejjistější způsob, jak se setkat s jedním z oněch stvoření, je za pomoci vodní plochy a nezáleží na tom, jak je veliká. Stejněmu účelu poslouží oceán stejně jako rybník. Vybrali jsme si malý potůček, protože se prý strašně nerad máčí. Stejných výsledků jsme však mohli dosáhnout i u jezera nebo veliké řeky.

„Ten druhý život se přijde podívat, co se děje, když lidské bytosti volají. Tato toltécká technika je totéž, jako bys jim zaklepal na dveře. Podle starých ten lesklý povrch na dně vody slouží jako návnada i jako okno. A tak se lidské bytosti s oněmi stvořeními setkávají u okna.“

„A to bylo to, co se mi tam přihodilo?“

„Staří by asi řekli, že tě táhla síla vody a síla první roviny, plus magnetický vliv toho stvoření v okně.“

„Ale já jsem slyšel v uchu hlas, že umírám.“

„Ten hlas měl pravdu. Umíral jsi a kdybych tam nebyl, tak jsi umřel. To je právě nebezpečí spojené s prováděním toltéckých technik. Jsou nesmírně účinné, ale většinou také smrtelné.“

Řekl jsem mu, že se stydím přiznat, jak jsem vyděšený. Když jsem předešlého dne *viděl* ten tvar v zrcadle a když jsem kolem sebe pocítil tu sílu, která mě obklopovala, stalo se to pro mě důkazem až příliš mnoha věcí.

„Nechci tě plašit,“ odpověděl, „ale ještě se ti nic nestalo. Jestli to, co se stalo mně, má být vodítkem pro to, co se přihodí i tobě, radši se připrav na šok, jaký jsi v životě ještě nezažil. Bude lepší, když se z toho sesypeš teď, než abys zítra umřel strachem.“

Strach mě vyděsil natolik, že jsem ani nebyl s to vyslovit otázky, které mi vytanuly na mysli. Měl jsem co dělat, abych polykal. Don Juan se smál, až se rozkašlal. Tvář mu celá zrudla. Když jsem opět nabyl hlas, každá z mých otázek v něm vzbudila další záchvat kašlavého smíchu.

„Nemáš ani potuchy, jak mi to všechno připadá legrační,“ řekl mi nakonec. „Já se nesměju tobě. Je to prostě tak. Můj dobrodinec mě

nechal projít tímtež, a tak když se dívám na tebe, nemohu si pomoci a vidím sám sebe.“

Řekl jsem mu, že se mi dělá špatně od žaludku. Uklidnil mě, že to je v pořádku, že bát se je přirozené a že potlačovat strach je nejen špatné, ale i nesmyslné. Staří vidoucí se nechali chytit do pasti tím, že potlačovali svou hrůzu, když měli spíš strachem přijít o rozum. A protože nechtěli přestat ve svém snažení a nechtěli se ani vzdát svých povzbudivých výtvorů, ovládali místo toho svůj strach.“

„A co ještě budeme dělat s tím zrcadlem?“

„To zrcadlo budeš používat, aby ses tvářil v tvář setkával s bytostmi, na niž jsi včera jen zíral.“

„A co se děje při takovém setkávání?“

„Děje se to, že jedna forma života, tedy lidská forma, se setkává s jinou formou života. Staří vidoucí říkali, že v tomto případě je to bytost z první roviny tekutosti vody.“

Vysvětlil, že staří vidoucí předpokládali, že těch sedm rovin pod naší je sedm rovin tekutosti vody. Pramen pro ně měl nevyšlouhou důležitost, protože měli za to, že v tomto případě se tekutost vody obrací a vrací se zpátky z hlubiny na povrch. Chápali to jako prostředek, jehož pomocí bytosti z jiných rovin, tyto jiné formy života, přicházejí do naší roviny, aby se na nás podívaly a pozorovaly nás.

V tomto ohledu se staří nemýlili. Udeřili hřebík přímo na hlavicku. Entity, které noví vidoucí nazývají spojenci, se objevují kolem vodních hlubin.“

„A ta bytost v zrcadle, to byl spojenec?“

„Samozřejmě. Ale ne takový, který by se dal využít. Tradice spojenců, s níž jsem tě v minulosti seznamoval, pochází přímo od starých vidoucích. Prováděli se svými spojenci divy, ale když se objevil skutečný nepřítel, a jejich bližní, nic z toho, co dělali, jim nepomohlo.“

„Protože ty bytosti jsou spojenci, musí být asi velice nebezpeční,“ poznamenal jsem.

„Stejně nebezpeční jako my, lidé, o nic víc a o nic méně.“

„Mohou nás zabít?“

„Přímou ne, ale jistě nás mohou vyděsit k smrti. Mohou sami překročit hranice nebo pouze přijít k oknu. Jak sis teď asi uvědomil,

starí Toltékové se nezastavili u okna. Našli si všelijaké podivné způsoby, jak se dostat za ně.“

Druhý krok této techniky proběhl velmi podobně jako první až na to, že mi trvalo snad dvakrát tak dlouho, než jsem se uvolnil a zastavil vnitřní rozrušení. Když jsem toho docílil, okamžitě se rozjasnil odraz mé i don Juanovy tváře. Přebíhal jsem upřeným pohledem z jeho odrazu na svůj snad hodinu. Čekal jsem, že se spojenec každou chvíli objeví, ale nic se nestalo. Bolelo mě za krkem. Žáda mi ztuhla a nohy jsem necítil. Chtěl jsem si kleknout na kámen, abych ulevil bolesti v kříži. Don Juan mi zašeptal, že v okamžiku, kdy můj spojenec ukáže svůj tvar, že mě tento pocit nepohodlí spadne.

Měl naprostou pravdu. Šok z toho, že vidím, jak se objevuje okrouhlý tvar na okraji zrcadla, rozptýlil veškeré mé nelibé pocity.

„A co budeme dělat teď?“ zašeptal jsem.

„Uvolni se a ani na vteřinku na nic nezaostřuj pohled. Pozoruj všechno, co se objeví v zrcadle. Zírej, ale nedívej se.“

Poslechl jsem ho. Na všechno, co bylo v rámu zrcadla, jsem se díval letmo. Začalo mi zvláště hučet v uších. Don Juan mi zašeptal, že až pocítím, že mě obklopuje neobyčejná síla, mám pohybovat očima ve směru hodinových ručiček. Zdůraznil, že za žádných okolností nesmím zvednout hlavu a podívat se na něho.

Po chvíli jsem si všiml, že se v zrcadle odráží víc než jen odraz naší tváře a okrouhlého tvaru. Jeho povrch ztemněl. Objevily se na něm body intenzivně fialového světla. Zvětšovaly se. Vynořily se i černočerné body. Potom se to proměnilo v cosi jako plochý obraz nočního oblačného nebe. Najednou se celý povrch zaostřil, jako by to byl film. Nový obraz byl trojrozměrný pohled do hlubiny, až se tajil dech.

Pochopil jsem, že je naprosto vyloučeno, abych odehnal nesmírnou přitažlivost tohoto obrazu. Začal mě vtahovat do sebe.

Don Juan mi důrazně šeptal, že mám kroutit očima, abych si zachránil svůj drahý život. Ten pohyb mi okamžitě přinesl úlevu. Opět jsem rozeznával naše odrazy a spojení. Spojenec pak mizel a znovu se objevil na druhém konci zrcadla.

Don Juan mi přikázal, abych zrcadlo držel veškerou svou silou. Upozornil mě, že musím být klidný a nedělat žádné prudké pohyby.

„A co se bude dít?“ zašeptal jsem.

„Spojenec se bude snažit vystoupit ven,“ odpověděl.

Sotva to dořekl, pocítil jsem mocný tah. Něco mi šublo pažemi. Tah vycházel zpod zrcadla. Bylo to jako nějaká sací síla, jež vytvářela jednolitý tlak kolem rámu.

„Drž to zrcadlo pevně, ale nerozbij ho,“ přikázal don Juan. „Musíš odrazit to sání. Nesmíš spojení dovolit, aby zrcadlo ponořil příliš hluboko.“

Síla, která táhla dolů, byla nesmírná. Měl jsem pocit, že mi to zlomí prsty nebo je rozdrtí o kameny na dně. V jednu chvíli jsme s donem Juanem oba ztratili rovnováhu a museli jsme sestoupit z plochého kamene do potoka. Voda byla celkem mělká, ale spojencova síla, která bušila do rámu zrcadla, naháněla strach, jako kdyby to byla velická řeka. Voda kolem našich nohou vířila jako šílená, nicméně obrazy v zrcadle zůstaly neporušené.

„Pozor!“ zařval don Juan. „Už jde!“

Tah se proměnil v náraz zezdola. Něco se chytalo okraje zrcadla, ale ne vnějšího okraje, za který jsme je drželi, nýbrž zevnitř skla. Jako by ten skleněný povrch byl opravdu otevřeným oknem a něco nebo někdo jím zrovna prolézal.

Zoufale jsme s donem Juanem oba zápasili, abychom zrcadlo buď stlačili dolů, když ho něco vrhalo nahoru, nebo ho zas vytáhli, když ho něco stahovalo dolů. Skláněli jsme se a v této pozici jsme se pomalu pohybovali po proudu od původního místa. Voda byla hlubší a dno pokryté kluzkými kameny.

„Teď zrcadlo zvedneme z vody a setřeseme ho,“ řekl don Juan chraptivě.

Hlasitě dorážení nepřetržitě pokračovalo. Jako bychom chytili obrovskou rybu holýma rukama a ta kolem nás divoce plavala.

Napadlo mě, že svou podstatou je to zrcadlo poklop. Jakýsi podivný tvar se skutečně pokoušel prolézt jím nahoru. Nakláněl se na kraji poklopu mocnou vahou a byl dost velký na to, aby zastínil odraz mé i don Juanovy tváře. Už jsem nás neviděl. Mohl jsem pouze rozeznat jakousi hmotu, která se snaží vytáhnout nahoru.

Zrcadlo už neleželo na dně. Nic už mi nedrtilo prsty o skálu. Zrcadlo bylo ponořeno asi tak v polovině hloubky a držely je protikladné síly, síla spojení a naše. Don Juan řekl, že natáhne ruce pod zrcadlo a já se je mám pokusit velmi rychle chytit, abychom tak měli lepší páku, až budeme zvedat zrcadlo předloktím. Když ho pustil, naklonilo se k němu. Rychle jsem se natáhl, abych ho chytil za ruce,

ale pod zrcadlem nic nebylo. O vteřinu déle jsem zaváhal a zrcadlo mi vyletělo z ruky.

„Chyť ho, chyť ho!“ zařval don Juan.

Chytil jsem zrcadlo přesně v okamžiku, když už dopadalo na kameny. Zvedl jsem ho z vody, ale ne dost rychle. Voda byla jako lepidlo. Jak jsem vytahoval zrcadlo, vytahoval jsem i pěkný kus těžké gumovité látky, která mi prostě zas zrcadlo vytahovala z rukou a táhla je zpátky do vody.

Don Juan s neobyčejnou šikovností zrcadlo chytil a vytáhl ho bez nejmenší námahy za okraj z vody.

Nikdy v životě jsem neměl takový záchvat melancholie. Byl to smutek, který neměl žádný konkrétní základ. Spojoval jsem si ho se vzpomínkou na hlubiny, které jsem *viděl* v zrcadle. Byla to směs čiré touhy po těch hlubinách s absolutním děsem z jejich osamělosti, z níž běhá po zádech mráz.

V životě bojovníků, poznal jsem don Juan, je naprosto přirozené, že bývají smutní bez zjevného důvodu. Vidoucí říkají, že světelné vejce jakožto energetické pole pocituje svůj konečný údel pokaždé, když se rozlomí hranice poznání. Pouhé nahlédnutí do věčnosti vně ochranného obalu stačí, aby rozbilo pohodlnou útulnost našeho zaznamenávání. Melancholie, která z toho vyplývá, bývá někdy tak intenzivní, že může přivodit i smrt.

Nejlepší způsob, jak se melancholie zbavit, prý je dělat si z ní legraci. Trochu posměšným hlasem poznamenal, že moje první pozornost se snaží udělat, co může, aby obnovila pořádek, který narušil můj kontakt se spojencem. A protože se nechtěl obnovit racionálními prostředky, snaží se toho moje první pozornost dosáhnout zaostřením veškeré své síly na smutek.

Řekl jsem mu, že nicméně zůstává faktem, že ten smutek je skutečný. „Máš pravdu. Není nic smutnějšího než věčnost. A pro nás není nic příjemnějšího, než být lidskou bytostí. To je opravdově další rozpor. Jak si může člověk udržet pouta svého lidství a přesto se ochotně a cílevědomě vydávat do absolutní samoty věčnosti? Až tuto hádanku vyřešíš, budeš připraven na poslední cestu.“

Tehdy jsem s absolutní jistotou poznal důvod svého smutku. Byl to pocit, který se mi stále vrací, pocit, na který vždycky zapomenou, dokud si neuvědomím jednu věc, dokud si neuvědomím, jak malin-

katý je člověk proti nesmírnosti té věci o sobě, kterou jsem *viděl* odrážet se v zrcadle.

„Lidské bytosti jsou opravdu nic, done Juane.“

„Já přesně vím, co si myslíš,“ odpovídal. „Jistě, nejsme nic, ale právě tohle nám nabízí tu nejzazší výzvu. My, tahle nic, se totiž můžeme skutečně postavit tváři v tvář samoté věčnosti.“

Pruce změnil téma hovoru a nechal mě stát s otevřenou pusou s nevyřešenou další otázkou. Začal probírat naše utkání se spojencem. Tak především prý ten boj se spojencem vůbec nebyla legrace. I když tu sice nešlo tak úplně o život, nebyla to ani procházka růžovým sadem.

„Vybral jsem si tuhle techniku, protože mi ji ukázal můj dobrodruh. Když jsem ho požádal, aby mi dal nějaký příklad technik stárých vidoucích, málem se mohl smíchy potřhat, tak moc mu ta moje žádost připomínala jeho vlastní zkušenost. Jeho dobrodinec nagual Elias mu tutéž techniku předvedl dost natvrdo.“

Don Juan mi řekl, že on si rám na zrcadlo sám zhotovil ze dřeva, a proto měl ode mě vyžadovat, abych to udělal stejně, jenomže on prý chtěl vidět, co se bude dít, když rám bude pevnější než byl ten jeho nebo rám jeho dobrodince. Oba rámy se zlomily a v obou případech vyšel spojenec.

Vysvětloval mi, že během toho souboje spojenec rám rozerval na dva kusy. On a jeho dobrodinec prý dopadli tak, že drželi dva kusy dřeva, zatímco zrcadlo se potopilo a vylezl z něj spojenec.

Jeho dobrodinec věděl, jaké potíže se dají očekávat. Odraz spojenců v zrcadle není nijak zvlášť děsivý, protože člověk *vidí* jenom tvar, jakousi masu. Ale když vylezou, vypadají opravdu děsivě a jsou hodně na obtíž. Jakmile prý se jednou spojenci dostanou ze své roviny, je velmi těžké je dostat zase zpátky. Totéž prý platí i pro člověka. Jestliže se vidoucí odváží do roviny těchto bytostí, je velmi značná pravděpodobnost, že už o něm nikdo nikdy neuslyší.

„Moje zrcadlo se rozbilo silou spojence. Okno už neexistovalo a spojenec se nemohl vrátit zpátky, takže šel po mně. Doslova za mnou běhal, valil se. Lezl jsem po čtyřech jako čarnda, křičel jsem hrůzou. Lítal jsem po kopcích nahoru a dolů jako posedlý. Celou tu dobu mi byl spojenec v patách.“

Don Juanův dobrodinec prý běžel za ním, ale byl už příliš starý a nemohl běžet dost rychle. Měl však tolik rozumu, aby donu Juanovi poradil. Ať prý se vrátí zpátky po vlastní stopě. Takto prý potom

bude schopen učinit opatření, aby se spojení zbavil. Křičel na něj, že postaví ohniště a že don Juan má běhat v kruzích, dokud nebude všechno připraveno. Šel nasbírat suché větve a don Juan zatím běhal kolem kopce, šílený strachem.

Don Juan se přiznal, že když běhal v kruzích, napadlo ho, že jeho dobrodinec se tím vším dobře baví. Věděl, že jeho dobrodinec je bojovnickem, který je schopen se radovat z každé myslitelné situace. Tak proč by se neradoval z téhle? Chvilí se na svého dobrodince tak zlobil, že ho spojenec přestal pronásledovat a don Juan nejistými slovy obvinil svého dobrodince ze zlomyslnosti. Dobrodinec prý neodpověděl, ale projevoval nefalšovaný děs, když se díval za dona Juana na spojení, který se nad oběma tyčil. Don Juan rázem zapomněl na svůj hněv a opět začal pobíhat v kruzích. „Můj dobrodinec byl vážně dábelský stařík,“ smál se don Juan. „Naučil se smát se uvnitř. Na tváři nebylo nic vidět, mohl docela klidně předstírat, že pláče nebo zuří, ale ve skutečnosti se smál. Když mě tehdy spojenec honil v kruzích, tak můj dobrodinec stál a bránil se mým obviněním. Když jsem probíhal kolem něj, pokaždé jsem slyšel kousek jeho dlouhého proslovu. A když byl hotov, slyšel jsem zas kousky jiného dlouhého vysvětlování, že prý musí nasbírat hodně dříví, protože ten spojenec je velký, že ten oheň musí být stejně vysoký jako on a že beztak tento tah ani nemusí zabrat.“

Byl jsem šílený strachem a jenom to mě stále hnalo dál. Nakonec si dobrodinec musel uvědomit, že klesnu vyčerpáním mrtev, a tak rozdělal oheň a plameny mě zaštil před spojnecem.“

Don Juan vyprávěl, že zůstali u ohně celou noc. Nejhorší bylo, když jeho dobrodinec musel odejít nasbírat další suché větve a načat ho tam samotného. Tak strašně se bál, že sliboval Bohu, že zanechá stezky poznání a stane se rolníkem.

„Ráno, když jsem už vyčerpal všechnu svou energii, se spojení podarilo šoupnout mě do ohně a ošklivé jsem se popálil,“ dodal don Juan.

„A co se stalo spojneci?“ zeptal jsem se.

„Můj dobrodinec mi nikdy neřekl, co se s ním stalo. Ale mám pocit, že pořád někde bezcílně pobíhá a snaží se najít cestu zpátky.“

„A co se stalo s vaším slibem Bohu?“

„Můj dobrodinec řekl, abych si s tím nedělal starosti, že to je dobrý slib, ale prý jsem tehdy ještě nevěděl, že není nikdo, kdo by

takověhle sliby slyšel, protože není žádný Bůh. Jediné, co prý existuje, jsou Orlový emanace, a těm se nedá nic slibovat.“

„A co by se stalo, kdyby vás byl spojenec chytil?“

„Mohl jsem umřít hrůzou,“ řekl don Juan. „Kdybych byl věděl, co to znamená, když tě chytí, nechal jsem se chytit. V té době jsem však byl neklidný. Když tě jednou spojenec chytí, buď umřeš na infarkt, anebo s ním budeš zápasit. Spojenec kolem sebe bude chvíli mlátit a předstírat zuřivost a pak jeho energie zeslábne. Spojenec nám nemůže nic udělat a naopak. Jsme od sebe odděleni propastí.“

Starí vidoucí byli přesvědčeni, že ve chvíli, kdy se spojnecova energie začne ztrácet, spojenec dává svou sílu člověku. Sílu, houbes! Spojenci starým lezli i z uší, ale jejich síla jim byla na nic.“

Znovu mi don Juan vysvětloval, že bylo na nových zřecích, aby tento omyl napravili. Zjistili totiž, že jediné, co se počítá, je bezchybnost neboli uvolněná energie. Mezi starými vidoucími bylo opravdovo několik, které zachránili jejich spojneci, ale to nemělo nic společného se silou spojneců něco odražet. Využívat energii těchto jiných forem života daleko spíše umožnila právě bezchybnost oněch lidí.

Noví vidoucí také zjistili to nejdůležitější, co se týká spojneců: čím jsou člověku bezcenní a čím jsou užiteční. Bezcenní spojneci, kterých je až omračující množství, mají uvnitř svých obalů emanace, k nimž my v sobě nemáme odpovídající vyzářování. Jsou od nás natolik odlišní, že jsou naprosto k ničemu. Jiní spojneci, kterých je až pozoruhodně málo co do počtu, jsou nám příbuzní, to znamená, že příležitostně mají emanace, které odpovídají našim.

„A jak tento druh spojneců člověk využívá?“

„Měli bychom to označit jinak, než slovem ‚vyžívá‘,“ namítl don Juan. „Řekl bych, že to, co se odehrává mezi vidoucími a spojneci tohoto druhu, je poctivá výměna energie.“

„A jak taková výměna probíhá?“

„Prostřednictvím odpovídajících emanací. Tyto emanace jsou přirozeně na levé straně člověka, na té straně, kterou průměrný člověk nikdy nepoužívá. Z tohoto důvodu spojneci nemají přístup do světa vědomí pravé strany neboli strany racionality.“

Odpovídající emanace prý oběma poskytují společnou platformu. Potom jak se vzájemně poznávají, se může vyvinout hlubší pouto, z něhož mohou těžit obě formy života. Vidoucí hledají éterické vlastnosti spojneců, kteří umí být fantastickými špehy a ochránci.

Spojenci zase hledají větší energetické pole člověka, v němž se mohou dokonce materializovat.

Ujistil mě, že zkušený vidoucí hraje na tyto společné emanace tak dlouho, až je úplně zaostří. V tu dobu pak dojde k výměně. Staří tento proces nepochopili a vyvinuli složité techniky zírání, aby mohli sestupovat do hlubin, které jsem *viděl* v zrcadle.

„Staří vidoucí měli velmi propracovaný nástroj, který jim pomáhal při sestupu. Bylo to speciálně vinuté lano, které si uvazovali okolo pasu. Jeden konec byl širší a měkký, napuštěný pryskyřicí, který zapadal přímo do pupku jako špunt. Vidoucí měli buď pomocníka nebo jich několik drželo lano, když se druzí ztratili v zírání. Přirozené zírat přímo do odrazu hlubokého číreho rybníku nebo jezera je nekonečně více strhnující a nebezpečné než to, co jsme dělali se zrcadlem my.“

„Ale to opravdu sestoupili tělem?“ ptal jsem se.

„Překvapilo by tě, čeho všeho jsou lidé schopni, zejména když ovládají vědomí. Staří vidoucí byli vyšínutí. Ve svých výpravách do hlubin nacházeli záznaky. Pro ně bylo běžnou praxí se setkávat se spojenci.“

Samozřejmě už sis uvědomil, že když říkáme hlubiny, je to jen řečnický obrat. Žádné hlubiny neexistují, existuje pouze zacházení s vědomím. Ale to si staří vidoucí nikdy neuvědomili.“

Řekl jsem donu Juanovi, že z toho, co mi říkal o své zkušenosti se spojencem plus z vlastního subjektivního dojmu, když jsem cítil spojencovu sílu, kterou bušil do vody, usoudil jsem, že spojenci jsou velmi agresivní.

„Ne tak docela,“ opravil mě. „Ne snad že by neměli dost energie, aby mohli být agresivní, ale spíš že mají jiný druh energie. Jsou daleko více jako elektrický proud. Organické bytosti jsou spíše jako tepelné vlny.“

„Ale proč vás tak dlouho honil?“

„To není žádné tajemství. Přitahují je emoce a nejvíc je přitahuje zvířecí strach. Ten uvolňuje takový druh energie, která jim vyhovuje. Emanace, které mají v sobě, se vzchopí zvířecím strachem, a protože můj strach neměl konce, můj spojenec šel po něm nebo spíše můj strach spojence zachytil jako na háček a nepouštěl ho.“

Právě staří vidoucí prý zjistili, že spojenci mají ze všeho nejradši zvířecí strach. Dokonce prý zacházeli do extrémů a záměrně krmili svoje spojence tím, že lidi děsili až k smrti. Staří byli přesvědčeni, že

spojenci cítí jako lidé, ale noví zřeci to *viděli* jinak. *Viděli*, že spojenci jsou přitahováni k energii, uvolňované emocemi, že tedy láska je stejně účinná jako nenávisť nebo smutek.

Don Juan říkal, že kdyby byl ke svému spojenci cítil lásku, ten spojenec by za ním chodil stejně, i když by asi honička probíhala v jiné náladě. Ptal jsem se, jestli by za ním spojenec přestal chodit, kdyby byl svůj strach ovládl. Právě ovládnutí strachu, odpověděl don Juan, byl trik starých vidoucích. Naučili se ho ovládat do té míry, že ho byli schopni rozdělávat. Nachytili si spojení na vlastní strach a potom jim ho postupně přidělovali jako potravu, a tak drželi svoje spojence v zajetí.

„Ti staří vidoucí byli strašliví lidé,“ pokračoval don Juan. „Neměl jsem to vlastně říkat v minulém čase, jsou strašliví ještě dnes. Jejich cílem je ovládat – ovládnout každého a všechno.“

„I dneska, done Juane?“ ptal jsem se, abych ho přiměl k dalšímu vysvětlování.

Změnil však téma a poznamenal, že jsem promarnil příležitost být opravdu vyděšený mimo veškeré meze. Nepochoybně prý to, že jsem zatmelil rám zrcadla smůlou, zabránilo vodě prosakovat za zrcadlo. To pokládal za rozhodující moment, který znemožnil spojenci zrcadlo roztržít.

„To je velká škoda. Dokonce jsi spojení mohl mít i rád. Mimo chodem to nebyl tentýž, který přišel předevcírem. Tenhle druhý spojenec s tebou byl dokonale spřízněný.“

„A copak vy sám nemáte spojence, done Juane?“ zeptal jsem se.

„Jak viš, mám spojence svého dobrodince. Nemohu však říct, že bych k nim pociťoval totéž, co můj dobrodinec. Byl to sice vážný a povznesený člověk, ale muž veskrze vášnivý, jenž hojně rozdával všechno, co měl, včetně své energie. Svoje spojení miloval. Pro něj nebyla žádná námaha nechat své spojení používat jeho energii a materializovat se. Jeden z nich na sebe dokonce mohl brát groteskní podobu člověka.“

Don Juan však prý nikdy neměl spojení ve zvláštní oblíbě, a proto mi nikdy ani nemohl dát skutečné okusit, čím doopravdy jsou, tak jak to dělával jeho dobrodinec jemu, když se ještě uzdravoval ze zranění na prsou. Všechno to začalo pomyslením, že jeho dobrodinec je zvláštní podivín. Jen tak tak unikl ze spárů jednoho malého tyрана, říkal si prý don Juan, a už měl podezření, že upadl do další pasti. Měl v úmyslu počkat ještě několik dní, až se mu zase vrátí jeho

síla, a potom utéct, až stařec nebude doma. Ale stařec mu určitě četl myšlenky, protože jednou don Juanovi zašeptal důvěrným tónem, že prý se musí co nejrychleji uzdravit, aby mohli oba dva utéct jeho vězniteli a mučteli. A ten stařec potom celý roztrášený strachem a bezmocí otevřel dveře a dovnitř vstoupil oblidný muž s rybí hlavou, jako kdyby byl poslouchal za dveřmi. Byl celý šedavě zelený a měl jediné obrovské oko, které nemrkalo, veliký byl jako dveře. Don Juan řekl, že byl tak šokován a vyděšen, že z toho omdlel a několik let mu trvalo, než se z prokletí tohoto děsu vyprostil.

„A jsou vám vaši spojenci užiteční, done Juane?“

„To je velmi těžké posoudit. V jistém smyslu mám spojence, které mi dal můj dobrodinec, velice rád. Umí vracet cit až nepředstavitelně. Ale jsou mi nepochopitelní. Dostal jsem je, aby mi dělali společnosti pro případ, že bych někdy sám zabloudil v té nesmírmosti, kterou jsou Orlova vyzářování.“

BOD SPOJENÍ

Po utkání se spojenci don Juan na několik měsíců přerušil výklad o ovládnání vědomí. Ale jednoho dne s ním začal znovu. Podnět mu k tomu dala zvláštní událost.

Don Juan byl v severním Mexiku. Bylo pozdě odpoledne, když jsem dojel k domu, který si tam držel. Okamžitě mě posunul do stavu zvýšeného vědomí. V ten moment jsem si vzpomněl, že don Juan se vždycky vracel do Sonory, aby se zotavil. Vysvětlil mi už dřív, že nagual je vůdcem, který nese nesmírnou odpovědnost, a proto musí mít něco, k čemu by se mohl fyzicky vztahovat, nějaké místo, kde je přístupný a tvárný soutok energií. Takovým místem pro něj byla sonorská poušť.

Když jsem vstoupil do zvýšeného vědomí, všiml jsem si, že v poltmě uvnitř domu se skrývá ještě jedna osoba. Zeptal jsem se dona Juana, jestli je s ním i don Genaro. Odpověděl, že je sám a to, čeho jsem si povšíml, je prý jeden z jeho spojenců, který hlídá dům.

Potom don Juan učinil podivné gesto. Zkřivil obličej, jako kdyby byl překvapen nebo vyděšen. A okamžitě se ve dveřích místnosti, kde jsme byli, objevila děsivá postava divného člověka. Přítomnost toho podivna mě tak strašlivě vyděsila, že se mi doslova zamotala hlava. Než jsem se stačil ze svého děsu vzpamatovat, vrhl se ke mně s takovou zuřivostí, že mi běhal mráz po zádech. Když mě popadl za předloktí, pocítil jsem ránu čehosi, co připomínalo výboj elektrického proudu.

Ztratil jsem řeč. Zmocnila se mě hrůza, kterou jsem nebyl s to rozptýlit. Don Juan se na mě usmíval. Mumlal jsem, sténal a snažil jsem se vyslovit úpěnlivou prosbu o pomoc. A tu jsem ucítil ránu ještě silnější.

Muž zesílil svoje sevření a pokoušel se mě zezadu povalit na zem. Don Juan mě klidným hlasem vybízel, abych se vzpamatoval a ne-

bojoval se svým strachem, nýbrž se s ním kutálel. „Boj se, ale nebud vyděšený,“ říkal mi. Přistoupil ke mně z boku a šeptal mi do ucha, aniž by do zápasu zasahoval, že mám vložit veškeré soustředění do středu těla.

Za naše společná léta ode mě vyžadoval, abych si změřil tělo na milimetr přesně a určil, kde má střed, a to jak na délku, tak na šířku. Vždycky mi říkal, že tento bod je našim pravým centrem energie.

Jakmile jsem zaostřil pozornost na středový bod, ten muž mě pustil. Okamžitě jsem si uvědomil, že to, co jsem pokládal za lidskou bytost, bylo pouze cosi, co jen tak vypadalo. Sotva pro mě ztratil lidský tvar, stal se spojenec amorfní skvrnou matného světla. Stáhl se pryč. Šel jsem za ním, hnán mocnou silou, která mě nutila sledovat to matné světlo.

Don Juan mě zarazil. Jemně mě odvedl na zápraží a posadil mě na obrovskou bednu, kterou používal místo lavičky.

Ten zážitek mě velice rozrušil, ale snad ještě víc mě znepokojila skutečnost, že strach, který mě tolik paralyzoval, zmizel tak rychle a úplně.

Poznamenal jsem něco o své nenadálé proměně nálady. Don Juan však soudil, že na mé prchavé změně není nic zvláštního. Jakmile pryč se žhnoucí jas vědomí posune za určitý práh uvnitř ochranného obalu člověka, strach už neexistuje.

Tehdy také začal se svým výkladem. Stručně načrtl pravdy týkající se vědomí, které jsme již probírali. Neexistuje pryč žádný objektivní svět, nýbrž jediné vesmír energetických polí, který vidoucí nazývají Orlova vyzářování, Orlovy emanace. Lidské bytosti jsou utvořeny z Orlových emanací a svou podstatou jsou bublinami světelkující energie. Každý z nás je zabalen v jakémsi kokonu, v ochranném obalu, který uzavírá malou částku těchto vyzářování. Vědomí pryč způsobuje neustálý tlak emanací vně našeho obalu. Ty se nazývají volné emanace a tlačí na emanace uvnitř obalu. Toto vědomí pryč vede k vnímání, jež nastává, když se emanace uvnitř seřadí s odpovídajícími volnými emanacemi.

„Další pravda praví, že vnímání nastává, protože v každém z nás je hybná síla, nazývaná bod spojení, jež vybírá vnitřní a vnější emanace, které pak seřadí. Určíte konkrétní seřazení, které vnímáme jako svět, je produktem specifického místa, na němž je v našem ochranném obalu umístěn bod spojení.“

Opakoval to několikrát a dal mi dost času, abych to pochopil.

Potom prohlásil, že abych mohl doložit pravdy, týkající se vědomí, potřebuji mít energii.

„Už jsem se ti zmínil, že střetnutí s malými tyránky vidoucím pomáhá provádět jistý složitý manévr, a sice pohybovat bodem spojení.“

Když jsem vnímal spojení, pryč to pro mě znamenalo, že jsem pohnul bodem spojení a přemístil si ho z běžné polohy. Jinými slovy, žhnoucí jas mého vědomí pryč překročil za určitý práh, a tím vymazal můj strach. A to všechno pryč se stalo proto, že jsem měl dostatek nadbytečné energie.

Té noci později jsme se vrátili z výpravy do hor v okolí, jež byla součástí don Juanova učení pro pravou stranu. Don Juan mě opět posunul do stavu zvýšeného vědomí a pokračoval se svým výkladem. Aby mohl mluvit o tom, jakou povahu má bod spojení, musí pryč začít tím, že mi něco poví o první pozornosti.

Noví vidoucí, říkal don Juan, zkoumají dosud přehlížené způsob, jak funguje první pozornost. Když se to snaží vysvětlit druhým, navrhuji určité pořadí jednotlivých pravd o vědomí. Ujišťoval mě, že ne každý vidoucí je nakloněn vysvětlování. Například jeho dorodinec nagual Julian naprosto nestál o nějaké výklady. Ale dorodinec naguala Juliana, nagual Elias, s nímž měl to štěstí se setkat, zas o výklady stál. A tak díky podrobným a dlouhým výkladům naguala Eliase i stručným a zřídkačným vysvětlením naguala Juliana a svěmu vlastnímu osobnímu *vidění* don Juan tyto pravdy pochopil a sám si je ověřil.

Aby se naše první pozornost zaostřila na svět, který vnímáme, vysvětloval don Juan, musíme položit důraz na určité emanace, které jsou vybrány z úzkého pásu emanací, v němž je umístěno lidské vědomí. Odvržené emanace jsou stále v našem dosahu, ale dřímají a často zůstanou nepoznány po celou dobu našeho života.

Zdůrazněné emanace noví vidoucí nazývají pravou stranou, normálním vědomím, tonalem, tímto světem, tím, co je známé, poznané nebo také první pozorností. Průměrný člověk je nazývá skutečností, racionalitou, zdravým rozumem.

Zdůrazněné emanace skládají velkou část lidského pásu vědomí, ale to je pouze velmi malý díl celkového spektra emanací, které jsou přítomné uvnitř ochranného obalu člověka. Emanace uvnitř lidské-

ho pásu, které přehlízíme, jsou pokládány za jakýsi úvod k neznámu, zatímco neznámo samo se skládá z obrovského množství emanací, které však nejsou částí lidského pásu a nikdy nejsou zdůrazněny. Vidoucí je nazývají vědomím levé strany, naguelem, druhým světem, neznámým, druhou pozorností.

„Tento proces zdůrazňování určitých emanací,“ pokračoval don Juan, „objevili a praktikovali staří vidoucí. Uvědomili si, že nagueal nebo naguealka mají zvláštní sílu a mohou důraz z obvyklých emanací přesunout na vedlejší emanace. Toto odstrčení je známé jako naguealův úder.“

Staří vidoucí prý tento posun využívali prakticky a udržovali jim svoje učedníky v područí. Uváděli touto ránou svoje učedníky do stavu zvýšeného, pronikavějšího a nesmírně vnímavého vědomí, v němž byli bezmocní a poddajní. V tomto stavu je pak staří vidoucí učili svým zvráceným technikám, které z nich učinili lidi stejně temné a zlovolné, jako byli i jejich učitelé.

Noví vidoucí prý uplatňují stejnou techniku, ale místo aby ji využívali pro mrzké účely, s její pomocí vedou své učedníky a učí je, jaké jsou lidské možnosti.

Naguealův úder je třeba uštědřit přesně na určité místo, vysvětlil don Juan, na bod spojení, který se u každého neustále mění. Tento úder může dát pouze nagueal, jenž *vidí*. Don Juan mě ujistil, že mít sílu nagueala a *nevidět* je stejné marné, jako *vidět* a nemít naguealovu sílu. Vidoucí může stále bušit na správné místo, ale nemá dost síly posunout vědomí, zatímco nagueal, jenž *nevidí*, zase neumí přesně udeřit.

Staří vidoucí prý objevili, že bod spojení není přímo ve fyzickém těle, ale ve světelné skořápce, v ochranném obalu. Nagueal to místo pozná podle intenzivní světelnosti. Prý do něj ani tak neuhodí, ale spíše ho posouvá. Síla tohoto postrčení vytvoří prohlubeň ve světelném obalu. A tato síla je pocíťována jako úder na pravou lopatku, jako rána, která z plic vyrazí všechn vzduch.

„A existují různé typy těch prohlubní?“ zeptal jsem se.

„Jenom dva. Jedna je jako vyhloubení a druhá jako puklina. Každá má zcela určitý účinek. Vyhloubení je jen dočasné, a tak také dává pouze dočasný posun vědomí, ale puklina či trhlina už je významným a trvalým charakteristickým rysem ochranného obalu, protože vytváří trvale posunutí.“

Světelný obal, který ztvrdl sebereflexí, vysvětloval don Juan, už

naguealův úder vůbec neovlivní. Ale někdy bývá ochranný obal člověka velice tvárný, a tak i velmi malá síla vytvoří prohlubeň podobnou misce, která může být velká jako malá jamka nebo zabírat až jednu třetinu celkové velikosti obalu, a může také vytvořit trhlínu, táhnoucí se přes celou šířku vejcovité skořápky nebo i podélně, takže obal pak vypadá jako kokon, namotaný na sebe.

V některých světelných skořápkách se sice vytvoří prohlubeň, ale okamžitě se zase všechno vrátí do původního tvaru. Jiné obaly si na jeden posun prohlubeň udrží po několik hodin, ba dokonce i dnů, ale pak se samy vrátí do původního tvaru. U jiných se vytvoří pevná a odolná prohlubeň, která pak od nagueala vyžaduje další úder někam do vedlejší krajiny, aby se obnovil původní tvar světelné skořápky. A několik málo lidí dokonce prohlubeň už nikdy neztratí, jakmile ji jednou dostanou. Mohou pak od nagueala dostávat sebevíc úderů, už nikdy se nevrátí do svého původního tvaru, podobného vaječné skořápce.

Tato prohlubeň působí na první pozornost, vysvětloval dál don Juan, a sice tak, že přesová žhnoucí jas vědomí na jiné místo. Prohlubeň stlačí emanace uvnitř světelné skořápky a vidoucí se stává svědkem, jak pod náporom tohoto tlaku přenáší první pozornost svůj důraz. Prohlubeň totiž vytlačí Orlovy emanace uvnitř obalu, a tím nechává žhnoucí jas vědomí dopadat na jiné emanace z oblastí, které jsou normálně první pozornosti nepřístupné.

Ptal jsem se ho, jestli je žhnoucí jas vědomí *vidět* pouze na povrchu světelného obalu. Neodpověděl mi hned. Zdálo se, že se zabral do přemýšlení. Snad teprve po deseti minutách mi na tuto otázku dal odpověď. Normálně je prý žhnoucí jas vědomí *vidět* na povrchu ochranného obalu všech vnímajících bytostí. Když si však člověk rozvine pozornost, jas jeho žhnoucího vědomí získává hloubku. Jinými slovy, přenáší se z povrchu obalu na celou řadu emanací, které jsou uvnitř.

„Staří věděli, co dělají, když pracovali s pozorností. Uvědomovali si, že když vytvoří prohlubeň v obalu člověka, mohou přimět žhnoucí jas vědomí, ozařující emanace uvnitř obalu, aby se rozšířil i na další.“

„Tak, jak to říkáte, to vypadá jako zcela fyzikální záležitost,“ poznamenal jsem. „Ale jak se dá udělat prohlubeň v něčem, co je pouze žhnoucí záře?“

„Jakýmsi nevysvětlitelným způsobem je to záležitost žhnutí, které

vytváří prohlubeň v dalším žhnutí," odpověděl. "Ty děláš tu chybu, že stále lpíš na inventáři rozumu. Ale rozum nebere člověka jako energii. Rozum se zabývá nástroji, které energii vytvářejí, ale rozum ještě nikdy vážně nenapadlo, že jsme lepší než nástroje, že jsme organismy, které energii vytvářejí. Jsme bublina energie. A tak vůbec není přehnané, že by bublina energie vytvořila prohlubeň v další bublině energie."

Žhnoucí jas vědomí vytvořený prohlubní by se měl právem nazývat dočasně zvýšené vědomí, protože zdůrazňuje emanace, které jsou natolik blízké obvyklým emanacím, že tato změna je pouze minimální. A přece tento posun vytváří větší schopnost porozumět a soustředit se, a především také větší schopnost zapomenat. Zřeci přesně věděli, jak používat tento posun nahoru na hodnotové stupnici. *Viděli*, že po nagualově úderu se najednou rozsvěcují pouze emanace obklopující ty emanace, které používáme denně, zatímco vzdálenější emanace zůstávají nepohnuté. To pro ně znamenalo, že lidské bytosti ve stavu zvýšeného vědomí mohou jednat, jako kdyby byly ve světě každodenního života. Proto také nevíc potřebovali nagualy a nagualky, neboť stav zvýšeného vědomí trvá jen tak dlouho, dokud nezmizí prohlubeň. A potom člověk zapomene na všechno, co v tomto stavu prožil.

"A proč člověk musí zapomenout?" zeptal jsem se.

"Protože emanace, které vytvářejí větší jasnost, přestávají být zdůrazněny, jakmile se bojovník opět ocitne mimo zvýšené vědomí. A všechno, co prožívají nebo čeho jsou svědky, se bez tohoto důrazu ztrácí."

Jeden z úkolů, které noví vidoucí dávají svým žákům, je má přímět k tomu, aby se rozpomněli, a tedy sami někdy později zdůraznili ty emanace, které používali během stavu zvýšeného vědomí.

Připomněl mi, že Genaro mi vždycky doporučoval, abych se místo tužkou naučil psát špičkou prstu a nemusel pak hromadit zápis. Don Juan vysvětloval, že Genaro mi tím ve skutečnosti chtěl říct, že měl bych využívat některé nepoužívané emanace, kam bych si ukládal rozhovory a zkušenosti, dokud jsem ve stavu zvýšeného vědomí, abych si je jednoho dne mohl opět všechny vybavit, až znovu zdůrazním ty emanace, které jsem již používal.

Stav zvýšeného vědomí je prý *vidět* nejen jako žhnoucí jas, který proniká hlouběji do vejcitého tvaru lidských bytostí, ale také jako intenzivnější žhnutí na povrchu obalu. A přesto je prý jako nic ve

srovnání se září, kterou vydává absolutní vědomí, která je *vidět* jako výbuch bílého rozežhnutí v celém světelném vejcí. Je to výbuch světla takové velikosti, že se rozplynou hranice skořápky a vnitřní emanace se rozšíří, až přesáhnou všechno, co si dovedeme představit.

"A jsou takové případy zvláštní, done Juane?"

"Jistě. To se stává pouze vidoucím. Žádný jiný člověk ani živá bytost se takhle nerozjasní. Vidoucí, kteří ctlevědomě dosáhnou absolutního vědomí, jsou opravdu velika podivána. V tom okamžiku totiž vzplanou zevnitř. Stráví je vnitřní oheň. A pak se při plném vědomí spojí s volnými emanacemi a propulují do věčnosti."

Po několika dnech v Sonoře jsem dona Juana odvezl do města v jižní části Mexika, kde bydlel se svou skupinou bojovníků.

Následujícího dne bylo horko a zamlženo. Byl jsem líný a cítil jsem se jaksi rozmrzele. Odpoledne bylo ve městě nesmírně nepřijemné ticho. Seděli jsme s donem Juanem v pohodlných křeslech ve velké místnosti. Řekl jsem mu, že život na mexickém venkově není zrovna podle mého gusta. Vůbec se mi nezamlouval pocit, který jsem měl, pocit, že ticho města je jaksi nucené. Jediný zvuk, který jsem slyšel, byly dětské hlasy v dálce. Nikdy jsem nedokázal rozpoznat, jestli si hrají anebo křičí bolestí.

"Když jsi tady, jsi vždycky ve stavu zvýšeného vědomí," řekl don Juan. "A to je veliký rozdíl. Ať je to jak chce, měl by sis zvykat na život ve městě, jako je tohle. Jednou tam budeš také žít."

"A proč bych měl žít v takovémhle městě, done Juane?"

"Vysvětloval jsem ti, že cílem nových zřeců je být volní. A svoboda s sebou nese velice zničující důsledky. Mimo jiné i to, že bojovníci musí cílevědomě usilovat o změnu. Ty si libuješ, že žiješ tak, jak žiješ. Podněcuješ svůj rozum tím, že si probíráš svůj inventář a počítáš ho s inventáři svých přátel. Tyhle manévry ti pak dávají jen velmi málo času, abys zkoumal sám sebe a svůj osud. Toho všeho se budeš muset vzdát. A stejně tak, kdyby všechno, co znáš, byl jen mrtvý klid tohoto města, musel bys zas dřív nebo později hledat druhou stranu mince."

"A tohle vy tu děláte, done Juane?"

"S námi se to má trochu jinak, protože my jsme na konci své stezky. My nehledáme nic. To, co tady všichni děláme, může pocho-

přijem bojovníků. Přecházíme ze dne do dne a neděláme nic. Čekáme. Nikdy mě neunaví neustále opakovat, že víme, že čekáme, a víme, na co čekáme. Čekáme na svobodu!

„A teď, když už to víš,“ dodal se širokým úsměvem, „vraťme se zas k našemu hovoru o vědomí.“

Když jsme byli v tomto pokoji, obvykle nás nikdo nevyrušoval a don Juan se vždycky rozhodl pro dlouhý hovor. Ale tentokrát se ozvalo zdvořilé zaklepání na dveře. Dovnitř vešel Genaro a posadil se. Neviděl jsem Genara od toho dne, kdy jsme ve velikém spěchu vyběhli z jeho domu. Objal jsem ho.

„Genaro ti chce něco říct,“ oznámil mi don Juan. „Říkal jsem ti, že je mistrem vědomí. A teď ti mohu říct, co to všechno znamená. Umí posouvat bod spojení hlouběji do světelného vejce, jestliže ho nagonalív úder vymrští z obvyklé polohy.“

Genaro mi prý již nesčetněkrát posunul bod spojení, když jsem se dostal do stavu zvýšeného vědomí. Toho dne, kdy jsme si šli popovídat na onen obrovský plochý kámen, mi Genaro posunul bod spojení na levou stranu tak dramaticky, až to vlastně bylo nebezpečné.

Don Juan domluvil a zřejmě byl připraven předat slovo Genarovi. Přikývl, jako by mu dával znamení, aby něco řekl. Genaro vstal a přistoupil ke mně.

„Plamen je velice důležitý,“ řekl tiše. „Pamatuješ si na ten den, kdy jsem tě nechal dívat se na odraz slunečního světla v kousku křemene? Seděli jsme tenkrát na veliké ploché skále.“

Vzpomněl jsem si, když se o tom Genaro zmínil. Toho dne, zrovna když don Juan domluvil, mi Genaro ukázal rozklad světla, které procházelo leštěným křemenem. Vytáhl ho z kapsy a položil na plochu skálu. Záře křemene okamžitě upoutala mou pozornost. A pak už jsem si pamatoval jen to, jak se krčím na té skále a don Juan stojí vedle mě se starostlivým výrazem ve tváři.

Už jsem málem Genarovi říkal, nač jsem si vzpomněl, když začal sám mluvit. Přiložil mi ústa k uchu a ukázal na jednu ze dvou petrolejových lamp v pokoji.

„Podívej se na ten plamen,“ řekl mi. „Není v něm vůbec žár. Je to čistý plamen. Čistý plamen tě může odnést do hlubin neznáma.“

Jak mluvil, začal jsem pocíťovat divný tlak. Byla to jakási fyzická tíha. V uších mi bzučelo, oči se mi zamlžily do té míry, že jsem byl sotva schopen rozeznávat tvary nábytku. Vidění jako by se mi na-

prsto rozostřilo. Ačkoli jsem měl oči otevřené, intenzivní světlo petrolejových lamp jsem neviděl. Všechno kolem mě bylo tmavé. Praminky světla zelené fosforeskující barvy osvěcovaly temné, pohyblivé mraky. A pak se mi vrátil zrak stejně rychle, jako zmizel.

Nebyl jsem schopen rozeznat, kde jsem. Zdálo se mi, že se vznáším jako balon. Byl jsem sám. Zmocnil se mě děs a můj rozum honem přispěchal, aby mi předložil nějaké vysvětlení, které by v tu chvíli dávalo nějaký smysl: Genaro mě zhypnotizoval a použil k tomu plamen petrolejky. Pocítil jsem takřka uspokojení. Tiše jsem plul, snažil jsem se nedělat si starosti. Mýsl jsem si, že se zbavím starostí, když se soustředím na to, jakými stupni budu muset projít, abych se probudil.

Nejdříve jsem si všiml, že já nejsem já. Nemohl jsem se opravdově na nic podívat, protože jsem neměl nic, čím by se dalo dívat. Když jsem se pokusil prozkoumat svoje tělo, uvědomil jsem si, že si mohu jenom uvědomovat, a přece to bylo jako kdybych shlížel do nečného prostoru. Byla tam zlověstná mračna z jasného světla a kusy hutné temnoty, obojí se pohybovalo. Jasně jsem viděl, jak se vlní jantarová záře, která ke mně přichází jako obrovská, pomalá vlna oceánu. A tu jsem poznal, že jsem jako bóje, která se vznáší v prostoru, a že mě ta vlna předhoní a ponese. Přijal jsem to jako nevyhnutelnost. Ale těsně před tím, než mě zasáhla, se stalo něco zcela nečekaného: zafoukal vítr a odnesl mě pryč, té vlně z cesty.

Vítr mě unášel obrovskou silou. Prošel jsem nesmírným tunelem intenzivně barevných světél. Vidění se mi zcela rozplynulo a potom jsem cítil, že se probouzím, že se mi to jenom zdálo, že jsem měl hypnotický sen, který mi přivodil Genaro. V dalším okamžiku jsem byl zpátky v pokoji s donem Juanem a Genarem.

Většinu následujícího dne jsem prospal. Pozdě odpoledne jsme se znovu posadili s donem Juanem k rozhovoru. Genaro se mnou už byl předtím, ale tuhle zkušenost odmítl jakkoli komentovat.

„Včera v noci ti Genaro zase posunul bod spojení,“ řekl don Juan. „Ale asi to bylo příliš silné postrčení.“

Dychtivě jsem donu Juanovi vylíčil, co všechno jsem viděl. Usmíval se, očividně znuděně.

„Bod spojení se ti posunul z normální polohy,“ prohlásil. „A to tě vedlo k tomu, že jsi vnímal emanace, které běžně nevnímáš. Zní jako

hračka, vidí? A přitom je to ten vrcholný výkon, který se noví vidoucí snaží objasňovat.“

Lidské bytosti si prý k vnímání opakovaně vybírají stále tytéž emanace, a to ze dvou důvodů. Za prvé proto, a to je nejdůležitější, že nás učili, že tato vyzářování se dají vnímat, a za druhé proto, že naše body spojení si tyto emanace volí a připravují k používání.

„Bod spojení má každá živá bytost,“ pokračoval don Juan, „a ten si vybírá emanace, na něž bude klást důraz. Zřeci *vidí*, jestli vnímají cí bytosti mají stejný pohled na svět, protože *vidí*, jestli si jejich body spojení zvolily stejné emanace.“

Tvrdil, že jedním z nejdůležitějších průlomů, který učinili noví vidoucí, je zjištění, že místo, kde je tento bod umístěn na obalu všech živých stvoření, není rysem trvalým, nýbrž že je na ono konkrétní místo umístěn zvykem. Proto také noví vidoucí kladou tak nesmírný důraz na nové činy a nové zkušenosti v praktickém životě. Zoufale chtějí dospět k novým použitím a novým návykům.

„Nagualův úder je velice důležitý, protože přiměje tento bod k pohybu. Mění jeho polohu. Někdy dokonce vytvoří trvalou prasklinu. Bod spojení se zcela přemístí a vědomí se podstatně změní. Ale ještě důležitější je správné porozumět pravdám týkajícím se vědomí, abychom si mohli uvědomit, že tímto bodem lze pohybovat zevnitř. Bohužel nešťastnou pravdou je fakt, že lidské bytosti vždycky prohrají, protože nedostojí svému závazku. Prostě nevědí, jaké mají možnosti.“

„A jak může člověk dosáhnout této změny zevnitř?“ zeptal jsem se.

„Noví vidoucí říkají, že pravou technikou je uvědomování. Tvrdí, že člověk si musí především uvědomovat, že svět, který vnímáme, je výsledkem skutečnosti, že máme bod spojení umístěn na určitém konkrétním místě na obalu. Jakmile tohle jednou pochopí, může v důsledku nových návyků pohybovat bodem spojení takřka podle své vůle.“

Nerouznel jsem tak docela, co míní těmi návyky. Požádal jsem ho, aby mi tenhle moment objasnil.

„Bod spojení člověka se objevuje kolem určité oblasti na ochranném obalu, protože Orel to tak prikazuje. Ale přesný bod je určen návyky, opakovanými činy. Nejdříve poznáme, že se tam dá umístit, a potom mu sami prikazujeme, aby tam byl. Náš příkaz se stává Orlovým příkazem a bod spojení je pevně umístěn na daném místě. Uvažuj velmi pozorně o tom, že náš příkaz se stává Orlovým příka-

zem. Staří vidoucí za toto zjištění draze zaplatili. Ještě se k tomu později vrátíme.“

Znovu konstatoval, že staří vidoucí se soustředili výlučně na rozvoj tisíců nesmírně složitých čarodějných technik. Ale nikdy si prý neuvědomili, že jejich složitě vynalezy, byť byly sebezodivnější, neměly jinou hodnotu, než být prostředkem pro přerušení fixace bodu spojení, a že ho nutily k pohybu.

Požádal jsem ho, aby mi vysvětlil, co to říká.

„Zmínil jsem se ti, že čarodějství je jako vstoupit do slepé uličky. Chtěl jsem tím říct, že čarodějné praktiky nemají žádnou vlastní cenu. Jejich hodnota je nepřímá, protože nutí bod spojení k posunu, a to tak, že donutí první pozornost, aby uvolnila svou vládu nad tímto bodem.“

Noví vidoucí si uvědomili, jakou roli skutečně hrají praktiky čarodějů, a rozhodli se přejít přímo k takovému procesu, jenž by přímě bod spojení k posunu, aby se vyhnuli všem ostatním nesmyslným rituálům a zařikáváním. A přece rituály a prozpěvování jsou v určité době bojovníkova života opravdu nezbytné. Já osobně jsem tě již zasvětil do všech možných čarodějných procedur, ale jen proto, abych odlákal tvou první pozornost od síly sebeponoření, která ti drží bod spojení pevně fixovaný.“

Dodal, že rozum nebolí posedlost, s níž se první pozornost zaplétá do sebe sama, je mocná svazující síla. Tím, že se rituální chování stále opakuje, nutí první pozornost uvolňovat určitou energii od pozorování inventáře, a v důsledku toho pak bod spojení ztrácí svou ztuhlost.

„A co se stane člověku, jehož bod spojení ztratí ztuhlost?“ zeptal jsem se.

„Pokud není bojovníkem, tak si asi bude myslet, že přichází o rozum. Tak jako ty sis v jednu dobu myslel, že ses zbláznil,“ usmál se. „A pokud je to bojovník, tak ví, že se zbláznil, ale trpělivě čeká. Víš, být zdravý a rozumný znamená, že se bod spojení nehybe. Jestliže se posune, tak to znamená, že člověk je doslova vyšinutý.“

Bojovníkovi, jehož bod spojení se posunul, se otevírají dvě možnosti. Buď uznává, že je nemocný, chová se vyšinutě a emotivně reaguje na podivné světy, jejichž svědkem se musí stát v důsledku tohoto posunu, nebo – a to je druhá možnost, zůstane nepohnutý, nedotčený, protože ví, že bod spojení se vždycky vrací zpátky do své původní polohy.

„A co když se bod spojení do své původní polohy nevrátí?“

„Potom je člověk ztracený. Buď je nevyléčitelně nemocný, protože bod spojení mu už nikdy nedá svět dohromady tak, jak ho známe. Nebo se z něj stane zřec, jemuž není rovno, a začne postupovat směrem k neznámu.“

„A co rozhoduje, zda to bude to nebo ono?“

„Energie! Bezchynost! Bezchybní bojovníci nikdy neztratí hlavu. Zůstávají nedotčeni. Už mnohokrát jsem ti říkal, že bezchybní bojovníci mohou *vidět* děsné světy, a přesto ti v následujícím okamžiku budou vyprávět vtipy, smát se s přáteli nebo neznámými.“

Řekl jsem mu, co jsem dřív opakoval už mnohokrát, že jsem prožil celou řadu situací, kdy jsem měl zřejmé jako dozvuky po požití halucinogenních rostlin porušené smyslové vnímání, a proto jsem se nutně domníval, že jsem nemocný. Procházel jsem stavy absolutní prostorové a časové neshody, prodělal jsem období velmi nepřijemného selhání mentálního soustředění, měl jsem skutečné vize nebo halucinace míst a lidí, jež jsem si prohlížel, jako kdyby opravdu existovali. Myslel jsem si, že přicházím o rozum, a nemohl jsem si pomoci.

„Podle všech normálních měřítek jsi opravdu o rozum přicházel, ale i kdybys o něj přišel, podle názoru vidoucích bys zas tolik neztratil. Pro vidoucího rozum není nic jiného než sebereflexe v inventáři člověka. Když tuto sebereflexi ztratíš a neztratíš přitom pevnou půdu pod nohama, pak vlastně žiješ mnohem silnějším životem, než kdyby sis byl rozum uchoval.“

Dělám prý tu chybu, že reaguji emotivně, a to mi brání si uvědomit, že o zvláštnosti mých smyslových zkušeností rozhoduje hloubka, do jaké se mi bod spojení posouvá v pásmu lidských emanací.

Postěžoval jsem si, že tomu, co mi vysvětluje, nerozumím, protože útvar, jenž nazývá pásmo lidských emanací, je pro mě něco zcela nepochopitelného. Řekl jsem mu, že si ho představuji asi jako stůžku, ovázanou kolem míče.

Uznal, že je zcela zavádějící nazývat to pásem nebo pásmem. Radši prý použije nějaký analogický příklad, aby mi ilustroval, co má na mysli. Světelný útvar člověka je prý spíš jako koule tvarohu, do něhož je vsunutý tlustý kotouč tmavšího syra. Podíval se na mě a tlumeně se zasmál. Věděl totiž, že nemám tvaroh rád.

Na malou tabulku mi načrtl nákres. Nakreslil vejčitý tvar a rozdělil ho do čtyř podélných oddílů. Dělicí čáry však prý okamžitě

smaže, protože je nakreslil jen proto, abych si udělal představu, kde v lidském obalu je ten pás umístěn. Potom nakreslil tlustý pás na čáru mezi prvním a druhým oddílem a smazal dělicí čáry. Vysvětlil mi, že to pásmo je jako kolo čedaru, vložené do tvarohové koule.

„No a kdyby byla ta tvarohová koule průhledná, tak bys měl dokonatou repliku lidského ochranného obalu. Čedar prochází podélně celým jejím vnitřkem. Je to kotouč, který sahá od povrchu na jedné straně k povrchu na druhé straně.“

Lidský bod spojení je umístěn vysoko, asi ve třech čtvrtinách výšky pod vrcholem vejce na povrchu ochranného obalu. Když nagual na tento bod intenzivní světelnosti zatlačí, posune ho do kola čedaru. A když intenzivní záře bodu spojení rozsvítí spící emanace uvnitř kola čedaru, nastane zvýšené vědomí. *Vidět* zhnoucí jas bodu spojení, který se pohybuje uvnitř kola, budí pocit, že se posouvá doleva na povrchu obalu.“

Tuhle analogii mi opakoval snad třikrát nebo čtyřikrát, ale já jsem jí nerozuměl, a tak to musel dále vysvětlovat. Průsvitnost světelného vejce prý vytváří dojem, jako by se bod spojení pohyboval dolů, zatímco ve skutečnosti každý pohyb bodu spojení vede do hloubky, do středu světelného vejce podél hustého lidského pásu.

Poznamenal jsem, že podle toho, co říká, mi to připadá, jako kdyby vidoucí používali oči, když *vidí*, jak se bod spojení pohybuje. „Člověk není nepoznatelný. Lidskou světelnost lze *vidět* téměř tak, jako kdyby se díval jenom očima.“

Starší vidoucí *viděti* pohyb bodu spojení, vysvětloval mi, ale nikdy je nenapadlo, že je to pohyb do hloubky. A tak dál setrvali ve svém *vidění* a razili rčení „posouvat se doleva“, které noví přejali, i když věděli, že nazývat to posun doleva je chybné.

Během našeho učení mi prý pohnul bodem spojení nesčetněkrát, jak se třeba stalo právě v tuto chvíli. Protože bod spojení se vždycky posunuje do hloubky, nikdy jsem neztratil svou totožnost, a to i přesto, že jsem vždycky používal emanace, které jsem do té doby ještě nikdy nepoužil.

„Když nagual zatlačí na tento bod, pak bod skončí někde v lidském pásmu, a kde, na tom naprosto nezáleží, protože ať skončí kdekoli, je to vždycky panenská půda.“

„A tak noví vidoucí pro svoje učedníky bojovníky vytvořili velkou lepou zkoušku. Učedníci musí zpětně vystopovat cestu, kterou pod nagualovým vlivem urazily jejich body spojení. Je-li toto zpětně

vystopování dokončeno, pak se nazývá opětovným získáním vlastní celistvosti.“

Podle názoru nových vidoucích, pokračoval don Juan, žhnoucí jas našeho vědomí během růstu vstupuje do bludného kruhu, jakmile se zaostří na lidské pásmo emanací a vybere si, na které bude klást důraz. Čím více zdůrazňuje určité emanace, tím pevnějším se stává bod spojení. To je totiž, jako když řekneme, že náš příkaz se stává Orlovým příkazem. Netřeba dodávat, že když se naše vědomí rozvíjí, ne do první pozornosti, je tento příkaz tak silný, že prolomí tenhle kruh a přimět bod spojení k posunu je opravdovým triumfem.

Don Juan řekl, že bod spojení také nese odpovědnost za to, že první pozornost vnímá ve shlucích. Příkladem skupiny emanací, kterým se společně dostává důrazu, je lidské tělo, tak jak je vnímáme. Jiná část našeho celkového bytí, náš světelný obal, nikdy nepřijímá důraz, a proto je odsouzena k zapomnění. Účinek bodu spojení totiž není jen v tom, že nás nutí vnímat skupiny emanací, ale také v tom, že nás nutí emanace přehlížet.

Když jsem se domáhal, aby mi vysvětlil tohle vnímání ve shlucích, odpověděl mi, že bod spojení vyzařuje žhnoucí jas, který spojuje svazky emanací zachycených uvnitř. Tyto svazky se seřadí jako svazky s volnými emanacemi. Shlukování se děje i tehdy, když se zřeci zabývají emanacemi, které se nikdy nepoužívají. Kdykoli je na ně kladen důraz, vnímáme je přesně tak, jak vnímáme shluky první pozornosti.

„Noví vidoucí prožili jeden z největších okamžiků, když zjistili, že neznámo není nic jiného než emanace, odvržené první pozorností. To je obrovská věc, ale taková, a na to nezapomínej, že v ní lze spojit do shluků. Naproti tomu nepoznatele je věčnost, v níž náš bod spojení nemá žádnou možnost něco do shluků spojit.“

Bod spojení je prý jako světelný magnet, který sbírá emanace a spojuje je do skupin, kamkoli se pohne v rozmezí pásma lidských emanací. Tento objev je velkolepým úspěchem nových vidoucích, protože postavil neznámo do nového světla. Noví vidoucí si totiž všimli, že některé vize, jimiž byli zřeci posedlí, ty, které takřka nebylo možné postihnout, se shodovaly s posunem bodu spojení do krajiny v lidském pásmu, která je na straně protilehlé místu, kde bývá obvykle situován.

„To byly právě vize temné stránky člověka,“ potvrdil.

„A proč to nazýváte temnou stránkou člověka?“ zeptal jsem se.

„Protože je ponurá a zlověstná. To není pouze neznámo, ale je to kdovíco.“

„A co emanace, které jsou uvnitř obalu, ale mimo rozsah lidského pásu?“ zeptal jsem se. „Je možné je vnímat?“

„Ano, ale tak, že je to opravdu nepopsatelné. To není lidské nepoznatele, jako je tomu v případě nepoužívaných emanací v lidském pásmu, nýbrž téměř nezměrné neznámo, v němž lidské stopy nehrají vůbec žádnou roli. Je to oblast tak mocné rozlehlosti, že i ti nejlepší z vidoucích by to těžko popisovali.“

Ještě jednou jsem tvrdil, že mi to připadá, jako kdyby celé tajemství bylo zřetelné uvnitř nás.

„Tajemství je mimo nás,“ řekl. „Uvnitř máme jenom emanace, které se snaží rozbít ochranný obal. A tato skutečnost nás svádí na scestí, tak či onak, ať už jsme obyčejní lidé nebo bojovníci. Vyhnout se mu umí jenom noví vidoucí. Bojují o to, aby viděli. A díky posouvání svého bodu spojení si uvědomují, že tajemstvím je vnímání. Ani ne tak skutečnost, že vnímáme, jako spíše to, co nás nutí vnímat.“

Už jsem se ti zmínil, že noví vidoucí věří, že naše smysly jsou schopny sledovat cokoli. Jsou o tom přesvědčeni, protože vidí, že právě poloha bodu spojení diktuje, co budou naše smysly vnímat.

Ještěže bod spojení seřadí emanace uvnitř ochranného obalu do jiné polohy, než v jaké obvykle je, lidské smysly pak vnímají nepředstavitelnými způsoby.“

POLOHA BODU SPOJENÍ

Don Juan se k výkladu o ovládnutí vědomí vrátil až u sebe doma v jižním Mexiku. Ten dům ve skutečnosti patřil všem členům nagualovy skupiny, ale jeho úředním majitelem byl Silvio Manuel, a pro to o něm všichni otevřeně mluvili jako o domu Silvia Manuela. Já jsem si ho však z jakýchkoli neovsvětlitelných důvodů zvykl nazývat don Juanův.

Don Juan, Genaro a já jsme se vrátili domů z výpravy do hor. Když jsme toho dne po dlouhé jízdě odpočívali a snědli pozdní oběd, zeptal jsem se dona Juana na důvod tohoto zvláštního klamu. Ujišťoval mě, že tady nejde o žádný klam, že nazývat ten dům Silvio Manuelův je cvičení v umění *stopařství*, které vykonávají všichni členové nagualovy skupiny za všech okolností, dokonce i v soukromí svých vlastních myšlenek. Irvat na tom, že budou o tom domě uvažovat v jiných souvislostech, by pro kohokoli z nich bylo totéž, jako popírat svoje spojení s nagualovou skupinou.

Protestoval jsem, že mi o tom nikdy neřekl. Nechtěl jsem svými návyky způsobit žádný rozkol.

„S tím si nedělej starosti,“ usmál se na mě a poplácal mě po zádech. „Tenhle dům si můžeš nazývat, jak chceš. Nagual má autoritu. Nagualka mu například říkála dům stínů.“

Náš rozhovor byl pak přerušen. Viděl jsem dona Juana až o několik hodin později, kdy pro mě poslal, abych přišel do zadního patia. Procházel se s Genarem na druhém konci chodby. Viděl jsem je, jak polybují rukama, jako by byli v živém rozhovoru.

Byl jasný, slunečný den. Odpolední slunce svítilo přímo na květináče, které visely pod převislou střešou kolem chodby a vrhaly stíny na severní a východní zeď patia. Spojení intenzivně žlutého slunečního světla, jednolitých černých stínů květináčů s milými a jemnými stíny křehkých kvetoucích rostlin, které v nich rostly, mi

bralo dech. Kdosi měl přesné oko pro rovnováhu a řád a prostrřhal ty rostliny tak, aby měly skvělý účinek.

„To udělala nagualka,“ řekl mi don Juan, jako by mi četl myšlenky. „Odpoledne zírám na tyhle stíny.“

Pomyšlení, že tu odpoledne zírává na stíny, se mnou okamžitě pohnulo. Intenzivní žluté světlo této hodiny, ticho toho města a vroucí cit, který jsem choval k nagualce, ve mně okamžitě jako kouzlem vyvolaly veškerou samotu nekonečné cesty bojovníka.

Kdysi mi don Juan vymezil rozsah této stezky. Říkal, že noví vidouci jsou bojovníky absolutní svobody, že jedině, oč usilují, je nejzášší osvobození, které přichází, když dosáhnou absolutního vědomí. Když jsem se díval na ty strašidelné stíny na zdi, pochopil jsem naprosto jasně, co měla nagualka na mysli, když říkala, že jedině uvolnění, které má její duch, je čist nahlas básně.

Pamatuji si, že mi den předtím tady v patiu něco četla, ale její naléhavost, její touhu jsem dost dobře nechápal. Četla mi básně „Hora Inmensa“ od Juana Ramóna Jiméneze. Pro ni vystihovala samotu bojovníků, kteří žijí proto, aby unikli k absolutní svobodě.

Pouze zvon a plátek čtyř nehybný klid...

Jako by si ti dva povídali se sluncem, jež zapadá.

Ticho do zlatova, to odpoledne z křišťálu.

Ryzí čistota nazdařbůh pohupuje chladivými stromy

a za tím vším

průzračná řeka sní, že dupající po perlách,

se uvolní

a poplyne do nekonečna.

Don Juan s Genarem ke mně přistoupili a dívali se na mě s překvapeným výrazem.

„Co to vlastně provádíte, done Juane?“ zeptal jsem se. „Copak je vůbec možné, aby se bojovníci jenom připravovali na smrt?“

„Vůbec ne,“ odpověděl a zlehka mi poklepal na rameno. „Bojovníci se připravují na to, aby si uvědomovali, a plně vědomí k nim přijde teprve tehdy, až v nich nezbyde žádná vlastní dtěležitost. Teprve tehdy, až budou ničím, se budou moci stát vším.“

Chvilí jsme mlčeli. Potom se mě don Juan zeptal, jestli mě trápí sebestřost. Neodpověděl jsem, protože jsem si tím nebyl jist.

„Ale toho, že jsi tady, nelituješ, že ne?“ slabě se pousmál. „No, to určitě ne,“ ujistil ho Genaro. A pak jako by chvilí pochyboval. Škrá-

bal se na hlavě, díval se na mě a zdvíhl obočí. „Ale možná, že jo,“ připustil. „Vid?“

„Uřčitě ne,“ ujistil tentokrát zas don Juan Genara. A úplně stejně se poškrábal na hlavě a pozvedl obočí. „Ale možná, že jo, vid?“

„Uřčitě ne!“ zahrňal Genaro a oba vybuchli nezřízeným smíchem.

Když se uklidnili, řekl mi don Juan, že vlastní důležitost je síla, která člověka žene k melancholii. Dodal, že bojovníci sice mají nárok na stav hlubokého smutku, ale tento smutek je tu proto, aby je rozesmál.

„Genaro ti něco ukáže, a to je vzrušující mnohem víc, než všechna sebelítost, kterou bys dokázal dát dohromady,“ pokračoval don Juan. „Souvisí to s polohou bodu spojení.“

Genaro okamžitě začal obcházet chodbou. Prohýbal se v zádech a zvedal stehna až k hrudníku.

„Nagual Julian mu ukázal, že má chodit tímhle způsobem,“ zašeptal don Juan. „Říká se tomu chůze síly. Genaro ji umí na několik způsobů. Uptěně ho sleduj.“

Genarovy pohyby opravdu fascinovaly. Zjistil jsem, že sám napodobuji jeho chůzi, nejdříve očima a potom zcela neodolatelně i nohama. Kopíroval jsem jeho chůzi. Obešli jsme jednou patio a zastavili jsme se.

Při chůzi jsem si všiml neobyčejné jasnosti, kterou mi dával každý krok. Když jsme se zastavili, byl jsem ve stavu pronikavé bdělosti. Slyšel jsem všechny zvuky, byl jsem schopen sledovat každou změnu světla nebo stínů kolem sebe. Zcela mě fascinoval pocit naléhavosti, pocit nastávajících a neodvratných činů. Pociťil jsem neobyčejnou bojovnost, měl jsem sílu svalů a odvahy. Tehdy jsem před sebou uviděl obrovský kus ploché země a za sebou hluboký les. Mohutné stromy stály v řadě, rovné jako zeď. Les byl temný a zelený, planina prosluněná a žlutá.

Dýchal jsem zhluboka a zvláštěně zrychleně, ale nikoli nenormálně. A přece mě právě rytmus dýchání nutil klusat na místě. Chtěl jsem se rozběhnout, či spíše to chtělo moje tělo, ale zrovna když jsem se rozbíhal, něco mě zastavilo.

Najednou vedle mě byli don Juan s Genarem. Procházel jsem se po chodbě s Genarem po pravici. Dloubl do mě ramenem. Ucítil jsem na sobě váhu jeho těla. Zlehka mě postrčil doleva, a tak jsme zabočili přímo k východní zdi patia. Chvilku jsem měl divný pocit,

že snad chce projít zdi, a dokonce jsem se připravil na ten náraz, ale zastavili jsme se těsně před ní.

Zatímco já jsem byl tváří stále ještě obrácen proti zdi, oba si mě velmi pečlivě prohlíželi. Věděl jsem, co hledají. Chtěli se ujistit, že jsem si posunul bod spojení. Věděl jsem to, protože se změnila má nálada. Oni to očividně také věděli. Jemně mě vzali za paže a vedli mě v tichosti chodbou na druhou stranu k tmavému průchodu do úzké haly, která spojovala patio s ostatním domem. Tam jsme se zastavili a don Juan s Genarem ode mě trochu poodstoupili.

Nechali mě stát tváří k té straně domu, která byla ponořena v temných stínech. Podíval jsem se do prázdného tmavého pokoje. Měl jsem pocit fyzické únavy. Pociťoval jsem malátnost a lhostejnost, a přece jsem prožíval pocit duchovní síly. Tehdy jsem si uvědomil, že jsem něco ztratil. Neměl jsem žádnou sílu v těle. Sotva jsem mohl stát. Nohy se mi nakonec podlomily, a tak jsem si sedl a potom lehl na bok. Když jsem tam ležel, promítaly se mi nádherné uklidňující myšlenky o lásce k Bohu a dobru.

A potom jsem se najednou ocitl před hlavním oltářem v kostele. Basreliéf pokrytý zlatým listím se třpytil ve světle tisíců svící. Viděl jsem temné postavy mužů a žen, nesoucích obrovský krucifix upevněný na velikánských nosítkách. Ustoupil jsem jim z cesty a vykročil jsem z kostela. Viděl jsem, jak ke mně přichází množství lidí a moře svící. Cítil jsem, jak je to povznášející. Rozběhl jsem se, že se k nim připojím. Byl jsem dojat hlubokou láskou. Chtěl jsem být s nimi a modlit se k Pánu. Byl jsem jen pár metrů od toho zástupu, když se mnou něco zatočilo.

V následujícím okamžiku jsem zas měl po jednom boku dona Juana a po druhém Genara a líně jsme obcházeli patio.

Druhého dne při obědě don Juan řekl, že mi Genaro svou chůzí síly posunul bod spojení. Mohl to prý udělat proto, že jsem byl ve stavu vnitřního ticha. Vysvětlil mi, že všechno, co dělají čarodějové, se točí kolem toho, o čem se mnou hovoří už od prvního dne, kdy jsme se setkali: schopnost zastavit vnitřní dialog. Stále znovu a znovu zdůrazňoval, že bod spojení je pevně držěn v jedné původní poloze právě vnitřním dialogem.

„Jakmile člověk jednou dosáhne ticha, je možné všechno,“ prohlásil.

Řekl jsem mu, že si velice dobře uvědomuji fakt, že jsem celkem vzato přestal mluvit sám se sebou, ale že nevím, jak jsem to vlastně udělal. Kdyby se mě zeptal na postup, tak bych nevěděl, co mám říct.

„Vysvětlení je jednoduchost sama. Tys to chtěl *vůli*, a tak jsi nastalvil nový *záměr*, nový příkaz. Potom se tvůj příkaz stal příkazem Orla.

Tohle je totiž jedna z nejzvláštnějších věcí, které objevili noví vidoucí. Náš příkaz se může stát příkazem Orla. Vnitřní dialog se zastaví stejným způsobem, jakým začíná: skutkem *vůle*. Koneckonců každý, kdo nás učí, nás nutí, abychom mluvili sami k sobě. Když nás učí, zapojuje svou *vůli* a my zas svou, aniž by si to vůbec někdo uvědomoval. Když se učíme mluvit sami k sobě, učíme se zacházet s *vůlí*. Zapojíme svou *vůli* a mluvíme sami k sobě. Způsob, jak přestat mluvit si pro sebe, předpokládá uplatnit přesně tutéž metodu: musíme to chtít *vůlí*, musíme to *zamýšlet*.“

Několik minut jsme mlčeli. Zeptal jsem se, koho měl na mysli, když říkal, že máme učitele, kteří nás učí mluvit k sobě.

„Mluvil jsem o tom, co se děje lidským bytostem, když jsou ještě nemluvnata. Všichni, kdo jsou v té době kolem, je učí opakovat si pro sebe nekonečné rozhovory. Ten rozhovor se jim pak zvnitřní a tato síla fixuje bod spojení.“

Noví vidoucí říkají, že malé děti mají stovky učitelů, kteří je učí, kam přesně si mají umístit bod spojení.“

Vidoucí *vidí*, že malé děti zpočátku nemají pevně usazený bod spojení. Emanace zachycené v jejich obalu jsou ve stavu velikého neklidu. Bod spojení se jim posouvá po celém lidském pásmu. To dává dětem schopnost zaměřit se i na emanace, které později zcela odvrhnou. A jak rostou, starší lidé kolem nich, kteří nad nimi mají značnou moc, stále složitějším vnitřním dialogem nutí spojovací bod dítěte, aby se ustálil. Vnitřní rozhovor je proces, který neustále posiluje polohu bodu spojení, protože jeho poloha je náhodná a potřebuje neustále posilovat.

„Faktem je, že mnoho dětí *vidí*. Většina těch, kteří *vidí*, je považována za podiviny. Proto se vynakládá všemožné úsilí nějak je napravit a přimět k tomu, aby si upevnili pozici bodu spojení.“

„A bylo by možné v dětech podporovat, aby si uchovály pohyblivost bodu spojení?“ zeptal jsem se.

„To by šlo jen tehdy, kdyby žily mezi novými vidoucími. Jinak by se chytily do pastí jako staří vidoucí, zamotaly by se do spletnosti

tiché strany člověka. A věř mi, že to je horší než se nechat chytit do spárů racionality.“

Don Juan dále vyjádřil hluboký obdiv pro lidskou schopnost vnášet řád do chaosu Orlových emanací. Tvrdil, že každý z nás po svém je vlastně mistrovským mágem. Naše magie je prý v tom, že si udržujeme bod spojení pevně a neochvějně na místě.

„Síla volných emanací nutí bod spojení, aby si vybíral emanace a shlukoval je tak, aby se seřadily a mohlo nastat vnímání. Takový je Orlovův příkaz. Veškerý smysl, který přikládáme tomu, co vnímáme, je však už příkaz nás, je to náš magický dar.“

Z hlediska toho, co mi právě vysvětlil, je prý to, co mi Genaro provedl předchozího dne, neobyčejně složitě, a přece velice jednoduše. Je to složitě, protože aby se zastavil vnitřní dialog a tím se dosáhlo stavu zvýšeného vědomí, v němž může jeden člověk odvést spojovací bod druhého, je třeba nesmírně kázně ze strany všech účastníků. Všechny tyto složitě postupy se dají velmi jednoduše vysvětlit. Noví vidoucí říkají, že poloha bodu spojení je poloha, kterou nám náhodně zvolili naši předkové. Lze s ním tedy pohybovat i s relativně malou námahou. Jakmile se jednou pohne, přivodí nové seřazení emanací, a tím i nové vnímání.

„Kdysi jsem ti dával rostliny síly, abych ti pohnul bodem spojení,“ pokračoval don Juan. „Rostliny síly mají takový účinek, ale podobné účinky má i hlad, únava, horečka a další takové věci. Obyčejní lidé se mylí, když si myslí, že výsledek takového posunu je čistě mentální záležitost. Ale tak to není, jak sám můžeš dosvědčit.“

Vysvětlil mi, že tak jako předešlého dne se mi bod spojení posunul dřív už mnohokrát a světy, které se přitom složily, byly většinou tak blízké světu každodenního života, že byly doslova fantomové. A důrazně dodal, že vidění tohoto druhu noví vidoucí automaticky odmítají.

„Tyto víze jsou produktem lidského inventáře. Pro bojovníky, kteří usilují o absolutní svobodu, nemají žádnou skutečnou hodnotu, protože jsou vytvořeny bočním posunem bodu spojení.“

Odmíchl se a podíval se na mě. Věděl jsem, že výrazem „boční posun“ označuje posunutí bodu z jedné strany na druhou po šířce lidského pásma emanací, narozdíl od posunu do hloubky. Zeptal jsem se, jestli se nemýlím.

„To je přesně, co chci říct,“ přikývl. „Na obou krajích lidského pásma emanací je zvláštní skladiště odpadů, nezměrná hromada

lidského harampádí. Je to velmi morbidní a ponuré skladiště. Pro staré vidoucí mělo velikou hodnotu, ale pro nás ne.

Spadnout do toho skladiště je jednou z nejsnadnějších věcí, které člověk může udělat. Chtěli jsme ti včera s Genarem rychle předvést příklad tohoto bočního posunu, a proto jsme ti uvedli do chodu bod spojení. Do toho skladiště se však dostane každý, když zastaví svůj vnitřní dialog. Pokud je to jen minimální posun, výsledky se pak vysvětlují jako fantasmagorie mozku. Jestliže je posun velký, pak se výsledky nazývají halucinacemi.“

Požádal jsem ho, aby mi vysvětlil, co má znamenat to odvádění bodu spojení. Jakmile prý bojovníci zastaví svůj vnitřní dialog a dosáhnou vnitřního klidu, jejich bod spojení zachytí chůze síly, tedy spíše její zvuk než pohled na ni. Rytmus tlumených kroků okamžitě chytí sílu seřazených emanací uvnitř obalu, kterou přerušilo vnitřní ticho.

„Ta síla se ihned zahákne na kraji pásma. Na pravém okraji nacházíme nekonečné vize fyzické činnosti, násilí, zabíjení, smyslnosti. Na levém kraji máme spiritualitu, náboženství, Boha. S Genarem jsme ti zavedli bod spojení k oběma krajům, abys sis o té hromadě lidské vetěse mohl udělat celkový obrázek.“

Don Juan znovu opakoval, jako kdyby si to rozmýšlel, že jedním z nejtajemnějších aspektů poznání vidoucích jsou nepopsatelné účinky vnitřního ticha. Jakmile prý jednou dosáhneme tohoto vnitřního ticha, vazby, které poutají bod spojení na jedno konkrétní místo, kde je umístěn, se začínají přetrhávat a bod spojení se může volně pohybovat.

Tento pohyb prý zpravidla směřuje doleva, protože přirozená reakce většiny lidských bytostí dává tomuto směru přednost, ale existují i vidoucí, kteří umí tento pohyb nasměrovat do poloh ležících pod místem, kde tento bod obvykle bývá. Tento posun prý noví vidoucí nazývají „posunem dolů“.

„I vidoucí se občas přihodí posun dolů. Jejich bod spojení tam však nepobyde příliš dlouho, a to naštěstí, protože tam je místo zvířete. Sejit dolů je to nejjednodušší, co se dá udělat, ale je to přesně v protikladu k našemu zájmu.“

Jedním z nejzálostnějších omylů, jichž se staří vidoucí dopustili, je prý pohyb bodu spojení do nezměrných dolních krajin. Umožnilo jim to stát se mistry v přijímání zvířecích forem. Jako referenční rámec si často vybírali různá zvířata, která pak nazývali svým na-

gualem. Věřili totiž, že když si posunou bod spojení na určité místo, získají charakteristické rysy zvířete, které si vybrali, jeho sílu nebo moudrost, vychytralost, čipernost nebo divokost.

Don Juan mě ujišťoval, že mezi vidoucími dodneška existuje mnoho strašlivých příkladů této praktiky. Relativní snadnost, s jakou se dá bod spojení člověka posunout do každé nižší polohy, je pro vidoucího velikým pokušením, a zejména pro toho, kdo k tomuto konci tíhne. Proto je také nagualovou povinností svoje bojovníky prověřit.

Řekl mi pak, že mě také podrobil zkoušce a posunul mi bod spojení do dolní polohy, když jsem byl pod vlivem rostliny síly. Potom mi vedl bod spojení tak dlouho, až jsem dokázal vyčlenit pásmo vraních emanací, a to pak mělo za následek, že jsem se proměnil ve vránu.

Opět jsem donu Juanovi položil otázku, kterou jsem mu dal snad už stokrát. Chtěl jsem vědět, jestli jsem se fyzicky proměnil ve vránu nebo jestli jsem si to jen myslel a cítil. Vysvětlil mi, že posun bodu spojení do dolní krajiny vždycky vede v absolutní proměnu. A dodal, že pokud se bod spojení posune za rozhodující mezní hranici, svět zmizí a přestává existovat tak, jak pro nás existuje na lidské úrovni.

Připustil, že podle mých měřítek byla moje proměna ve vránu opravdu strašlivá. To, jak jsem na tuto zkušenost reagoval, pro něj prý bylo důkazem, že vůbec nefihnu tímto směrem. Kdyby tomu tak nebylo, byl bych musel vynaložit obrovskou energii, abych zahlal tendenci v té dolní krajíně zůstat. Někteřím vidoucím by to však přišlo velmi příjemně.

Posun dolů se občas mimoděk přihodí každému vidoucímu, řekl don Juan, ale jak se bod spojení posouvá doleva, je čím dál tím zřídkaější. Kdykoli se to stane, síla vidoucího, který posunem prochází, značně ubude. Je to překážka, která si žádá čas a veliké úsilí, než se napravi.

„Při takových výpadech jsou vidoucí nesmírně protivní a úzkoprsí a v některých případech také extrémně rozumní.“

„A jak se mohou vidoucí vyhnout takovým posunům dolů?“ zeptal jsem se.

„To všechno závisí na bojovníkovi. Někdo má přirozený sklon oddávat se svým zvláštnostem, například ty. Takové bojovníky to pak pořádně zasáhne. Bojovníkům jako ty bych doporučoval bdít

čtyřicet hodin denně nad vším, co dělají. Ukázněni muži a ženy nejsou tak náchylní k tomuto druhu posunu, a těm postavčí bdít denně jen třicet hodin.“

Podíval se na mě rozzářenýma očima a usmál se.

„Ženy, které *vidí*, se dolů posunují častěji než muži. Ale zase dovedou z této polohy vyskočit bez nejmenší námahy, zatímco muži v ní nebezpečně otálejí.“

Ženy, které *vidí*, prý mají neobyčejnou schopnost udržet bod spojení v dolní krajině v kterékoli poloze. To muži nedovedou. Muži jsou střizliví a clevědomí, ale mají málo talentu. Proto prý musí mít nugal ve skupině osm vidoucích žen. Ženy dávají impuls překročit tu nesmírnou rozlehlost nezmáma. Tato přirozená schopnost nebo její důsledek dává ženám velmi prudkou intenzivnost. Dovedou například reprodukovat zvířecí formu s oslnivou lehkostí a divokostí, jaké není rovno.

„Když budeš myslet na strašidelné věci, na něco nepojmenovatelného, co číhá v temnotě, pak aniž bys to vůbec tušil, myslíš na vidoucí ženu, která zaujala místo někde v té nesmírné rozlehlosti dole. Tady leží opravdová hrůza. Kdybys někdy natrefil na vidoucí ženu, která sešla na scénu, tak utíkej, co ti síly stačí!“

Zeptal jsem se, jestli i ostatní organismy jsou schopny pousouvat bod spojení.

„Jejich body se mohou posouvat, ale u nich takový posun není dobrovolný.“

„A ostatní organismy se také učí mít svůj bod spojení tam, kde se projevuje?“ zeptal jsem se.

„Každý nově narozený organismus se učí, tak či onak. Možná nerozumíme tomu, jak jejich výuka probíhá – vždyť ostatně nerozumíme ani tomu, jak se to děje s námi. Vidoucí *vidí*, že novorozenci jsou povzbuzováni k tomu, aby dělali to, co dělá jejich druh. Přesně tohle se děje i s lidskými novorozenci. Vidoucí *vidí*, jak se jim bod spojení přesouvá všemožnými směry, a pak *vidí*, jak přítomnost dospělých každý bod upevňuje na jedno místo. Totéž se děje se všemi organismy.“

Zdalo se, že don Juan chvíli přemítá. Potom dodal, že přece jenom má lidský bod spojení jeden mimořádný vliv. Ukázal na strom venku.

„Když se jako vážné lidské bytosti podíváme na strom, náš bod spojení se seřadí s nekonečným počtem emanací a dosahuje zázra-

ku. Náš bod spojení nám umožní vnímat shluk emanací, kterému říkáme strom.“

Vysvětlil mi, že bod spojení vykonává nejen seřazení, kterého je třeba pro vnímání, ale také znemožňuje seřazení určitých emanací, aby bylo možné dospět k větší jemnosti ve vnímání. Umožňuje letmé přehlížení, což je šikovný lidský výtvar, který nemá obdoby.

Noví vidoucí prý vysledovali, že jediné lidské bytosti jsou schopny dále shromažďovat shluky emanací. Pro zběžné přehlížení a klouzání po povrchu použil španělské slovo *desnate*, jímž se popisuje také sběr nejlepší smetany z krajáče vychladlého svařeného mléka. Podobně prý, i pokud jde o vnímání, se lidský bod spojení do jisté míry účastní na emanacích, které si již vybral k seřazení, a vybírá si z nich ty nejchutnější.

„Lidské klouzání po smetaně,“ pokračoval don Juan, „je daleko skutečnější než to, co vnímají ostatní bytosti. To je ovšem naše past. Toto zběžné vnímání je pro nás tak skutečné, že zapomínáme na to, že jsme si je sami vytvořili, protože jsme přikázali svému bodu spojení, aby se objevil tam, kde se objevuje. Zapomínáme na to, že se nám to jeví tak skutečné jen proto, že jsme si přikázali jako skutečnost to vnímat. Máme sílu sbírat povrch svých propojení, ale nemáme sílu se ochránit před vlastními příkazy. Tomu se ale musíme naučit. Dávat svému zběžnému vnímání volnou ruku, tak jak to děláme, je omyl, za něj platíme stejně draze, jako za svoje omyly platili staří vidoucí.“

POSUN DOLŮ

Don Juan s Genarem se jako každý rok vypravili do Sonorské pouště v severní části Mexika na léčivé byliny. Jeden z vidoucích nagualovy skupiny, herbalista Vicente Medrano, tyto rostliny používal k právním lékům.

Připojil jsem se k donu Juanovi a Genarovi v Sonoře na posledním úseku jejich cesty, právě včas, abych je mohl odvézt zpátky domů.

Den předtím, než jsme vyrazili na cestu, se don Juan znenadání opět pustil do výkladu o mistrovství pozornosti. Odpočívají jsme právě ve stínu vysokých keřů na úpatí hor. Bylo pozdě odpoledne, takřka už tma. Nesli jsme každý veliký rezný pytel, plný rostlin. Genaro se natáhl na zem, sotva jsme shodili pytle, a usnul s hlavou na složené bundě místo polštáře.

Don Juan mluvil šeptem, jako kdyby nechtěl Genara probudit. Říkal, že většinu pravd týkajících se vědomí mi už vysvětlil a teď už nám prý zbývá probrat jenom jednu. Poslední pravda, ujišťoval mě, je to nejlepší, co staří vidoucí objevili, ačkoli oni sami to nikdy nepoznali. Jak obrovskou hodnotu to má, zjistili až později noví vidoucí.

„Už jsem ti vysvětlil, že člověk má bod spojení a že tento bod spojení spojuje a řadí emanace, aby se daly vnímat. Také jsme mluvili o tom, že tento bod se pohybuje ze své pevné polohy. A teď nám tedy zbývá poslední pravda, a ta zní, že jakmile se jednou bod spojení dostane za určitou hranici, může sestavit světy, které jsou úplně odlišné od světa, jež známe.“

Stále ještě šeptem mi sděloval, že určité zeměpisné oblasti nejen napomáhají tomuto osídnému pohybu bodu spojení, ale přímo určují jeho směr. Sonorská poušť prý například pomáhá posouvat bod spojení dolů pod obvyklou polohu, tedy na místo zvířat.

„Právě proto jsou v Sonoře skuteční čarodějové. A zejména čaro-

dějnice. Jednu už znáš. La Catalinu. V minulosti jsem se postaral, abyste se spolu vy dva potýkali. Chtěl jsem přimět tvůj bod spojení k posunu a la Catalina mu svými čarodějnickými kousky dala takovou lekci, že ho uvolnila.“

Don Juan mi vysvětlil, že zážitky s la Catalinou, z nichž běhal mráz po zádech, byly součástí předběžné dohody mezi mimí.

„A co bys řekl tomu, kdybychom ji pozvali, aby se k nám přidala?“ zeptal se mě Genaro nahlas a sedl si.

Jeho otázka byla tak prudká a jeho hlas zněl tak podivně, že mě okamžitě zachvátil děs.

Don Juan se zasmál, chytil mě za paže a zatřásl mnou. Ujišťoval mě, že není vůbec třeba se plašit, že la Catalina je jako naše teta a sestřenice. Je prý součástí našeho světa, i když nejde tak docela za stejnou věcí jako my. Stojí prý daleko blíž dávným zřecům.

Genaro se usmál a mrkl na mě: „Chápu, že z ní máš nahnáno. Sama se mi přiznala, že když ses s ní utkal, čím víc tě děsila, tím víc tě vždycky přitahovala.“

Don Juan s Genarem se smáli téměř hystericky.

Musel jsem připustit, že jako žena mi la Catalina vždycky připadala čimsi velice děsivá, ale současně nesmírně přitažlivá. Největší dojem na mě dělala energie, která z ní vyzařovala.

„Má našetřeno tolik energie,“ poznamenal don Juan, „že ani nemusíš být ve stavu zvýšeného vědomí, aby ti posunula bod spojení až do hlubin levé strany.“

Don Juan opět opakoval, že la Catalina je s námi velmi spřízněna, protože patří ke skupině naguala Juliana. Vysvětloval mi, že nagual zpravidla odchází z tohoto světa společně s celou svou skupinou, ale že existují i takové případy, kdy někteří členové odcházejí po malých skupinkách nebo i jeden po druhém. Nagual Julian a jeho skupina jsou prý tím druhým příkladem. I když on odešel ze světa takřka před čtyřiceti lety, la Catalina tu pořád ještě je.

Již kdysi se mi zmínil, že skupina naguala Juliana měla tři zcela namicovaté muže a osm skvělých žen, a teď to znovu připomněl. Don Juan měl vždycky za to, že tato nerovnoměrnost je jedním z důvodů, proč členové skupiny naguala Juliana odcházejí ze světa jeden po druhém.

La Catalina prý bývala spojena s jednou ze skvělých vidoucích žen ze skupiny naguala Juliana, která ji naučila výjimečným tahům, jak posouvat bod spojení do dolní krajiny. Ta vidoucí žena odcházela-

la ze světa jako jedna z posledních. Dožila se vysokého věku a protože pocházela ze Sonory, stejně jako la Catalina, když její věk pokročil, vrátily se obě do pouště a žily spolu, dokud vidoucí neopustila tento svět. Za ta léta společného života se la Catalina stala její oddanou pomocnicí i žačkou a učednicí, která byla ochotna naučit se extravaganantním způsobům posouvání bodu spojení, jež znali starší vidoucí.

Zeptal jsem se, jestli se to, co zná la Catalina, nějak podstatně liší od toho, co zná on.

„Jsme přesně jedno a totéž,“ odpověděl. „Ona je spíš jako Silvio Manuel nebo Genaro. Ano, je jejich ženskou verzí, ale je samozřejmě nekonečně bojovnější a nebezpečnější než oba dohromady, protože je to žena.“

Genaro přikývl. „Nekonečně bojovnější a nebezpečnější,“ opakoval a znovu mrkl.

„A je spojena s vaší skupinou?“ zeptal jsem se dona Juana.

„Už jsem ti říkal, že je jako naše sestřenice i teta,“ odpověděl. „Chtěl jsem tím říct, že patří ke starší generaci, i když je mladší než my všichni. Je z té skupiny poslední. Ale zřídka když s námi bývá ve spojení. Nemá nás moc ráda. Jsme na ni příliš ztuhlí, protože si zvykla na způsobu naguala Juliana. Dává přednost dobrodružství neznáma před usilováním o svobodu.“

„A jaký je v tom rozdíl?“ zeptal jsem se dona Juana.

„Tenhle rozdíl budeme probírat až při poslední části výkladu o pravdách vědomí, pomalu a důkladně. V tuhle chvíli je důležité, abys věděl, že si žárlivě střežíš podivná tajemství ve vědomí levé strany. To je také důvod, proč se máte s la Catalinou tak rádi.“

Znovu jsem trval na svém, že ji vůbec nemám rád, že jenom obdivuji její sílu.

Don Juan s Genarem se smáli a plácali mě, jako kdyby věděli něco, o čem já sám nevím.

„Í se líbíš, protože ví, co jsi zač,“ řekl Genaro a zamaskal. „A znala moc dobře i naguala Juliana.“

Oba se na mě dlouze zadívali, až jsem z toho pocítil rozpaky.

„Kam mříte?“ zeptal jsem se bojovně Genara.

Zazubil se na mě a komicky pohyboval obočím nahoru a dolů. Ale mlčel.

„Některé velmi zvláštní rysy máte s naguaelem Julianem společ-

né,“ přerušil don Juan mluvení. „Genaro se jen snaží přijít na to, jestli o tom víš.“

Ptal jsem se jich, jak bych proboha mohl vědět něco tak absurdního. „La Catalina si myslí, že to víš,“ řekl Genaro. „Říká to, protože znala naguala Juliana víc než kdokoli z nás.“

Poznamenal jsem, že pochybuji, že by mohla vůbec znát naguala Juliana, který odešel ze světa před více než čtyřiceti lety.

„La Catalina není žádný zajíček,“ prohlásil Genaro. „Ona jen mladě vypadá, to je součást jejího poznání, stejně jako to bylo součástí poznání naguala Juliana. Tys ji viděl jenom tehdy, když vypadala mladě. Ale kdybys ji viděl jako stařenu, vyděsila by tě k smrti.“

„To, co la Catalina dělá,“ přerušil nás don Juan, „se dá vysvětlit jen z hlediska trojího mistrovství, a sice mistrovstvím *poznání*, mistrovstvím *stopařství* a mistrovstvím *záměru*, ale to, co dělá, dnes budeme zkoumat jen ve světle poslední pravdy o vědomí. A tato pravda praví, že když se bod spojení posune ze své původní polohy, může spojit světy, které jsou jiné než náš.“

Don Juan mi dal znamení, abych vstal. Genaro se také zvedl. Automaticky jsem popadl hrubý pytel plný léčivých bylin. Když jsem si ho chtěl dát na ramena, Genaro mě zarazil.

„Nech ten pytel být,“ usmál se na mě. „Musíme se ještě vypravit kousek do hor a potkat se s la Catalinou.“

„Kde je?“ zeptal jsem se.

„Tam nahore,“ ukázal Genaro na vrcholek malého kopce. „Když budeš upřeně zírat napůl přivřenýma očima, tak ji proti zelenému křoví *uvídiš* jako velmi temnou skvrnu.“

Namáhal jsem se, ale žádnou temnou skvrnu jsem neviděl.

„A co takhle tam jít?“ navrhl mi don Juan.

Pocítil jsem, jak se mi točí hlava a dělá špatně od žaludku. Don Juan mi rukou pokynul, abych šel nahoru, ale já jsem si netroufal se ani pohnout. Nakonec mě Genaro chytil za paži a oba jsme šplhali na vrcholek kopce. Teprve když jsme tam vylezli, uvědomil jsem si, že don Juan lezl celou tu dobu za námi. Na vrcholek jsme se dostali všichni současně.

Don Juan začal velmi klidně rozmlouvat s Genarem. Ptal se ho, jestli si pamatuje, kolikrát je nagual Julian oba málem udusil k smrti, protože se oddávali svému strachu.

Genaro se ke mně obrátil a ujistil mě, že nagual Julian byl zcela neléostným učitelem. Společně s naguaelem Eliasem, který byl tehdy

ještě na světě, posouvají každému bod spojení až za mezní práh a nechávají je, ať se každý protluče sám.

„Už jsem ti říkal, že nám nagual Julian doporučoval neplytvat svou sexuální energií,“ pokračoval Genaro. „Chtěl tím říct, že k posunutí bodu spojení člověk potřebuje energii. Jestliže ji nemá, pak nagualův úder není osvobozující ranou, nýbrž ranou smrtící.“

„Když nemáš dost energie,“ dosvědčil don Juan, „je síla toho seřazení drtivá. Musíš mít energii, abys vydržel tlak seřazení, která za běžných okolností nikdy nenastanou.“

Genaro řekl, že nagual Julian byl podnětným učitelem. Vždycky si našel způsob, jak je učit a bavit se přitom. Jednou z jeho oblíbených vyučovacích metod bylo párkrát je přistihnout nepřipravené ve stavu normálního vědomí a přimět jejich bod spojení k posunu. Od té chvíle prý už stačilo jen pohrozit nečekaným úderem naguala a hned měl veškerou jejich pozornost.

„Nagual Julian byl opravdu člověk, na jaké se nezapomíná,“ řekl don Juan. „Uměl to s lidmi. I když jim třeba prováděl ty nejhorší věci na světě, pokud je prováděl on, byly obrovské. Ale kdyby byl totéž udělal někdo jiný, bylo by to hrubé a zlomyslné.“

Nagual Elias to naopak s lidmi vůbec neuměl, ale zas to byl opravdu skvělý učitel, skvělý.“

„Nagual Elias byl hodně podobný nagualovi Juanu Matusovi,“ řekl mi Genaro. „Dobře spolu vycházeli. A nagual Elias ho naučil všechno, aniž by kdy musel zvýšit hlas nebo na něj šit nějaké boudy.“

Ale nagual Julian byl úplně jiný,“ pokračoval Genaro a přátelsky do mě ždůchnul. „Skoro bych řekl, že si žárlivě střežil podivná tajemství, která mu zůstala na pravé straně. Asi tak jako ty. Taky si to myslíš?“ obrátil se na dona Juana.

Don Juan neodpověděl, ale přikývl. Zdálo se, že stěží potlačuje smích.

„Měl hravou povahu,“ řekl pak a oba se náramně rozesmáli.

Skutečnost, že zřejmě narážejí na něco, o čem vědí jenom oni, ve mně budila ještě větší pocit ohrožení.

Don Juan mi věcně vysvětlil, že mají na mysli zvláštní čarodějné techniky, které se nagual Julian naučil během svého života. Genaro dodal, že naguala Juliana učil vedle učitele naguala Eliase ještě někdo jiný a jedinečný. Někdo, kdo ho měl nesmírně rád a kdo ho naučil nové a složité způsoby, jak pohybovat bodem spojení. Vý-

sledkem pak bylo, že nagual Julian byl svým chováním a jednáním velice výstřední.

„A kdo ho učil, done Juane?“ ptal jsem se.

Don Juan s Genarem se na sebe podívali a zachichotali se jako malé děti.

„Odpovědět na tuhle otázku je velmi těžké,“ řekl don Juan. „Můžu ti na to říct jen to, že tehle učitel velice odchytil směr naší linie. Naučil nás mnoho věcí, dobrých i zlých, ale k tomu nejhoršímu patří, že nás naučil tomu, co dělali staří vidoucí. Takže se někteří z nás nechali chytit do pastí. Jedním z těch, kdo se chytili, byl nagual Julian, a stejně tak i la Catalina. A my jen doufáme, že ty je nebuděš následovat.“

Okamžitě jsem začal protestovat. Don Juan mě přerušil. Prohlásil, že nevím, proti čemu protestuji.

Když don Juan promluvil, strašlivě jsem se na něj i na Genara rozliobil. Najednou jsem zuřil a řval jsem na ně, co mi stačil hlas. Moje reakce byla tak nepatříčná a tak se ke mně nehodila, že mě to vyděsilo. Jako kdybych to ani nebyl já. Zarazil jsem se a pohledem je požádal o pomoc.

Genaro měl ruce na don Juanových ramenou, jako kdyby potřeboval oporu. Oba se neovladatelně smáli.

Byl jsem tak zoufalý, že jsem se málem rozplakal. Don Juan ke mně přistoupil a konejšivě mi položil ruku na rameno. Řekl, že Sonorská poušť, z důvodů jemu neznámých, podporuje bojovnost, a to jak u člověka, tak u všech ostatních organismů.

„Někdo by možná řekl, že to je proto, že je tu příliš suchý vzduch, nebo proto, že je příliš horký. Vidoucí by řekli, že je tady zvláštní soutok Orlových emanací, který, jak jsem už říkal, pomáhá posunovat bod spojení dolů.“

Ale ať je to, jak chce, bojovníci jsou na světě proto, aby se cvičili v umění být nestrannými svědky, a tak pochopili tajemství, kdo jsme a co jsme, a aby se pak radovali z triumfu, že přišli na to, co jsme. To je nejvyšší z citů nových vidoucích. A ne každý bojovník toho dosáhne. My jsme přesvědčení, že nagualovi Julianovi se to nepodařilo. Byl na číhané, stejně jako la Catalina.“

Aby člověk byl nagualem, jemuž není rovno, musí milovat svobodu, řekl dále don Juan, a musí být naprosto odpoután. To, čím je stezka bojovníka tak nebezpečná, vysvětloval mi, je skutečnost, že je přímo opačná životním situacím moderního člověka. Moderní člo-

věk opustil říši neznáma a tajemna, a usadil se v říši fungujícího mechanismu. Obrátil se zády ke světu zlověstných předtuch i radosti a uvítal svět nudy.

„Dostat šanci vrátit se zase zpátky k tajemnosti světa,“ pokračoval don Juan, „je někdy na bojovníky přespříliš, a tak podlehnou, číhají v zátoce na to, co bych nazval dobrodružstvím neznáma. Zapomněli, že usilují o svobodu, zapominají, že mají být nestrannými svědky. Noří se do neznáma a zamilují si to.“

„A vy si myslíte, že jsem taky takový, že?“ zeptal jsem se dona Juana.

„My si to nemyslíme, my to víme,“ odpověděl Genaro. „A la Catalina to ví ze všech nejlíp.“

„A proč by to měla vědět ona?“ dožadoval jsem se.

„Protože je jako ty,“ odpověděl Genaro a každé slovo vyslovoval s komicou intonací.

Už jsem se málem znovu pustil do ohnivého sporu, když mě don Juan přerušil.

„Není třeba se tím tak nechávat převálcovat,“ řekl mi. „Jsi to, co jsi. Pro někoho je prostě boj o svobodu těžší. A ty jsi jedním z nich.“

Abychom se stali nestrannými svědky, začínáme pochopením, že fixace našeho bodu spojení nebo jeho pohyb je to jediné, co jsme a co je svět, jehož jsme svědky, ať už je jakýkoli.

Noví vidoucí říkají, že když jsme se učili mluvit sami se sebou, osvojili jsme si prostředí, kterým sami sebe otupujeme, abychom pak pevně udrželi svůj bod spojení na jednom místě.“

Genaro hlasitě zatleskal rukama a pronikavě zapískal. Připomínalo to pískání fotbalového rozhodčího.

„Pojďme si rozhybat bod spojení!“ zahulákal. „Do toho! Do toho! Do toho! Pohyb! Pohyb! Pohyb!“

Ještě jsme se smáli, když se najednou zavlnilo kroví vpravo ode mě. Don Juan s Genarem se okamžitě posadili tak, že si levou nohu strčili pod sebe. Pravou nohu až ke koleni měli před sebou jako štít. Don Juan mi dal znamení, abych učinil totéž. Zvedl obočí a koutkem úst naznačil, že se odevzdává osudu.

„Čarodějové mají svoje zvláštní manýry,“ zašeptal mi. „Když se jim bod spojení posune do krajiny pod normální polohou, pak se jim omezí vidění. A když tě uvidí, jak stojíš, tak tě napadnou.“

„Jednou mě nugal Julian držel v téhle pozici bojovníka dva dny,“ zašeptal mi Genaro. „Doufám, že ses už vykadil. Jestli totiž nemáš

vyprázdněná střeva, tak si naděláš do gati, až se la Catalina objeví, pokud ti ovšem neukážu, jak se sundávají. Budeš-li muset kadtí v téhle pozici, tak si budeš muset sundat kalhoty.“

A začal mi ukazovat, jak se vysoukat z kalhot. Dělal to velice vážně a soustředěně. Veškeré soustředění jsem zaměřil na jeho pohyby. A teprve když jsem se vyprostil z kalhot, uvědomil jsem si, že don Juan rve smíchy. Došlo mi, že Genaro si ze mě střílí. Chtěl jsem vstát a obléknout se, když mě don Juan zarazil. Tak moc se smál, že sotva mohl mluvit. Řekl mi, abych zůstal sedět, že Genaro to všechno nedělal jen napůl žertem, protože la Catalina tady za křovím opravdu je.

Ten jeho naléhavý tón uprostřed smíchu mě dostal. Na místě jsem ztuhl. Za okamžik to v keřích zašumělo a já jsem tak zpanikařil, že jsem na kalhoty úplně zapomněl. Podíval jsem se na Genara. Měl už kalhoty na sobě. Pokrčil rameny.

„Je mi líto,“ zašeptal. „Už nebyl čas, abych ti ukázal, jak se zase oblékají, aniž bys musel vstávat.“

Nestačil se rozzlobit ani se přidat k jejich veselí. Najednou se přímo přede mnou keře rozvěřily a vystoupilo z nich nanejvýš úděsné stvoření. Bylo tak neuvěřitelně bizarní, že jsem se přestal bát. Byl jsem ohromen. To, co se objevilo přede mnou, nebyla lidská bytost. Bylo to cosi, co ji ani vzdáleně nemohlo připomínat. Podobalo se to spíše plazovi. Nebo obrovskému grotesknímu hmyzu. Nebo snad chlupatému a absolutně odpudivému ptákoví. Tělo to mělo temné, pokryté hrubými načervenalými chlupy. Neviděl jsem žádné nohy, jenom ošklivou velikánskou hlavu. Nos to mělo plochý a místo nosních dírek zely po stranách dvě ohromné díry. Mělo to cosi podobného ozubenému zobáku. Ta věc byla strašlivá, ale přesto měla nádherné oči. Jako dvě uhrančivá jezírka, nepředstavitelně čistá. Ty oči věděly. Nebyly to lidské oči, ani ptačí. Ještě nikdy jsem podobné oči neviděl.

To stvoření zachrastilo v křoví a posunovalo se k mé levici. Jak jsem ho sledoval a otáčel přitom hlavou, všiml jsem si, že i don Juan s Genarem jsou ohromeni přítomností toho tvora, stejně jako já. Napadlo mě, že také ještě nikdy nic takového neviděli.

V mžiku se to stvoření kmitlo z dohledu. Ale za chvíli se ozvalo zavřčení a jeho obrovský tvar se nad námi opět vztyčil.

Fascinovalo mě to a současně jsem měl obavy z toho, že se te

groteskní stvůry vůbec nebojím. Jako kdyby mou dřívější paniku prožíval někdo jiný.

V jednom okamžiku jsem měl pocit, že začínám vstávat. Nohy se mi natáhly proti mé vůli a já jsem zjistil, že stojím té stvůře tváří v tvář. Nejasně jsem cítil, že si svlékám bundu, košili a boty. Pak jsem tam stál nahý. Svaly na noze se mi napjaly v nesmírně silném stahu. Náramné čile jsem poskakoval nahoru a dolů a potom jsem se s tou stvůrou rozeběhl jako o závod k jakési nevyšlovné zeleni v dálce.

Stvoření běželo přede mnou a svíjelo se jako had. Ale potom jsem je dohonal. Uháněli jsme společně a já jsem si přitom uvědomil, co jsem již věděl. To stvoření je opravdu la Catalina. A najednou byla vedle mě la Catalina z masa a kostí. Pohybovali jsme se bez nejmenšího úsilí, jako kdybychom stáli a tělem pohyb jenom předstírali, zatímco krajina kolem nás se pohybuje a budí dojem nesmírného zrychlení.

Náš úprk skončil stejně náhle, jako začal. A pak jsem se ocitl s la Catalinou sám v jiném světě. Nebylo v něm možné rozeznat jediný rys. Z toho, co se zdálo být jako země, země pokrytá obrovskými kameny, vycházela intenzivní záře a žár. Alespoň to vypadalo jako kameny. Měly barvu pískovce, ale nic nevážíly, byly jako obrovské kusy houbovité tkáně. Když jsem se o ně opřel, odletěly, jako bych je odmrštil.

Moje síla mě tak fascinovala, že jsem úplně zapomněl na všechno ostatní. Usoudil jsem, že ty balvany ze zdánlivě nic nevážící hmoty mi přece jen musí klást nějaký odpor. Domníval jsem se, že je odhazuji jen proto, že mám tak neuvěřitelnou sílu.

Pokusil jsem se je chytit rukama, ale pak jsem si uvědomil, že se mi změnilo celé tělo. La Catalina se na mě dívala. Opět to byla ta groteskní stvůra jako předtím, ale já také. Neviděl jsem se, ale poznal jsem, že jsme oba úplně stejní.

Zmocnila se mě nepopsatelná radost, jako kdyby radost byla nějaká síla, která přichází zvenčí. Skotočili jsme s la Catalinou, kroutili se a hráli si, až jsem neměl vůbec žádně myšlenky ani pocity ani lidské vědomí. A přece jsem zcela jistě vědomí měl. Moje vědomí bylo nejasné poznání, které mi dávalo důvěru. Byla to důvěra neomezená, byla to fyzická jistota, že existuji, ale ne v tom smyslu, jak člověk cítí svou individualitu, nýbrž jako přítomnost, která je vším.

A potom se najednou zas všechno vrátilo do lidského ohniska. La

Catalina mě držela za ruku. Šli jsme po pouštní půdě mezi pouštními křovinami. Najednou jsem si bolestně uvědomoval, že mi pouštní kameny a ostré hroudy hlíny strašlivě drásají bosé nohy.

Přišli jsme na místo, kde nebyla vegetace. Byl tam don Juan s Genarem. Sedl jsem si a oblékl se.

Setkání s la Catalinou oddálilo naši cestu zpátky na jih Mexika. Tato zkušenost mě jakýmsi nepopsatelným způsobem vyvedla z rovnováhy. V normálním stavu vědomí jsem byl úplně rozložený, jako bych naprosto ztratil orientaci. Zmalomyslně jsem. Říkal jsem donu Juanovi, že jsem dočista ztratil chuť žít.

Seděli jsme v ramadě don Juanova domu. Auto už bylo naložené pytlí a chystali jsme se odjet, když mě přemohl takový pocit zoufalství, že jsem se rozplakal.

Don Juan s Genarem se smáli, až jim oči slzely. Čím jsem byl zoufalejší, tím více se radovali. Nakonec mě don Juan posunul do zvýšeného vědomí a vysvětlil mi, že jejich smích neznamená nějakou zlomyslnost z jejich strany a není ani projevem podivného smyslu pro humor, nýbrž upřímným výrazem radosti z toho, že mě vidí dělat pokroky na stezce poznání.

„Já ti povím, co nám říkával nagual Julian, když jsme se dostali tam, kde jsi teď,“ řekl mi. „Takhle poznáš, že nejsi sám. To, co se teď s tebou děje, se stane každému, kdo si nasbírá dost energie, aby mohl zahlédnout neznámo.“

Nagual Julian jim prý říkával, že jsou teď vyhnáni z domova, kde žili po celý život. Nashromáždili si energii, a tím rozbili svoje zabydlená, ale strašlivě omezující a nudná hnízdečka ve světě každodenního života. Jejich sklíčenost podle naguala Juliana nebyla ani tak smůtkem z toho, že ztratili hnízdo, jako spíš rozmrzelost, že musí hledat nové bydliště.

„To nové bydliště ale už není tak útulné,“ připustil don Juan. „Zato je nekonečně prostornější. Tvoje výpověď k vystěhování se dostavila ve formě veliké deprese, jako ztráta chuti žít. Stejně tak se stalo i nám. Když jsi nám řekl, že nechceš žít, museli jsme se smát.“

„A co se teď se mnou bude dít?“ zeptal jsem se.

„Když to řeknu lidově, tak ses octnul v dalším bejváku,“ odpověděl don Juan.

Don Juan s Genarem se opět dostali do stavu náramné euforie.

Každá moje poznamka, každá má věta v nich budila hysterický smích.

„To je všechno velice jednoduché,“ řekl don Juan. „Tvoje nová hladina energie vytvoří nové místo, kam si uložíš bod spojení. A rozhovor bojovníků, který s námi vedeš vždy, když jsme spolu, bude tuto novou polohu zpevňovat.“

Genaro nasadil vážný výraz a hromovým hlasem na mě zaburácel: „Už jsi dneska kadil?“

A pohýbem hlavy se dožadoval odpovědi: „Tak jo nebo ne? Dejme se do našeho rozhovoru bojovníků.“

Když utichl jejich smích, Genaro mi řekl, že musím vědět o jisté nevhodě, že totiž bod spojení se čas od času vrací do původní polohy. V jeho případě prý ho normální poloha bodu spojení měla k tomu, že viděl lidi jako nebezpečné a často příšerné bytosti. Byl nanejvýš ohromen, když si jednoho dne uvědomil, že se změnil. Byl o poznání odvážnější a s úspěchem si dovedl poradit i v situaci, která by ho za normálních okolností uvrhla do zmatku a strachu.

„Najednou jsem shledal, že souložím,“ mrkl na mě Genaro. „Většinou jsem se ženských k smrti bál. A pak jsem se jednoho dne ocitl v posteli s jednou strašně divokou ženskou. To bylo něco, co ke mně tak nepatří, že jsem byl na infarkt, když jsem si uvědomil, co to provádím. Ten šok mi zase vrátil bod spojení do normální mízerné polohy a já jsem odtamtud musel utéct. Trásl jsem se jako vyděšený králik.“

Měl by sis radši dávat pozor, až tě bod spojení stáhne zase zpátky.“ Oba se pak opět rozesmáli.

„Polohu bodu spojení na lidském obalu udržuje vnitřní dialog,“ vysvětloval mi don Juan, „a proto je přinejlepším velice chatrná. Proto také muži i ženy tak snadno ztrácejí hlavu, a především ti, jejichž vnitřní dialog se stále opakuje, a přitom je nudný a postrádá hloubku. Noví vidoucí říkají, že nejhouvernatější jsou ty lidské bytosti, které mají vnitřní dialog pružnější s rozmanitější.“

U bojovníka je prý poloha bodu spojení nekonečně silnější, protože bod spojení vytváří v bojovníkově světelnosti důlek, jakmile se začne v obalu pohybovat, a v tomto důlku se pak umístí.

„Proto také nemůžeme tvrdit, že bojovníci ztrácejí hlavu,“ dodal don Juan. „Jestli něco ztrácejí, pak jenom ten důlek.“

Table věta donu Juanovi a Genarovi připadala tak legrační, že se oba smíchy váleli po zemi.

Požádal jsem dona Juana, aby mi vysvětlil, co jsem zažil s la Catalinou. Nato oba opět zavylí smúchem.

„Ženy jsou rozhodně mnohem podivnější než muži,“ řekl don Juan konečně. „Mají mezi nohama jeden otvor navíc a tato skutečnost z nich dělá kořist mnoha podivných vlivů. Divné a mocné síly se jich tímto otvorem zmocňují. Jediné tak si dovedu vysvětlit jejich zvláštní manýry.“

Když chvíli mlčel, zeptal jsem se ho, jak to myslí.

„La Catalina k nám přišla jako obrovský červ,“ odpověděl.

Výraz, s jakým to don Juan řekl, a Genarův výbuch smíchu mě zcela rozveselil. Smál jsem se, až se mi málem udělalo špatně.

Don Juan řekl, že la Catalina má zcela mimořádné schopnosti. V říši zvířat prý umí dělat cokoli, čeho se jí zachce. Tomu, co předvedla, se nic nevyrovná. Prý ji k tomu vedla její náklonnost vůči mně. Jak už řekl, všechno to nakonec vedlo k tomu, že s sebou odtáhla i můj bod spojení.

„A co jste to jako červi vy dva prováděli?“ ptal se Genaro a plácal mě po zádech. Don Juan se zjevně málem smíchem zadusil.

„No, vždyť proto jsem říkal, že ženy jsou podivnější než muži,“ poznamenal nakonec.

„Já s tebou nesouhlasím,“ namítl Genaro donu Juanovi. „Nagual Julian neměl díru navíc mezi nohama, a přece byl ještě větší podivín než la Catalina. Jsem přesvědčen, že toho červa se tak trochu naučila od něj. Vždyť jí to dělával.“

Don Juan poskakoval jako dítě, které se ze všech sil snaží, aby se nepočůralo.

Když opět nabyl trochu klidu, řekl, že nagual Julian měl dar vytvářet a využívat ty nejabsurdnější situace. La Catalina mi prý předvedla skvělý příklad posunu dolů. Ukázala se mi jako bytost, jejíž formu přijala tak, že si posunula bod spojení. Potom mi mohla posunout můj bod do téže polohy, která jí dala to obludné vzezření.

„Ten druhý učitel, kterého měl nagual Julian,“ pokračoval don Juan, „ho naučil, jak se dostat na určitá místa v té nesmírně rozlehlé dolní krajině. Nikdo z nás tam za ním nikdy nebyl schopen jít, ale všichni členové jeho skupiny tam byli, zejména pak la Catalina a ta vidoucí žena, která jí učila.“

Don Juan dále řekl, že posun dolů neznamená pohled na jiný svět, nýbrž pohled na náš svět každodenního života, ale z jiné perspekti-

vy. Abych *viděl* jiný svět, musím prý vnímat jiný veliký pás Orlových emanací.

Potom svůj výklad ukončil. Řekl, že už není čas dále rozvádět téma velikého pásu emanací, protože musíme vyrazit na cestu. Chtěl jsem ještě chvíli zůstat a povídat si, ale don Juan tvrdil, že by potřeboval hodně času, aby toto téma vysvětlil, a já bych prý zas potřeboval čerstvě se soustředit.

VELIKÁ PÁSMA EMANACÍ

Don Juan pokračoval s výkladem až za mnoho dní u sebe doma v jižním Mexiku. Zavedl mě do velkého pokoje. Bylo časně zvečera a v pokoji už bylo šero. Chtěl jsem rozsvítit petrolejky, ale don Juan to nedovolil. Prý musím nechat jeho hlas, aby mi pohyboval bodem spojení, aby jeho jas žhnul na emanacích naprostého soustředění a absolutní vzpomínky.

Řekl, že budeme hovořit o velikých pásmech emanací. Označil je za další klíčový objev, který učinili staří vidoucí. Při své zcestnosti jej však nechali upadnout do zapomnění, odkud jej pak zachránili noví vidoucí.

„Orlovy emanace jsou vždycky shloučeny ve skupinách. Staří vidoucí tyto shluky nazvali pásmem emanací. Ale ve skutečnosti to nejsou žádná pásma ani pásy, tohle označení je jen nálepka se jménem.“

Tak například jeden ohromný shluk vytváří organické bytosti. Emanace tohoto organického pásma mají určitou načečranost. Jsou průsvitné a mají svoje jedinečné světlo, svou zvláštní energii. Mají vědomí a poskakují. Všechny organické bytosti jsou z tohoto důvodu naplněny zvláštní stravující energií. Ostatní pásy jsou temnější a méně nadýchané. Některé nemají světlo vůbec a jsou neprůhledné.“

„Chcete říct, done Juane, že všechny organické bytosti mají v ochranném obalu stejný druh emanací?“

„Ne. Tak to nemyslím. Tak jednoduché to zas není, ačkoli organické bytosti patří ke stejnému velikému pásmu. Představ si to jako obrovsky široký pás světelných vláken, světelných provázků bez konce. Organické rostliny jsou bubliny, které rostou kolem skupin světelných vláken. Představ si, že v tomto pásmu organického života se některé bubliny tvoří kolem světelných vláken uprostřed pás-

ma, zatímco jiné se vytvářejí blízko okraje. Pás je dost široký, aby se do něj vešly všechny organické bytosti, a ještě zbyde místo navíc. V tomto uspořádání bubliny, které jsou blízko okrajů, zcela postrádají emance, které jsou uprostřed pásma. Tyto emance sdílejí pouze bubliny spojené s centrem. Podle stejného vzorce zas bubliny uprostřed postrádají emance z okrajů.

„Je pochopitelné, že organické bytosti mají společné emance jednoho pásma, a přece zřecí *vidí*, že bytosti v rámci tohoto organického pásma jsou různorodé, jak jen si můžeš pomyslet.“

„A takových pásme je hodně?“ zeptal jsem se.

„Nekonečně mnoho. Vidoucí však zjistili, že na zemi je jich jenom čtyřicet osm.“

„Co to znamená, done Juane?“

„Pro vidoucí to znamená, že existuje čtyřicet osm typů organizací na zemi, tedy čtyřicet osm typů shluků nebo struktur. Organický život je jedním z nich.“

„Znamená to tedy, že existuje čtyřicet sedm typů anorganického života?“

„Ne. Vůbec ne. Staří vidoucí napačtili sedm pásme, která vytvářejí anorganické bubliny vědomí. Jinými slovy existuje čtyřicet pásem, produkujících bubliny bez vědomí. To jsou ta pásma, která vytvářejí pouze organizaci.“

Ta velická pásma si představ třeba jako stromy. Všechny nesou plody, všechny vytvářejí nádobky naplněné emancemi, a přesto jen osm z nich má jedlé ovoce nebo bubliny vědomí. Sedm stromů má ovoce kyselé, nicméně jedlé, a jen jeden jediný má ty nešťavnatější a nejchutnější plody, jaké existují.“

Zasmál se, že prý ve své analogii zaujal hledisko Orla, pro něhož jsou nejlahodnějším soustem právě bubliny organického vědomí.

„A jak to, že těch osm pásme vytváří vědomí?“ zeptal jsem se.

„Orle je svými emancemi vybavuje vědomím.“

Po této odpovědi jsem se s ním začal přit. Tvrzení, že Orel dává vědomí svými emancemi, mi připadalo stejné, jako když věřící prohlašují o Bohu, že Bůh dává svou láskou život. Říkal jsem mu, že to vlastně neznámená vůbec nic.

„Tahle dvě tvrzení nejsou učiněna ze stejného hlediska,“ vysvětlil mi trpělivě. „A přesto si myslím, že znamenají totéž. Rozdíl je v tom, že zatímco vidoucí *vidí*, jak Orel uděluje vědomí svými emancemi, věřící *nevidí*, jak Bůh dává láskou život.“

Orel prý uděluje vědomí prostřednictvím tří obrovských svazků emancí, které probíhají osmi velikými pásmy. Tyto svazky jsou docela zvláštní, protože při nich vidoucí pocítují zabarvení. Jeden svazek dává pocít jakoby běžovo růžové, tak trochu připomínající svit růžové pouliční lampy, druhý vyvolává pocít broskvové barvy, jakoby žlutavě neonového světla, a třetí svazek dává pocít číreho jantarového medu.

Když tedy vidoucí *vidí*, že Orel dává vědomí prostřednictvím svých emancí, jedná se o to, že *vidí* zabarvení. Věřící *nevidí* Boží lásku, ale kdyby ji *viděli*, věděli by, že je buď růžová, broskvová nebo jantarová.

Člověk je například připojen k jantarovému svazku, ale jiné bytosti také.“

Chtěl jsem vědět, které bytosti sdílejí tyto emance s člověkem.

„Takovéhle podrobnosti si budeš muset zjistit sám svým vlastním *viděním*. Nemá smysl, abych ti říkal, které to jsou. Jenom by sis zas udělal další položku do svého inventáře. Stačí, když ti povím, že až tohle budeš jednou sám objevovat, bude to jedno z největších vzrušení, jaké kdy můžeš zažít.“

„A projevují se ty růžové a broskvové svazky u člověka?“ zeptal jsem se.

„Ne, nikdy. Ty svazky patří jiným živým bytostem.“

Chtěl jsem mu položit další otázku, ale zarazil mě prudkým pohybem ruky. Dal mi znamení, abych zmlkl. Potom se ponořil do myšlenek. Dlouho jsme byli obklopeni naprostým tichem.

„Říkal jsem ti, že žhnoucí jas vědomí má u člověka různé barvy,“ řekl nakonec. „Ale ještě jsem ti neřekl, protože jsme se k tomu dosud nedostali, že to nejsou barvy, nýbrž různé jantarové odstíny.“

Jantarový svazek vědomí prý má nekonečné množství jemných variant, které vždycky znamenají rozdílné vlastnosti vědomí. Nejběžnějším odstínem je jantar růžový a bledě nazelenalý. Mnohem neobvyklejší je modrý, ale zdaleka nejvácnější je čirý jantar.

„A co určuje jednotlivé jantarové odstíny?“

„Vidoucí říkají, že odstín určuje množství energie, kterou si člověk uchovává a ukládá. Nescetné množství bojovníků začalo u obyčejného růžového jantarového odstínu a skončilo u nejčistšího z jantaru. Například Genaro a Silvio Manuel.“

„A jaké formy života patří k růžovému a broskvovému svazku vědomí?“ zeptal jsem se.

„Tyto tři svazky ve všech odstínech křížují osm pásem všemi směry. V organickém pásmu patří růžový svazek hlavně rostlinám, broskvový patří hmyzu a jantarový člověku a ostatním zvířatům.“

Totéž převládá i v anorganických pásmech. Tři svazky vědomí vytvářejí zvláštní druhy anorganických bytostí v každém ze sedmi velikých pásem.“

Požádal jsem ho, aby podrobněji rozvedl, jaké druhy anorganických bytostí existují.

„To je další z věcí, kterou musíš vidět sám,“ řekl mi. „Pro lidský rozum je opravdu nemožné dostat se k těmto sedmi pásmům a k tomu, co produkují, ale pro lidské vidění to možné je.“

Řekl jsem mu, že nejsem tak docela s to pochopit, co mi tu vysvětluje o velikých pásmech, protože mě jeho popis nutí, abych si je představoval jako samostatné svazky provázků nebo dokonce jako ploché pásy, tak trochu jako pásové dopravníky.

Veliká pásma prý nejsou ani plochá, ani kulatá, ale nerozdělitelně shloučená dohromady asi jako kupka sena, již ve vzduchu drží pohromadě síla ruky, která ji zvedla. A tak emance nemají žádný řád. Když řekneme, že existuje nějaká střední část nebo že má okraje, je to zavádějící, ale kvůli pochopení nezbytné.

Dále vysvětloval, že anorganické bytosti, vytvořené dalšími sedmi pásmy vědomí, jsou charakteristické tím, že mají kontejner, jenž nemá pohyb. Je to spíš beztvářá nádoba s nízkým stupněm světelnosti. Nevypadá jako ochranný obal organických bytostí. Pochází z jeho napjatosti, nafouknutí, které způsobuje, že organické bytosti vypadají jako světelná vejce, k prasknutí nabitá energií.

Jediná podobnost mezi anorganickými a organickými bytostmi je podle dona Juana v tom, že všechny mají růžové, broskvové nebo jantarové emance, které je obdařují vědomím.

„Za určitých okolností,“ pokračoval don Juan, „tyto emance umožňují nesmírně fascinující komunikaci mezi bytostmi těchto osmi velikých pásem.“

Podnět ke komunikaci s anorganickými bytostmi prý zpravidla dávají organické bytosti, které mají větší energetické pole, ale do ménou anorganických bytostí je vždy jemně a důmyslně následována. Jakmile se jednou prolomí bariéra, anorganické bytosti se mění a stávají se tím, čemu vidoucí říká spojenc. Od té chvíle dovedou anorganické bytosti předjímat i nejjemnější myšlenky, nálady či strach vidoucího.

„Starí vidoucí byli takovou oddaností svých spojenců fascinováni. Vypráví se, že starí vidoucí uměli přimět své spojence udělat všechno, co chtěli. To byl také jeden z důvodů, proč byli přesvědčeni o své nezranitelnosti. Bláhově podlehli své vlastní důležitosti. Spojenci mají sílu jen tehdy, pokud je vidoucí, jenž je *vidí*, vzorem bezchybnosti, a zrovna tím starí vidoucí nebyli.“

„A je anorganických bytostí tolik jako živých organismů?“ zeptal jsem se.

Anorganické bytosti prý nejsou tak hojné jako organické, ale to je zase vyváženo větším počtem pásem anorganického vědomí. A také rozdíl mezi samotnými anorganickými bytostmi jsou daleko rozsáhlejší než rozdíl mezi organismy, protože organismy patří pouze k jednomu pásmu, zatímco anorganické k sedmi.

„A kromě toho anorganické bytosti žijí nekonečně déle než organismy. Právě tato záležitost pobízela staré vidoucí k tomu, aby svoje *vidění* zaměřili na spojence, a to z důvodů, o nichž ti později ještě povím.“

Starí vidoucí prý dokonce poznali, že to, proč jsou organismy pro Oriu tak lahodným soustem, je právě vysoká míra energie a následný rozvoj jejich vědomí. Podle názoru starých Orel vytváří co nejvíce organismů právě proto, že je hltavý.

Ostatních čtyřicet velikých pásem prý vůbec netvoří vědomí, ale konfiguraci neživé energie. Starí se rozhodli nazvat všechno, co tato pásma vytvářejí, nádobami. Zatímco tedy ochranné obaly a kontejnery jsou polem energetického vědomí, díky jemuž mají nezávislou světelnost, nádoby jsou tuhé jímky, které zadržují emance, aniž by se přitom staly polem energetického vědomí. Jejich světelnost vychází pouze z energie zachycených emanací.

„Musíš mít stále na paměti, že na zemi je všechno nějak zachyceno a uzavřeno,“ pokračoval. „Všechno, co vnímáme, vytvářejí části ochranných obalů nebo nádoby s emancemi. Kontejnery anorganických bytostí většinou ani vůbec nevnímáme.“

Podíval se na mě a čekal, až dám najevo, že mu rozumím. Když pochopil, že mu v tom nevyhovím, pokračoval s výkladem.

„Celý svět je vytvořen ze čtyřiceti osmi pásem. Svět, který nám pro vnímání sestavuje náš bod spojení, je sestaven ze dvou pásem, jedno je organické a druhé má jenom strukturu, ale žádné vědomí. Ostatních šestačtyřicet pásem nejsou součástí světa, který normálně vnímáme.“

Opět se odmlčel a čekal na příslušné otázky. Neměl jsem žádně.
 „Ale náš bod spojení může sestavit další úplné světy,“ pokračoval pak. „Starí vidoucí takových světů napačtili sedm, jeden pro každé pásmo vědomí. A já bych dodal, že kromě každodenního světa jsou snadno sestavené další dva z těchto světů, avšak zbývajících pět už je něco jiného.“

Když jsme se opět posadili k rozhovoru, don Juan okamžitě začal o mém zážitku s la Catalinou. Posun bodu spojení do krajiny pod jeho normální polohou umožňuje vidoucímu prohlížet si podrobně a zblízka svět, který známe. Tento pohled jde do takového detailu, že se zdá, jako by to byl zcela jiný svět. Je fascinující a nesmírně přitažlivý, zejména pro ty vidoucí, kteří mají dobrodružnou povahu, ale poněkud netečného a líného ducha.

„Změna perspektivy je velmi příjemná,“ pokračoval don Juan. „Je k ní zapotřebí minimálního úsilí a výsledky jsou přitom ohromující. Jestliže vidoucího pohání touha něco rychle získat, pak není nic lepšího, než se posunout dolů. Jediný problém ovšem je, že je-li bod spojení v této poloze, jsou vidoucí postiženi smrtí, která je pak kru- tejší a rychlejší než v normální poloze.“

Nagual Julian měl za to, že to místo je skvělé ke skotačení, a to je všecko.“

Skutečná změna světů prý nastává jenom tehdy, když se bod spojení posune do pásma člověka tak hluboko, že dosáhne rozhodujícího prahu, neboť v tomto stupni může bod spojení využívat další z velkých pásem.

„A jak ho využívá?“ zeptal jsem se.

Don Juan pokrčil rameny. „To je věc energie. Síla seřazení zahákne další pásmo, jestliže ovšem má vidoucí dost energie. Naše normální energie umožňuje bodu spojení používat sílu seřazení jednoho z velkých pásem emanací. A to vnímáme jako svět, jež známe.“

Najednou don Juan prudce změnil téma hovoru a začal mluvit o rostlinách.

„Možná ti to bude připadat divné, ale například stromy jsou člověku blíží než mravenci. Už jsem ti říkal, že mezi stromem a člověkem se může vyvinout veliký vztah, a to proto, že mají společné emanace.“

„A jak velké ochranné obaly mají stromy?“ zeptal jsem se.

„Ochranný obal obrovského stromu není o moc větší než vlastní strom. Je ale zajímavé, že některé drobné rostlinky mají kokony takřka stejně velké jako lidské tělo a třikrát tak široké. To jsou rostliny síly. Ty mají s člověkem nejvíce společných emanací, ne emanací vědomí, nýbrž ostatních emanací vůbec.“

Další jedinečnou zvláštností rostlin je, že mají různé odstíny svě- telnosti. Všeobecně jsou naružovělé, protože mají růžové vědomí. Jedovaté rostliny jsou bledě žlutorůžové, zatímco léčivé rostliny jsou jasně fialovorůžové. Jedině ty rostliny, které jsou bělorůžové, jsou rostliny síly. Některé jsou špinavě bílé a jiné zářivě bílé.

Ale skutečný rozdíl mezi rostlinami a ostatními organickými by- tostmi je v umístění jejich bodu spojení. Rostliny ho mají v dolní části svého ochranného obalu, zatímco ostatní organické bytosti ho mají v horní části svých kokonů.“

„A co anorganické bytosti?“ zeptal jsem se. „Kde ty mají bod spojení?“

„Některé ho mají v dolní části svého kontejneru. Ty jsou člověku naprosto cizí. Jiné ho mají v horní části kontejneru a ty jsou blízké člověku i ostatním organickým bytostem.“

Starí vidoucí prý byli přesvědčeni, že rostliny nejvíce komunikují s anorganickými bytostmi, a čím níže prý mají bod spojení, tím snadněji mohou prolomit hranici vnímání. Veliké stromy a velmi malé rostlinky mají bod spojení extrémně nízko. Proto také velké množství čarodějných praktik starých vidoucích bylo prostředkem, jak zapráhnout vědomí stromů a malých rostlinek a použít je jako průvodce k sestupu na místa, která nazvali nehlubšími rovinami temných krajin.

„Samozřejmě chápeš,“ pokračoval don Juan, „že když si myslíš, že sestupují do hlubin, ve skutečnosti posouvají bod spojení tak, že jim sestavil jiné světy, vnímatelné sedmi velikými pásmy. A takto zatěžovali svoje vědomí až na samu hranici a spojovali světy za pomoci pěti velikých pásem, která jsou přístupná vidoucím, pokud podstoupí nebezpečnou transformaci.“

„Ale podařilo se starým vidoucím ty světy sestavit?“

„Ano. A ve své zcestnosti se však domnívali, že stojí za to prolo- mit všechny bariéry vnímání, i kdyby se kvůli tomu snad měli stát stromem.“

STOPAŘSTVÍ, ZÁMĚR A SNOVÁ POLOHA

cích, týkající se vědomí. To je známo jako mistrovství vědomí. Z toho pak rozvinuli ony tři soubory praktik. Prvním je mistrovství *stopařské*, druhým je mistrovství *záměru* a třetím je mistrovství *snění*. Tvrdil mi, že těmto třem souborům mě učil od prvního dne, kdy jsme se potkali.

Mistrovství vědomí mě učil dvěma způsoby, přesně tak, jak to doporučují noví vidoucí. Při poučení pro pravou stranu, které prováděl ve stavu normálního vědomí, sledoval dvojí cíl: naučit mě způsobům bojovníka a vytáhnout mi bod spojení z normální polohy. Při poučení pro levou stranu, které prováděl ve stavu zvýšeného vědomí, dosáhl také dvou cílů: nechal mě posouvat bod spojení do tolika poloh, kolik jsem byl schopen vydržet, a předal mi celou řadu dlouhých poučení.

Don Juan přestal mluvit a upřeně se na mě zadíval. Nastalo trapné mlčení. Pak se rozhovořil o *stopařství*. Jeho počátky prý byly velmi skromné, ale shodou okolností šťastné. *Stopařství* prý vzešlo z objevu, který učinili noví vidoucí. Když totiž bojovníci vytrvale jednali způsobem, jenž pro ně nebyl obvyklý, začaly žhnout nepožívané emanace uvnitř jejich ochranného obalu. A body spojení se jim jemně, harmonicky a sotva znatelně začaly posouvat.

Povzbuzeni tímto zjištěním, začali noví vidoucí systematicky ovládat svoje jednání. Tuto praxi nazvali umění *stopovat*. Don Juan poznamenal, že sice lze s tímto označením nesouhlasit, ale přesto je trefné, protože *stopařství* znamená určitý způsob jednání s lidmi, jednání, které bychoem mohli označit jako podloudné.

Vyzbrojení touto technikou, začali noví vidoucí pronikat do neznáma střízlivě a plodně. Nepřetržitým cvičením přiměli svoje body spojení k trvalému pohybu.

„*Stopařství* je jedním ze dvou velkých úspěchů nových vidoucích,” řekl don Juan. „Noví vidoucí usoudili, že každý nagual současné doby by se mu měl učit tehdy, když má bod spojení posunutý dost hluboko do levé strany. Důvodem k tomu je, že nagual se musí naučit principům *stopařství*, aniž by ho zatěžoval lidský inventář. Nagual je koneckonců vůdcem skupiny, a aby ji mohl vést, musí jednat rychle, aniž by o tom nejdřív musel uvažovat.

„Ostatní bojovníci se mohou *stopařství* učit při normálním stavu vědomí, ačkoli i u nich je radno, aby to prováděli za zvýšeného vědomí. Ani ne tak proto, že by zvýšené vědomí bylo tak hodnotné, jako spíš proto, že má tendenci *stopařství* obdarovávat tajemstvím,

Na druhý den opět brzy v podvečer přišel don Juan do pokoje, kde jsem si povídal s Genarem. Vzal mě za paži a odvedl mě domem do zadního patia. Byla už docela tma. Začali jsme se procházet po chodbě, která patio obklopovala.

Když jsme chodili, don Juan mi řekl, že mě chce znovu varovat. Na stezce poznání je prý až příliš snadné zabloudit v různých spletitostech a morbiditách. Vidoucí prý musí čelit velkým nepřátelům, kteří mohou zničit jeho záměry, zmást mu cíle a oslabit ho. Nepřátelé, které vytváří vlastní bojovníkova stezka, společně s netečností, leností a sebedůležitostí jsou nedílnou součástí každodenního světa.

Poznamenal, že chyby, které starí vidoucí učinili v důsledku netečnosti, lenosti a vlastní důležitosti, jsou tak obrovské a závažné, že noví vidoucí neměli jinou možnost, než opovrhovat vlastní tradicí a odvrhnout ji.

„Nejdůležitější, co noví vidoucí potřebovali,” pokračoval don Juan, „byly praktické kroky, jak posouvat bodem spojení. Protože žádné neměli, začali rozvíjet *vidění* žhnoucího jasu vědomí a tento zájem dychtivě rozvíjeli. Výsledkem bylo, že rozpracovali tři soubory technik, které se pro ně staly úhelným kamenem.”

Podle dona Juana vykonali noví zřeci těmito třemi soubory nesmírně mimořádný a obtížný skutek. Podařilo se jim systematicky přesouvat bod spojení z obvyklé polohy. Uznal sice, že i starým se to povedlo, avšak za pomoci všelijakých vrtošivých manévrů, které pro ně byly typické.

Vysvětlil také, že to, co noví vidoucí *vidějí* ve žhnoucím jasu vědomí, vedlo ke stanovení pořadí, jak uspořádat pravdy starých vidou-

které v něm ve skutečnosti není. *Stopařství* je pouze určitý způsob jednání s lidmi.“

Nyní prý mohu pochopit, že posouvání bodu spojení bylo hlavním důvodem, proč noví vidoucí přikládali takovou hodnotu kontaktům s malými tyrany. Malí tyrani nutili vidoucí používat principy *stopařství*, a tím vlastně zřecům pomáhali posunout bod spojení. Zeptal jsem se, jestli staří vůbec něco věděli o principech *stopařství*.

„Stopařství náleží výlučně novým vidoucím,“ řekl s úsměvem. „To jsou totiž jediní zřeci, kteří musí jednat s lidmi. Staří se tak zaháli do svého pocitu síly, že snad ani nevěděli, že existují nějakí lidé, dokud jim tito lidé nezačali rozbíjet hlavy. Ale tohle všechno už víš.“

Mistrovství *záměru* společně s mistrovstvím *stopařským*, řekl dále don Juan, jsou dvě mistrovské dovednosti, které označují příchod soudobých zřeců. Noví vidoucí se snažili vyzrát na svoje utlačovatele, a proto vyzkoušeli všechny možnosti. Věděli, že jejich předchůdci dosahovali neobyčejných činů tím, že zacházeli s tajemnou a záračnou silou, kterou uměli popsat jen jako sílu. Noví vidoucí se o této síle dozvěděli jen málo, a tak ji museli *viděním* systematicky sami prozkoumat. Jejich úsilí se dostalo bohaté odměny, když odhalili, že touto silou je energie seřazení emanací.

Začali tím, že *viděli*, jak žhnoucí jas vědomí zvětšuje svou velikost i intenzitu, když se emance uvnitř obalu propojí s volnými emancemi. Tato pozorování použili jako odrazový můstek a stejně tak to udělali se *stopařstvím*. Pak rozvíjeli celé řady technik, jak zacházet s tímto seřazením emanací.

Zpočátku tyto techniky označovali jako mistrovství seřazení nebo propojení. Potom si uvědomili, že jde o mnohem více než o pouhé seřazení emanací, že totiž jde o energii, která z uspořádaných emanací vychází. A tuto energii pak nazvali *vílí*.

Víle se stala druhou základnou. Noví vidoucí ji pochopili jako slepý, neosobní a nepřetržitý výbuch energie, která nás vede k tomu, že jednáme tak, jak jednáme. Právě na vrub *víle* spadá naše vnímání světa všedních záležitostí, a nepřímo právě vlivem síly tohoto vnímání máni také odpovídá za to, že klademe bod spojení na místo, kde obvykle bývá.

Don Juan řekl, že noví vidoucí zkoumali, jak se děje vnímání světa každodenního života, a *viděli*, jak působí *víle*. *Viděli*, že seřazení se

nepřetržitě obnovuje, aby mohlo sytit vnímání kontinuitou. Aby se pokaždé nanovo obnovovalo seřazení, kterého je zapotřebí k vytvoření živoucího světa, výbuch energie, která vychází právě z těchto seřazení, se automaticky převádí tak, aby některá vybraná seřazení posiloval.

Toto nové zjištění posloužilo novým vidoucím jako další odrazový můstek, který jim pomohl dospět ke třetímu opěrnému bodu této soustavy. Nazvali ho *záměr* a popisovali ho jako cílevědomé vedení *víle*, tedy energie setazení.

„Nagual Julian postrčil Silvia Manuela, Genara a Vicenta tak, aby se naučili tyto tři aspekty poznání vidoucích. Genaro je mistr na zacházení s vědomím, Vicente je mistr *stopařství* a Silvio Manuel je mistrem *záměru*.“

Teď procházíme posledním výkladem o mistrovství vědomí, a proto ti Genaro pomáhá.“

Don Juan dlouho rozmlouval s učednicemi. Naslouchaly mu s vážným výrazem ve tváři. Soudě podle jejich naprostého soustředění, byl jsem si jist, že jim dává podrobné instrukce k nějakým obtížným procedurám.

K této schůzce mě nepustili, ale pozoroval jsem je, když rozmlouvaly v předním pokoji u Genara. Seděl jsem za kuchyňským stolem a čekal, až budou hotovy.

Potom se zvedly, že odejdou, ale před odchodem přišly s donem Juanem do kuchyně. Posadil se ke stolu čelem ke mně, zatímco ženy ke mně mluvily s neobratnou formálností. Opravdu mě obaly a všechny byly nezvykle přátelské, ba dokonce hovorové. Říkaly, že se připojí k učedníkům, kteří odešli s Genarem před několika hodinami. Genaro jim všem měl ukázat svoje *středě tělo*.

Jakmile odešly, vrátil se don Juan rovnou ke svému výkladu. Noví vidoucí zavedli svoje praktiky, ale za čas si prý uvědomili, že v přeládačích životních podmínkách *stopařství* pohybuje bodem spojení pouze minimálně. Aby *stopařství* dosáhlo co nejvyšší účinnosti, potřebovalo ideální zasazení, potřebovalo malé tyrany v postavení, které je spojeno s velikou mocí a autoritou. Pro nové vidoucí začalo být čím dál obtížnější se do takových situací dostávat. Úkol takové situace improvizovat nebo vyhledávat se stával nesnesitelným břemenem.

Noví vidoucí usoudili, že je nutné *vidět* Orlovy emanace, aby bylo možné najít vhodnější způsob, jak pohnout bodem spojení. A jak se snažili *vidět* emanace, ocitli se tváří v tvář velmi vážnému problému. Zjistili totiž, že je nelze *vidět*, aniž by přitom člověk neriskoval život, ale přesto je *vidět* museli. A právě v této době použili techniku starych vidoucích, techniku *snění*, jako šit, kterým se chránili před smrtelnou ranou Orlových emanací. A přitom si uvědomili, že *snění* jako takové je nejúčinnější způsob, jak pohybovat bodem spojení.

„Jedním z nejpřísnějších příkazů nových vidoucích je, že se bodovníci musí naučit *snít* při normálním stavu vědomí. Podle tohoto příkazu jsem té začal učit *snění* takřka od prvního dne, kdy jsme se potkali.“

„A proč noví vidoucí přikazují, aby se snění učilo při normálním stavu vědomí?“ zeptal jsem se.

„Protože *snění* je tak nebezpečné a snivci jsou velice zranitelní. Je nebezpečné, protože je v něm nepředstavitelná síla. Snivci jsou zranitelní, protože jsou vydáni na milost a nemilost nepochopitelné síle setřazení.“

Noví vidoucí si uvědomili, že při normálním stavu vědomí máme nescétné obrany, které nás ochraňují před silou nepoužívaných emanací, které se zničehonic spojují při *snění*.“

Don Juan vysvětloval, že *snění* stejně jako *stopařství* začíná jednoduchým pozorováním. Staří vidoucí si začali uvědomovat, že při snech se bod spojení lehce posouvá nalevo naprosto přirozeným způsobem. Tento bod se opravdu uvolňuje, když člověk spí, a tehdy začnou žhnout všechny možné nepoužívané emanace.

Toto pozorování staré vidoucí okamžitě zaujalo, a tak začali pracovat s tímto přirozeným posunem, až se ho nakonec naučili ovládat. Toto ovládání nazvali *sněním* nebo také uměním, jak zacházet se *snovým tělem*.

Jen sotva prý lze nějak poznat, jak nesmírné bylo jejich poznání, týkající se *snění*. Z toho všeho je však jen málo co novým zřecům k užítku. A tak když nastal čas obnovování, noví vidoucí si ze všeho vzali jen holé základy *snění*, které jim pomohly při *vidění* Orlových emanací. Pomohly jim také posunout bod spojení.

Vidoucí, staří i noví, prý chápou *snění* jako schopnost ovládat přirozený pohyb, kterým bod spojení prochází ve spánku. Zdůraznil však, že ovládat tento posun v žádném případě neznamená ho řídit. Znamená jen udržovat bod spojení v pozici, v níž se přirozeně

ve spánku pohybuje. To je ovšem nanejvýš obtížný manévr, jehož dosažení stálo staré vidoucí nesmírné úsilí a soustředění.

Don Juan vysvětlil, že *snivci* musí najít velmi jemnou rovnováhu, protože do snů se nesmí zasahovat a vědomé úsilí *snivce* jim nesmí rozkazovat, a přece posun bodu spojení musí poslouchat *snivcovy* příkazy, a to je rozpor, který nelze rozumně vysvětlovat. Musí se řešit v praxi.

Staří pozorovali *snivce* ve spánku, a tak přišli na to, že řešením je nechat sny, aby sledovaly svůj přirozený tok. *Viděli*, že u některých snů se *snivcův* bod spojení posouvá na levou stranu podstatně hlouběji než u jiných snů. Toto pozorování jim položilo otázku, jestli se bod spojení posouvá podle obsahu snu nebo jestli naopak pohyb bodu spojení vytváří obsah snu tím, že aktivizuje nepoužívané emanace.

Brzy si uvědomili, že sny se vytvářejí právě posouváním bodu spojení na levou stranu. Čím dále se bod posune, tím živější a nezyklejší je sen. Nutně se tedy pokoušeli svoje sny ovládat a snažili se posouvat svoje body spojení hluboko do levé strany. Když se o to snažili, objevili, že když vědomé nebo napůl uvědoměle se sny manipulují, bod spojení se okamžitě vrací na své obvyklé místo. A protože chtěli, aby se tento bod pohyboval, nutně došli k závěru, že zasahování do snů znamená zasahovat do přirozeného posunu bodu spojení.

Odtud prý staří vidoucí vyšli při rozvíjení svých ohromujících znalostí na toto téma. Toto vědění mělo nesmírný dopad na to, oč noví vidoucí usilovali ve *snění*, nicméně v původní formě jim ku prospěchu bylo jen málo.

Až dosud jsem prý chápal *snění* jako ovládání snů, ale žádné cvičení, které mě nechal provádět, například najít ve snu svoje ruce, nesměřovalo k tomu, abych ovládl svoje sny, i když to tak třeba mohlo vypadat. Tato cvičení měla za úkol udržovat můj bod spojení pevně na místě, kam se mi ve spánku posunul. Právě tady totiž musí *snivci* najít jemnou rovnováhu. Mohou řídit pouze fixaci svého bodu spojení, a to je všechno. Vidoucí jsou jako rybáři vybavení prutem, zatímco vlasec si dopadne, kam chce. Jediné, co mohou dělat, je zakotvit vlasec na místě, kde se ponořil.

„Místo, kam se bod spojení ve snu posune, se nazývá *snová poloha*. Staří vidoucí se stali takovými mistry v udržování *snové polohy*, že v ní dokázali udržet bod spojení zakotvený, i když se probudili.“

Tento stav staří nazvali *snové tělo*, protože ho ovládali do té míry, že si pokaždé, když se probudili v nové *snové poloze*, dočasně vytvořili nové tělo.

Musím ti jasně říct, že *snění* má jednu strašlivou stinnou stránku. Patří starým vidoucím, a proto je zabarveno jejich náladou. Prováděl jsem tě *sněním* velice opatrně, ale pořád si nesmím být ničím jistý.“

„A před čím mě to varujete, done Juane?“ nechápal jsem.

„Varuji tě před nástrahami *snění*, které jsou opravdu obrovské. Při *snění* opravdu nelze nijak řídit pohyb bodu spojení. Jediné, čím se tento posun řídí, je vnitřní síla nebo slabost *snivců*. A v tom je zrovna první léčka.“

Noví vidoucí prý zpočátku váhali, jestli vůbec mají *snění* používat. Byli přesvědčeni, že *snění* bojovníky oslabuje, místo aby je posilovalo. Bojovníci pak podléhají nutkáním a vrtochům. Všichni staří vidoucí byli takoví. Noví vidoucí však neměli jinou možnost, než *snění* použít. Aby nějak odstranili jeho zhoubné vlivy, rozvinuli celou bohatou a složitou soustavu jednání, kterou nazvali *stezkou* nebo *způsobu* bojovníka.

Touto novou soustavou se posílili a získali vnitřní sílu, kterou potřebovali, aby mohli ve smu řídit posouvání bodu spojení. Don Juan zdůraznil, že síla, o které mluví, není jenom přesvědčením. Nikdo nemůže být o své věci přesvědčenější, než byli staří vidoucí, a přesto staří byli slabí až do morku kostí. Vnitřní síla, to je vnitřní vyrovnanost, takřka netečnost, pocit lehkosti, ale především to znamená přirozený a hluboký sklon ke zkoumání a porozumění. Noví vidoucí všechny tyto rysy nazvali *střízlivým* charakterem.

„Noví vidoucí jsou přesvědčeni, že právě bezchybný život sám o sobě nutně vede ke *střízlivosti* a ta zas vede k pohybum bodu spojení.“

Už jsem ti říkal, že noví vidoucí jsou přesvědčeni o tom, že bodem spojení lze pohybovat zevnitř. A tak pokročili o krok dál a dospěli k tomu, že bezchybní lidé nepotřebují nikoho, aby je vedl, že si sami nashromáždí tolik energie, aby dokázali všechno, co dělají vidoucí. Potřebují pouze minimální šanci, a tak stačí, že vědí o možnostech, které vidoucí objevili.“

Řekl jsem, že jsme zase zpátky tam, kde jsme byli při mém normálním stavu vědomí. Pořád jsem byl přesvědčen, že bezchybnost

nebo shromažďování energie je něco tak mlhavě vágního, že si to každý může vykládat všelijak.

Chtěl jsem ještě něco říci a rozvést svoje tvrzení, ale přemohl mě divný pocit. Skutečně fyzicky jsem cítil, že něčím spěšně procházím, a pak jsem svoje argumenty zarazil. Bez nejmenší pochybnosti jsem věděl, že don Juan má pravdu. Jediné, čeho je třeba, je bezchybnost a energie, a ta začíná jediným činem, který musí být uvážený, přesný a vytrvalý. Jestliže se takový čin opakuje dost dlouho, člověk získává smysl pro neochvějný záměr, který se pak dá uplatňovat i na cokoli dalšího. Jestliže toho dosáhne, cesta je volná. Jedna věc vede ke druhé, až si bojovník plně uvědomí svůj potenciál.

Když jsem donu Juanovi pověděl, co mi právě došlo, s očividným potěšením se zasmál a vykřikl, že mi snad nebe poslalo darem tenhle příklad síly, o níž právě mluví. Vysvětlil mi, že se mi posunul bod spojení, že moje *střízlivost* ho posunula do polohy, která prospívá pochopení. Stejně tak prý ho mohla posunout vrtošivá náladovost do pozice, která zvětšuje vlastní důležitost, jak prý se mi mnohokrát stalo už dřív.

„Pojďme si teď něco říct o *snovém těle*. Staří vidoucí soustředili veškeré své úsilí na zkoumání a využívání *snového těla*. A podařilo se jim ho využít jako praktičtější tělo, což je totéž, jako kdybych řekl, že se bavili stále podivnějším způsobem.“

Don Juan tvrdil, že mezi novými vidoucími se všeobecně ví o tom, že se řada starých čarodějů nikdy nevrátila, když se probudili ve *snové poloze*, kterou si oblíbili. Je prý velmi pravděpodobné, že všichni zemřeli v těch nepochopitelných světech nebo že snad dokonce dodneška žijí v nějakém pokrouceném tvaru a bůhvíjak.

Zarazil se, podíval se na mě a náramně se rozesmál.

„Ty umíráš touhou se mě zeptat, co staří prováděli se svými *snovými těly*, že?“ a pohybem brady mě vybízel, abych se ho takto zeptal.

Prohlásil, že Genaro, který je bezpochyby mistrem vědomí, mi svoje *snové tělo* už mnohokrát ukázal, když jsem byl ve stavu normálního vědomí. Genaro chtěl svými ukázkami dosáhnout toho, aby se mi pohnul bod spojení, ale ne ze stavu zvýšeného vědomí, nýbrž ze své normální polohy.

Potom mi don Juan řekl, jako kdyby mi prozrazoval nějaké tajemství, že Genaro na nás čeká na jednom poli poblíž domu, aby mi ukázal svoje *snové tělo*. Znovu a znovu opakoval, že jsem teď v do-

konalém stavu vědomí, abych mohl *vidět* a pochopit, co *snové tělo* opravdu je. Pak chtěl, abych vstal. Prošli jsme do předního pokoje k venkovním dveřím. Už jsem chtěl dveře otevřít, když tu jsem si všiml, že někdo leží na hromadě rohoží, které učedníci používají jako lůžko. Napadlo mě, že se některý z učedníků určitě vrátil domů, když jsme si s donem Juanem v kuchyni povídali.

Přešel jsem k němu a tu mi došlo, že je to Genaro. Tvrdě spal, obrácen tváří dolů, a mírumilovně pochrupeval.

„Probuď ho,“ vyzval mě don Juan. „Už musíme jít. Asi je strašně unavený.“

Jemně jsem Genarem zatřásl. Pomalu se otočil a vydával zvuky jako ten, kdo se probouzí z hlubokého spánku. Protáhl si paže a potom otevřel oči. Mimoděk jsem vykřikl a uskočil zpátky.

Genarovy oči byly úplně nelidské. Svítily jako dvě tečky intenzivního jantarového světla. Nápor děsu byl tak mocný, že se mi začala motat hlava. Don Juan mě poplácal po zádech. Vrátila se mi rovnováha.

Genaro vstal a usmál se na mě. Měl nehybné rysy a pohyboval se, jako kdyby byl opilý nebo nějak fyzicky postižený. Prošel kolem nás a zamířil rovnou ke zdi. Cukl jsem sebou při tom nárazu, který jsem očekával vzápětí, ale Genaro prošel zdí, jako kdyby tam vůbec nebyla. Vrátil se zpátky do pokoje kuchyňskými dveřmi. A potom jsem v opravdové hrůze přihlížel tomu, jak Genaro chodí po zdi a tělo má přitom rovnoběžně se zemí, nebo jak chodí po stropě hlavou dolů.

Upadl jsem na záda, jak jsem se snažil sledovat jeho pohyby. Z téhle polohy jsem už Genara neviděl. Místo toho jsem se díval na světelnou skvrnu, která se nade mnou pohybovala na stropě i na zdech a kroužila kolem pokoje. Vypadalo to, jako kdyby někdo obrovskou baterkou pouštěl po stropě a po zdech paprsek světla. Potom ten proužek světla zhasl. Zmizel z dohledu tak, že se u zdi rozplynul.

Don Juan poznamenal, že můj animální strach nikdy nezná míru a že se ještě budu muset hodně snažit, abych ho dostal pod kontrolu. Jinak prý jsem si vedl celkem vzato dobře. *Viděl* prý jsem Genarovo *snové tělo* takové, jaké opravdu je, tedy jako světelnou skvrnu.

Zeptal jsem se, jak to může vědět s takovou jistotou. Odpověděl, že *viděl*, jak se mi bod spojení pohybuje nejdříve ke své normální poloze, aby vyvážil můj strach, a potom hlouběji doleva, kde dosáhl meze, o níž už nemůže být pochyb.

„V tomto umístění totiž člověk může *vidět* jen jedno, a sice skvrny energie. Ale ze stavu zvýšeného vědomí je to k druhému bodu, položenému hlouběji v levé straně, jenom krůček. Opravdu velký kumšt však je dokázat posunout bod spojení z normální polohy do bodu, v němž už nejsou pochybnosti.“

Dodal, že pořád ještě máme schůzku s Genarovým *snovým tělem* někde v polích kolem domu a že při ní mám být ve stavu normálního ho vědomí.

Když jsme se vrátili zpátky k Silvii Manuelovi, don Juan prohlásil, že to, jak zdatně Genaro zachází se *snovým tělem*, je pouze podružná záležitost ve srovnání s tím, co s ním prováděli staří vidoucí.

„Velmi brzy to *uvidíš*,“ řekl tónem, jenž nevěstil nic dobrého. Potom se zasmál.

Se stále rostoucím strachem jsem se ho na to vyptával, a jen jsem v něm probouzel další smích. Nakonec toho nechal a řekl, že mi chce povědět něco o tom, jak se noví vidoucí dostali ke *snovému tělu* a jako ho využívají.

„Staří vidoucí usilovali o dokonalou kopii těla. Málem se jim to podařilo. Jediné, co nikdy nedokázali, je vytvořit přesnou kopii očí. *Snové tělo* má místo očí jenom žhnoucí vědomí. Když ti Genaro dříve ukazoval svoje *snové tělo*, nikdy sis to ještě neuvědomil.“

Novým vidoucím bylo úplně jedno, jestli získají dokonalou repliku těla nebo ne. Vlastně ani neměli zájem o kopírování těla. Ale označení *snové tělo* si ponechali. Pro ně tento pojem znamená pocit, přívalem energie, která se přenáší pohybem bodu spojení do kteréhokoliv místa na tomto světě nebo na některém ze sedmi světů, jež jsou člověku dostupné.“

Potom mi don Juan načrtl, jakým způsobem se lze dostat ke *snovému tělu*. Na počátku prý stojí čin, který tím, že je vytrvalý, vytváří neochvějný záměr. Neochvějný záměr pak vede k vnitřnímu tichu a vnitřní ticho k vnitřní síle, které je zapotřebí, když ve snu posouváme bod spojení na vhodná místa.

Toto pořadí don Juan nazval základními předpoklady. Ovládní se začíná rozvíjet teprve tehdy, když jsou základy hotovy. Ty spočívají v tom, že se systematicky udržuje *snová poloha* tím, že je nutno tvrdšími se držet víze ve snu. Vytrvalé cvičení dává velikou schopnost udržet nové *snové polohy* v nových snech, ani ne tak proto, že

bychom praxí získali záměrnou kontrolu, ale proto, že pokaždé, když se toto ovládání procvičuje, posiluje se vnitřní síla. Zesílená vnitřní síla zas posunuje bod spojení do *snových poloh*, které jsou stále vhodnější pro rozvoj střízlivosti. Jinými slovy, sny se samy od sebe stávají zvladatelnějšími a dokonce uspořádanými.

„*Snivci* se rozvíjejí neprávem. Proto jsou noví vidoucí přesvědčeni, že můžeme *snění* provádět sami a o samotě. Protože *snění* využívá přirozený posun bodu spojení, který je naší nedílnou součástí, nepotřebujeme nikoho, aby nám pomáhal.

Velice nutně však potřebujeme střízlivost a tu nám nikdo nemůže dát ani nám s ní pomoci, jenom my sami. Bez ní je posouvání bodu spojení stejně chaotické, jako naše obvyčejné sny.

Takže když se to tak vezme, metoda, jak se dostat ke *snovému tělu*, není nic jiného, než bezchybnost v našem každodenním životě.“

Jakmile jednou člověk dosáhne střízlivosti a *snová poloha* zesílí, vysvětloval don Juan, dalším krokem je probudit se v kterékoli *snové poloze*. Tento manévry mi prý sice může připadat jednoduchý, ale ve skutečnosti je to velmi složitá záležitost, tak složitá, že vyžaduje nejen střízlivost, ale také všechny atributy bojovníka, především *záměr*.

Zeptal jsem se ho, jak *záměr* pomáhá snivcům probudit se ve *snové poloze*. Odpověděl, že *záměr* je nesmírně důmyslné ovládní síly seřazení, a proto právě *záměr* je to, co prostřednictvím *snivcovy* střízlivosti udržuje seřazení všech emanací, které se rozsvítily pohybem bodu spojení.

Don Juan řekl, že ve *snění* číhá ještě další strašlivá past, a sice právě síla *snového těla*. Tak například pro *snové* tělo je velice snadné nepřetržitě zírat na Orlovy emanace po dlouhá časová období, ale zároveň se jimi *snové tělo* nesmírně snadno nechává nakonec úplně spotřebovat. Zřeci, kteří dlouho zírali na Orlovy emanace bez *snového těla*, zemřeli, ale ti, kdo na ně zírali *snovými těly*, zase shořeli ohněm zvnitřku. Noví vidoucí tento problém vyřešili tak, že provádějí *vidění* ve skupinách. Zatímco jeden vidoucí zírá na emanace, ostatní jsou připraveni *vidění* ukončit.

„A jak *vidí* noví vidoucí ve skupinách?“ zeptal jsem se.

„Provádějí *snění* společně. Jak sám dobře víš, je možné, aby skupina vidoucích uvedla do činnosti stejně nepoužívané emanace. A také v tomto případě nejsou žádné kroky, prostě se to tak děje. Není tu žádná metoda, která by se měla dodržovat.

Při *společném snění*, dodal don Juan, se cosi v nás ujímá vedení a najednou zjistíme, že s ostatními *snivci* sdílíme tentýž sen. Jde o to, že náš lidský stav nás přiměje automaticky zaměřit žhnoucí jas vědomí na tytéž emanace, které používají ostatní lidské bytosti. Uzpůsobujeme polohu svého bodu spojení tak, aby vyhovovala i ostatním kolem nás. Při obvyklém vnímání to děláme na pravé straně, ale při *společném snění* to provádíme také nalevo.

NAGUAL JULIAN

V domě zavládlo podivné rozčilení. Zdálo se, že všichni vidoucí don Juanovy skupiny jsou plni takového vzrušení, že byli doslova duchem nepřítomní. Něco takového jsem u nich ještě nikdy neviděl. Jakoby jim stoupla hladina energie, kterou už tak obvykle měli vysokou. Začal jsem něco tušit. Zeptal jsem se dona Juana. Odvedl mě do zadního patia. Chvilí jsme chodili mlčky. Potom mi řekl, že se přiblížila chvíle, kdy budou muset všichni odejít. Proto prý tolik spěchá se svým výkladem, aby ho stačil včas dokončit.

„A jak víte, že se blíží váš odchod?“ ptal jsem se ho.

„To poznáš uvnitř. Jednou to uvidíš sám. Víš, nagueal Julian mi posunul bod spojení nesčetněkrát, tak jako já tobě. Potom mi dal za úkol znovu seskupit všechny ty emanace, které mi tím posunutím pomohl seřadit. To je úkol, který musí vykonat každý nagueal.

Úkol znovu seřadit všechny tyto emanace v každém případě upravuje cestu pro zvláštní tah, jímž se rozsvítí všechny emanace uvnitř světelného obalu. Já jsem s tím již téměř hotov. Chystám se dosáhnout svého vrcholu. A protože jsem nagueal, jakmile rozsvítím všechny emanace uvnitř svého světelného obalu, vmžiku budeme všichni pryč.“

Měl jsem dojem, že bych měl být smutný a plakát, ale cosi ve mně se tak obrovsky zaradovalo, když jsem slyšel, že nagueal Juan Matus se chystá osvobodit, že jsem vyskočil a zakřičel radostí. Věděl jsem, že dříve či později přejdu do jiného stavu vědomí a budu žalostně plakát. Ale toho dne jsem byl plný štěstí a optimismu.

Řekl jsem donu Juanovi, jak mi je. Zasmál se a poplácal mě po zádech.

„Pamatuj si, co jsem ti řekl,“ nabádal mě. „Nepočítej, co si uvědomuješ emocionálně. Nejdřív nech, ať se posune bod spojení, a za několik let pak všechno pochopíš.“

Přešli jsme do velkého pokoje, kde jsme se posadili k rozhovoru. Don Juan chvíli váhal a díval se z okna. Ze svého křesla jsem viděl patio. Bylo časně odpoledne, zataženo a vypadalo to na dešť. Od západu se hnaly bouřkové mraky. Mám rád dny, kdy je zataženo. Don Juan je rád nemá. Vypadal neklidně, když se snažil najít pohodlnou pozici k sezení.

Výklad začal komentářem, že rozpomenout se na to, co se děje ve stavu zvýšeného vědomí, je těžké a tyto obtíže jsou způsobeny nekončností poloh, které může bod spojení přijmout, když se uvolní ze svého normálního zasazení. Vzpomínat si na to, co se děje ve stavu normálního vědomí, je naopak snadné, protože to souvisí s polohou bodu spojení ustálenou na jednom místě, na místě, kde zpravidla spočívá.

Řekl mi, že se mnou cítí. Doporučoval mi, abych se smířil s tím, že rozpominání je obtížné, a abych uznal, že se mi to taky nemusí podařit a že třeba nikdy nebudu s to znovu seřadit všechny emanace, které mi seřadit pomáhal.

„Mysli na to takto,“ řekl s úsměvem. „Možná že si už nikdy nebuděš s to vzpomenout ani na rozhovor, který spolu teď vedeme a který se ti v tuto chvíli zdá docela obyčejný a samozřejmý.“

Tohle je opravdu tajemství vědomí. Lidské bytosti jsou prosyceny tímto tajemstvím. Čísí z nás temnota, věci, které jsou nevysvětlitelné. Pokládat sám sebe za něco jiného by bylo šílenství. Proto v sobě nezlehčuj tajemství člověka tím, že by ses litoval nebo se ho snažil nějak rozumově vysvětlit. Zlehčuj v sobě hloupost člověka tím, že jí porozumíš. Ale ani za jedno ani za druhé se neomlouvěj, obojího je zapotřebí.

Jeden z velikých manévru *stopaří* je, že dovedou postavit tajemství proti hlouposti v každém z nás.“

Vysvětlil mi, že *stopařské* praktiky nejsou nic, z čeho bychoh mohli mít zrovna potěšení, ba jsou prý přímo problematické. A protože tohle noví vidoucí vědí, uvědomují si, že by bylo proti zájmům všech, kdyby se tyto zásady *stopařství* probíraly nebo cvičily ve stavu normálního vědomí.

Podotkl jsem, že je v tom nesrovnalost. Tvrdí, že bojovníci nikterak nemohou jednat ve světě, když jsou ve stavu zvýšeného vědomí, a zároveň mi říká, že *stopařství* je prostě jen jednání s lidmi určitým způsobem. Tato dvě tvrzení si vzájemně odporují.

„Když jsem říkal, že se neučí za normálního stavu vědomí, mluvil

jsem pouze o tom, jak se to učí nagual. *Stopařství* má dvojí cíl: za prvé, pohybovat bodem spojení co možná nejvytrvaleji a nejbezpečněji, a tento úkol neprovede nic tak dobře jako *stopařství*, a za druhé, vštípit jeho zásady do tak hluboké roviny, aby měly lidský inventář, protože přirozenou reakcí je odmítat nebo odsuzovat něco, co se rozumu protiví.“

Řekl jsem mu, že upřímně pochybuji, že bych mohl něco takového posuzovat nebo odmítat. Zasmál se a řekl, že určitě nejsem žádnou výjimkou, že zajisté budu reagovat jako každý jiný, sotva uslyším o kouscích, které prováděl takový mistr *stopařství*, jako byl třeba jeho dobrodinec nagual Julian.

„Nepřeháním, když ti řeknu, že nagual Julian byl nejneobyčejnější *stopař*, jakého jsem kdy potkal. Od všech ostatních už jsi slyšel o jeho *stopařských* dovednostech. Ale nikdy jsem ti nevyprávěl, co prováděl mně.“

Chtěl jsem, aby mu bylo jasno, že o nagualu Julianovi jsem neslyšel nic od nikoho, ale než jsem stačil vyřknout svůj protest, proběhl mnou podivný pocit nejistoty. Zdálo se, že don Juan okamžitě poznal, co cítím. Tlumeně se zasmál.

„Nemůžeš si vzpomenout, protože ti zatím ještě není dostupná *víle*. K tomu potřebuješ bezchybný život plus veliký přebytek energie, a teprve potom ti bude moci *víle* uvolnit vzpomínky.

Povím ti teď o tom, jak nagual Julian jednal se mnou, když jsem se s ním setkal poprvé. Budeš-li ho odsuzovat a bude-li ti jeho jednání připadat nepřijatelné, pokud jsi ve stavu zvýšeného vědomí, pak si jen představ, jak bys byl asi pobouřen při normálním stavu vědomí.“

Protestoval jsem, že mě popichuje, ale ujišťoval mě, že mi tím přiběhem chce pouze dokreslit způsoby, jak *stopaři* pracují, a důvody, proč to dělají.

„Nagual Julian byl poslední ze starých dob. Byl *stopařem* ani ne tak proto, že by ho k tomu přivedly okolnosti jeho života, jako spíše proto, že to byl přirozený sklon jeho povahy.“

Don Juan vysvětloval, jak noví vidoucí *viděli*, že existují dvě hlavní skupiny lidských bytostí, a sice ti, kterým záleží na druhých, a ti, kterým na nich nezáleží. Mezi těmito dvěma krajnostmi *viděli* nekončné množství směrů extrémů. Nagual Julian patřil do kategorie lidí, kterým na druhých nesejde. Sám sebe don Juan zařadil do opačné kategorie.

„Ale vždyť jste mi říkal, že nagual Julian byl štědrý, že by daroval i poslední košili!“ namítl jsem.

„To zajisté byl,“ odvětil don Juan. „A byl nejen štědrý, ale také nesmírně okouzlující a každého si získal. Hluboce a upřímně se zajímal o každého, kdo byl nablízku. Byl laskavý a otevřený, rozdal všechno, co měl, každému, kdo to potřeboval nebo komukoli, kdo se mu náhodou líbil. Za to ho také měli všichni rádi, a protože byl mistr *stopařství*, sdělil jim, jaké jsou jeho skutečné city, že by totiž nedal za nikoho z nich ani zlámanou grešli.“

Neřekl jsem nic, ale don Juan si uvědomoval, že z toho, co mi říká, ve mně vzbuzuje pocit nedůvěry, ba dokonce zmatku a strachu. Tlumeně se zasmál a potřásal hlavou ze strany na stranu.

„To je právě *stopařství*. Vidíš, ještě jsem ti ani nezačal vyprávět o nagualu Julianovi, a už jsi rozmrzelý,“ řekl a smál se na celé kolo, když jsem se mu snažil vysvětlit, co cítím.

„Nagualu Julianovi na nikom nezáleželo,“ pokračoval. „A proto také mohl lidem pomáhat. A on jim pomáhal, dal jim první poslední, protože mu byli fuk.“

„Chcete snad tvrdit, done Juane, že jediný, kdo může pomáhat svým bližním je ten, komu na nich ani trochu nesejde?“ zeptal jsem se, opravdu naštvaný.

„Tohle říkají *stopaři*,“ řekl se zářivým úsměvem. „Nagual Julian byl například skvělý léčitel. Pomohl tisícům a tisícům lidí, ale nikdy si to nebral jako svou zásluhu. Dělal to tak, aby si lidé mysleli, že je léčí jedna vidoucí žena z jeho skupiny.“

Kdyby totiž býval stál o svoje bližní, tak by se domáhal uznání. Těm, jimž na druhých záleží, záleží především na nich samotných, a tak se domáhají uznání tam, kde se uznání hodí.“

Don Juan řekl, že on sám patří do kategorie těch, kdo stojí o svoje bližní, a proto nikdy nikomu nepomohl. Je prý celý nespůj ze štědrosti, nedovede si ani představit, že by ho někdo mohl mít rád jako měli rádi naguala Juliana, a opravdu by si připadal hloupě, kdyby měl někomu dát svou poslední košili.

„Tak moc mi záleží na mých bližních, že pro ně vůbec nic nedělám. Nevěděl bych, co mám dělat. Vždycky by mě hryzal pocit, že jim svými dary vnucuji svou vůli.“

Přirozeně, že jsem tyto pocity překonal na stezce bojovníka. Každý bojovník může mít u lidí úspěch tak jako nagual Julian, jestliže si posune bod spojení do polohy, kde už nezáleží na tom, jestli ho lidé

mají rádi nebo jestli ho rádi nemají nebo jestli ho ignorují. Ale to není totéž."

Když prý si poprvé uvědomil zásady *stopařství*, které tehdy nagual Julian provozoval, byl z toho velice sklíčený. Nagual Elias, jenž byl hodně podobný donu Juanovi, mu tenkrát vysvětlil, že *stopaři*, jako je nagual Julian, jsou přirození vůdcové lidí. Mohou prý lidem pomáhat ve všem.

Nagual Elias říkal, že tito bojovníci mohou lidem pomáhat k uzdravení, stejně jako jim mohou pomáhat onemocnět. Mohou jim pomáhat najít štěstí nebo jim pomohou najít žal. Navrhl jsem tenkrát nagualu Eliasovi, aby místo bojovníci pomáhají lidem říkal „ovlivňují lidi“, ale namítl, že lidi pouze neovlivňují, že je aktivně prohánějí jako stádo."

Don Juan se zasmál a upřeně se na mě zadíval. V očích měl rozpuštělé světlýčko.

„Divné, co?“ podotkl. „To, jak si *stopaři* uspořádají, co na lidech vidí, že?“

A začal vyprávět příběh o nagualu Julianovi. Nagual Julian prý strávil mnoho a mnoho let čekáním na učedníka naguala. Jednou se vrátil se známými z krátké návštěvy do nedaleké vesnice. Šel po silnici a zrovna myslel na svého učedníka naguala. Najednou uslyšel hlasitý výstřel a viděl, jak se lidé rozprchlí na všechny strany. Zaběhl s nimi do křoví u silnice a vyšel ze svého úkrytu teprve tehdy, když uviděl, jak se skupina lidí shromáždila kolem zraněného, který ležel na zemi.

Ten zraněný byl samozřejmě don Juan, kterého postřelil tyranský parťák. Nagual Julian okamžitě *viděl*, že don Juan je zvláštní, protože má ochranný obal rozdělený do čtyř úseků místo dvou, a také si uvědomil, že je těžce zraněn. Věděl, že nemá času nazbyt. Splnilo se mu přání, ale musel jednat rychle, než si někdo všimne, co se děje. Zvedl hlavu a zakřičel: „Zastřelili mi syna!“

Tenkrát s ním zrovna šla jedna vidoucí z jeho skupiny, statná Indiánka, jež na veřejnosti vždycky platila za lakomou semetricku, jeho manželku. Byla to výtečná dvojice *stopařů*. Nagual Julian té vidoucí dal znamení a ona se také rozplakala. Naříkala a kvílela nad synem, jenž byl v bezvědomí a krvácel až k smrti. Nagual Julian snažně prosil přihlížející, aby nevolali úřady, ale spíše mu pomohli odnést syna domů do města, které bylo dost daleko. Několika mladým

silným mužům nabídli peníze, jestli mu odnesou zraněného umírajícího syna.

Ti mladíci tedy donesli dona Juana k nagualu Julianovi. Nagual k nim byl velmi štědrý a velkoryse jim zaplatil. Byli prý však tak dojatí těmi dvěma zarmoucenými rodiči, kteří plakali celou cestu až domů, že odmítali vzít si ty peníze. Nagual Julian však na tom trval, aby si je prý vzali pro štěstí jeho syna.

Několik dnů don Juan nevěděl, co si má myslet o těch dvou laskavých lidech, kteří si ho vzali k sobě domů. Zpočátku prý mu nagual Julian připadal takřka jako senilní stařec. Nebyl Indián, ale vzal si za ženu mladou, popudlivou, tlustou Indiánku, která byla fyzicky stejně silná, jako byla nabručená a náladová. Podle toho, jak mu ošetřovala ránu a kolik léčivých bylin měla uskladněno doma v pokoji, kam ho uložili, don Juan usoudil, že bude zaručeně léčitelkou.

Ta žena také ovládala toho starce a přinutila ho, aby se každý den staral o don Juanovo zranění. Z tlusté matrace zhotovili donu Juanovi lůžko a stařec se musel pořádně namáhat, když klečel, aby na něj dosáhl. Don Juan se musel ze všech sil snažit, aby se nesmál té komické podívané, jak křehký stařeček dělá co může, aby ohnul kolena. Když mu prý stařec vymýval ránu, bez přestání si něco mumlal. V očích měl prázdný výraz, ruce se mu trásly a celé tělo se chvělo od hlavy až k patě.

Když byl na kolenu, nikdy nedokázal sám vstát. Vždycky volal svou ženu. Řval chraplavým hlasem, plným potlačovaného hněvu. Když jeho žena přišla do pokoje, hned se oba začali přišermě hádat. Často se stávalo, že odešla a nechala stařka, ať si vstane sám.

Don Juan mě ujistil, že mu nikdy nebylo nikoho tak líto, jako toho ubohého laskavého starce. Mnohokrát chtěl vstát a pomoci mu, ale sám se sotva mohl pohnout. Jednou ten stařec nadával a řval celou půlhodinu. Odfukoval a plazil se jako slímák, než se dovedl ke dveřím a s námahou vytáhl na nohy. Vysvětloval prý donu Juanovi, že za jeho chatrné zdraví může stáří, zlomené nohy, které mu nikdy pořádně nesrostly, a také revmatismus. Don Juan vyprávěl, že ten stařec zvedl oči k nebi a svěřil se mu, že je ten největší ubožák na zemi. Přišel prý za léčitelkou, aby mu pomohla, a dopadlo to tak, že si ji vzal za ženu a stal se jejím otrokem.

„Když jsem se toho starce zeptal, proč neodejde,“ pokračoval don Juan, „oči se mu rozšířily strachem. Začal se dusit vlastními slinami, jak se mě snažil umlčet. Potom celý ztuhl a svalil se na podlahu jako

špalek vedle mé postele, jen abych prý byl zticha. Ty ani nevíš, co říkáš, ty nevíš, co říkáš. Odtud nemůže nikdo utéct, opakoval stále dokola s divokým výrazem v očích.

A já jsem mu věřil. Byl jsem přesvědčen, že je ještě ubozejší a zchátralější, než jsem kdy byl já. A s každým dnem, který uplynul, mi v tom domě bylo stále nepřijemněji. Jídlo bylo skvělé a ta žena pořád chodila někam pryč léčit lidi, a tak jsem býval se starcem sám. Hodně jsme mluvili o mém životě. Rád jsem si s ním povídal. Řekl jsem mu, že nemám peníze, abych mu zaplatil za jeho laskavost, ale že udělám všechno, abych mu pomohl. Tvrdil, že jemu už není pomoci, že je připraven umřít, ale jestli prý to, co říkám, myslím opravdu vážně, ocenil by, kdybych si vzal jeho ženu za manželku, až umře.

Tehdy jsem pochopil, že ten stařec je blázen. A také mi bylo jasné, že odtamtud musím utéct, jakmile to jen bude možné.

Don Juan vyprávěl, že když už mu bylo natolik dobře, že mohl chodit sám a bez pomoci, předvedl mu jeho dobrodinec děsivou ukázkou svých *stopařských* schopností. Bez varování, bez jakéhokoli úvodu postavil dona Juana tváří v tvář anorganické živé bytosti. Když ucítil, že si don Juan plánuje útek, chopil se příležitosti a vyděsil ho svým spojencem, který vypadal spíš jako lidská zrůda.

„Pohled na toho spojence mě málem dohnal k šílenství,“ pokračoval don Juan. „Nevěřil jsem svým očím, a přece ta obluda stála přímo přede mnou. A ten křehký stařeček se klepal vedle mě, kňučel a prosil ji, aby mu ušetřila život. Víš, můj dobrodinec byl jako staří vidoucí. Uměl vytahovat svůj strach po troškách, kousek po kousku, a spojenec na něj reagoval. To jsem netušil. Viděl jsem jen přišermou nestvůru, na vlastní oči, a ta po nás šla, hotova roztrhat nás na kusy.“

Spojenec syčel jako had, a jakmile po nás vyjel, v tu ránu jsem dočista omdlel. Když jsem zas přišel k sobě, ten stařec mi oznámil, že prý se s obludou dohodl.

Ten obludný člověk prý souhlasil, že je oba nechá naživu, jestliže don Juan vstoupí do jeho služeb. Don Juan se s obavami ptal, co ta služba obnáší. Stařec přiznal, že to bude otroctví, ale poukázal na to, že don Juanův život stejně málem skončil, když byl před několika dny postřelen. Kdyby prý byl nepřišel se svou ženou a nezastavil mu krvácení, tak už byl don Juan dozajista mrtev, a proto prý mu tedy opravdu nezbyvá, oč a zač by mohl smlouvat. A ten zrůdný člověk to prý ví a má ho pěkně v hrsti. Stařec don Juana pobízel, aby

neváhal a dohodu přijal, protože když odmítne, zrůda, která poslouchá za dveřmi, vrazí dovnitř a oba je na místě zabije a bude po všem.

„Měl jsem ještě dost kuráže, abych se vetřelého starce zeptal, jak že nás ten člověk chce zabít. A on na to, že ta zrůda nám rozdrtil všechny kosti v těle, a že prý začne od nohou, abychom křičeli strážlivou bolestí. Že prý nám potrvá přinejmenším pět dní, než umřeme.“

A tak jsem okamžitě přijal jeho podmínky. Stařec mi se slzami v očích blahopřál a tvrdil, že dohoda zas není tak špatná. Budeme prý daleko spíše jako vězňové než otroci toho muže, ale jíst prý budeme alespoň dvakrát denně, a protože budeme mít život, budeme me moci pracovat na svém osvobození. Budeme kout různé pikle a tajně spolupracovat, a tak si z toho pekla probojujeme cestu ven.

Don Juan se usmíval a potom se rozesmál. Předem věděl, jaký pocit budu mít z naguala Juliana. „Vždyť jsem ti říkal, že tě to rozhodí,“ smál se.

„Ale já opravdu nechápu, done Juane, jaký smysl měla všechna ta složitá šaškárna.“

„To je velmi jednoduché,“ usmál se. „Je to jen jiný způsob výuky, a velmi dobrý způsob. Jenomže vyžaduje od učitele nesmírnou představivost a obrovské sebeovládání. Moje metoda výuky je blíž k tomu, co považuješ za učení. Já zacházím až do extrémů s mluvením a nagual Julian zacházel do extrémů se *stopařstvím*.“

Vidoucí používají dvojí metodu výuky, řekl don Juan. Zná prý obě dvě, ale dává přednost té, která vyžaduje všechno vyloužit a která dává druhému předem vědět, co se bude dít. Je to systém, jenž podporuje svobodu, volbu a porozumění. Metoda jeho dobrodince zas daleko více člověka nutí a nedovoluje mu volbu ani pochopení. Má však velikou výhodu v tom, že bojovníky přiměje žít podle pojetí vidoucích rovnou a přímo, bez zprostředkujících objasnování.

Don Juan mi vysvětloval, že všechno, co mu jeho dobrodinec prováděl, bylo mistrovským dílem strategie. Každé slovo naguala Juliana, každý jeho čin byl záměrně volen tak, aby vyvolal určitý účinek. Nagual Julian pro svá slova a činy mistrovsky vytvářel co nevhodnější kontext, takže pak měly nezbytný účinek.

„To je metoda *stopařů*. Nepodporuje jen porozumění, nýbrž provádění s naprostým pochopením. Mně například trvalo celý život, než jsem porozuměl tomu, co se mnou provedl, když mě přiměl

postavit se tváří tvář spojenci, ačkoli když jsem tu zkušenost prožíval, chápal jsem všechno i bez výkladu,

Ríkal jsem ti, že například Genaro nerozumí tomu, co dělá, ale to, co dělá, si uvědomuje tak pronikavě, jak jen to jde. To proto, že si posunul bod spojení metodou *stopaňů*."

Jestliže se má bod spojení uvolnit z obvyklé polohy metodou, kdy se všechno vysvětluje, jako je tomu třeba v mém případě, je vždycky zapotřebí někoho dalšího, kdo bude pomáhat nejen při samotném uvolnění bodu spojení, ale kdo bude zároveň podávat výklady o tom, co se děje. Jestliže se však bod spojení posune metodou *stopaňů*, jak tomu bylo v jeho případě nebo v případě Genara, pak stačí pouze počáteční čin, který vše uvede do chodu a vyhodí bod z jeho umístění.

Don Juan řekl, že když ho nagual Julian postavil tváří v tvář tomu obludnému spojenci, pod náporom strachu se mu posunul bod spojení. Tak intenzivní strach, jako byl strach, který vyvolala tato konfrontace, navíc spojený s jeho slabým fyzickým stavem, byl naprosto ideální pro uvolnění bodu spojení.

Aby se nějak kompenzovaly zraňující účinky strachu, je nutno jeho nápor ztlumit, nikoli však oslabit. Kdyby prý byl donu Juanovi vysvětlil, co se děje, jeho strach by tím minimalizoval. Nagual Julian si chtěl však zajistit, že bude moci využívat tento počáteční spouštěcí impuls, kolikrát bude potřebovat, ale chtěl se také ujistit, že bude schopen ztlumit jeho zničující dopad. A to byl také důvod pro celou tu šaškárnu. Čím propracovanější a dramatictější byly jeho příběhy, tím větší měly tlumící účinek. Jakmile to vypadalo tak, že on sám je na stejné lodi jako don Juan, pak strach nebyl tak intenzivní, jako kdyby byl don Juan býval sám.

"Svou zálibou pro drama byl můj dobrodinec schopen posouvat mi bod spojení natolik, že mě rovnou prosytil mocným smyslem pro dvě základní vlastnosti bojovníka. Naplnil mě vytrvalým úsilím a neochvějným záměrem. Pochopil jsem, že proto, abych byl jednou zase svobodný, budu muset pracovat systematicky a vytrvale a přitom spolupracovat s tím vetřčným starcem, který podle mého názoru potřeboval mou pomoc stejně, jako já jeho. Věděl jsem nade vše pochyby, že tohle chci v životě víc než cokoli jiného."

K rozhovoru s donem Juanem jsem se dostal až o dva dny později. Byli jsme časně zrána v Oaxace. Procházel jsem se po hlavním náměstí. Děti šly do školy, lidé chodili do kostela, pár mužů posedávalo na lavičkách a taxikáři čekali na turisty z hlavního hotelu.

"Rozumí se samo sebou, že nejtěžší věcí na stezce bojovníka je přímět bod spojení k pohybu," řekl don Juan. "Tento pohyb znamená dovršení bojovníkova hledání. Odtud pak už je to jiné hledání. To už je vlastní pátrání vidoucích."

Opakoval, že na stezce bojovníka znamená posun bodu spojení vše. Staří vidoucí si tuhle pravdu naprosto nedokázali uvědomit. Domnívali se totiž, že pohyb bodu spojení je jako značka, která označuje jejich polohu na škále hodnot. Nikdy je ani nenapadlo, že to, co rozhoduje o tom, co vnímají, je přímo tato poloha.

"Metoda *stopaňů* v rukou takového mistra *stopaňů*, jakým byl nagual Julian, vysvětluje ohromný posun bodu spojení. Tyhle změny jsou velice pevné. Tím, že učitel *stopaňů* podepře svého učedníka, učedník s ním spolupracuje naplno a všeho se účastní. Získat druhého pro plnou spolupráci a účast je asi ten nejdůležitější výsledek metody *stopaňů*. V tom, jak obojí získávat, byl nagual Julian nejlepší."

Don Juan prohlásil, že nijak nelze popsat zmatek, kterým procházel, když pomalu a kousek po kousku poznával, jak bohatá a složitá je osobnost i život naguala Juliana. Dokud prý stál tváří v tvář vetřčému vyděšenému starci, který vypadal bezmocně, byl celkem uvolněný a nenucený. Ale jednoho dne, brzy poté, co uzavřeli dohodu s tím, koho don Juan pokládal za obludného muže, se jeho uvolněnost rozpadla na kusy, když mu nagual Julian znovu předvedl zdrcující ukázkou svých *stopaňůvých* dovedností.

I když už tou dobou bylo donu Juanovi celkem dobře, nagual Julian s ním stále spal v jednom pokoji, aby o něj mohl pečovat. Když se toho dne probudil, oznámil donu Juanovi, že jejich věznitel na pár dní odjel, což prý znamená, že se nebude muset chovat jako starzec. A svěřil se donu Juanovi, že jenom předstírá, že je starý, aby toho obludného muže osáhl.

Aniž by dal donu Juanovi čas k přemýšlení, vyskočil neuvěřitelně čiperně ze své rohože. Sklonil se, hlavu si namočil do vody ve škopku a chvíli ji tam podržel. A když se narovnal, měl vlasy černé jako uhel. Šedá z vlasů se spláchla a don Juan se díval na muže, kterého ještě nikdy neviděl. Mohlo mu táhnout tak na čtyřicítku.

Napínal svaly, zhluboka dýchal a protahoval si každou část těla, jako kdyby byl dlouho v těsné kleci.

„Když jsem viděl naguala Juliana jako mladého muže, napadlo mě, že je to opravdu ďábel,“ vyprávěl don Juan. „Zavřel jsem oči a věděl jsem, že se blíží můj konec. Nagual Julian se smál, až plakal.“

Nagual Julian ho pak posouval sem a tam mezi levou a pravou stranou vědomí, a tím prý ho uvolnil.

„Dva dny ten mladý muž poskakoval po domě. Vykládal mi všelijaké příhody ze svého života, vyprávěl vtipy, že jsem se smíchy válel po pokoji. Ale snad ještě víc mě ohromilo, že se změnila i jeho žena. Byla najednou doslova hubená a krásná. Myslel jsem si, že je to úplně někdo jiný. Básnil jsem o tom, jak dokonale se změnila a jak krásně teď vypadá. Mladík připustil, že když je jejich věznitel pryč, je to vážně i jiná žena.“

Ten jeho ďábelský dobrodinec prý tentokrát skutečně říkal pravdu, smál se don Juan. Byla to opravdu jiná vidoucí z jeho skupiny.

Don Juan se ptal mladíka, proč předstírali, že jsou tím, čím nejsou. Mládenec se podíval na dona Juana očima plnýmá slz a řekl, že tajemství světa jsou opravdu nevyzpytatelná. Byl se svou ženou lapen nevysvětlitelnými silami, a proto se musí chránit přetvářkou. Důvodem, proč dělá to, co dělá, proč vystupuje jako slaboduchý stařec, je, že jejich věznitel je pořád špehuje škvírami ve dveřích. A pak snažně prosil dona Juana, aby mu odpustil, že jej tak osálil.

Don Juan se vyptával, co je to za člověka, ta příšera. S hlubokým povzdechem se mladý muž přiznal, že to nedokáže ani uhadnout. Svěřil se donu Juanovi, že ačkoli on sám je vzdělaný člověk a slavný herec z jednoho divadla v Mexico City, je na rozpacích, jak si to má vysvětlit. Věděl jen to, že sem přišel, aby se vyléčil ze souchotin, které ho sužovaly již mnoho let. Byl blízko smrti, když ho sem příbuzní přivedli k léčiteli. Pomohla mu a on se uzdravil, jenomže se bláznivě zamiloval do té krásné mladé Indiánky a vzal si ji za ženu. Plánoval, že si ji odvede do hlavního města a tam že zbohatnou díky jejím léčitelem schopnostem.

Než ale vyrazili na cestu do Mexico City, upozornila ho, že se musí zamaskovat, aby mohli utéct jednomu čarodějovi. Vysvětlovala mu, že její matka bývala také léčitelkou, kterou učil čarodějský mistr a tento čaroděj požadoval, aby s ním ona, tedy dcera, zůstala nad smrti. Mladý muž řekl, že se odmítl své ženy vyptávat na tento

vztah. Chtěl ji jenom osvobodit, a tak se převlékl za starce a ji zas převlékl za tlustou ženskou.

Jejich příběh však šťastně neskončil. Ten příšera je chytil a uvěznil. Netroufají si před tím strašidelným člověkem sundat svoje převlečení a v jeho přítomnosti se chovají, jako kdyby jeden druhého nenáviděli, ale ve skutečnosti po sobě prahnou, a tak žijí naplno jenom tehdy, když je ten člověk pryč.

Don Juan vyprávěl, jak ho ten mladý muž objal a řekl, že ten pokoj, v němž spí, je jediné bezpečné místo v celém domě. Kdyby prý byl tak hodný a šel pryč, že by se rád pomiloval se svou ženou. Prosil ho, aby zatím dával pozor.

„Ten dům se třásl jejich vášnivostí,“ vyprávěl don Juan, „a já jsem zatím seděl u dveří a cítil se provinile, že je poslouchám, a zároveň jsem se děsil, že se by se ten člověk mohl každou chvíli vrátit. A samozřejmě jsem ho slyšel, jak se vrací domů. Zabušil jsem na dveře, ale žádná odpověď. Věšel jsem dovnitř. Spala tam nahá mladá žena, ale mládence nebylo nikde vidět. Tehdy jsem pořád ještě zesláblý. Votě neviděl krásnou nahou ženu a byl jsem pořád ještě zesláblý. Slyšel jsem, jak ta obluda venku rámusí. Byl jsem z toho tak vyvedený z míry a tak strašně jsem se bál, že jsem z toho omdlel.“

Příběh o tom, co prováděl nagual Julian, mě strašlivě rozzlobil. Řekl jsem donu Juanovi, že nejsem s to pochopit, jakou cenu mají ty *stopařské* dovednosti naguala Juliana. Don Juan mě poslouchal a řekl jediné slovo. Nechal mě bublat a reptat pořád dál.

Když jsme si konečně sedli na lavičku, cítil jsem se velmi unavený. Nevěděl jsem, co mu mám říct, když se mě ptal, proč mě jeho vyprávění o metodě naguala Juliana tak rozzílilo.

„Nemohu se zbavit pocitu, že to byl darebák,“ řekl jsem nakonec. „Ale darebáci svými lumpárnami nikoho záměrně ničemu neučí,“ opáčil don Juan. „Nagual Julian rozehrával dramata, k nimž bylo nutno posunovat bod spojení.“

„Jenomže mně připadá, že to byl velice sobecký člověk,“ trval jsem na svém.

„Tobě to tak připadá, protože ho soudíš,“ odpověděl don Juan. „Ty moralizuješ. Ale já jsem tím vším prošel. A jestliže máš tyhle pocity, když jenom slyšíš vyprávět o nagualu Julianovi, tak si představ, jak mi asi bylo, když jsem tam u něj léta bydlel. Odsuzoval jsem ho, bál jsem se ho a pak jsem mu záviděl, v tomhle pořadí.“

Ale také jsem ho miloval, jenomže ještě víc jsem mu záviděl.

Záviděl jsem, jak všechno dělá snadno, záviděl jsem mu tu jeho záhadnou schopnost být mladý nebo starý, jak se mu zachce, záviděl jsem mu jeho talent a především jsem mu záviděl, jak dovede ovlivňovat každého, kdo se náhodou ocitne nablízku. Málem jsem lezl po zdi, když jsem ho slyšel, jak s lidmi zapřádá nesmírně zajímavé rozhovory. Vždycky měl co říct, a já ne, a tak jsem měl vždycky pocit, že jsem neschopný, že mě vynechává.“

Bylo mi z těch don Juanových odhalení nepřijemně. Přál jsem si, aby změnil téma hovoru, protože se mi nechtělo poslouchat, že on kdysi býval, jako jsem teď já. Podle mého názoru se mu totiž opravdu nikdo nevyrovnal. Očividně poznal, co se ve mně děje. Zasmál se a poplácal mě po zádech.

„Výprávěním o tom, jak jsem záviděl, se ti snažím ukázat jednu velmi důležitou věc, a sice to, že poloha bodu spojení diktuje, jakým způsobem jednáme a jak všechno cítíme.“

Mou velkou chybou v té době bylo, že jsem nedovedl tento princip pochopit. Byl jsem ještě neotesanec. Žil jsem svou vlastní důležitostí tak jako teď ty, protože přesně tam jsem měl uložený bod spojení. Víš, ještě jsem se tehdy nenaucil, že způsob, jak se dá tímto bodem pohybovat, se skrývá v tom, že si zavedeme nové návyky, že si *vůlí* přežeme jim pohnout. A když se pohnul, bylo mi, jako kdybych zrovna objevil, že jediný způsob, jak se lze stýkat s bojovníky, jimž není rovno, jako byl můj dobrodinec, je nemít vlastní důležitost. Že jediné tak je mohu nepředpojatě docenit.“

Rozumové úvahy jsou prý dvojího druhu. Jeden typ uvažování je pouze žvanění. Jsou to výbuchy emocí a nic víc. Ten druhý je výsledkem posunu bodu spojení. Není spojen s výbuchem citů, ale s čí-
nem. Čitem tohle bojovník pochopí teprve za několik let, protože nejdřív musí používáním upevnit bod spojení v nové poloze.

„Nagual Julian nás neúnavně všechny k takovému posunu vedl,“ pokračoval don Juan. „Všechny si nás získal k naprosté spolupráci a absolutnímu nasazení pro ta svoje dramata, dramatictější než sám život. Tak například svým dramatickým příběhem mladého muže a jeho ženy, držení v zajetí, si zajistil veškerou mou soustředěnou pozornost a zájem. Mně třeba ten jeho příběh starce, který je velmi mladý, připadal velice přesvědčivý. Toho oblundného člověka jsem přece viděl na vlastní oči, a to znamenalo, že ten mladík si zajistil mou nekonečnou oddanost.“

Nagual Julian prý byl mágem, kouzelníkem, který uměl zacházet

silou *vůle* do takové míry, která je průměrnému člověku zcela nepochopitelná. V jeho dramatech hrály magické postavy, přivolané silou jeho záměru, jako je třeba anorganická bytost, která dovede přijímat groteskní lidskou formu.

„Síla naguala Juliana byla tak bezchybná,“ pokračoval don Juan, „že u každého uměl přimět bod spojení k posunu. Uměl seřadit emanace tak, že člověk vnímal to, co nagual Julian chtěl, ať to bylo cokoli. Uměl například na svůj věk vypadat velice mladě nebo staře podle toho, čeho chtěl dosáhnout. Každý, kdo naguala Juliana znal, mohl o jeho věku říct jen to, že je proměnlivý, nic víc. Za těch dvaatřicet let, co jsem ho znal, někdy nebyl o moc starší, než jsi teď ty, a jindy z něj zas byl tak vetchý stařec, že nemohl ani chodit.“

Don Juan vyprávěl, že pod vedením jeho dobrodince se mu bod spojení posunoval skoro neznatelně, ale přesto podstatně. Tak například si jednoho dne zčistajasna uvědomil, že má strach, kterému na jedné straně vůbec nerozumí, ale na druhé straně je mu zcela a na-
prsto pochopitelný.

„Začal jsem se totiž bát, že kvůli své hlouposti ztratím šanci osvočit se. Že budu žít stejně, jako můj otec.“

Pochop, že můj otec žil celkem dobře, že jeho život byl v pořádku. Nežil a neumřel o nic líp než většina ostatních lidí, ani o nic hůř. Celá věc byla v tom, že se mi posunul bod spojení a že jsem si jednoho dne uvědomil, že pro ostatní lidi nestál život mého otce ani za starou belu, a pro něj taky ne.

Můj dobrodinec mi řekl, že můj otec s matkou žili a zemřeli jen proto, aby měli mě, a že jejich rodiče zas udělali totéž pro ně. Říkal mi, že bojovníci se liší tím, že si posunuli bod spojení a uvědomili si, jak obrovská cena byla zaplácena za jejich život. Tento posun jim dává respekt, bázeň i úžas, který jejich rodiče nikdy nepocítili, ani vůči životu jako takovému, ba ani z toho, že jsou sami naživu.“

Don Juan prohlásil, že nagual Julian nejen úspěšně vedl svoje učedníky k tomu, aby si posunuli bod spojení, ale že z toho měl současně nesmírnou radost.

„Nepochybně se náramně bavil, když byl se mnou,“ pokračoval don Juan. „A když za několik let začali přicházet další vidoucí z mé vlastní skupiny, dokonce i já jsem se začal těšit na ty absurdní situace, které nagual Julian vytvářel a rozvíjel s každým z nich.“

Když pak nagual Julian opustil svět, odešla s ním i tahle radost a nikdy už se nevrátila. Genaro nás občas rozveselí, ale naguala

Juliana nikdo nemůže nahradit. Jeho dramata byla vždycky větší než život sám. Ujišťuji tě, že jsme vůbec netušili, co je to pravá zábava, dokud jsme neviděli, co provádí, když se některá z těch jeho dramát obrátila proti němu.“

Don Juan se zvedl ze své oblíbené lavičky. Otočil se ke mně. Oči měl jasné a plné míru.

„Budeš-li někdy takový tupec a nedokážeš-li dostát svému úkolu,“ řekl mi, „musíš sebrat alespoň tolik energie, aby sis posunul bodem spojení a dokázal přijít k téhle lavičce. Pak si tady na chvíli sedni a zbav se myšlenek i přání. A já se budu snažit sem přijít, ať budu kdekoli, a dát tě dohromady. Slibuji ti, že se o to budu snažit.“

Potom se rozesmál, jako kdyby váha toho slibu byla příliš absurdní, aby se jí dalo uvěřit.

„Takováhle slova bychom měli říkat pozdě odpoledne,“ prohlásil, pořád ještě se smíchem. „Nikdy ne ráno. Ráno je člověk optimistický a podobná slova pak ztrácejí význam.“

ZRYCHLENÍ, KTERÉ DÁVÁ ZEMĚ

„Pojďme se projít po silnici do Oaxacy,“ vyzval mě don Juan. „Genaro nás bude čekat někde na cestě.“

Jeho žádost mě překvapila. Celý den jsem totiž čekal, že bude pokračovat se svým výkladem. Výšli jsme tedy z domu a mlčky jsme prošli městem k nedlážděné silnici. Dlouho jsme šli volným krokem. Najednou se don Juan rozhovořil.

„Celou dobu ti vykládám o tom, jak úžasné věci zjistili staří vidoucí. Stejně jako přišli na to, že organický život není jediným životem na zemi, tak také objevili, že i země sama je živá bytost.“

Usmál se na mě, jako by mě vyzýval, abych to komentoval. Nenašlo mě nic, co bych řekl. Chvilí čekal, než pokračoval dál: „Staří vidoucí *viděli*, že země má ochranný obal. *Viděli* kouli, která zemi obklopuje, jakýsi světelný kokon, zachycující Orlovy emanace. Země je obrovská vnímající bytost, která podléhá stejným silám jako my.“

Když prý tohle staří vidoucí objevili, okamžitě se začali zajímat, jak by toto poznání mohli prakticky využít. Výsledkem pak bylo, že nejpracovavější kategorie jejich čarodějství se zabývaly zemí. Pokládali totiž zemi za poslední zdroj všeho, co jsme.

Don Juan potvrdil, že v tomto ohledu se staří vidoucí nikterak nemýlili, protože země je opravdu naším posledním zdrojem.

Pak už neřekl nic, dokud jsme se nesetkali s Genarem, asi tak míli daleko po silnici. Seděl na kameni u silnice a čekal na nás.

Velice srdečně se s námi přivítal. Mně pak nabídl, že se spolu vyšplháme na vrcholek malých rozeklaných hor, pokrytých houževnatými trvalkami.

„Všichni tři si sedneme, opřeni o skálu,“ řekl mi don Juan, „a budeme se dívat, jak se sluneční světlo zrcadí ve východních horách. Až slunce zapadne za západní štíty, možná že ti země dovolí *vidět* seřazení.“

Když jsme došli na vrcholek hory, posadili jsme se, jak říkal don Juan, zády ke skále. Don Juan mě usadil mezi nimi.

Ptal jsem se ho, co hodlá dělat. Jeho záhadné výroky a dlouhé mlčení nevěstily nic dobrého. Zmocnila se mě strašlivá úzkost.

Neodpověděl. Mluvil pořád dál, jako kdybych vůbec nic neřekl. „Právě staří, kteří objevili, že vnímání je seřazení emanací, narazili na něco opravdu velkolepého. Smutné ovšem na tom je, že jejich zvrácenost jim znemožnila poznat, čeho dosáhli.“

Ukázal na horský hřeben na východ od malého údolí, kde bylo město: „V těch horách je dost třpytu na to, aby ti cukly bodem spojení. Těsně předtím, než slunce zapadne za štíty na západě, budeš mít pár vteřin na to, abys zachytil veškerý třpyt, který potřebuješ. Magický klíč, jenž otevírá bránu do země, je ukován z vnitřního ho ticha a něčeho, co se třpytí.“

„A co přesně mám dělat, done Juane?“ zeptal jsem se.

Oba si mě zkoumavě prohlíželi. Měl jsem dojem, že jim v očích vidím směsici zvědavosti a odporu.

„Prostě zastav vnitřní dialog,“ řekl mi don Juan.

Cítil jsem, jak ve mně intenzivně hlodá úzkost a pochybnosti. Vůbec jsem si nevěřil, že bych něco takového mohl dělat jen proto, že si to přeji. Po chvíli svíravé stísněnosti jsem rezignoval. A tím jsem se uvolnil.

Rozhlédl jsem se. Zaznamenal jsem, že jsme dost vysoko, abychom shlíželi do dlouhého, úzkého údolí. Víc než polovina ho už byla ponořena do stínů pozdního odpoledne. Na druhé straně údolí, na úpatí východního pohoří stále ještě zářilo slunce. Větrem ošlehané hory v zapadajícím slunci měly bavu okru a vzdálenější namodralé štíty dostaly purpurový tón.

„Už jsi to dělal, vid? Uvědomuješ si to?“ zeptal se mě šeptem don Juan.

Řekl jsem mu, že si neuvědomuji nic.

„Už jsme tady seděli při jiné příležitosti,“ trval na svém. „Ale na tom nesejde, protože tahle příležitost je ta, která se počítá.“

Dnes najdeš za Genarovy pomoci klíč, kterým se všechno odemyká. Ještě ho nebudíš umět použít, ale budeš vědět, co to je a kde to je. Aby se tohle vidoucí dozvěděli, musí za to zaplatit obrovskou cenu. Ty sám už platíš svou daň celá ta léta.“

To, čemu říká klíč ke všemu, je prý bezprostřední poznání, že země je vnímající bytost a jako taková může bojovníkům udílet nes-

mírné zrychlení. Takový impuls vychází ze samotného vědomí země v okamžiku, kdy jsou emanace uvnitř bojovníkova obalu seřazeny s příslušnými emanacemi uvnitř obalu země. Protože země i člověk jsou oba vnímající bytosti, jejich emanace se shodují. Nebo je to spíše tak, že země má všechny emanace, které jsou v člověku, a všechny emanace, které jsou ve všech vnímajících bytostech, tedy organických i anorganických. Když nastane okamžik seřazení, vnímající bytosti toto seřazení omezeným způsobem využívají a vnímají svůj svět. Bojovníci mohou toto seřazení využít buď k tomu, aby vnímali jako každý jiný, nebo ho použijí jako zrychlení, které jim umožňuje vstoupit do nepředstavitelných světů.

„Čekal jsem, že mi položíš jedinou smysluplnou otázku, kterou se lze zeptat, ale tys mi ji nikdy nedal,“ pokračoval pak. „Nechal ses chytit vyptáváním, jestli to tajemství veškerenstva je v nás. Ale i tak už ses dostal dost blízko.“

Neznámo ve skutečnosti není uvnitř obalu člověka v emanacích, kterých se vědomí nedotýká, a přece můžeme říct, že tam je. To je právě to, cos nepochopil. Když jsem ti řekl, že vedle světa, který známe, si jich můžeme sestavit ještě sedm, bral jsi to jako vnitřní záležitost, protože tvoje celková předpojatost tě vede k přesvědčení, že to, co s námi děláš, si jenom představuješ. Proto ses mě také nikdy opravdu nezeptal, co vlastně je neznámo. Už léta rukou opisují kruh a ukazují ti na všechno, co je kolem nás. Říkám ti, že tam je neznámo. Ještě nikdy sis to nespojil.“

Genaro se začal smát, pak se rozkašlal a vstal. „Pořád si to ještě nespojil,“ řekl donu Juanovi.

Připustil jsem, že pokud je co spojovat, tak se mi to nepodařilo.

Don Juan mi stále znovu a znovu všelijak vysvětloval, že ta část emanací, která je v obalu člověka, tam je pouze kvůli vědomí a že vědomí znamená přiřazovat tuto část emanací ke stejné části volných emanací. Říká se jim volné, protože jsou nesmírné. Když tedy říkáme, že vně lidského obalu je nepoznateľno, říkáme současně, že nepoznateľno je v obalu země. Nicméně v obalu země je také nepoznateľno. Nepoznateľno v obalu člověka jsou vlastně emanace, kterých se vědomím nedotýkáme. Když se jich dotkne žhnoucí jas vědomí, ožijí a seřadí se s odpovídajícími volnými emanacemi. Jakmile to jednou nastane, pak je neznámo vnímáno a stává se známým.

„Já to prostě nechápu, done Juane. Musíte mi to dávat po kouskách,“ povzdychl jsem si.

„Genaro ti to rozkouskuje,“ řekl don Juan.

Genaro se postavil a začal provádět stejnou chůzi síly, jakou dělal, když kroužil kolem ploché skály v kukuřičném poli poblíž svého domu. Don Juan ho fascinovaně pozoroval. Tentokrát mi don Juan zašeptal do ucha, abych se snažil Genarovy pohyby poslouchat, a zejména poslouchal pohyby jeho stehén, jak mu při každém kroku pleskají o hrudník.

Sledoval jsem Genarovy pohyby očima. Za pár vteřin jsem už měl pocit, jako by se jedna moje část lapila v Genarových nohách. Ten pohyb jeho stehén mě nepouštěl. Měl jsem pocit, že kráčím s ním. Byl jsem dokonce udýchaný. Potom jsem si ale uvědomil, že za Genarem skutečně jdu. Opravdu jsem s ním chodil a byl jsem mimo místo, kde jsme předtím seděli.

Dona Juana jsem neviděl. Viděl jsem jenom Genara, jak jde přede mnou, pořád tím zvláštním způsobem. Chodili jsme celé hodiny. Byl jsem tak nesmírně unavený, že mě z toho strašně rozbolela hlava a najednou se mi udělalo špatně. Genaro se zastavil a přišel ke mně. Kolem nás byla intenzivní záře a v Genarových rysech se odráželo světlo. V očích mu žhnulo.

„Nedívej se na Genara!“ přikázal mi hlas v uchu. „Dívej se kolem sebe!“

Poslechl jsem. Uvědomil jsem si, že jsem v pekle! Šok z okolí, které jsem kolem sebe viděl, byl tak obrovský, že jsem hrůzou vykřikl, ale zvuk mého hlasu se neozval. Velice živě jsem kolem sebe viděl obraz všech popisů pekla, které jsem kdy slyšel při své katolické výchově. Viděl jsem červenavý svět, horký, děsivý a tmavý, podobající se jeskyni, kde není obloha, žádné světlo, jen zlovlné odrazy narudlého světla, které se kolem nás velikou rychlostí pohybovaly.

Genaro zase vyrazil a něco mě táhlo s ním. Síla, která mě nutila jít za Genarem, mi také bránila rozhlížet se kolem sebe. Moje vědomí bylo jako přilepené ke Genarovým pohybům.

Viděl jsem, jak Genaro klesl, jako kdyby byl úplně vyčerpán. Dotkl se země a natáhl se, aby si odpočinul. V tom okamžiku se ve mě něco uvolnilo a opět jsem byl schopen se rozhlížet. Don Juan mě zkoumavě pozoroval. Stál jsem tváří k němu. Byli jsme na na široké skalní římse na vrcholku malé hory, kde jsme se předtím posadili. Genaro lapal po dechu a hvízdavě sípal, a já s ním. Byl jsem zalitý potem. Doslova mi kapal z vlhkých vlasů. Šaty jsem měl celé propocené, jako kdybych se vymáchal v řece.

„Proboha, co se to děje?“ vykřikl jsem zcela vážně a s obavami.

Můj výkřik zněl tak pošetile, že se don Juan s Genarem rozesmáli. „Snažíme se ti ukázat seřazení emanací, abys to pochopil,“ řekl Genaro.

Don Juan mi jemně pomohl si sednout. Sám se posadil vedle mě. „Pamatuješ si, co se dělo?“ zeptal se mě.

Řekl jsem, že ano, a tak trval na tom, abych mu přesně vypověděl, co jsem viděl. Jeho žádost mi však nehrála s tím, co mi říkal, totiž že jediné, co z mých zkušeností má nějakou hodnotu, je pohyb bodu spojení a nikoli obsah mých vizí.

Vysvětlil mi, že Genaro se mi snažil pomoci stejným způsobem už dřív, ale že jsem si nikdy nic nepamatoval. I tentokrát mi prý Genaro vedl bod spojení, jak to dělal dřív, aby mi spojil svět s jiným pásmem velkých emanací.

Dlouho jsme mlčeli. Byl jsem otupělý, šokovaný, a přece moje vědomí bylo jasné jako jindy. Měl jsem dojem, že jsem konečně pochopil, co je to seřazení emanací. Něco ve mně, co jsem uvedl do pohybu, aniž bych vůbec věděl jak, mi dávalo jistotu, že jsem pochopil velikou pravdu.

„Myslím, že začínáš nabírat vlastní setrvačnost,“ řekl mi don Juan. „Pojďme domů. Pro dnešek už jsi toho měl dost.“

„Ale kde,“ namítl Genaro. „Ten je silnější než býk. Musí se jen poštouchnout kousek dál.“

„Ne!“ řekl don Juan důrazně. „Musíme mu šetřit sílu. Má jí jen tolik, kolik jí má.“

Ale Genaro trval na tom, že zůstaneme. Mrkl na mě. „Podívej,“ ukázal na východní pohoří. „Slunce tamhle nad horami se sotva pohnulo o píd, zatímco ty ses plahočil několik hodin peklem. Copak ti to nepřipadá ohromující?“

„Nestraš ho zbytečně!“ protestoval don Juan takřka vehementně. A v tu chvíli jsem viděl ty jejich manévry. Najednou mi hlas vidění řekl, že don Juan s Genarem jsou dvojici skvělých *stopařů* a že si se mnou jenom hrají. To don Juan mě postrkoval za moje vlastní meze, ale vždycky to zahrál tak, aby to bylo na Genarovi. Tehdy u Genara, když jsem propadl nebezpečnému záchvatu hysterického děsu, když se Genaro ptal dona Juana, jestli mě má postrčit a don Juan mě ujišťoval, že Genaro se jenom baví na můj účet, se Genaro o mně ve skutečnosti strachoval.

Moje vidění mě tak šokovalo, že jsem se rozesmál. Don Juan s Ge-

narem na mě překvapeně pohlédli. Don Juan si zřejmě okamžitě uvědomil, co se mu táhne hlavou. Řekl to Genarovi a oba dva se rozesmáli jako děti.

„Už začínáš dospívat,“ řekl mi don Juan. „Právě včas. Nejsi ani příliš hloupý, ani obzvlášť chytrý. Jsi jako já. Ale ve svých zvrácenostech nejsi jako já, v tom jsi spíš jako nagueal Julian, jen s tím rozdíllem, že on byl skvělý.“

Vstal a protáhl si záda. Podíval se na mě pronikavě, takřka divokými očima šelmy, jaké jsem u něj ještě neviděl. Zvedl jsem se. „Nagueal ti nikdy nedá vědět, že něco bere do svých rukou,“ řekl mi. „Nagueal přichází a odchází, aniž by za sebou zanechal stopu. To je svoboda, která ho dělá naguealem.“

V očích mu na okamžik zasvítilo, ale pak se mu potáhly oblakem mírnosti, laskavosti a lidskosti a opět to byly oči dona Juana.

Jen stěží jsem udržel rovnováhu. Bezmocně jsem omdlával. Genaro ke mně přiskočil a pomohl mi posadit se. Oba se pak posadili vedle mě, každý z jedné strany.

„Teď zachytíš zrychlení země,“ řekl mi don Juan do ucha.

„Mysli na naguealovy oči,“ šeptal mi Genaro do druhého.

„Zrychlení přijde ve chvíli, kdy zahlédneš trpyt na vrcholku tamté hory,“ řekl don Juan a ukázal na nejvyšší vrchol pohoří na východě.

„Už nikdy víc naguealovy oči neuvidíš,“ zašeptal Genaro.

„Jdi s tím zrychlením, kam tě povede,“ domlouval mi don Juan.

„Budeš-li myslet na naguealovy oči, pochopíš, že každá mince má dvě strany,“ šeptal Genaro.

Chtěl jsem myslet na to, co mi oba povídají, ale myšlenky mě neposlouchaly. Něco mě táhlo dolů. Měl jsem dojem, že se scvrkávám. Udělalo se mi špatně od žaludku. Viděl jsem, jak večerní stíny rychle postupují nahoru po úbočích hor na východě. Měl jsem pocit, že běžím za nimi.

„A jdeme,“ řekl mi Genaro do ucha.

„Pozoruj ten velký štít, pozoruj ten trpyt,“ nabádal mě don Juan do druhého.

Na nejvyšším štítě pohoří, v místě, kam don Juan ukázal, se opravdu něco intenzivně trpytilo. Sledoval jsem, jak se tam odrážejí poslední paprsky slunečního světla. Ucítil jsem díru v břiše, jako kdybych byl na tobogánu.

Spíše jsem cítil, než slyšel, rachot vzdáleného zemětřesení, který

se mě najednou zmocnil. Seismické vlny byly tak hlasité a tak nesmírné, že pro mě ztratily veškerý význam. Stal jsem se nepatrným mikroblem, kterým to krouží a víří.

Postupně se ten pohyb zpomaloval. Ještě jednou to škublo a pak se všechno zastavilo. Pokusil jsem se rozhlédnout kolem sebe. Neměl jsem nic, oč bych se mohl opřít. Připadalo mi, že jsem zasazený, asi jako strom. Nade mnou byl bílý, lesklý a nepředstavitelně veliký chrám. Byl jsem unesený jeho přítomností. Rozletěl jsem se k němu, či spíše byl jsem k němu vystřelen jako projektil. Měl jsem pocit, že je mi bláze, že jsem dobře opatrován a v bezpečí, čím blíže k chrámu jsem byl, tím více nabýval tenhle pocit na intenzitě. Nakonec mě přemohl a já jsem úplně ztratil veškeré ponětí o sobě samém.

Dál vím jen to, že jsem se pomalu kolébal ve vzduchu, asi jako padající list. Cítil jsem se vyčerpáný. Jakási sací síla mě začala přitahovat. Prošel jsem temnou dírou a byl jsem zase s donem Juanem a Genarem.

Nazítrí jsem šel s donem Juanem a Genarem do Oaxacy. Když jsme se s donem Juanem v pozdním odpolední procházeli po hlavním náměstí, začal najednou mluvit o tom, co jsme dělali včera. Ptal se mě, jestli jsem chápal, o čem to mluví, když se zmiňoval o tom, že staří vidoucí natrefili na něco opravdu velkolepého.

Řekl jsem mu, že ano, ale že to nedovedu slovy vysvětlit.

„A co myslíš, že bylo to hlavní, co jsme chtěli, abys poznal tam na vrcholku hory?“ zeptal se.

„Sřazení emanací,“ řekl mi hlas do ucha přesně v tom okamžiku, kdy jsem to říkal sám.

Obrátil jsem se zcela automaticky a narazil jsem do Genara, který chodil těsně za mnou v mých stopách. Rychlost mého reflexu ho zarazila, ale pak se zachichotal a objal mě.

Posadili jsme se. O zrychlení, které jsem dostal od země, se prý dá říct jen velmi málo, vysvětloval mi don Juan, protože bojovníci jsou v takových případech vždycky každý sám a skutečné pochopení přichází mnohem, mnohem později, teprve po létech bojů.

Řekl jsem donu Juanovi, že mi problém s chápáním ještě zesiluje skutečnost, že všechno dělá s Genarem za mě. Jsem jenom pasivním subjektem, který může pouze reagovat na jejich manévry. Nemohu

začít žádnou akci, ani kdyby mě to mělo stát život, protože nejen nevím, jaká akce by byla ta správná, ale navíc ani nevím, jak ji začít.

„Přesně o to také jde,“ řekl don Juan. „To ještě nemáš vědět. Až budeš ponechán o samotě, bude jen na tobě, abys sám poznal všechno, co ti teď děláme. To je úkol, kterému musí čelit každý nagual.“

Nagual Julian učinil totéž i mně, a daleko nemilosrdněji, než to provádíme my tobě. A věděl, co dělá. Byl to skvělý nagual, který dokázal za několik málo let poznat všechno, čemu ho naučil nagual Elias. Za chvíli dokázal udělat to, co by tobě nebo mně trvalo celý život. Rozdíl byl v tom, že nagualu Julianovi pokaždé úplně postačilo jen lehké našeptávání a nepotřeboval víc. Jeho vědomí ho od tamtud vzalo a otevřelo mu jediné dveře, které tam jsou.“

„Co myslíte tím jediné dveře, které tam jsou, done Juane?“

„Chci tím říct, že když se lidský bod spojení posune za určitou mezní hranici, má to pro každého člověka stejný výsledek. Techniky, kterými se posune, jsou možná tak různé, že už různější být nemohou, ale výsledek je vždycky tentýž, to znamená, že bod spojení za pomoci zrychlení, která dává země, spojuje jiné světy.“

„A dává země všem lidem stejné zrychlení, done Juane?“

„Samozřejmě. Proměrný člověk má ovšem problémy s vnitřním dialogem. Člověk totiž může toto zrychlení využívat jediné tehdy, když dosáhne stavu naprostého ticha. Až se jednoho dne budeš snažit toto zrychlení sám využít, poznáš, že je to pravda.“

„Já bych ti neradil, aby ses o to sám pokoušel,“ řekl mi Genaro upřímně. „Irvá léta, než se člověk stane bezchybným bojovníkem. Abys mohl vydržet nápor zrychlení země, musíš být lepší, než jsi teď.“

„Rychlost zrychlení rozloží všechno, co na tobě je,“ řekl don Juan. „Pod tím náporem z nás nezbyde nic. Rychlost nejde dohromady s pocitem individuální existence. Včera na té hoře jsme tě s Genarem podporovali a sloužili jsme ti jako kotva, jinak by ses byl nevrátil. Byl bys jako ti, kdo záměrně použili tohoto zrychlení a vstoupili do neznáma. A ještě teď se pořád toulají v nějaké nepochopitelné ne-mírnosti.“

Chtěl jsem, aby mi to rozvedl do větší šíře, ale odmítl a změnil téma.

„Nepochopil jsi ještě jednu věc, a sice že země je vnímající bytost. A Genaro, tenhle příšerný Genaro, tě chce postrkovat, dokud to nepochopíš.“

Oba se rozesmáli a Genaro hrál, že mě postrkuje, mrkal na mě a říkal: „Já jsem příšerný, jsem příšerný.“

„Genaro je strašlivý, pokud jde o úkoly, nelítostný a nemilosrdný,“ pokračoval don Juan. „Ani za mák mu nesejde na tom, že se bojíš, a bude tě bez milosti postrkovat. Kdyby nebylo mě...“

Byl dokonalem obrázkem hodného, ohleduplného starého džentlmena. Sklopil oči a povzdechl si. Pak se oba smíchy přímo rozěrali.

Když se uklidnili, don Juan řekl, že mi Genaro chtěl ukázat, čemu ještě nerozumím, že totiž svrchované vědomí země je to, co nám umožňuje měnit se do jiných velkých pásem emanací.

„Živé bytosti vnímají. A vnímáme, protože některé emanace uvnitř lidského obalu jsou seřazeny s některými emanacemi vnějšími. Seřazení je tedy tajným průchodem a zrychlení země je klíč.“

Genaro chce, abys sledoval okamžik seřazení. Pozoruj ho!“

Genaro se postavil jako herec, poklonil se a pak nám ukázal, že nemá nic v rukávech ani v nohavičích. Potom si zul boty a vytrásal je, abychom viděli, že nic neschovává ani v botách.

Don Juan se tomu smál s naprostou odevzdaností. Genaro máchal rukama nahoru a dolů. Ten pohyb ve mně okamžitě vyvolal fixaci. Měl jsem smyslový pocit, že jsme všichni tři najednou vstali a odešli z náměstí. Každý šel z jedné strany.

Jak jsme šli dál, ztratil jsem periferní vidění. Už jsem nerozeznával domy ani ulice. Nezaznamenal jsem ani hory ani vegetaci. V jeden okamžik jsem si uvědomil, že jsem ztratil z dohledu i dona Juana s Genarem. Místo nich jsem viděl dva světelné uzlíky, jak vedle mě poskakují.

Okamžitě jsem zpanikařil, ale hned jsem se ovládl. Přepadl mě nezvyklý, nicméně dobře známý pocit, že já jsem já, a přece to já nejsem. UVědomoval jsem si však všechno kolem sebe pomocí podivné, a přece důvěrně známé schopnosti. Obraz světa ke mně přicházel celý a najednou. Viděl jsem vším, co jsem, ta celistvost, kterou za normálního vědomí nazývám svým tělem, byla schopná vnímat, jako kdyby to bylo jedno obrovské oko, které všechno sleduje. První, čeho jsem si všiml, poté co jsem viděl ty dvě světelné skvrny, byl ostrý fialovo purpurový svět, vytvořený z čehosi, co vypadalo jako barevné dílce a baldachýny. Všude byly ploché, promítacímu plátnu podobné dílce z nepravidelných soustředných kruhů. Cítil jsem všude na sobě veliký tlak a potom jsem uslyšel hlas v uchu. Viděl jsem. Hlas mi řekl, že ten tlak je způsoben pohybem. Pohyboval

jsem se společně s donem Juanem a Genarem. Pocítil jsem slabý náraz, jako kdybych prorazil papírovou překážku, a ocítl jsem se tvář v tvář světlékujícímu světu. Odevšad vyzařovalo světlo, ale neoslňovalo. Bylo to jako slunce, které se má vyhoupnout za bílou blánou mraků. Shlížel jsem na zdroj toho světla. Byl to krásný pohled. Nikde žádná zemina, jen načechráné bílé obláčky a světlo. Chodili jsme v oblacích.

Potom mě opět něco zajalo. Pohyboval jsem se stejným tempem jako obě světelné skvrny po stranách. Postupně začaly ztrácet na jasnosti, zmatněly a nakonec to byl zase don Juan s Genarem. Odcházel jsem opuštěnou boční ulicí z hlavního náměstí. Vrátili jsme se zase zpátky.

„Genaro ti právě pomohl seřadit si emanace s volnými emanacemi, které patří k jinému pásmu,“ řekl mi don Juan. „To seřazení musí být provedeno velmi poklidně a nenápadně. Žádné rozlétnutí, žádný povyk.“

Střízlivost, které je zapotřebí, aby mohl bod spojení spojovat jiné světy, nelze jen tak improvizovat. Tato střízlivost musí uzrát. Musí se stát silou sama o sobě, a teprve potom mohou bojovníci beztržně prolomit bariéru vnímání.

Blížili jsme se k hlavnímu náměstí. Genaro neřekl ani slovo. Šel v tichosti, jako by byl ponořen do myšlenek. Těsně před tím, než jsme vstoupili na náměstí, don Juan řekl, že mi Genaro chce ukázat ještě jednu věc. Chce mi předvést, že všechno je jen poloha bodu spojení a že svět, který nás nutí vnímat, je tak skutečný, že nám vůbec nenechá prostor pro nic jiného než skutečnost.

„Genaro teď svůj bod spojení nechá spojit jiný svět, jen tak, pro tvoje dobro,“ řekl mi don Juan. „A až ho bude vnímat, pochopíš, že síla jeho vnímání mu nedává prostor pro nic jiného.“

Genaro šel před námi a don Juan mi přikázal, abych koulel očima proti směru hodinových ručiček a díval se přitom na Genara. Tím se prý vyhnu tomu, aby mě odtáhl s sebou. Poslechl jsem. Genaro byl asi dva metry přede mnou. Najednou se jeho tvar rozptýlil a v jediném okamžiku zmizel jako obláček dýmu.

Pomyslel jsem na science fiction, na všelijaké filmy, které jsem kdy viděl, a uvažoval jsem o tom, jestli si třeba nějak podprahově neuvědomujeme svoje možnosti.

„Genaro je v tuto chvíli od nás oddělen silou vnímání,“ řekl tiše don Juan. „Jakmile bod spojení složí svět, ten svět se stane absolutní.

To je právě ten zážrak, na nějž natrefili staří vidoucí, ale nikdy si neuvědomili, co to je. Totiž že vědomí země nám může dát zrychlení, abychom se seřadili s jiným velikým pásmem emanací, a že síla nového seřazení způsobí, že svět zmizí.

Kdykoli staří vidoucí vytvořili nové seřazení, věřili, že sestoupili do hlubin dole nebo vystoupili do nebe nahoře. Nikdy nepoznali, že svět zmizí jako dým, když nás nové absolutní seřazení přiměje vnímat jiný absolutní svět.“

VALIVÁ SÍLA

tváří v tvář, protože vejci podobné obaly mají vpředu ochranný štít, který vidoucí nazývají přední plát. Je takřka to neprostupný, nepodájný štít, který nás chrání po celý život proti náporům zvláštní síly, která vychází přímo z emanací.

Řekl mi také, abych nebyl překvapený, jestli mi ztuhne tělo, jako by zmrzlo. Budu prý mít pocit velmi podobný člověku, který stojí uprostřed místnosti a dívá se oknem na ulici. Podstatou je prý rychlost. Ti lidé se prý budou velmi rychle pohybovat kolem mého *vidění* okna. Mám si potom uvolnit svaly, zastavit vnitřní dialog a nechat bod spojení volně plynout pod vlivem vnitřního ticha. Vybídl mě, abych se jemně, ale pevně plácl do pravého boku mezi kyčelní kost a hrudní koš.

Třikrát jsem to udělal a tvrdě jsem spal. Byl to nesmírně zvláštní stav spánku. Tělo mi spalo, ale já jsem si dokonale uvědomoval všechno, co se dělo kolem mě. Slyšel jsem, jak na mě don Juan mluví. Mohl jsem sledovat každickou jeho větu, jako kdybych byl vzhůru, a přece jsem vůbec nemohl pohnout tělem.

Don Juan mě upozornil, že před oknem mého *vidění* projde jakýsi muž. Mám se ho pokusit *vidět*. Neúspěšně jsem se snažil pohnout hlavou. Potom se objevil zářivý tvar, podobný vejci. Byl oslnivě třpytivý. Žasl jsem nad tou podivanou, a než jsem se vzpamatoval ze svého údivu, bylo to pryč. Odplul, poskakuje nahoru a dolů.

Bylo to všechno tak náhlé a rychlé, že jsem pocítil frustraci a netrpělivost. Měl jsem pocit, že se začínám probouzet. Don Juan na mě opět promluvil a vyzval mě, abych se uvolnil. Na netrpělivost prý nemám ani právo ani čas. Najednou se objevila jiná světelná bytost a pak odešla. Jako by byla vytvořena ze světélkujícího chomáče.

Don Juan mi zašeptal do ucha, že jestli chci, mohu očima zpomalit všechno, nač je zaostřím. Potom mě upozornil, že přichází další člověk. V tu chvíli jsem si uvědomil, že slyším dva hlasy. Hlas, který jsem právě uslyšel, byl tentýž jako hlas, který mě napomínal, abych byl trpělivý. To byl hlas dona Juana. Druhý hlas, který mi říkal, že mohu očima zpomalovat pohyb, byl hlas mého *vidění*.

To odpoledne jsem viděl deset světelných bytostí v pomalém pohybu. Hlas *vidění* mě vedl tak, abych byl svědkem všeho, co mi don Juan říkal o žhnoucím jasu vědomí. Na pravé straně měla ta vejci podobná světelná stvoření vertikální pás s jasnější jantarovou září, který zabíral snad desetinu celkového objemu obalu. Hlas mi řekl, že to je pás vědomí onoho člověka. Hlas mi také ukázal na tečku

Don Juan se chystal začít s výkladem o mistrovství vědomí, ale rozmyslel si to a vstal. Seděli jsme ve velké místnosti a pozorovali jsme chvíli ticha.

„Chci, aby ses pokusil *vidět* Orlovvy emanace,“ řekl mi. „Musíš ale nejdříve posunout bodem spojení, dokud *nevidíš* lidský obal.“

Vyšli jsme pak ven směrem do centra města. Posadili jsme se na prázdnou ošoupanou lavičku před kostelem. Bylo časně odpoledne, slunný a větrný den. Kolem proudily spousty lidí.

Opakoval, jako kdyby se to do mě snažil vtlouct, že seřazení je jedinečná síla, protože buď pomáhá posunovat bod spojení, anebo ho drží pevně na jeho obvyklém místě. Tento aspekt seřazení, který udržuje bod spojení na jednom místě, je prý *vůle*, zatímco aspekt, který jím pohybuje, prý je *záměř*. Poznámel, že jedním z nejzáhadnějších tajemství je to, jak se *vůle*, tedy neosobní síla seřazení, mění v *záměř*, tedy v osobní sílu, která je k dispozici každému jednotlivci.

„Nejpodivnější částí tohoto tajemství je, že dosáhnout této změny je tak snadné,“ pokračoval dál. „Ale zdaleka už není tak jednoduché sám sebe přesvědčit, že je to možné. Právě tady je naše pojišťka. Musíme o tom být přesvědčeni. Ale nikdo z nás se nechce nechat.“

Řekl mi, že jsem ve stavu pronikavého vědomí a že je možné, abych si *záměřem* posunul bod spojení hlouběji do levé strany, do *nové polohy*. Bojovníci se prý nikdy nemají pokoušet o *vidění*, jestliže jim nepomáhá *snění*. Namítal jsem, že usnout na veřejnosti není zrovna to, co bych vyhledával. Objasnil mi, jak to myslí. Spaní prý není nic jiného, než si posunout bod spojení z přirozeného umístění a pak ho pevně držet v nové poloze. S praxí prý se vidoucí naučí spát a přitom jednat, jako kdyby se vůbec nic nedělo.

Po krátké odmlce pak dodal, že aby člověk *viděl* lidské obaly, musí na lidi zírat ze zadu, jak od něj odcházejí. Nemá smysl na ně zírat

v tomto pásmu, která intenzivně zářila. Byla vysoko na těch podlouhlých útvarcích, takřka na hřebeni, na povrchu obalu. Hlas mi řekl, že je to bod spojení.

Když jsem tu světelnou bytost *viděl* z profilu vzhledem k jejímu tělu, její vejcovitý tvar byl jako obrovské asymetrické jojo, které stojí na hraně, nebo téměř jako kulatý rendlík s pokličkou, položený na bok. Část vypadající jako poklička, to byl přední plát. Zabíral snad jednu pětinu tloušťky celého obalu.

Byl bych pokračoval s *viděním* těch bytostí, ale don Juan mi řekl, že teď bych měl zase zírat na lidi tvář v tvář a upřený pohled držet tak dlouho, dokud neprozazím bariéru a nezačnu *vidět* emanace.

Poslechl jsem jeho příkaz. Takřka okamžitě jsem *viděl* nesmírně jasnou formaci života, podmanivá světelná vlákna. Byl to tak oslnivý pohled, že mě okamžitě vyvedl z rovnováhy. Upadl jsem na bok na betonových chodnících. Odtamtud jsem *viděl*, jak se ta podmanivá světelná vlákna množí. Pukala a pak z nich vycházely miliardy dalších vláken. Ale tato vlákna, přestože byla osňující, mi vlastně vůbec nepřekážela v normálním pohledu. Kolem chodily řady lidí do kostela. Už jsem je *neviděl*. Kolem lavičky stálo pár mužů i žen. Chtěl jsem na ně zaostřit pohled, ale místo toho jsem si všiml, jak se jedno ze světelných vláken najednou vybouliko, až vypadalo jako ohnivá koule o průměru přes dva metry. Valila se ke mně. V prvním momentu jsem se jí chtěl vyhnout. Ale než jsem vůbec stačil pohnout jediným svalem, koule mě zasáhla. Cítil jsem to tak jasně, jako kdyby mě někdo jemně bouchl do břicha. V dalším okamžiku mě zasáhla další ohnivá koule, tentokrát s mnohem větší silou, a vzápětí mě opravdu silně udeřil don Juan dlaní do tváře. Mimoděk jsem vyskočil a všechna ta světelná vlákna a koule, které do mě narážely, se mi ztratily z dohledu.

Don Juan prohlásil, že jsem úspěšně vydržel první krátké střetnutí s Orlovými emanacemi. Pár štulců z toho bubnu mi prý však nebezpečně otevřelo trhlínu. Dodal, že ty koule, které mě zasáhly, se nazývají valivá síla nebo buben.

Vrátili jsme se k němu domů, ale nepamatuji si, jak a kdy. Strávil jsem mnoho hodin ve stavu jakéhosi polospánku. Don Juan i ostatní vidoucí z jeho skupiny mi dávali pít velké množství vody. Na krátké chvílky mě také ponořili do vany s ledovou vodou.

„Ta vlákna, která jsem *viděl*, to byly Orlovovy emanace?“ zeptal jsem se dona Juana.

„Ano. Ale ještě jsi je opravdu *neviděl*. Ještě než jsi stačil *vidět*, buben tě zastavil. Kdybys tam byl zůstal ještě chvílinku, bylo by tě to roztrhlo.“

„A co to přesně je ten buben?“

„To je síla Orlových emanací. Je to nepřetržitá síla, která nás v každém okamžiku zasahuje po celý život. Je-li *viděna*, je smrtelná, ale jinak si jí v běžném životě nevnímáme, protože máme ochranné štíty. Máme zájmy, které nás stravují a které zaměstnávají veškerou naši pozornost. Neustále se staráme o svoje postavení, o svůj majetek. Ale tyto ochranné štíty však buben neodstraňuje, jenom nám zabraňuje jej přímo *vidět*, a tímto způsobem nás chrání před zraněním, které by nám způsobil děs z toho, kdybychom *viděli*, jak do nás buší ohnivá koule. Ty ochranné štíty nám obrovsky pomáhají, a zároveň velice překážejí. Zklidňují nás a současně nás oblbují. Dávají nám falešný pocit bezpečí.“

Varoval mě pak, že mi v životě nastane chvíle, kdy nebudu mít žádná ochranná štíty, kdy budu nepřetržitě vydán na milost a nemilost bubnu. Je to prý nezbytný stupeň v životě bojovníka, který je znám jako ztráta lidské formy.

Požádal jsem ho, aby mi jednou provždy konečně vysvětlil, co je to lidská forma a co to znamená, když ji ztratíme.

Odpověděl mi, že vidoucí popisují lidskou formu jako neodolatelnou sílu seřazení emanací, ozářených žhnoucím jasným vědomím na přesně daném místě, kde zpravidla bývá pevně usazen bod spojení dotyčného člověka. Je to síla, která z nás dělá lidi. A tak být nějakou osobou znamená být nucen spojit se s touto silou seřazení, a proto také být přesně spojen s oním místem, odkud síla pochází.

Bojovníkům se vlivem jejich činnosti v určitém okamžiku bod spojení posouvá doleva. Je to trvalý posun, jehož výsledkem je nebyvalý pocit povznesenosti či sebeovládání nebo dokonce odvedanosti. Tento posun bodu spojení znamená nové seřazení emanací. Je to počátek celé řady větších přesunů. Vidoucí velmi připadně nazvali tento počáteční posun ztrátou lidské formy, protože označuje neúprosný pohyb bodu spojení z jeho původního usazení, a vede k nenávratné ztrátě našeho spojení se silou, která z nás vytváří lidskou bytost.

Pak mě požádal, abych mu ty ohnivá koule popsal do všech

podrobnosti, na které si dokážu vzpomenout. Řekl jsem mu, že jsem je *viděl* tak krátce, že si nejsem vůbec jist, jestli je dokážu podrobně popsat.

Poznamenal, že slovo *vidění* je jen eufemismus pro posouvání bodu spojení, a že pokud jsem si bod spojení posunul jen o kousíček doleva, tak musím mít jasný obraz těch ohnivých koulí, obraz, který mohu později interpretovat jako něco, co jsem si zapamatoval.

Pokusil jsem se vybatvit si jasný obraz, ale nedokázal jsem to, tak jsem mu popsal, co jsem si pamatoval.

Poslouchal mě pozorně a potom na mě naléhal, abych si vzpomněl, jestli to byly ohnivé koule nebo kruhy. To jsem si nepamatoval.

Vysvětlil mi, že světelné koule mají zásadní důležitost pro lidské bytosti, protože jsou projevem síly, která proniká do všech podrobností života a smrti. Je to něco, co vidoucí nazvali valivá síla.

Požádal jsem ho, aby mi objasnil, co má na mysli tím „do všech podrobností života a smrti“.

„Valivá síla je prostředek, jímž Orel rozděljuje život a vědomí, aby je zabezpečil. Ale je to také síla, která si, řekněme, vybírá svou daň. Tahle síla způsobuje, že živé bytosti umírají. To, co jsi dneska *viděl*, staří vidoucí nazvali buben.“

Vidoucí prý ho popisují jako věčnou čáru duhové měňavých kruhů nebo ohnivých koulí, které se bez přestání valí na živé bytosti. Tato valivá síla naráží do organických světelných bytostí až do toho dne, kdy se ukáže, že je na ně moc silná, a bytosti se nakonec zhroutnou. Staré vidoucí fascinovalo *vidění*, jak je ten buben valchuje a odnáší do Orlova zobáku, kde jsou nakonec pozřeny. Právě proto ji nazvali buben.

„Říkal jste, že je to fascinující pohled. Vy sám jste *viděl*, jak převrací a valchuje lidské bytosti?“ zeptal jsem se.

„Jistě, že jsem to *viděl*,“ odvětil a po krátké odmlce dodal: „Nedávno jsme to *viděli* spolu v Mexico City.“

To, co mi tvrdil, bylo tak přitažené za vlasy, že jsem cítil nutnost mu říct, že tentokrát se mýlí. Zasmál se a připomněl mi, že jsme tehdy oba seděli na lavičce v parku Alameda v Mexico City a byli jsme svědky smrti nějakého muže. Prý jsem si tu událost zaznamenal do paměti svého každodenního života stejně jako do emanací své levé strany.

Jak don Juan mluvil, cítil jsem, jako by se mi něco někde uvnitř postupně rozsvěcovalo, a pak jsem si dokázal vybavit až nepříroze-

ně jasný obraz celého výjevu v parku. Ten člověk ležel na trávě, kolem něho stáli tři policisté a snažili se odehnat přihlížející. Zřetelně jsem si pamatoval, jak mě don Juan udeřil do zad, abych změnil rovinu vědomí. A potom jsem *viděl*. Moje *vidění* však bylo nedokonalé. Nebyl jsem schopen setrásat pohled a svět každodenního života. Skončil jsem u toho, že jsem viděl směsici nitkovitých vláken úchvatných barev, které se překryly přes budovy a dopravní ruch. Ta vlákna byla vlastně jako čáry barevného světla, které přicházelo shora. Mělo svůj vlastní vnitřní život, bylo jasné a sršelo energií.

Když jsem se díval na toho umírajícího, *viděl* jsem, o čem to don Juan mluví. Cosi, co kdysi bývalo jako ohnivé kruhy, co připomínalo duhový laskavec, se valilo všude, kam jsem zaostřil pohled. Ty kruhy se valily na lidi, na dona Juana i na mě. Cítil jsem je v břiše a udělalo se mi špatně.

Don Juan mi řekl, abych zaměřil pohled na umírajícího. *Viděl* jsem ho, jak se v jednu chvíli svinul do klubíčka, stejně jako se svine stínka, když se jí dotkneš. Ty žhnoucí zářivé kružky ho odstrčily, jako kdyby ho chtěly odhodit stranou ze své majestátní neměnné cesty.

Ten pocit se mi vůbec nelíbil. Ohnivé kruhy mě tenkrát nevystrašily, nebyly děsivé ani zlověstné. Necítil jsem nic morbidního ani ponurého. Spíš mi z těch kruhů bylo špatně od žaludku. Cítil jsem je v pupku. To, co jsem toho dne pocítoval, byla spíš osklivost a odpor. Když jsem si na to vzpomněl, vybavil se mi opět celkový pocit nevole, kterou jsem tehdy prožíval. Když se mi udělalo špatně, don Juan se smál, sotva dech popadal.

„Ty jsi chlapík, co strašně přehání,“ řekl. „Valivá síla není tak špatná. Ve skutečnosti je vlastně milá. Noví vidoucí nám doporučovali, abychom se vůči ní otevřeli. Staří se jí otevřeli, ale z důvodů a k účelům, které se většinou řídily jejich vlastní důležitostí a posedlostí.“

Noví vidoucí se s ní naopak spřátelili. Důvěrně se s touto silou obeznámili tak, že s ní zacházeli oprostě od vlastní důležitosti. Výsledek měl zcela ohromující důsledek.“

Posun bodu spojení prý zcela stačí k tomu, aby se člověk otevřel této valivé síle, a víc není třeba. Dodal, že jestliže tuto sílu *vidíme* způsobem uvážlivým, pak je nebezpečí minimální. Avšak jestliže dojde k posunu bodu spojení mimoděk, například proto, že člověk je fyzicky unaven, citově vyčerpan, nemocen nebo prochází menší

emocionální či fyzickou krizí, kdy je třeba vyděšený nebo opilý, pak je taková situace nesmírně nebezpečná.

„Když se bod spojení posune samovolně, pak valivá síla rozdrtí ochranný obal. Už mnohokrát jsem mluvil o trhlíně, kterou má člověk pod pupkem. Ve skutečnosti není přímo pod pupkem samotným, ale na obalu ve výši pupku. Tato mezera je spíše jako prohlubeň, jako přirozená vada jinak hladkého ochranného obalu. Právě tam buben bez přestávky doráží a právě tam se ochranný obal roztrhne.“

Jestliže jde jen o menší posun bodu spojení, vysvětloval dál don Juan, pak je ta trhlina velmi malá a obal se rychle sám spraví. Lidé pak prožívají to, co každý někdy sám zakusí: barevné skvrny a pokroucené tvary, které zůstávají před očima, i když je máme zavřené.

Jestliže však je posun značný, je i trhlina rozsáhlá a obalu chvíli trvá, než se zhojí, jako je tomu například u bojovníků, kteří cílevědomě požívají rostliny síly, aby vyvolali tento posun, nebo u lidí, kteří berou drogy a nevědomky dělají totéž. V takových případech lidé pocítují otupělost a chlad. Mluví jen s obtížemi a těžko se jim myslí, jako kdyby uvnitř nějak zamrzli.

Don Juan řekl, že pokud se bod spojení drasticky posune v důsledku nějakého traumatu nebo smrtelné choroby, valivá síla vytvoří trhlinu po celé délce obalu. Obal se zhroutí, svine se do sebe a člověk pak umírá.

„Může takovouhle trhlinu vyvolat také zamýšlený posun bodu spojení?“ zeptal jsem se.

„Někdy ano,“ odpověděl. „Jsme opravdu křehcí. Protože na nás ten buben stále znovu a znovu doráží, touto trhlinou k nám přichází smrt. Ta valivá síla, to je smrt. Když najde slabé místo v trhlíně světelné bytosti, automaticky ji rozevře a bytosti se zhroutí.“

„A to má každá živá bytost takovou trhlinu?“ zeptal jsem se.

„Samozřejmě,“ odpověděl. „Kdyby ji neměla, tak by neumřela. Ale ty mezery jsou různé, jak do velikosti, tak i do uspořádání. Člověk má miskovitou prohlubeň, velkou asi jako pěst, a to je uspořádání velmi křehké a zranitelné. Mezery ostatních ohraničených bytostí jsou velmi podobné lidským, některé jsou silnější než naše, jiné jsou slabší. Ale mezera anorganických bytostí je opravdu velmi odlišná. Je spíše jako dlouhá nit, jako světelný vlas, a proto anorganické bytosti trvají nekonečně déle než my.“

V dlouhém životě oněch stvoření je cosi strašidelně přitažlivého.

Stáří vidoucí nedokázali tomuto volání odolát a nechali se jím unést.“

Stejná síla prý může vyvolat diametrálně opačné účinky. Stáří se stali zajatci valivé síly, zatímco noví jsou odměněni za svou námahu a dostávají svobodu. Tím, že se noví vidoucí pomocí mistrovství *záměru* s valivou silou důvěrně obeznámí, umí si v kterémkoli okamžiku otevřít ochranný obal a tato síla je pak nesrovnatelně jako sviňku, nýbrž celé zaplaví. Výsledkem pak je, že se naprosto a okamžitě rozloží.

Dával jsem mu spousty otázek, jak vlastně přežívá vědomí poté, co vnitřní oheň stráví světelnou bytostí. Neodpověděl mi. Jenom se tlumeně smál, krčil rameny a pak přešel k tomu, že posedlost bubnem staré vidoucí úplně zaslepila vůči této druhé straně valivé síly. Noví vidoucí prý ve své obvyklé důkladnosti, s níž odmítali tradici, zašli zas do opačného extrému. Zpočátku prý byli zcela proti zaměrování svého *vidění* na valivý buben. Tvrdili, že sílu volných emanací potřebují pochopit jen v tom aspektu, kterým dává život a rozšiřuje vědomí.

„Uvědomili si, že je nekonečně snažší něco zničit,“ pokračoval don Juan, „než něco postavit a udržovat. Odvalit život pryč není nic ve srovnání s tím, život dát a udržovat. Samozřejmě, že v tomto směru se noví vidoucí mýlili, ale v pravý čas svou chybu napravili.“

„A jak se mýlili, done Juane?“

„Něco vydělovat jen kvůli *vidění*, to je chybné. Na počátku noví vidoucí dělali přesný opak toho, co dělali jejich předchůdci. Se stejnou pozorností se zaměřili na opačnou stranu valivého bubnu. To, co se jim stalo, bylo stejně hrozné, ne-li ještě horší, než to, co se stalo starým. Uměli hloupou smrtí, tak jak umírají průměrní lidé. Neměli ani tajemnost ani zlomyslnost dávných zřeců. A neměli ani hledání svobody, které mají vidoucí dneška.“

Ti první z nových vidoucích sloužili každému. Protože zaměřovali svoje *vidění* na tu stránku emanací, která dává život, byli naplněni láskou a laskavostí. Ale to je neuchránilo před valchujícím bubnem. Byli zranitelní stejně jako stáří, kteří byli plní morbidnosti.“

Pro vidoucí moderní doby je prý nepřipustné, že by po namáhavém a ukázněném životě zůstali někde třet jako průměrní lidé, kteří se nikdy ani na chvíli o nic smysluplného nesnažili.

Noví vidoucí si prý uvědomili, když znovu přijali starou tradici, že stáří vidoucí poznali valivou sílu dokonale. V jednom bodě stáří

dokonce dospěli k závěru, že svým účinkem má tataž síla dva různé aspekty. Aspekt, který převrací a přehazuje, se vztahuje výlučně ke zkáze a smrti. Zatímco otáčivý aspekt je to, co udržuje život a vědomí, naplnění i cíl. Nicméně se rozhodli věnovat se zcela výlučně aspektu převracejícímu.

„Noví vidoucí zírali ve skupinách, a tak byli schopni *vidět* oddělení aspektu převracení od aspektu otáčení. *Viděli*, že obě síly se vzájemně promíchávají, ale nejsou jedno a totéž. Otáčivá síla k nim přichází před silou převracející. Jsou spolu tak těsně spjaty, že se až zdají být jedno a totéž.

Důvod, proč se tomu říká otáčivá síla, je ten, že přichází v kruzích. Vypadá jako obruče bubínku z duhové zářivých nití, je opravdu velmi jemná. A podobně jako převracející síla bez přestání zasahuje všechny živé bytosti, ale se zcela jiným cílem. Buší do nich proto, aby jim dala sílu, směr a vědomí, aby jim dávala život.

Noví vidoucí objevili, že rovnováha obou sil je v každé živé bytosti velice jemná. Jestliže v některou chvíli jednotlivec pocítí, že převracející síla do něj buší silněji než otáčivá, pak to znamená, že se porušila rovnováha. Potom převracející síla buší stále silněji a nakonec rozbije prohlubeň té živé bytosti a způsobí, že umře.“

Z toho, co jsem nazval ohnivě koule, dodal don Juan, prý vychází duhové zářivá obruč, která je přesně tak velká jako živá bytost, at je to člověk, strom, mikrob nebo spojenec.

„To tedy existují kruhy různých velikostí?“ zeptal jsem se.

„Nesmíš mě zas brát tak doslova,“ protestoval. „Nejsou to žádné kruhy. Řekněme, že je to kruhová síla, která ve vidoucím, jenž ji *vidí*, vyvolává pocit prstenců. A samozřejmě nejsou ani všelijaké velikosti. Je to jen jedna nedělitelná síla, která sedí všem živým bytostem, organickým i anorganickým.“

„A proč se staří vidoucí soustředili na její převracející aspekt?“ zeptal jsem se.

„Protože byli přesvědčeni, že na tomhle *vidění* závisí jejich život. Byli si jisti, že jejich *vidění* jim poskytne odpovědi na odvěké otázky. Víš, představovali si, že jestli rozluští tajemství valivé síly, budou nezranitelní a nesmrtelní. Smutné na tom je, že tak či onak opravdu rozluštili její tajemství, a přece se nestali ani nezranitelnými ani nesmrtelnými.

„Noví vidoucí všechno změnili tím, že si uvědomili, že žádným

způsobem nelze usilovat o nesmrtelnost, pokud člověk má ochranný obal.“

Don Juan vysvětloval, že staří vidoucí si zřejmě nikdy neuvědomili, že lidský obal je nádoba, a proto nemůže vydržet nápor valivé síly věčně. A tak přes všekeré poznání, které nasbírali, na tom nakonec zcela jistě nebyli o nic líp než průměrný člověk, možná na tom byli hůř.

„A jakým způsobem na tom byli hůř než průměrný člověk?“

„Jejich nesmírné vědění je nutilo, aby považovali za samozřejmé, že se ve své volbě nemohou mýlit. A tak se rozhodli žít za každou cenu.“

Don Juan se na mě podíval a usmál se. Svou teatrální odmlkou mi něco naznačoval, ale nebyl jsem schopen to dohlédnout.

„Rozhodli si žít,“ opakoval, „stejně tak, jako se rozhodli stát se stromem, aby mohli složit světy pomocí oněch takřka nedostupných velikých pásem.“

„Co tím chcete říct, done Juane?“

„Chci tím říct, že používali valivou sílu k tomu, aby si posunuli bod spojení do nepředstavitelných *snových poloh*, místo aby se jí nechali odvalit do Orlova zobáku a dali se pohltit.“

VZDOROVAT SMRTI

Ve dvě odpoledne jsem dorazil ke Genarovi. Zabral jsem se do rozhovoru s donem Juanem a pak mě don Juan posunul do vyššího vědomí.

„A jsme tu zase všichni tři, tak jako tehdy, když jsme šli na plochou skálu,“ poznamenal don Juan. „A dneska v noci se tam zase vypravíme.“

„Teď už máš dost poznání, abys mohl dospět k velmi závažným závěrům ohledně toho místa a jeho vlivů na vědomí.“

„A co je s tím místem, done Juane?“

„Dneska v noci půjdeme zjistit pár hrůzných skutečností, které nasbírali staří vidoucí v souvislosti s valivou silou. A ty budeš vidět, co jsem měl na mysli, když jsem ti říkal, že se staří vidoucí rozhodli žít za každou cenu.“

Don Juan se obrátil ke Genarovi, který zrovna usínal. Šťouchl do něj: „Genaro, copak ty bys snad neřekl, že staří vidoucí byli strašliví?“

„To rozhodně jo,“ odsekl Genaro a pak zřejmě podlehl své únavě. Začal očividně klímat. Okamžitě tvrdě spal, hlavu opřenu o hrudník, bradu zabořenou do prsou. Chrápál.

Chtěl jsem se hlasitě zasmát. Ale pak jsem si všiml, že na mě Genaro upřeně zírá, jako kdyby spal s očima otevřenýma.

„Byli tak strašliví, že dokonce popírali smrt,“ dodal Genaro mezi dvojím zachrápáním.

„A copak ty nejsi zvědavý, jak tihle příšerní lidé popírali smrt?“ zeptal se mě don Juan.

Zdálo se, jako by mě vybízel, abych po něm chtěl nějaký příklad, jak byli příšerní. Odmíchl se a podíval se na mě. Měl jsem pocit, že mu v očích blesklo očekávání.

„Vy asi čekáte, až vás požádám o nějaký příklad, že?“ řekl jsem.

„Tohle je velká chvíle,“ odpověděl a poplácal mě se smíchem po zádech. „V tenhle okamžik mě můj dobrodinec držel jako na trní. Já jsem ho žádal, aby mi dal nějaký příklad, a on mi ho dal, a teď ti ho zase dám já, ať chceš nebo ne...“

„A co se chystáte dělat?“ zeptal jsem se tak vyděšený, že se mi sevřel žaludek a hlas mi ochraptěl.

Dost dlouho trvalo, než se don Juan přestal smát. Chtěl něco říct, ale pokaždé dostal další záchvat kašlavého smíchu.

„Genaro už ti říkal, že staří vidoucí byli strašliví,“ řekl a mnul si oči. „Za každou cenu se chtěli vyhnout jedné věci: nechtěli umřít. Možná řekneš, že ani průměrný člověk umřít nechce, ale staří vidoucí měli nad průměrnými lidmi tu výhodu, že se uměli dostatečně soustředit a ukáznit, aby svým *záměrem* mohli věci zahnat. A opravdu *záměrem* oddalovali smrt.“

Odmíchl se. Díval se na mě se zdviženým obočím. Prý pokulhávám pozadu, protože se nevyptávám tak jako obvykle. Poznamenal jsem, že je mi zcela jasné, že mě vede k tomu, abych se ho zeptal, jestli se starým vidoucím podařilo *záměrem* smrt popířit, ale že on sám mi přece už řekl, že jejich poznání valivého bubnu je před smrtí neuchráněno.

„Podařilo se jim *záměrem* smrt zahnat,“ řekl, vyslovuje každé slovo se zvláštní pečlivostí, „ale přesto museli umřít.“

„A jak *záměrem* odehnali smrt?“ zeptal jsem se.

„Pozorovali svoje spojení, a když *viděli*, že tyto živé bytosti mají mnohem větší odolnost vůči valivé síle, uzpůsobili se podle svých spojenců.“

Staří vidoucí si prý uvědomili, vysvětloval don Juan, že jedině organické bytosti mají mezeru, která připomíná misku. Její velikost a tvar i její křehkost jsou ideální sestavou, která uspíší prasknutí a zhroucení světelné skořápky pod nápořem valivé síly.

Avšak spojenci, kteří mají tuto mezeru jenom jako nitku, vystavují valivé síle pouze tak malý prostor, že jsou prakticky nesmrtelní. Jejich ochranné obaly dovedou vzdorovat donekonečna, protože ta tenoučká mezera nenastavuje náporu valivého bubnu žádnou ideální sestavu.

„Staří vidoucí tedy rozvinuli nesmírně podivné techniky, jak si uzavřít trhlínu,“ pokračoval don Juan. „V zásadě měli pravdu, když předpokládali, že budou-li mít trhlínu tenkou jako vlasek, vydrží mnohem déle, než když budou mít trhlínu podobnou misce.“

„A existují ty techniky dosud?“ zeptal jsem se.

„Ne, už ne. Ale zato dosud existují někteří ze zřeců, kteří je provozovali.“

Z neznámých důvodů jsem na jeho slova zareagoval čirou hrůzou. Okamžitě se mi změnil dech. Nedokázal jsem ovládnout jeho rychlé tempo.

„Dodneška ještě žijí, vid, Genaro?“ zeptal se don Juan.

„Samozřejmě,“ zamumlal Genaro, očividně ze spaní.

Zeptal jsem se dona Juana, jestli chápe důvody, proč jsem tak vyděšený. Připomněl mi, že se mě minule zrovna v tomto pokoji ptali, jestli jsem si všiml těch podivných stvoření, která se nahrnula dovnitř, jakmile Genaro otevřel dveře.

„Toho dne zašel tvůj bod spojení velmi hluboko do levé strany a sestavil velmi děsivý svět. Ale to už jsem ti říkal. Jenomže ty si už vůbec nepamatuješ, že jsi šel rovnou do velmi vzdáleného světa a tam ses tak vyděsil, že jsi ani čůrat nemohl.“

Don Juan se obrátil ke Genarovi, který mírumilovně chrápal, s noma nataženými před sebe: „No, nebyl snad tak vyděšený, že nemohl ani čůrat, Genaro?“

„Přesně tak, nemohl ani čůrat,“ zamumlal Genaro a don Juan se zasmál.

„Já chci, abys věděl, že ti nemáme za zlé, že ses tak vyděsil,“ pokračoval don Juan. „Samí jsme zhnusení některými činy starých vidoucích. Teď už sis jistě uvědomil, že to, nač si nemůžeš vzpomenout z té noci, je fakt, že jsi ty staré vidoucí *viděl* stále naživu.“

Chtěl jsem protestovat, že jsem si nic neuvědomil, ale nemohl jsem ta slova vyslovit. Musel jsem si několikrát odkášlat, než se mi podařilo vůbec artikulovat. Genaro vstal a zlehka mě plácal po zádech a po krku, jako kdybych se dusil.

„Máš v krku knedlík,“ řekl mi.

Sípavým hlasem jsem mu poděkoval.

„Kdepak, já myslím, že jsi ztratil nervy,“ řekl a opět se uložil ke spánku.

Don Juan řekl, že noví vidoucí se vzbouřili proti všem zvráceným praktikám starých a prohlásili, že jsou nejen zbytečné, ale přímo škodlivé pro celou naši bytost. Zašli dokonce tak daleko, že úplně zakázali, aby se těmto technikám učili noví bojovníci. Po celé generace už o nich nepadla ani zmínka.

Na počátku osmnáctého století však nagual Sebastin, který patřil k přímé linii nagualů dona Juana, znovu objevil jejich existenci.

„A jak je znovu objevil?“ zeptal jsem se.

„Byl skvělým *stopařem*, a protože byl bezchybný, dostal příležitost naučit se zátrakům,“ odpověděl don Juan.

Jednoho dne se prý nagual Sebastian chystal ke své každodenní práci – byl kostelníkem a hrobníkem při katedrále ve městě, kde žil, a u vrat kostela našel Indiána ve středních letech, který byl zřejmě v nesnázích.

Nagual Sebastian k němu přistoupil a zeptal se ho, jestli nepotřebuje pomoc.

„Potřebuju trochu energie, abych si uzavřel trhlinu,“ řekl mu ten člověk hlasitým a jasným hlasem. „Dal byste mi trochu své energie?“

Vypráví se, že nagual Sebastian ohromením až ztratil řeč. Nevěděl, o čem ten muž mluví. Nabídl mu, že ho odvede za farářem. Indiánovi však došla trpělivost a hněvivě obvinil naguala Sebastiana, že se vytáčí a hraje o čas.

„Potřebuju tvou energii, protože jsi nagual,“ obořil se na něj. „Tak jdeme na to, a počihu.“

Nagual Sebastian podlehl magnetické síle neznámého a krotce s ním odesel do hor. Byl pryč mnoho dnů. Když se vrátil, nejen že měl nový náhled na staré vidoucí, ale také znal dopodrobna jejich praktiky. Ten neznámý byl dávný Toltek. Jeden z posledních, kteří přežili.

Nagual Sebastian se dozvěděl záračné věci o starých vidoucích,“ pokračoval don Juan. „Byl jedním z prvních, kdo poznal, jak groteskní a zvrácení ve skutečnosti byli. Před ním se tohle vědění tradiovalo jen z druhé ruky.“

Jednou v noci mi můj dobrodinec s naguaelem Eliasem předvedli ukázkou jejich zvrácenosti. Ukázali nám to s Genarem oběma společně, a tak je vhodné, abychom ti tutéž ukázkou předvedli oba.“

Chtěl jsem mluvit, abych to nějak zarazil. Potřeboval jsem čas, abych se uklidnil a všechno si promyslel. Ale než jsem stačil cokoli říct, už mě don Juan s donem Genarem táhli ven z domu. Zamířili ke stejnému zvětralým kopcům, kde jsme byli tehdy.

Zastavili jsme se na úpatí velikého holého vrchu. Don Juan ukázal k jihu na vzdálené hory, a řekl, že mezi místem, kde právě stojíme, a přirozeným zářezem v jedné z těch hor, zářezem, který vypadal

jako otevřená ústa, je přinejmenším sedm míst, kam staří vidoucí soustředili veškerou sílu svého vědomí.

Don Juan řekl, že ti vidoucí byli nejen velmi dobře znalí věci a odvážní, ale také přímo úspěšní. Jeho dobrodinec prý ukázal jemu a Genarovi, kde se staří zřeci, pohánění touhou po životě, zaživa zahrabali do země a svým *záměrem* skutečně odehnali valivou sílu pryč.

„Na těch místech není nic, čeho by si oko mohlo povšimnout. Staří si dávali pozor, aby po sobě nezanechávali stopy. Je to jen obyčejná krajina. Člověk musí *vidět*, aby poznal, kde ta místa jsou.“

Nechce se mu prý chodit tak daleko, a tak mě zavede na místo, které je nejbližší. Trval jsem na tom, že musím vědět, oč nám jde. Hodláme prý *vidět* ty pohřbené zřece, a proto musíme zůstat ukrytí pod zelenými keři, než se setmí. Ty keře mi ukázal. Rostly na mém svahu asi půl míle daleko.

Došli jsme k ostrůvku zeleného křoví a posadili se tam co nejpohodněji. Don Juan mi začal velmi potichu vysvětlovat, že aby získali energii země, zahrabávali se staří vidoucí do země na různé dlouhou dobu, podle toho, čeho chtěli docílit. Čím obtížnější byl jejich úkol, tím déle zůstali v zemi.

Don Juan se zvedl a melodramaticky mi ukázal na místo vzdálené pár metrů od nás.

„Tam jsou pochování dva staří zřeci. Zahrabali se tam asi před dvěma tisíci lety, aby unikli smrti, ale ne v tom duchu, že by před ní chtěli utíkat, nýbrž proto, že jí chtěli vzdorovat.“

Don Juan požádal Genara, aby mi přesně ukázal místo, kde jsou pochování. Obrátil jsem se, abych se podíval na Genara, a tu jsem si uvědomil, že sedí vedle mě a opět tvrdě spí. Ale k mému velkému úžasu vyskočil, zaštěkal jako pes a odběhl po čtyřech k místu, na něž don Juan ukazoval. Pak to místo obíhal dokola a přitom dokonale napodoboval malého pejška.

Jeho výkrok mi připadal náramně veselý. Don Juan se smíchy málem svalil na zem.

„Genaro ti teď ukázal něco neobyčejného,“ řekl mi don Juan, když se k nám Genaro vrátil a zase tvrdě usnul. „Ukázal ti něco, co souvisí s bodem spojení a se *sněním*. Teď právě *sní*, ale může jednat, jako kdyby byl úplně vzhůru. Slyší všechno, co říkáš. Z této polohy může udělat daleko víc, než kdyby bděl.“

Chvilí pak mlčel, jako kdyby odhadoval, co má říkat dál. Genaro rytmičky chrápal.

Don Juan poznamenal, jak snadné je hledat chyby na tom, co dělali staří vidoucí. A přece prý ho ve vši poctivosti nikdy neunavilo stále znovu opakovat, jak užasné věci dokázali. Naprosto dokonale porozuměli zemi.

Nejen že objevili zrychlení, které dává, ale také objevili, že když zůstanou pochováni v zemi, jejich body spojení seřadí emanace, které jsou normálně nepřístupné, a toto seřazení se pak zapojí do zvláštní a nevysvětlitelné schopnosti země odklonit nepřetržitě dopadání valivé síly. A tak si rozvinuli celé techniky, ohromující a složitě, jak zůstat v zemi po extrémně dlouhá období, aniž by jim to nějak uškodilo. Ve svém boji proti smrti zjistili, jak tato období prodloužit na celá tisíciletí.

Ten den bylo zataženo a noc se snesla rychle. Za chvilku se všechno ponořilo do tmy. Don Juan vstal a vedl mě i spícího Genara k obrovské ploché oválné skále, která upoutala můj pohled, jakmile jsme dorazili na místo. Byla dost podobná té skále, kde jsme byli předtím, jenomže mnohem větší. Napadlo mě, že je to kámen, který sem byl umístěn záměrně, přestože je tak obrovský.

„Tohle je další takové místo,“ řekl mi don Juan. „Tahle obrovská skála sem byla dána jako past, aby přitahovala lidi. Brzy poznáš proč.“

Ucítil jsem, jak se mého těla zmocňuje mrazivé chvění. Napadlo mě, že asi omdlím. Věděl jsem, že moje reakce jsou přehnané, a chtěl jsem k tomu něco říct, ale don Juan mluvil pořád dál chraplavým šepotem. Genaro prý dostatečně ovládá svůj bod spojení, protože je právě ve *snění*. Může ho tedy posunout tak, aby dosáhl na zvláštní emanace, které probudí všechno, co kolem té skály je. Doporučil mi, abych se snažil posunout si bod spojení tak, aby následoval Genarův. Prý to dokážu, jestliže si nejdříve postavím neochvějný záměr posunout bod spojení, a pak nechám okolnosti dané situace, aby mi diktovaly, kam se má posunovat.

Po chvíli uvažování mi zašeptal do ucha, abych se nestaral o nějaké procedury, protože většina neobyčejných věcí, které se stávají vidoucím nebo i průměrnému člověku, se děje sama od sebe. Jedině *záměř* prý zasahuje.

Chvilí mlčel a potom dodal, že jediné nebezpečí, které mi tu hrozí, jsou pochování zřeci, kteří se mě budou snažit vyděsit k smrti. Na-

bádal mě, abych si zachoval chladnou hlavu a nepodléhal svému strachu. Mám prý sledovat Genarovy pohyby.

Zoufale jsem se snažil zbavit se nevolnosti. Don Juan mě poplácal po zádech a řekl, že jsem už dost starý profík na to, abych si tu hrál na nevinného kolemjdoucího. Ujistil mě, že nechat si posouvat bodem spojení neodmítám vědomě, to že prý odmítá lidská bytost automaticky.

„Něco se chystá vyrazit z tebe děsem všechno denní světlo,“ zašeptal mi. „Nevzdávej se, protože jestli se vzdáš, zemřeš a ti staří supové tady kolem budou hodovat na tvou energii.“

„Pojďme odsud,“ zaprosil jsem naléhavě. „Já opravdu ani za mák nestojím o nějaké příklady grotesknosti starých vidoucích.“

„Na to už je příliš pozdě,“ podotkl Genaro, jenž zcela probuzený stál vedle mě. „I kdybychom se pokusili odsud dostat, ti dva zřeci a jejich spojenci na tom druhém místě by tě dostali. Už kolem nás opsali kruh. Zrovna teď se na tebe soustřeďuje šestnáct vědomí.“

„A kdo je to?“ zašeptal jsem Genarovi do ucha.

„Čtyři vidoucí a jejich společníci,“ odpověděl. „Vědí o nás od chvíle, kdy jsme sem přišli.“

Chtěl jsem vzít do zaječích a uhánět pryč jako o život, ale don Juan mě držel za paži a ukázal na oblohu. Všiml jsem si pozoruhodné změny ve viditelnosti, která nastala. Místo černočerné temnoty, která dřív převládala, teď bylo příjemné šero svítání. Rychle jsem si určil světové strany. Nebe na východě bylo nepochybně světlejší.

Pocítil jsem podivný tlak kolem hlavy. V uších mi hučelo. Mrázilo mě a současně jsem měl horečku. Byl jsem vyděšený, jako nikdy v životě. Co mě ale nejvíce trápilo, byl hlodavý pocit porážky, pocit, že jsem zbabělec. Bylo mi z toho nevolno i mizerně.

Don Juan mi šeptal do ucha. Mám prý se mít na pozoru, protože každou chvíli všichni tři pocítíme nápor starých vidoucích.

„Můžeš se mě chytit, jestli chceš,“ rychle mi zašeptal Genaro, jako kdyby už na něj něco doráželo.

Na okamžik jsem zaváhal. Nechtěl jsem, aby si don Juan myslel, že jsem tak vyděšený, že se potřebuji držet Genara.

„Už jdou!“ hlasitě zašeptal Genaro.

Něco mě chytlo za levý kotník a okamžitě se mi svět převrátil vzhůru nohama. Celým tělem jsem cítil chlad smrti. Věděl jsem, že jsem šlápl na železnou sponu, snad to byla past na medvědy. To

všechno mi blesko hlavou, než jsem vydal pronikavý výkřik, stejně intenzivní, jako byl můj strach.

Don Juan s Genarem se hlasitě rozesmáli. Stáli u mě, z každé strany jeden, ani ne metr ode mě. Byl jsem však tak vyděšený, že jsem si jich ani nepovšiml.

„Zpívej! Zpívej o život!“ slyšel jsem dona Juana, jak mi šeptem říká. Zpívej.

Snažil jsem se vyprostit si nohu. Potom jsem ucítil bodnutí, jako kdyby mi jehla pronikala kůží. Don Juan stále naléhal, abych zpíval. Sám začal s Genarem zpívat nějaký populární šlágr. Genaro slova jenom vyslovoval a přitom se na mě díval ze vzdálenosti sotva pár centimetrů. Zpívali falešně ochraptělými hlasy a byli z toho tak udýchaní a zpívali tak vysoko, že jim na to hlasový rozsah nestačil. Až jsem se z toho rozesmál.

„Zpívej, nebo zhyneš,“ říkal mi don Juan.

„Pojďme zpívat trojhlasně,“ navrhl Genaro. „Zapíváme si bolero.“

Přidal jsem se k nim svým falešným třetím hlasem. Chvilí jsme zpívali zpřehledně, jako opilci. Cítil jsem, jak mě to železné sevření na noze postupně pouští. Do té doby jsem si ani netroufl podívat se dolů na svůj kotník. Pak jsem to konečně udělal a tu jsem si uvědomil, že tam není žádná past, do které bych se chytil. To mě kousal temný útvar, podobný hlavě!

Jen s nejvyšším úsilím se mi podařilo neodmítnout. Cítil jsem, jak se mi dělá špatně, a automaticky jsem se předklonil, ale někdo mě nadlidskou silou bez námahy uchopil za lokty a v týle a nedovolil mi se pohnout. Pozvracel jsem si celé šaty.

Bylo mi tak špatně, že jsem začínal upadat do mdlob. Don Juan mi pokropil obličej trochou vody ze své tykve, kterou s sebou nosil vždycky, když jsme šli do hor. Voda mi stékala za límec. Její chlad mi vrátil fyzickou rovnováhu, ale na sílu, která mě držela za lokty a za krkem, to nemělo žádný vliv.

„Myslím, že se svým strachem zacházíš příliš daleko,“ řekl don Juan nahlas a tak věcným tónem, že ve mně okamžitě vyvolal smysl pro pořádek.

„Pojďme si zase zazpívat. Ale něco kloudnějšího, já už nechci žádné bolero.“

Tiše jsem mu poděkoval za jeho střízlivost a noblesu. Úplně mě dojalo, když jsem slyšel, jak zpívá „La Valentinu“, až jsem se rozplakal.

„Ze samé velké lásky prý
na mě číhá neštěstí.
Já nestarám se o to,
že je to třeba ďábel sám.
Já umím umírat.“

Valentino, Valentino.

Vrhnou se ti do cesty.

Mám-li zítřka umřít, tak

proč ne hned a jednou provždy?“

Celou svou bytostí jsem se zapotácel pod náporom tohoto nepředstavitelného kontrastu hodnot. Nikdy pro mě ještě píseň tolik neznamenal. Když jsem je slyšel, jak zpívají tuto báseň, která mi za normálních okolností připadala přímo prosáklá lacinou sentimentálitou, napadlo mě, že jsem pochopil étos bojovníků. Don Juan do mě vstřípl, že bojovníci žijí po boku smrti a že právě z poznání, že smrt je stále s nimi, čerpají odvahu postavit se čemukoli. To nejhorší, co prý se nám může stát, říkával don Juan, je, že budeme muset umřít, a protože takový je už náš nezměnitelný osud, jsme svobodní. Ti, kdo všechno ztratili, se nemají čeho bát.

Šel jsem k donu Juanovi a Genarovi a objal jsem je. Byl to projev bezmezného vděčnosti a obdivu, který vůči nim chovám.

Potom jsem si uvědomil, že už mi dál nic nohu nedrží. Don Juan mě vzal beze slova za paži a odvedl mě na plochou skálu, kde jsme se posadili.

„Každou chvíli začne to pravé představení,“ řekl bodře Genaro a hledal si co nejpohodlnější polohu pro sezení. „Právě jsi zaplatil vstupné. Máš ho všude na sobě.“

„Podíval se na mě a oba se rozesmáli.“

„Nesedej si ke mně moc blízko,“ řekl Genaro, „nemám zrovna smysl pro poblínkané. Ale neseď se zas moc daleko. Staří vidoucí ještě zdaleka nejsou u konce se svými triky.“

Posunul jsem se k nim tak blízko, nakolik mi to dovolila zdvořilost. Chvilí jsem si dělal starosti, v jakém to jsem stavu, ale záhy se všechny moje skupule rozplynuly vniiveč, neboť jsem si všiml, že k nám přicházejí nějakí lidé. Nedokázal jsem je jasně rozeznat, ale viděl jsem, jak se v polotmě pohybuje zástup lidských postav. Neměly žádné svítilny ani baterky, kterých by v tuto hodinu bylo zapotřebí. Takle podrobnost mě něčím znepokojovala. Nechtěl jsem se na

ni zaměřovat, a tak jsem záměrně začal rozumně přemýšlet. Dohledoval jsem se, že jsme nepochybně upoutali pozornost svým hlasitým zpěvem, a že se tedy přicházejí podívat, co se děje. Don Juan mi poklepal na rameno. Pohýbem brady mi ukázal na čtyři muže, kteří šli před skupinou ostatních.

„Ti čtyři jsou staří vidoucí,“ řekl mi. „Ostatní jsou jejich spojenci.“ Než jsem stačil namítnout, že to budou jen rolníci tady z okolí, uslyšel jsem přímo za sebou hvízdavý zvuk. Rychle jsem se otočil, úplně vyplašený. Můj pohyb byl tak náhlý a rychlý, že don Juanovo varování přišlo příliš pozdě.

Slyšel jsem ho, jak zařval: „Neotáčej se!“

Jeho slova byla jen pozadím. Vůbec nic pro mě neznamenalala. Když jsem se otočil, uviděl jsem, že se na skálu přímo za mě vyšplhali tři groteskně vyhlížející muži. Přížili se ke mně. Ústa měli otevřená v grimase hodné noční můry a roztaženými pažemi se mě chystali chytit.

Chtěl jsem zařvat z plných plic, ale místo toho jsem jen srdceryvně zaskřehotal, jako kdyby mi něco zablokovalo průdušnici. Automaticky jsem se jim skulil z dosahu a šel jsem k zemi.

Když jsem se zvedl, don Juan ke mně přiskočil ve stejném okamžiku, kdy se ta lidská tlupa v čele s těmi, které mi don Juan ukazoval, na mě sesypala jako supi. Pištěli doslova jako netopyři nebo krysy. Řval jsem hrůzou. Tentokrát jsem dokázal vydat pronikavý výkřik.

Don Juan mě velice mrštně, jako atlet ve vrcholné formě, vytáhl z jejich spárů na skálu. Přísným hlasem mi přikázal, abych se neohlížel, byť bych byl vyděšený sebevíc. Řekl, že spojenci na mě nemohou. Jediné, co mohou udělat, je vyděsit mě natolik, abych upadl na zem. Na zemi prý pak dokážou udržet každého. Kdybych prý měl upadnout na zem poblíž místa, kde jsou pochováni vidoucí, byl bych jim pak vydán na milost a nemilost. Roztrhali by mě na kusy a spojenci by jim mě přidržovali.

Dodal, že mi to všechno neříkal předem, protože doufal, že budu přinucen *vidět* a všechno pochopit sám. A tohle jeho rozhodnutí mě prý málem stálo život.

Pocit, že ti pitvorní mužové jsou přímo za mnou, byl zcela nesnesitelný. Don Juan mi důrazně přikázal, abych zachovával klid a zaměřil pozornost na ty čtyři muže v čele davu deseti nebo dvanácti lidí. V okamžiku, kdy jsem na ně zaměřil pohled, všichni jako na

znamení pokročili k okraji ploché skály. Tam se zastavili a začali syčet jako hadi. Ustupovali zpátky a opět se vraceli. Vypadalo to, že se pohybují současně. Ten pohyb byl tak soudržný a uspořádaný, že mi připadal až mechanický. Jako kdyby dodržovali nějaký stále se opakující vzorec, který mě má očarovat.

„Nedívej se na ně tak upřeně, zlatíčko,“ radil mi Genaro, jako kdyby mluvil s děckem.

Vyprskl jsem smíchem, který byl stejně hysterický jako můj strach. Smál jsem se tak hlasitě, až se můj smích nesl ozvěnou po okolních kopcích.

Muži se okamžitě zastavili, očividně zmateni. Rozeznával jsem obrysy jejich hlav, jak poskakují. Jako by se spolu domlouvali a uvažovali, co teď. Potom jeden z nich vyskočil na kámen.

„Pozor! Tenhle je zřec!“ vykřikl Genaro.

„A co mám dělat?“ zavola jsem.

„Mohli bychom si zase zazpívat,“ navrhl věčně don Juan.

Můj strach znovu dosahoval vrcholu. Začal jsem poskakovat sem a tam a rvát jako zvíře. Muž opět seskočil na zem.

„Už si těch šašků dál nevíšmej,“ řekl don Juan. „Pojďme si povídat jako obvykle.“

Prohlásil, že jsme sem přišli proto, abych dosáhl osvícení, ale já místo toho bídne selhávám. Musím se prý znovu sebrat. První, co musím udělat, je uvědomit si, že se mi posunul bod spojení, a že mi tedy žhnou podivné emanace. Jestliže prý si budu přenášet pocity ze svého normálního stavu vědomí do světa, který jsem si takto složil, bude to opravdu směšná parodie, protože strach převládá jenom mezi emanacemi každodenního života.

Řekl jsem mu, že pokud jsem si opravdu posunul bod spojení tak, jak mi říká, mám pro něj novinku. Můj strach je totiž nekonečně větší a mnohem ničivější než všechno, co jsem kdy zažil v normálním životě.

„Mýlíš se,“ odušil. „Tvoje první pozornost je zmatená a nechce se vzdát vlády, a to je celé. Já mám pocit, že bys mohl jít rovnou až k těm tvorům a postavit se jim tváří v tvář a že by ti nezktivili ani vlásek.“

Trval jsem na tom, že rozhodně nejsem v takovém stavu, abych si chtěl vyzkoušet něco tak neslýchaného.

Smál se mi. Prohlásil, že dříve nebo později se budu muset vyléčit ze svého bláznovství, že chopit se iniciativy a postavit se těm čtyřem

vidoucím je daleko méně absurdní než pomýšlení, že jsem je vůbec kdy viděl. Pro něj je prý naprosto šílené, být postaven tváří v tvář lidem, kteří byli pohřbeni před dvěma tisíci lety a pořád jsou naživu, a přitom si nemyslet, že je to přímo ztělesnění absurdity.

Všechno, co mi říkal, jsem slyšel naprosto jasně, ale moc jsem tomu nevěnoval pozornost. Byl jsem vyděšený z těch mužů kolem naší skály. Vypadalo to, že se na nás chystají skočit, tedy ve skutečnosti skočit na mě. Upínali se ke mně. Pravá paže se mi začala třást, jako kdybych byl postížen nějakou svalovou poruchou. Potom jsem si uvědomil, že se změnila barva oblohy. Předtím jsem si vůbec nevšiml, že už svítá. Zvláštní na tom bylo, že mě zcela neovladatelný popud přiměl k tomu, abych se zvedl a rozeběhl přímo ke skupince těch lidí.

V tu chvíli jsem prožíval dva zcela opačné pocity ze stejné události. Ten slabší byl pocit čiré hrůzy. Ten druhý, silnější, byl pocit naprosté lhostejnosti. Sotva mi na tom mohlo méně záležet.

Když jsem se dostal až k nim, uvědomil jsem si, že don Juan má pravdu. Opravdu to nebyli skuteční lidé. Jenom čtyři z nich se něčím podobali člověku, ale ani oni nebyli lidé. Byla to prapodivná stvoření s obrovským žlutým očima. Ti ostatní byli pouze jakési útvary, které popoháněli ti čtyři, připomínající lidské bytosti.

Bylo mi nejednou těch stvoření se žlutýma očima nesmírně líto. Pokusil jsem se jich dotknout, ale nemohl jsem je už najít. Jakýsi vítr je odváł pryč.

Hledal jsem dona Juana s Genarem. Nebyli tam. Nastala černočerná tma. Volal jsem je jménem, znovu a znovu. Několik minut jsem ve tmě tápal rukama. Pak ke mně přistoupil don Juan a vylekal mě. Genara jsem neviděl.

„Pojďme domů,“ řekl. „Musíme jít dost daleko.“

Don Juan řekl pár poznámek o tom, jak dobře jsem si vedl na místě pohřbených vidoucích, zejména během posledního kola našeho střetnutí. Posun bodu spojení se prý vyznačuje změnou světa. Za bílého dne světlo velmi potemní, zatímco v noci se tma stane soumrakem. Dodal, že jsem úplně sám provedl dvoji posun, při němž mi pomáhal jenom můj zviřecí strach. Způsob, jakým jsem se oddával svému strachu, bylo to jediné, co mu připadalo nežádoucí, a ze-

jména prý poté, co jsem si uvědomil, že bojovníci nemají nic, čeho by se měli bát.

„A jak víte, že jsem si to uvědomil?“ bránil jsem se.

„Protože ses osvobodil. Když zmizí strach, všechna pouta, která nás svazují, se rozplynou. Spojenec ti svíral nohu, protože ho k tobě přitahoval tvůj zvířecí strach.“

Rekl jsem mu, jak velice mě mrzí, že jsem nebyl schopen udržet si to, co jsem si uvědomil.

„Tím se vůbec netrap,“ zasmál se. „Vždyť dobře víš, že takových prohlédnutí je tučet za šesták. V životě bojovníků nestojí ani za zlámanou grešli, protože jsou pryč, jakmile se posune bod spojení.“

Chtěli jsme s Genarem, aby ses posunul velmi hluboko. Genaro tam tentokrát byl proto, aby vylákal staré vidoucí. Jednou už to udělal a tys tenkrát zašel tak daleko do levé strany, že ti dost dlouho potrvá, než si na to vzpomeneš. Dneska ses bál stejně intenzivně, jako ses bál, když tě vidoucí a jejich spojenci poprvé pronásledovali až sem, do této místnosti, ale tvoje houževnatá první pozornost ti nedovolila, aby sis je vůbec uvědomoval.“

„Vysvětlíte mi, co se stalo na tom místě vidoucích,“ prosil jsem ho.

„Spojenci vyšli ven, aby tě *viděli*. Protože mají velmi málo energie, vždycky potřebují pomoc od lidí. Ti čtyři vidoucí si shromáždili dvanáct spojenců.“

Krajina v Mexiku a také v některých městech je velmi nebezpečná. To, co se stalo tobě, se může stát kterémukoli muži nebo ženě. Jestliže natrefí na hrobku, mohou dokonce *vidět* zřece a jejich spojence, pokud budou dostatečně poddajní a dovolí svému strachu, aby jim posunul bod spojení. Jedno je však jisté, že docela klidně mohou strachem také umřít.“

„Ale vy vážně ve vši poctivosti věříte, že jsou ti Toltečtí vidoucí stále naživu?“ zeptal jsem se.

Zasmál se a nevěřičně potřásl hlavou.

„Už je načase, aby sis zase trochu posunul ten svůj bod spojení,“ prohlásil. „Když jsi na stupni hlupců, nedá se s tebou vůbec mluvit.“

Otevřenou dlaní mě plácl na tři místa. Na hřeben pravé kyčelní kosti, doprostřed zad mezi lopatky a na horní část prsního svalů.

Okamžitě mi začalo hučet v uších. Z pravé nosní dírky mi stékal pramínek krve a něco uvnitř mě se uvolnilo, jako by se vytáhla

zátka. Bylo to, jako kdyby ucpaný tok energie začal najednou opět proudit.

„A po čem šli ti vidoucí a jejich spojenci?“ zeptal jsem se.

„Po ničem,“ odpověděl. „To my jsme šli po nich. Ti zřeci samozřejmě mě ihned zaregistrovali tvoje energetické pole, už když jsi je *viděl* poprvé. Takže když ses tam pak vrátil, nastartovali, že na tobě budou hodovat.“

„Vy tvrdíte, že jsou živí, done Juane,“ ujišťoval jsem se. „Asi to myslíte tak, že jsou živí jako spojenci. Je to tak?“

„Přesně tak. Samozřejmě, že nemohou být živí tak, jako ty a já. To by bylo absurdní.“

Vysvětloval mi pak, že starosti se smrtí vedly dávné zřece k tomu, aby prozkoumali i ty neabsurdnější možnosti. Ti, kteří se rozhodli zvolit si model svých spojenců, měli nepochybně na mysli potřebu najít si bezpečné útočiště. A to našli ve fixní poloze na jednom ze sedmi pásem anorganického vědomí. Vidoucí měli pocit, že jsou tam v relativním bezpečí. Koneckonců byli odděleni od každodenního světa takřka nepřekonatelnou bariérou, a sice bariérou vnímaví, kterou vytváří bod spojení.

„Když ti čtyři vidoucí *viděli*, že umíš posunovat svým bodem spojení, vystřelili jako netopyři z pekla,“ smál se don Juan.

„Chcete snad říct, že jsem seřadil jeden ze sedmi světů?“

„Ne, to ne. Ale to už jsi udělal dřív, když tě ti vidoucí a jejich spojenci pronásledovali. Toho dne jsi prošel až do jejich světa. Problém je ovšem v tom, že si strašně rád hraješ na hlupáka, a pak si na to vůbec nemůžeš vzpomenout.“

Jsem si jist, že někdy přítomnost naguala vede lidi k tomu, že jednajší hloupě. Když ještě býval nagual Julian, byl jsem mnohem hloupější, než jsem teď. A jsem přesvědčen, že až já tu nebudu, i ty budeš schopen si na všechno vzpomenout.“

Don Juan vysvětlil, že mi potřeboval ukázat zřece, kteří vzdorují smrti, a proto je s Genarem vylákali z periferie našeho světa. Nejdříve ve jsem prý učinil hluboký posun do strany, který mi umožnil je *vidět* jako lidi, ale nakonec jsem správně učinil posun, takže jsem byl s to *vidět* bytosti vzdorující smrti i jejich spojence takové, jací opravdu jsou.

Druhého dne brzy ráno mě don Juan zavolal do velkého pokoje v domě Silvia Manuela, abychom probrali události předcházející noci. Byl jsem vyčerpan a chtěl jsem si odpočinout, chtěl jsem spát, ale don Juan spěchal. Okamžitě se pustil do výkladu. Staří vidoucí prý našli způsob, jak se dá využívat valivá síla emanací a jak se lze touto silou nechat popohánět. Místo aby podléhali náporům převracejícího se bubnu, svezli se na něm a nechali ho, aby jim posunoval body spojení až na samou hranici lidských možností.

Don Juan vyslovil k tomuto výkonu neskrývaný obdiv. Připustil, že nic jiného nemůže dodat bodu spojení takové zrychlení, jaké dává valivý buben.

Zeptal jsem se ho, jaký je rozdíl mezi zrychlením, které dává země, a zrychlením valivého bubnu. Vysvětlil mi, že zrychlení země je síla seřazení pouze těch emanací, které žhnou. Je to zrychlení, které zvyšuje vědomí do nepředstavitelných stupňů. Pro nové vidoucí je to výbuch neomezeného vědomí, které nazývají absolutní svobodou.

Zrychlení valivého bubnu je naproti tomu síla smrti. Pod náporem bubnu se bod spojení posouvá do nových a nepředvidatelných poloh. A tak byli staří vidoucí na svých cestách vždycky osamělí, i když se do těchto podniků pouštěli společně. Společnost ostatních zřeců byla na jejich cestách zcela nahodilá a zpravidla také znamenala boj o nadvládu.

Přiznal jsem se donu Juanovi, že to, čím se zabývali staří vidoucí, ať už jim šlo o cokoli, mi připadá horší než ty nejmorbidnější hororové příběhy. Hlasitě se tomu smál. Zdálo se, že se ohromně baví.

„Musíš ale připustit, i když jsi z toho zcela znechucený, že ti dábové byli velice troufalí,“ pokračoval. „Jak víš, já sám jsem je také nikdy neměl v lásce, ale přesto se jim musím obdivovat. Jejich láska k životu jde opravdu mimo mě.“

„Ale done Juane, copak to může být láska k životu? Vždyť se z toho až dělá špatné.“

„Ale co jiného by mohlo člověka dotlačit k takovým extrémům, kdyby to nebyla láska k životu? Lpěli na životě tak intenzivně, že nebyli ochotni se ho vzdát. Tak jsem to alespoň *viděl* já. Můj dobrodřinec *viděl* zas něco jiného. Byl přesvědčen, že se báli zemřít, což samozřejmě není totéž jako milovat život. Já říkám, že se báli umřít, protože milovali život a protože *viděli* záznaky, a nikoli proto, že by byli jen chamtivými monstry. Ne. Byli zvrácení, protože je nikdy

nikdo nevyzval na souboj, a byli zkažení jako rozmazlené děti, ale jejich troufalost byla bezchybná stejně jako jejich odvaha.

Cožpak by ses odvážil do neznáma jen z čiré chamtivosti?

V žádném případě. Chamtivost platí jen ve světě každodenních záležitostí. Aby se člověk odvážil do té strašlivé osamělosti, na to potřebuje něco většího, než je chamtivost. Lásku, člověk potřebuje lásku k životu, lásku k tajemství a tajemnosti. Potřebuje neukojitelnou zvědavost a spoustu odvahy. Takže na mě nechod' s tím svým nesmyslem, že je ti z toho nanic. To je trapné!“

Donu Juanovi zářily oči potlačovaným smíchem. Vyzkoušel mě na patřičné místo, ale sám se tomu smál.

Don Juan mě nechal v místnosti o samotě asi tak hodinu. Chtěl jsem si uspořádat myšlenky, ale nikterak mi to nešlo. Věděl jsem nade vše pochyby, že mám bod spojení v takové poloze, v níž rozhodně rozum nepřevažuje, a přesto jsem byl poháněn rozumovými otázkami. Don Juan mi řekl, že jakmile se posune bod spojení, usneme. Zajímalo mě tedy, jestli bych například přihlížejícímu z jeho pohledu připadal, jako bych byl v hlubokém spánku, tak jak se Genaro jevil mně.

Zeptal jsem se na to dona Juana, jakmile se vrátí.

„Samozřejmě, že úplně spíš, aniž ses musel natáhnout. Kdyby tě teď viděli lidé v normálním stavu vědomí, připadalo by jim, že se trochu motáš, nebo že jsi dokonce opilý.“

Během normálního spánku, vysvětloval mi, se prý bod spojení posouvá podél jednoho z obou okrajů lidského pásma. Takové posuny jsou vždy spojeny s dřimotou. Posuny, které jsou navozeny cvičením, se objevují podél střední linie lidského pásma a nejsou spojeny s dřimotou, přesto však *snivec* spí.

„Právě na téhle křižovatce je místo, kde noví vidoucí vyzvali sílu jinak než staří. Staří chtěli repliku svého těla, ale fyzicky mnohem silnější, a proto si posunovali bod spojení podél pravého okraje lidského pásma. Čím hlouběji se posunuli podél pravého kraje, tím bizarnější se stávalo jejich *snové tělo*. Ty sám jsi byl včera v noci svědkem toho, k jak oblundným výsledkům vede hluboký posun podél pravého okraje.“

Noví vidoucí byli zcela jiní v tom, že si udržovali bod spojení ve střední linii lidského pásma. Jestliže je tento posun pouze mělký,

jako je například přesun do zvýšeného stavu vědomí, pak je *svízeč* takřka stejný jako každý jiný člověk na ulici, jen s tím rozdílem, že je o něco zranitelnější emocemi, třeba strachem nebo pochybnostmi. Ale na určitém stupni do hloubky se *svízeč*, jenž se posunuje podél střední linie, stává světelnou skvrnou. A světelná skvrna je *snovým tělem* nových vidoucích.

Takové neosobní *snové tělo* prý daleko lépe vede k porozumění a ke zkoumání, což je základem pro všechno, co noví vidoucí dělají, zatímco intenzivně polidštěné *snové tělo* nutilo staré vidoucí k tomu, aby hledali odpovědi, které jsou stejně osobní a polidštěné.

Don Juan najednou jako by hledal slova. „Existuje ještě jeden typ vidoucích, kteří vzdorují smrti,“ řekl stroze, „a jsou tak nepodobní těm čtyřem, které jsi včera viděl, že bys je ani nerozeznal od obyčejných lidí na ulici. Bojovníci dosáhli této jedinečné dovednosti tím, že se naučili otevírat a zavírat svou trhlínu, kdykoli se jim zachce.“

Takřka nervózně si pohrával s prsty. „Takovým člověkem, jenž vzdoruje smrti, je například jeden dávný zřec, kterého našel nagual Sebastian v roce 1723. Ten den považujeme za počátek naší linie, za druhý počátek. Onen vidoucí, vzdorující smrti, jenž žije na zemi už několik set let, změnil život všech nagualů, které potkal. A některým změnil život mnohem podstatněji než jiným. A od toho dne v roce 1723 mění život každého jednotlivého naguala naší linie.“

Don Juan se na mě upřeně zadíval. Dostal jsem se do podivných rozpaků. Pomyšlel jsem si, že ten trapný pocit pramení z jistého dilematu. Vážně jsem pochyboval o tom, co mi tu don Juan vykládá, a přece jsem současně takřka znepokojivě věřil, že všechno, co mi říká, je pravda. Dal jsem mu najevo, v jakém jsem zmatku.

„Ten problém, že tomu rozumem nevěříš, není jenom tvůj,“ ujistil mě don Juan. „I mého dobrodince zpočátku trápila stejná otázka. Samozřejmě, že si později na všechno vzpomněl. Ale trvalo mu to hodně dlouho. Když jsem se s ním setkal, už si všechno vybavil, takže já jsem nikdy nebyl svědkem jeho pochybností. Jenom jsem o nich slyšel.“

Zvláštní na celé věci je, že ti, kdo nikdy na takovém člověku okem nespočinuly, přijímají fakt, že je jedním z původních vidoucích, s mnohem menšími obtížemi. Můj dobrodince říkal, že šok ze setkání s takovou bytostí se spojil s řadou emanací do jednoho shluku, a v tom také byl jeho svízel. Potom trvá dlouho, než se tyto emanace od sebe zase oddělí.“

Don Juan dále vysvětloval, že jak se mi bude bod spojení neustále posouvat, nastane okamžik, kdy natrefi na správnou kombinaci emanací. V tu chvíli mi prý bude důkaz existence onoho člověka naprosto evidentní.

Cítil jsem, že musím znovu hovořit o tom, jak dvojnásobně k tomu mám vztah.

„Uhýbáme však od našeho tématu,“ řekl mi. „Možná se ti zdá, že se tě snažím přesvědčit o existenci toho muže, ale to, o čem jsem chtěl hovořit, je fakt, že ten starý zřec ví, jak zacházet s valivou silou. Jestli věříš tomu, že existuje nebo ne, to zas není tak důležité. Jednoho dne poznáš jako fakt, že se mu opravdu podařilo uzavřít svou trhlínu. Energii, kterou si půjčuje od naguala každé generace, používá výlučně k tomu, aby si uzavřel mezeru.“

„A jak se mu ji podařilo uzavřít?“ zeptal jsem se.

„To se nedá nikterak poznat,“ odpověděl. „Mluvil jsem o tom s oběma nagualy, kteří toho muže viděli tváří v tvář, s nagualem Julianem i s naguaelem Eliasem. Ani jeden z nich nevěděl, jak to dělá. Ten muž nikdy neprozradil, jak si uzavírá otvor, který se, jak se domnívám, za čas zase začne zvětšovat. Nagual Sebastian říkal, že když poprvé toho zřece uviděl, onen muž byl velmi zesláblý a vlastně prý umíral. Ale když se s ním setkal můj dobrodinec, kráče už temperamentně jako mladý muž.“

Don Juan řekl, že nagual Sebastian pojmenoval onoho bezejmenného muže „nájemník“, protože spolu uzavřeli dohodu. Podle ní dostává nájemník energii, řekněme jako do podnájmu, a za ten pronájem pak platí ve formě různých služeb a poznání.

„A stalo se, že by tato výměna někdy někomu ublížila?“ zeptal jsem se.

„Žádnému z nagualů, kteří si s ním vyměňovali energii, to neublížilo. Nájemník se zavázal k tomu, že si od naguala vezme jen trošičku jeho nadbytečné energie a dá mu za ni darem výjimečné schopnosti. Tak například nagual Julian dostal darem chuť síly. Chuť síly mohl aktivizovat nebo uspávat emanace ve svém obalu, aby podle svého přání vypadal mladě nebo staře.“

Don Juan vysvětloval, že zřeci vzdorující smrti zpravidla došli tak daleko, že uspali všechny emanace uvnitř svého obalu s výjimkou těch, které odpovídaly emanacím jejich spojenců. Tímto způsobem pak byli schopni do jisté míry napodobovat své spojence.

Každý z těch smrti vzdorujících vidoucích, které jsme viděli

u skály, prý uměl pohybovat svým bodem spojení na přesně dané místo ve svém obalu tak, aby zdůrazňoval emanace, které má společné se spojení, a tímto způsobem s nimi mohl jednat. Nicméně žádný z těch zřeců už nebyl s to posunout bod spojení zpátky do obvyklé polohy, aby mohl být v kontaktu s lidmi. Naproti tomu nájemník si prý umí posouvat bod spojení tak, aby mu spojoval každodenní svět, jako kdyby se nikdy nic nestalo.

Podle dona Juana byl jeho dobrodinec toho přesvědčení, a don Juan s ním plně souhlasil, že když si starý zřec půjčuje energii, posune během té doby nagualův bod spojení tak, aby zdůraznil spojencovy emanace uvnitř nagualova obalu. Když se najednou seřadí emanace, které tak hluboce spaly, vytvoří se veliký náraz energie, již potom využije.

Energie, kterou v sobě máme uzavřenou ve spících emanacích, prý má obrovskou sílu a nevypočitatelný rozsah. Rozpětí této obrovské síly se můžeme jenom dohadovat, vezmeme-li v úvahu, že energie, která je spojena s vnímáním nebo jedním ve světě každodenního života, je produktem seřazení sotva jedné desetiny emanací, které jsou uzavřeny v lidském obalu.

„To, co se odehrává ve chvíli smrti, je, že veškerá tato energie se uvolní náraz. Živé bytosti jsou v tom okamžiku zaplaveny nanejvýš nepředstavitelnou silou. To není valivá síla, která jim roztrhla otvor, neboť ta nikdy nevstupuje do ochranného obalu. Ta pouze způsobuje, že se obal zhroutí. To, co živé bytosti zaplavuje, je síla všech emanací, které dřímaly celý život a najednou se seřadí. Taková obrovská síla nemůže unikat jinudy než právě mezerou.“

Ten starý vidoucí prý našel způsob, jak se na tuto energii dostat. Tím, že seřadil omezené a velmi specifické spektrum spících emanací uvnitř nagualova obalu, se tento starý vidoucí dostal k sice omezené, nicméně obrovské a vydatné dávce energie.

„A jak myslíte, že si tu energii nabírá do těla?“ zeptal jsem se.

„Rozbije nagualovu trhlínu. Posunuje nagualovi bod spojení tak dlouho, až se ten otvor trochu otevře. Když se tímto otvorem uvolní energie nově seřazených emanací, natáhne ji do sebe svou vlastní trhlínou.“

„A proč vlastně ten starý vidoucí dělá to, co dělá?“

„Já si myslím, že se chytil do bludného kruhu, který nemůže prolomit. Máme s ním smlouvu. Dělá, co může, aby ji dodržoval,

a my také. Nemůžeme ho odsuzovat, ale přesto musíme vědět, že jeho stezka nevede ke svobodě. On to ví také a ví, že to nemůže změnit. Je lapen do situace, kterou si sám vytvořil. Jediné, co může udělat, je prodlužovat si svou existenci, která se podobá spojení, tak dlouho, jak dlouho to dokáže.“

TVARUJÍCÍ MATRICE ČLOVĚKA

Hned po obědě jsme si s donem Juanem sedli k rozhovoru. Začal rovnou, bez úvodu. Oznamil mi, že jsme se dospěli na konec jeho výkladu. Do všech podrobností prý se mnou přepečlivě probral všechny pravdy týkající se vědomí, které objevili staří vidoucí. Zdůraznil, že teď už znám i pořadí, v jakém je noví vidoucí uspořádali. Při posledním sezení mi prý podrobně vložil obě sly, které pomáhají našemu bodu spojení k pohybu, a sice zrychlení země a valivou sílu. Vysvětlil prý mi také tři techniky, které vypracovali noví vidoucí, a sice *stopňáštvi*, *záměř* a *snění* i jejich vliv na pohyb bodu spojení.

„Teď už ti zbývá jen jedno a výklad o mistrovství vědomí bude úplný,“ pokračoval. „Zbývá ti jen sám prolomit bariéru vnímání. Sám si musíš bez pomoci druhých posunout bod spojení a seřadit další velké pásmo emanací.“

Jestliže to neuděláš, pak se všechno, co ses naučil a cos udělal, změní v pouhé řeči, jenom slova. A slova jsou dost laciná.“

Když se bod spojení posunuje ze své obvyklé polohy a dosahuje určité hloubky, prolomí bariéru, která dočasně naruší schopnost emanace řadit. Prožíváme to jako chvíli smyslové prázdnoty. Staří vidoucí ten okamžik nazývali zeď z mlhy, protože kdykoli selhává seřazení emanací, objevuje se mlhová hradba.

K této situaci prý lze přistoupit trojím způsobem. Můžeme ji brát abstraktně jako bariéru ve vnímání, můžeme ji pocíťovat tak, jako kdybychom celým tělem prorazili zástěnu, na níž byl napjatý papír, anebo ji lze *vidět* jako stěnu z mlhy.

Během mého ucednictví mě don Juan nescetněkrát vedl tak, že jsem *viděl* bariéru vnímání. Zpočátku se mi představa zdi z mlhy líbila. Don Juan mě varoval, že i staří vidoucí dávali přednost ji *vidět* tímto způsobem. *Vidět* ji prý jako stěnu z mlhy je velmi uklidňující a snadné, ale je v tom i velmi závažné nebezpečí, že se nepochopitel-

né promění v cosi zlověstného a temného. Proto mi také doporučoval, abych raději přijímal věci nepochopitelné jako nepochopitelné, než abych si z nich dělal součást svého inventáře první pozornosti.

Po krátkodobém pocitu uspokojení, když jsem *viděl* zeď z mlhy, jsem musel dát donu Juanovi za pravdu, že je lepší ponechat toto období přechodu raději jako nepochopitelnou abstrakci, jenomže tou dobou už pro mě bylo nemožné prolomit fixaci svého vědomí. Kdykoli jsem se dostal do polohy, kdy jsem mohl prolomit bariéru vnímání, *viděl* jsem stěnu z mlhy.

Při jedné příležitosti jsem si postěžoval donu Juanovi a Genarovi, že sice chci zeď z mlhy *vidět* jako něco jiného, ale že to nedokážu změnit. Don Juan tehdy poznamenal, že to je pochopitelné, protože jsem morbidní a temný a v tomhle ohledu jsem prý zcela jiný než on. On že je veselý a praktický a neuctívá lidský inventář. Já prý naopak nejsem ochoten vyhodit svůj inventář z okna, a proto jsem těžký, zachmuřilý a nepraktický. Jeho drsná kritika mě tehdy šokovala a rozesmutnila. Byl jsem z toho celý skleslý. Don Juan s Genarem se tomu smáli, až se jim slzy kutálely po tvářích.

Tenkrát tomu Genaro ještě nasadil korunu, když prohlásil, že jsem mstivý a že mám sklony k tloušťnutí. Smáli se tak upřímně, že jsem nakonec pocítil nutnost smát se s nimi.

Potom mi don Juan řekl, že cvičení, jak spojovat jiné světy, umožňuje bodu spojení získat určitou zkušenost s posouváním. Nicméně vždycky jsem byl zvědavý, odkud mám vlastní brát počáteční impulz, kterým bych vyhodil bod spojení z jeho obvyklé polohy. Když jsem se ho na to ptal dřív, vždycky mě upozornil, že seřazení emanací je síla, která je obsažena ve všem, a proto je právě *záměř* tím, co přiměje bod spojení k pohybu.

Nyní jsem se ho na to zeptal znovu.

„Teď už jsi v takové pozici, že si na tu otázku můžeš odpovědět sám. Mistrovství vědomí dává bodu spojení potřebné postrčení. Koneckonců my, lidské bytosti, nejsme celkem vzato skoro nic. V podstatě jsme jen bod spojení fixovaný v určité poloze. Náš nepřítel a současně náš přítel je vnitřní dialog, náš inventář. Buď bojovníkem, zastav svůj vnitřní dialog, udělej si inventář a pak ho vyhod. Noví vidoucí vytvářejí přesné inventáře a potom se jim vysmějí. Bez inventáře je bod spojení volný.“

Don Juan mi připomněl, že už mockrát hovořil o jednom z nehouževnatějších aspektů našeho inventáře, o představě Boha. Tento

aspekt prý je jako mocné lepidlo, které drží bod spojení v jeho původní poloze. Jestliže mám spojit jiný opravdový svět z jiného velkého pásma emanací, musím nutně a povinně učinit krok, kterým uvolním všechna pouta svého bodu spojení.

„Tímto krokem lze *vidět* matici člověka,“ prohlásil.

„A co je to matrice člověka?“ zeptal jsem se.

„Už mnohokrát jsem ti ho pomohl *vidět*,“ namítl. „Dobře víš, o čem mluvím.“

Zdržel jsem se a neřekl mu, že nevím. Pokud říkal, že jsem *viděl* matici člověka, tak jsem ji určitě viděl, i když jsem neměl ani tu nejmohavější představu, co to vlastně je.

Poznal, co se mi táhne hlavou. Chápal se na mě usmál a pomalu potřásl hlavou ze strany na stranu.

„Matrice člověka je obrovský shluk emanací ve velikém pásmu organického života. Říká se mu kadlub člověka nebo taky tvarující matrice, protože tenhle shluk se objevuje pouze uvnitř lidského ochranného obalu.“

Lidská matrice, kadlub člověka, je ta část Orlových emanací, kterou vidoucí *vidí* přímo, aniž by jim z toho hrozilo nějaké nebezpečí.“ Dlouho mlčel, než se opět rozhovořil.

„Promítní bariéru vnímání je posledním úkolem mistrovství vědomí. Aby sis dokázal posunout bod spojení do této polohy, musíš sebrat dostatek energie. Vzpamatuj se. Vzpomeň si na to, cos dělal!“ Bez úspěchu jsem se pokoušel vybavit si, co je to ta lidská matrice. Pociťoval jsem bolestnou frustraci, která se brzy proměnila ve skutečný hněv. Rozzuřil jsem se sám na sebe, na dona Juana a na všechny.

Můj vztek donem Juanem ani nehnul. Věcně mi řekl, že hněv je přirozená reakce na neochotu bodu spojení pohybovat se na povel.

„Bude ještě dlouho trvat, než budeš moci uplatnit princip, že tvůj vlastní příkaz je příkazem Orla. To je podstata mistrovství *záměru*. Prozatím si příkaz nerozčílovat se, a to ani v okamžiku těch nehorších pochybností. Bude to pomalý proces, než bude tento příkaz vyslyšen a uposlechnut tak, jako by to byl příkaz Orla.“

Mezi obvyklou polohou bodu spojení a polohou, kde už není žádných pochybností, která už je takřka v místech, kde se objevuje bariéra vnímání, prý leží nezměrně rozlehlá oblast vědomí. V této krajně prý bojovníci padnou za kořist každé myslitelné špatnosti. Don Juan mě varoval, abych se měl na pozoru a neztrácel sebedůvě-

ru, protože budu zcela nevyhnutelně tu a tam zasazen svíravými pocity porážky.

„Noví vidoucí doporučují jednu velice jednoduchou věc, když jim zkrťší cestu netrpělivost, zoufalství, hněv nebo smutek. Doporučují bojovníkům, aby kouleli očima. Je prý možno jimí kroutit kterýmkoliv směrem, ale já raději kroutit očima ve směru hodinových ručiček.“

Pohyb očí na chvílku posune bod spojení. V tomto pohybu najdeš úlevu. To se dělá místo skutečného mistrovství *záměru*.

Jednoho dne se k tobě vrátím,“ ujišťoval mě. „Jedna věc spustí druhou. Bude stačit jedno klíčové slovo a všechno se to z tebe vysype, jako když povolí dvířka přečpané skříně.“

Potom se ještě vrátil k matici člověka. *Vidět* ji samu o sobě a bez pomoci druhého, to je prý velmi důležitý krok, protože všichni máme určité předtavy, které nejdříve musíme rozbít, než budeme moci být svobodní. Vidoucí, který putuje do neznáma, aby *viděl* nepoznátelnou, musí být v bezchybném stavu bytí.

Mrkl na mě a prohlásil, že být v bezchybném stavu bytí znamená osvobodit se od všech racionálních předpokladů a dohadů i racionálních strachů. Moje racionální dohady i racionální strachy mě prý v tuto chvíli ochraňují před opětovným seřazením emanací, které by mě přinutilo vzpomenout si na to, že jsem *viděl* matici člověka. Vybidl mě, abych se uvolnil, pohyboval očima a tak přiměl svůj bod spojení k posunu. Pořád znovu a znovu opakoval, že je opravdu důležité, abych si vzpomněl, že jsem tu matici člověka už *viděl* ještě dřív, než ji znovu *uvídím*. A protože prý mu už zbývá jen málo času, na mou obvyklou pomalost není dost místa.

Pohyboval jsem očima, jak mi navrhoval. Téměř okamžitě jsem zapomněl na svoje znepokojení a pak mě zasáhl náhlý blesk vzpomínky. Vybavilo se mi, že jsem *viděl* lidskou matici, ten kadlub člověka. Stalo se to před mnoha lety při jedné příležitosti, která pro mě byla dosti významná, protože z hlediska mého katolického vychování tenkrát don Juan prohlašoval tak svatokrádežné výroky, že jsem nic horšího ještě neslyšel.

Celé to začalo jako obyčejný rozhovor, když jsme se toulali po úpatí kopců v Sonorské poušti. Vysvětloval mi, co mi provádí svým učením a co to všechno znamená. Zastavili jsme se, abychom si odpočinuli. Posadili jsme se na velké balvany. Vysvětloval mi svou vyučovací metodu, a to mě povzbudilo, abych se mu snad po sté pokusil vylíčit, jak to zas cítím já. Bylo nablédni, že už o tom nechce

nic slyšet. Změnil mi rovinu vědomí a řekl, že jestli *uvídím* lidskou matici, možná pochopím všechno, co dělá, a tím nám oběma ušetřím dlouhé roky dřiny.

Podal mi podrobné vysvětlení, co to ta matrice člověka je. Tenkrát o ní nemluvil z hlediska Orlových emanací, ale z hlediska energetického vzorce, který slouží k tomu, aby vtiskl lidské vlastnosti do amorfního chumáče biologické hmoty. Alespoň jsem tomu tehdy tak porozuměl, zejména když mi tu matici člověka dále popisoval pomocí mechanické analogie. Říkal, že je jako obrovská raznice, jako matrice, která donekonečna vyrábí lidské bytosti, jako kdyby k ní přicházely na běžícím pásu masové výroby. Velmi živě ten proces napodoboval. Silou sklápl dlaně rukou k sobě, jako kdyby nějaká raznice tvarovala lidské bytosti pokaždé, když k sobě zapadnou její dvě poloviny.

Každý druh prý má svou vlastní matici a každý jedinec každého druhu je tvarovaný tímto procesem a vykazuje charakteristické rysy, které jsou vlastní jeho rodu.

Potom se pustil do velmi znepokojivého vysvětlování tvarující lidské matrice. Staří vidoucí a mystikové našeho světa prý mají jednu věc společnou – jsou schopni *vidět* matici člověka, ale nechápou, co to je. Po celá staletí nám mystikové dojmavě líčí svoje zážitky. Tato vylíčení jsou prý sice krásná, nicméně jsou poškozena hrubou a osudnou chybou, která vychází z přesvědčení, že tvarující lidská matrice je všemohoucím a vševědoucím stvořitelem. Stejná je prý i interpretace starých vidoucích, kteří nazývají matici člověka přátelským duchem či ochráncem člověka.

Noví vidoucí jsou prý jediná, kdo mají dost střízlivosti, aby *viděli* matici člověka a chápali, co to je. To oni si prý uvědomili, že tvarující forma není stvořitelem, ale vzorcem pro každý myslitelný lidský atribut, tedy i pro takový, který si ani neumíme představit. Tato matrice se stala našim Bohem, protože jsme to, co do nás otiskla, a nikoli proto, že by nás stvořila z ničeho a vytvořila nás k obrazu svému a podle podoby své. Don Juan prohlásil, že padneme-li v přítomnosti této matrice člověka na kolena, podle jeho názoru to zavání arogancí a lidskou sebestředností.

Když jsem slyšel don Juanovy výklady, zmocnily se mě strašlivé obavy. I když jsem se nikdy nepovažoval za aktivního katolíka, přesto mě jeho rouhačství šokovalo. Zdvorile jsem mu naslouchal, ale toužebně jsem čekal, až se objeví pauza v jeho salvě svatokrátě-

ných soudů, abych mohl změnit téma hovoru. Ale on nemilosrdně vyubnovával svůj názor. Nakonec jsem ho přerušil a řekl jsem mu, že věřím v existenci Boží.

Opáčil, že moje přesvědčení se zakládá jen na víře a jako takové je jen z druhé ruky, a proto vlastně nic neznamená. Tvrdil, že moje víra v Boha, stejně jako víra každého druhého, stojí na důkazu typu jedna paní povídala, a nikoli na skutečném *vidění*.

Ujišťoval mě, že i kdybych byl schopen *vidět*, určitě budu veden ke stejným mylným úsudkům, jaké dělali mystikové. Každý, kdo *vidí* lidskou matici, prý automaticky předpokládá, že je to Bůh. Mystickou zkušenost nazval náhodným *viděním*. Je to prý jednorázová záležitost, která nemá vůbec žádný význam, protože je výsledkem náhodného pohybu bodu spojení. Tvrdil, že noví vidoucí jsou opravdu jediná, kteří v této věci mohou podávat pravdivé soudu, protože náhodné *vidění* vyloučili a jsou schopni tuto matici člověka *vidět*, kdykoli se jim zachce.

A tak prý *viděti*, že to, co nazýváme Bohem, je jen statickým prototypem lidství a nemá žádnou sílu. Neboť matrice člověka za žádných okolností nemůže zasahovat v náš prospěch a nemůže nás ani potrestat za naše nepravosti nebo nás nějak odměňovat. Jsme prý pouze produktem její ražby, jsme jejím otiskem. Lidská matrice je přesně to, co říká toto označení, je to vzorec, forma, kadlub, odlietek, který spojuje určitý shluk vláknitých prvků, jímž říkáme člověk.

To, co tenkrát don Juan říkal, mě uvedlo do stavu velkého zoufalství. Ale zdálo se, že moje upřímné zděšení a zmatek se ho vůbec nedotýká. Stále dál do mě ryl a tvrdil, že neodpuštělný zločin náhodných vidoucích nás nutí soustředovat nenahraditelnou energii na něco, co nemá žádnou sílu cokoli udělat. Čím víc mluvil, tím jsem byl rozmrzelejší. A když už jsem byl tak rozhořčen, že jsem na něj začal málem rvát, posunul mě do ještě hlubšího stavu zvýšeného vědomí. Udeřil mě do pravého boku, mezi kyčelní kost a hrudní koš. Po té ráně jsem se vznesl do zářivého světla, do průzračného zdroje míruplné a skvoucí nádhery. To světlo se mi stalo klidným útočištěm, oázou uprostřed temnoty kolem mě.

Z mého subjektivního hlediska jsem to světlo *viděl* po nezměrně dlouhou dobu. Krása, kterou jsem viděl, přesahovala všechno, co bych o ní mohl povědět, a přece jsem nedokázal přijít na to, co to je, proč je ten pohled tak krásný. Potom mě napadlo, že tak krása asi

vyrůstá ze smyslu pro harmonii, pro klid a spočívání, když člověk dorazí do cíle a je konečně v bezpečí. Zjistil jsem, že vdechují a vdechují v úplném tichu a uvolnění. Jak úžasný to byl pocit plnosti! Bez nejmenšího stínu pochybností jsem věděl, že jsem se ocitl tváří v tvář Bohu, zdroji veškerenstva. A věděl jsem, že Bůh mě miluje. Bůh je láska a odpuštění. Koupal jsem se v tom světle, cítil jsem, že jsem čistý a očistěný. Nedokázal jsem ovládnout svůj pláč a rozplakal jsem se. Plakal jsem hlavně pro sebe. Při pohledu na to zářivé světlo jsem se cítil jako nehodný darebák.

Najednou jsem v uchu uslyšel hlas dona Juana. Říkal mi, že musím dojít až za matrici, že matrice je pouze jeviště, jenom zastávka, která na chvíli dává mír a spočívání těm, kdo jsou na cestě do neznáma, ale že je sterilní a statická. Je prý to současně plochý odraz v zrcadle i samo zrcadlo. A ten obraz je prý obrazem člověka.

Vášnivě jsem odmítal to, co mi don Juan říkal, bouřil jsem se proti jeho rouhačským a svatokrádežným slovům. Chtěl jsem mu vynadat, ale nedokázal jsem se odtrhnout od poutající síly svého *vidění*. Byl jsem v něm lapan. Zdálo se, že don Juan přesně ví, co cítím a co mu chci říct.

„Nagualovi nemůžeš vynadat,“ řekl mi do ucha. „Právě nagual ti umožňuje *vidět*. V tom je nagualova technika, nagualova síla. Nagual je tvým průvodcem.“

Těhdy jsem si také uvědomil hlas v uchu. Nebyl to hlas dona Juana, i když zněl velmi podobně. A ten hlas měl také pravdu. Strůjcem tohoto *vidění* byl nagual Juan Matus. Jeho technika a jeho síla mě přiměly *vidět* Boha. A on říkal, že to není Bůh, nýbrž lidská matrice, a já jsem věděl, že má pravdu. A přece jsem to nemohl připustit, ne proto, že bych byl rozmrzlý nebo tvrdohlavý, ale proto, že jsem pocítoval nejzazší věrnost a lásku vůči božstvu, které bylo přede mnou.

A když jsem zíral do toho světla s veškerou vášnivostí, které jsem byl schopen, zdálo se mi, že se to světlo zahušťuje a já jsem pak *uviděl* člověka. Skvoucího člověka, z něhož vyzařovalo charisma, láska, porozumění, upřímnost, pravda. Ten člověk pro mě byl absolutním souhrnem všeho, co je dobré.

Vroucnost, jakou jsem pocítil, když jsem ho *uviděl*, přesahovalo všechno, co jsem v životě poznal. Klesl jsem na kolena, opravdově. Chtěl jsem uctít zosobněného Boha, ale don Juan zasáhl a plácl mě na levou stranu hrudníku, blízko klíční kosti, a vize Boha se ztratila.

Byl jsem vystaven velmi mučivým pocitům. Byla to směsice výčitek, povznesení, jistot i pochybností. Don Juan si ze mě dělal legraci. Nazýval mě zbožným nebalcem a tvrdil, že by ze mě byl skvělý kněz. Prý bych se teď mohl vydávat i za duchovního vůdce, kterému bylo dáno *vidět* Boha. Žertem mě vybízel, abych prý začal kázat a každému popisovat, co jsem *viděl*.

A velmi ledabyle, ale zdánlivě s opravdovým zájmem, pronesl větu, která byla napůl otázkou a napůl tvrzením.

„A ten muž? Nesmíš zapomínat, že Bůh je muž.“

Začalo mi svítat něco nesmírného a já jsem se dostával do stavu veliké jasnosti.

„Náramně pohodlné, co?“ dodal don Juan s úsměvem. „Bůh je muž. Jaká úleva!“

Když jsem donu Juanovi převyprávěl všechno, co jsem si zapamatoval, zeptal jsem se ho na to, co mi zrovna v tu chvíli připadlo strašlivě podivné. Abych *uviděl* lidskou matrici, musel jsem očividně projít posunem bodu spojení. Všechny pocity i všechno, co jsem si tehdy uvědomil, jsem si nyní vybavoval tak živě, až mě zaplavil pocit naprostého zmaru. Všechno, co jsem tehdy dělal a cítil, jsem cítil i teď. Ptal jsem se ho, jak je vůbec možné, že jsem to všechno zcela a úplně zapomněl, když jsem to předtím pochopil tak jasně. Najednou jako by nezáleželo na ničem, co se mi kdy stalo, protože budu vždycky muset začínat od jedničky bez ohledu na to, kam až jsem v minulosti pokročil.

„To je pouze emocionální dojem,“ uklidnil mě. „Naprosté nepochopení. Všechno, co jsi dělal před lety, je pevně uzavřeno v některých nepoužívaných emanacích. Například toho dne, kdy jsem tě přiměl *vidět* matrici člověka, jsem já sám zažil opravdové nepochopení. Domníval jsem se, že když ji *uvidíš*, budeš ji schopen i pochopit. Z mé strany to bylo opravdové nedorozumění.“

Don Juan mi vysvětloval, že sám sebe vždycky pokládal za člověka, který chápe jen velmi pomalu. Nikdy neměl žádnou příležitost si tohle přesvědčení ověřit, protože neměl s čím srovnávat. Když jsem se objevil já a on se stal učitelem, což pro něj byla situace zcela nová, uvědomil si, že neexistuje způsob, jak by se dalo urychlit porozumění, a že pouze vytěsnit bod spojení z obvyklé pozice zdaleka nestačí. Domníval se totiž, že to bude postačující. Brzy si také uvědomil, že všichni dovedeme mistrovsky a okamžitě vyvažovat veškeré posunující bodu spojení, protože tehle bod se ve snu normálně sám posu-

nuje, a někdy dokonce do poloh neobyčejně vzdálených. Neustále tedy znovu nalézáme rovnováhu a naše obvyklá činnost pokračuje, jako kdyby se nám nic nestalo.

Poznamenal, že vůbec není zřejmé, jak hodnotné jsou závěry, k nimž dospěli noví vidoucí, dokud se člověk nepokusí druhému posunout bod spojení. Noví vidoucí říkali, že v tomto ohledu platí jen úsilí posílit stabilitu bodu spojení v jeho nové poloze. Tohle pokládali za jedinou vyučovací metodu, která za to stojí. A věděli také, že je to proces dlouhý a že je třeba ho provádět kousek po kousku tempem přímo hlemýždím.

Don Juan řekl, že používal na počátku mého učednictví rostliny síly, jak doporučovali noví vidoucí. Ze zkušenosti a také díky *vidění* totiž věděli, že rostliny síly ofřesou bodem spojení a posunou ho hodně daleko od jeho obvyklého zasazení. Účinek rostlin síly na bod spojení je v podstatě velmi podobný účinkům snů. Sny bod spojení posouvají, avšak rostliny síly dokážou tento posun provádět v daleko větší a zcela pohlcující míře. Učitel tedy využívá matoucích účinků takového posunu k tomu, aby upevnil pojetí, že vnímání světa není nikdy definitivní.

Potom jsem si vzpomněl, že jsem za ta léta viděl matrici člověka ještě pětkrát. Když jsem ji viděl znovu, pokaždé už mě vzrušovala méně a méně. Nikdy jsem se však nedostal dál, než že jsem Boha *viděl* jako muže. Nakonec pro mě matrice přestala být Bohem a stala se matricí člověka, ale ne proto, že to říkal don Juan, nýbrž proto, že představa Boha může se pro mě stala neudržitelnou. Potom jsem pochopil, že don Juanovy výroky nebyly ani v nejmenším rouhačské nebo svatokrádežné, protože je neřikal v kontextu každodenního světa. Měl pravdu, když říkal, že noví vidoucí mají velkou výhodu, jelikož jsou s to *vidět* matrici člověka, kdykoli chtějí. A ještě důležitější pro ně bylo, že měli střizlivost, s níž mohli pečlivě zkoumat, co *vidí*.

Ptal jsem se ho, proč jsem vždycky *viděl* matrici člověka jako muže. Bylo to prý proto, že můj bod spojení tehdy ještě neměl stabilitu, aby setrval pevně ve své nové pozici, a posunoval se podléne v lidském pásmu. Je to prý stejný případ, jako když jsem *viděl* bariéru vnímání jako zeď z mlhy. Bod spojení prý k pohybu nutila takřka nevyhnutelná touha nebo nutnost přenést nepochopitelné do souvislosti s tím, co je nám velmi dobře známo. Tak se bariéra stane

zdí a lidská matrice nemůže být nic jiného než muž. Měl za to, že kdybych prý byl ženou, tak bych *viděl* matrici jako ženu.

Pak se don Juan zvedl a prohlásil, že už je čas, abychom se prošli po městě. Měl bych prý *vidět* lidskou matrici mezi lidmi. Sílí jsme mlčky na náměstí, ale než jsme tam došli, přemohl mě nezvladatelný nával energie a já jsem se rozběhl ulicí až na předměstí. Dorazil jsem k mostu a tam, jako kdyby na mě čekala, jsem *viděl* matrici člověka, zářivé, teple jantarové světlo.

Klesl jsem na kolena, ani ne tak proto, že bych byl zbožný, jako spíš proto, že moje tělo reagovalo, plno úžasu a bázně. Tento pohled na matrici člověka byl silnější než předtím. Cítil jsem, aniž by v tom byla jakákoli pýcha, že jsem prošel obrovskou změnou od té doby, kdy jsem ji *viděl* poprvé. Všechno, co jsem kdy *viděl* a čemu jsem se naučil, mi však dávalo jen větší a hlubší schopnost docenit ten zážitek, který jsem měl před očima.

Matrice člověka zpočátku překrývala most. Potom jsem přestřel pohled a *viděl* jsem, že ta matrice sahá nahoře i dole až do nekonečna, že most je jen hubená skořápka, droboučká čárka, položená přes věčnost. A stejné byly i titěrné postavíčky lidí, kteří se pohybovali kolem a dívali se na mě s neskrývanou zvědavostí. Ale já jsem byl mimo jejich dosah, i když jsem byl v tu chvíli absolutně zranitelný. Lidská matrice neměla sílu, aby mě chránila nebo ušetřila, a přece jsem ji miloval láskou, která nezná mezí.

Napadlo mě, že jsem už pochopil, co mi don Juan říkal stále znovu a znovu, že skutečná láska nemůže být investicí. Byl bych ochotně zůstal služebníkem lidské matrice, ale ne kvůli tomu, co mi může dát, protože nemá nic, co by dala, nýbrž z čiré lásky, kterou jsem k ní cítil.

Měl jsem pocit, že mě něco táhne pryč, a než jsem se ztratil z přítomnosti té matrice, zakřičel jsem na ni slib. Veliká síla mě však odmrštila dřív, než jsem stačil vyřknout, co mám na mysli. A najednou jsem klečel u mostu a kolem mě stála skupina rolníků, kteří se na mě dívali a smáli se mi.

Don Juan ke mně přistoupil a pomohl mi vstát. Pak mě odvedl zpátky domů.

„Lidskou matrici lze *vidět* dvěma způsoby,“ začal don Juan, sotva jsme se posadili. „Můžeš ji *vidět* jako člověka nebo jako světlo. To

záleží na tom, jak se posune bod spojení. Jestliže se posune do strany, je matrice lidskou bytostí. Jestliže se posune podél střední linie lidského pásmna, pak je matrice jako světlo. Jediná hodnota toho, cos dneska dělal, je v tom, že se ti bod spojení posunoval podél střední linie.“

Poloha, kde lze *vidět* matrici člověka, je prý velmi blízko místa, kde se objevuje *snové tělo* a bariéra vnímání. To je také důvod, proč noví vidoucí doporučují, abychom lidskou matrici *viděli* a pochopili.

„A jsi přesvědčený, že jsi pochopil, co lidská matrice opravdu je?“ zeptal se mě s úsměvem.

„Ujišťuji vás, done Juane, že si dokonale uvědomuji, co je matrice člověka,“ odpověděl jsem.

„Když jsem přišel na most, tak jsem slyšel, jak voláš všelijaké pošetilé pitomosti,“ řekl mi s velice zlomyslným úsměvem.

Pověděl jsem mu, že jsem se cítil jako zcela ubohý služebník, jenž uctívá ubohého mistra, a přece jsem byl pohnutý čistou láskou k tomu, abych mu slíbil neskonalou věrnost.

Připadalo mu to všechno náramně veselé. Smál se, až se zakuckal.

„Slíb ubohého služebníka ubohému mistrovi je ubohý,“ zalykal se smíchem.

Neměl jsem chuť obhajovat svou pozici. Svou lásku jsem lidské matrici nabídl zcela svobodně a bez pomýšlení na nějakou odměnu. A bylo mi úplně jedno, že můj slib je ubohý.

CESTA SNOVÉHO TĚLA

Don Juan mi oznámil, že spolu pojedeme do Oaxacy naposledy. Dal mi velmi jasně na srozuměnou, že už tam potom nikdy nepojedeme společně. Možná prý se sem vrátí jeho pocit, ale v celé své celistvosti sem už nikdy nepřijde.

V Oaxace don Juan strávil celé hodiny koukáním na zcela obyčejné všední věci, na vybledlé barvy zdi, na tvary vzdálených hor, na vzorec v popraskaném betonu, na tváře lidí. Potom jsme šli na náměstí a sedli si na jeho oblíbenou lavičku. Byla volná, ostatně jako vždycky, když ji potřeboval.

Při naší dlouhé procházce po městě jsem dělal všechno možné, abych se dostal do smutné a pochmurné nálady, ale prostě mi to nešlo. V tom jeho odchodu bylo něco svátečního. Vysvětlil mi, že to je neomezitelný elán absolutní svobody.

„Svoboda je jako nakažlivá nemoc,“ smál se. „Přenáší se a nárazu roznáší bezchybný nugal. Leckdo to možná neocení, ale to jen proto, že nechce být svobodný. Ze svobody jde strach. Nezapomínej na to. Ale pro nás ne. Skoro celý život jsem se připravoval na tento okamžik. A ty budeš dělat totéž.“

Stále znovu a znovu opakoval, že jsem právě na takovém stupni, kdy už by do mých činů neměly zasahovat žádné racionální dohady. Polohou bodu spojení prý je *snové tělo* a bariéra vnímání, a pro vidoucího je toto poznání stejně zásadní, jako je pro moderního člověka čtení a psaní. Obojí prý je dovednost, které se dosahuje teprve po několika letech praxe.

„Je velmi důležité, aby sis právě teď zapamatoval, ve kterou denní dobu dosáhne tvůj bod spojení této polohy a vytvoří ti *snové tělo*,“ řekl mi velice naléhavě.

Potom se usmál a poznamenal, že času je nesmírně málo. Když se rozpomenu na hlavní cestu svého *snového těla*, posunu tím prý svůj

bod spojení do takové polohy, že prolomí bariéru vnímání, aby mohl spojit další svět.

„*Snové tělo* je známé pod mnoha různými jmény,“ řekl po dlouhé odmlce. „Já mám nejradši označení ten druhý, druhý já. Tenhle výraz patří starým vidoucím, společně s touto náladou. Ne že bych nějak obzvlášť stál o jejich rozpoložení, ale musím přiznat, že se mi ten jejich výraz líbí. Ten druhý. Je tajemný a zakázaný. Budí ve mně vředy přicházející zahaleny do větru jako do rubáše.“

Celá ta léta se don Juan i ostatní členové jeho skupiny snažili, abych si uvědomil, že můžeme být současně na dvou místech, že můžeme prožívat jakousi dualitu vnímání.

Když don Juan hovořil, začal jsem se rozpomínat na cosi tak hluboko zapomenutého, že mi to zpočátku připadalo, jako bych o tom všem jenom slyšel. Potom jsem si krůček za krůčkem uvědomoval, že tuhle zkušenost jsem prožil já sám.

Byl jsem současně na dvou místech. Stalo se to jednou v noci v horách severního Mexika. Celý den jsem tehdy sbíral rostliny s donem Juanem. Zastavili jsme se, že přenocujeme, a já jsem skoro usínal únavou, když se najednou zvedl poryv větru a ze tmy přímo přede mnou se vynořil don Genaro. Vyděsil mě málem k smrti.

První, co mě napadlo, bylo podezření. Byl jsem přesvědčen, že se don Genaro skrýval celý den v křovinách a počkal, až se setmí, aby se pak objevil tak děsivým způsobem. Když jsem se díval, jak bujaře poskakuje kolem nás, všiml jsem si, že toho večera je na něm něco opravdu velmi divného. Bylo to cosi hmatatelného, skutečného, a přece cosi, nač jsem neuměl přesně ukázat.

Žertoval se mnou, dělal všelijaké blbinky a přitom prováděl kouzly, které vzdorovaly veškerému rozumu. Don Juan se mému ohrožení smál jako blázen. A když usoudil, že nastal příhodný okamžik, posunul mě do stavu zvýšeného vědomí.

Pak jsem byl na chvíli s to *vidět* dona Juana i dona Genara jako dvě světelné skvrny. Genaro nebyl tím donem Genarem z masa a kostí, kterého jsem znal ve stavu normálního vědomí, ale *snovým tělem*. Poznal jsem to, protože jsem ho *viděl* jako ohnivou kouli, která byla nad zemí. Nebyl zakoreněný tak jako don Juan. Vypádovalo to, jako kdyby Genaro, ta světelná skvrna, se chtěla každou chvíli vznést, jako by už byla ve vzduchu, kousek nad zemí, připravena vystartovat.

Když jsem si nyní tuto událost vybavil, bylo mi náhle jasné, co jsem oné noci dělal dál. Automaticky jsem poznal, že musím pohybovat očima, abych si posunul bod spojení. Svým *záměrem* můžu seřadit emanace, které mi umožnily *vidět* Genara jako světelnou skvrnu, nebo seřadit emanace, které mi ho dávaly *vidět* jen jako podivného a neznámého člověka.

Když jsem Genara *viděl* jako divného neznámého, měly jeho oči zlověstný lesk, jaký ve tmě mívají oči šelem. Ale oči to byly. *Neviděl* jsem je totiž jako body jantarového světla.

Té noci mi don Juan řekl, že mi Genaro chce pomoci posunout si bod spojení velmi hluboko, že ho mám tedy napodobovat a sledovat všechno, co bude dělat. Genaro vystrčil zadek a potom velkou silou trhl pánev dopředu. Pokládal jsem to za neslušné gesto. Opakoval ten pohyb stále dokola a kroužil kolem nás, jako kdyby tančil.

Don Juan mě štouchl do paže a vybídl mě, abych Genara napodobil. Udělal jsem to. A pak jsme oba jakoby skotačivě poskakovali dokola v tomhle groteskním pohybu. Po chvíli jsem měl pocit, že moje tělo pohyb provádí samo, jako by bez toho, co mi připadá jako moje skutečné já. Toto oddělení mého těla od mého skutečného já bylo ještě výraznější a potom jsem se v určitou chvíli najednou díval na dva muže, jak na sebe provádějí necudná gesta.

Fascinovaně jsem to pozoroval a uvědomil jsem si, že jedním z těch mužů jsem já. Jakmile jsem si to uvědomil, v tu chvíli jsem ucítil, že mě něco stahuje dolů, a opět jsem shledal, že shodně s Genarem pohazují pávní sem a tam. Takřka okamžitě jsem si všiml, že vedle dona Juana stojí další člověk, který nás pozoruje. Kolem mě foukal vítr. Viděl jsem, jak mu čechrá vlasy. Byl nahý a zřejmě v rozpacích. Vítr se kolem něj nakupil, jako by ho ochraňoval, nebo možná právě naopak se ho pokoušel odfouknout pryč.

Trvalo mi dost dlouho, než jsem si uvědomil, kdo ten druhý je. A když mi to došlo, byl to pro mě šok, snad největší v životě. Nepochopitelná fyzická síla mě roztrhla ve dvě, jako kdybych byl složen z vláken. Opět jsem se díval na muže, jímž jsem byl já sám, jak tam dokola skotačí s Genarem a civí na mě, jak tam dělám s Genarem ty obscenní pohyby. Byl to tak veliký šok, že jsem vypadl z rytmu pohybu a upadl na zem.

Dál si pamatuji, že mi don Juan pomohl vstát. Genaro a ten druhý já, ten nahý, zmizeli.

Také jsem si vzpomněl, že don Juan o této události odmítl hovořit.

Nevysvětlil mi ji. Řekl mi jen, že Genaro je odborník na vytváření svého dvojníka neboli toho druhého a že už jsem se mnohokrát a na dlouhou dobu setkal s Genarovým dvojníkem ve stavu normálního vědomí, aniž bych si toho vůbec někdy povšiml.

„Té noci ti Genaro posunul bod spojení velmi hluboko do levé strany. Tohle ti udělal už stokrát předtím,“ poznamenal don Juan, když jsem mu vylíčil všechno, nač jsem si vzpomněl. „Měl takovou sílu, že ti odtáhl bod spojení do polohy, kde se objevuje *snové tělo*. A tys viděl svoje *snové tělo*, jak tě pozoruje. Celé to kouzlo udělalo to jeho tancování.“

Požádal jsem ho, aby mi vysvětlil, jak mohly Genarovy obscénní pohyby vyvolat tak drastický účinek.

„Ty jsi stydlivka, a tak Genaro využil tvou bezprostřední pohoršenost a rozpaky nad tím, že musíš dělat tak neslušná gesta. Protože byl ve *snovém těle*, měl sílu *vidět* Orlovy emanace. A když měl tuhle výhodu, pak už byla jen hračka přimět tvůj bod spojení k pohybu.“

Ať prý mi Genaro toho večera pomohl udělat cokoli, je to všechno jen podružnost. Genaro mi prý posunoval bod spojení už mnohokrát a mnohokrát ho přiměl vytvořit *snové tělo*. Tyto události prý však nejsou zrovna to, co by chtěl, abych si vybavil.

„Chci, abys znovu seřadil příslušné emanace a vzpomněl si na dobu, kdy ses opravdu probudil ve *snové poloze*,“ řekl don Juan.

Zdalo se mi, že ve mně vybuchl zvláštní nával energie, a hned jsem věděl, co si mám vybavit. Nemohl jsem však paměť zaměřit na celou tu událost. Dokázal jsem si vybavit pouze její zlomek.

Vzpomněl jsem si, že jednoho rána, když jsem byl ve stavu normálního vědomí, jsem si s donem Juanem a donem Genarem sedl na tutéž lavičku, kde právě sedíme. Don Genaro zničehonic řekl, že nechá svoje tělo tu lavičku opustit, aniž by přitom sám musel vstát. Tato věta dokonale nezapadala do kontextu toho, o čem jsme právě hovořili. Byl jsem zvyklý, že don Juan mluví a jedná systematicky a didakticky. Obrátil jsem se k donu Juanovi s očekáváním nějakého vysvětlění, ale don Juan se nehýbal a díval se rovně před sebe, jako bychom tam s Genarem vůbec nebyli.

Genaro do mě šťouchl, aby na sebe upoutal pozornost, a potom jsem byl svědkem velmi znepokojivého pohledu. Skutečně jsem *viděl* Genara na druhé straně náměstí. Mával na mě. Ale současně jsem viděl Genara, jak sedí vedle mě a kouká se přímo před sebe, stejně jako don Juan.

Chtěl jsem něco říct, snad vyjádřit svůj úžas, ale zjistil jsem, že jsem úplně oněměl v zajetí jakési síly kolem sebe, která mi nedovolila mluvit. Opět jsem se podíval na Genara přes park. Pořád tam byl a pohybem hlavy mi naznačoval, abych se k němu připojil.

Ve vteřině jsem podleh citové stísněnosti. Žaludek se mi zvedal a nakonec jsem vnímal, jako bych se díval tunelem. Tunelem, který vedl rovnou ke Genarovi na druhé straně náměstí. A potom mě velká zvědavost nebo snad velký strach, což v tu chvíli bylo jedno a totéž, přitáhla na místo, kde byl. Doslova jsem se vznesl vzduchem až k němu. Nechal mě, abych se obrátil, a ukázal mi na tři lidi, sedící na lavičce tak strnule, jako kdyby se zastavil čas.

Pocítil jsem strašlivou nevoli, vnitřní svědění, jako kdyby mi hořely měkké orgány v dutině těla. A pak jsem byl zas zpátky na lavičce, ale Genaro byl pryč. Mával mi přes náměstí na rozloučenou a zmizel mezi lidmi, kteří šli na trh.

Don Juan velmi ožil. Pořád se na mě díval. Vstal a obešel mě dokola. Pak se opět posadil. Když ke mně mluvil, nedokázal zachovat vážnou tvář.

Uvědomil jsem si, proč se tak chová. Vstoupil jsem do stavu zvýšeného vědomí, aniž by mi don Juan pomáhal. Genarovi se podařilo přimět můj bod spojení, aby se pohyboval sám od sebe.

Bezděčně jsem se zasmál, když jsem uviděl svůj poznámkový blok, který si don Juan vážně strčil do kapsy. Hodlá prý využít mého stavu zvýšeného vědomí k tomu, aby mi ukázal, že člověk je plný nekonečného tajemství a svět také.

Zaměřil jsem veškeré soustředění na jeho slova. Don Juan však řekl něco, čemu jsem nerozuměl. Požádal jsem ho, aby mi zopakoval, co říká. Začal mluvit velmi tiše. Pomyslel jsem si, že asi ztišil hlas, aby ho neslyšeli ostatní lidé. Pozorně jsem naslouchal, ale z toho, co mi říkal, jsem nerozuměl ani slovu. Buď mluvil jazykem, který je mi cizí, anebo říkal jakýsi blábol. Bylo však zvláštní, že v něm bylo něco, co zcela upoutalo mou pozornost. Snad to byl rytmus jeho hlasu nebo skutečnost, že jsem se nutil, abych mu rozuměl. Měl jsem pocit, že mám jinou mysl, než mívám obvykle, ačkoli jsem nebyl schopen odhalit, v čem je rozdíl. Usilovně jsem přemýšlel a snažil se přijít na to, co se děje.

Don Juan mi velmi tiše mluvil do ucha. Protože jsem prý vstoupil do stavu zvýšeného vědomí, aniž by mi někdo pomáhal, mám velmi uvolněný bod spojení. A když prý se uvolním, třeba tím, že na té

lavičce napůl usnu, může se mi posunout doleva. Ujišťoval mě, že nade mnou bude bdít a že se nemám čeho bát. Vybízal mě, abych se uvolnil a nechal bod spojení volně se pohybovat.

Okamžitě jsem pocítil tíhu hlubokého spánku. V jednu chvíli jsem si uvědomil, že se mi něco zdá. Viděl jsem dům, který jsem již někdy viděl. Blížil jsem se k němu, jako kdybych šel po ulici. Byly tam ještě jiné domy, ale těm jsem nemohl věnovat pozornost. Něco mi fixovalo vědomí konkrétně na tento dům, který jsem viděl. Byl to velký moderní, omítnutý dům a před ním trávník.

Když jsem se k němu dostal blíž, měl jsem pocit, že ho dobře znám. Jako kdyby se mi o něm už někdy zdálo. Šel jsem po štěrkové cestičce k předním dveřím. Byly otevřené, a tak jsem vešel dovnitř, do veliké haly. Napravo byl veliký obývací s tmenněrudým gaučem a křesly v rohu. Jako bych se díval tunelem, viděl jsem jen to, co jsem měl přímo před očima.

U gauče stála mladá žena. Jako kdyby zrovna vstala, když jsem vstoupil. Byla hubená a vysoká, dobře oblečená v zeleném kostýmku, usítem na míru. Nejspíš jí ještě nebylo třicet. Měla tmavohnědé vlasy, planoucí hnědé oči jako by se smály, a špičatý, jemně tvarový nos. Pleť měla světlou, ale nádherně opálenou. Připadala mi úchvatně krásná. Vypadala jako Američanka. S úsměvem na mě kývla a natáhla ruce dlaněmi dolů, jako kdyby mi pomáhala vstát.

Chytil jsem ji za ruce velmi nešikovným pohybem. Vyděsil jsem se a pokusil jsem se vycouvat pryč. Držela mě pevně, i když jemně. Měla dlouhé a krásné ruce. Mluvila španělsky s lehkým nádechem cizího přízvuku. Proсила mě, abych se uvolnil, abych vnímal její ruce, abych soustředil pozornost na její tvář a pozoroval pohyb jejích úst. Chtěl jsem se jí zeptat, kdo je, ale nemohl jsem ze sebe vypravit ani slovo.

Potom jsem uslyšel hlas dona Juana. „Á, tady jsi,“ říkal, jako kdyby mě právě našel. Seděl jsem s ním na lavičce v parku. Ale také jsem slyšel hlas té mladé ženy. „Pojď se ke mně posadit,“ říkala mi. Přesně to jsem udělal. Začala se mi nanejvýš neuvěřitelným způsobem posunovat místa pohledu. Strádat jsem byl s donem Juanem a s tou mladou ženou. Oba jsem viděl stejně jasně jako všechno.

Don Juan se mě ptal, jestli se mi líbí a jestli mi připadá přitažlivá a uklidňující. Nemohl jsem mluvit, ale něco ve mně mu sdělilo pocit, že ta žena se mi nesmírně líbí. Napadlo mě, aniž bych k tomu měl

nějaký zjevný důvod, že je přímo prototypem laskavosti a že je neodlučně spjata s tím, co se mnou don Juan provádí.

Don Juan mi zase promluvil do ucha. Když prý se mi tak líbí, tak bych se měl probudit u ní doma. Že prý mě povede můj vřelý cit a láskyplnost vůči ní. Měl jsem nutkání se zahihňat. Byl jsem celý nesvůj. Tělem mi ve vlnách probíhal pocit ohromného vzrušení. Měl jsem dojem, jako kdyby mě to rozčlenil doslova rozkládalo. Bylo mi jedno, co se děje se mnou. Rád jsem se ponořil do tmy, do nevyslovitelně temné tmy, a pak jsem se ocitl v domě té mladé ženy. Seděl jsem s ní na gauči.

Po chvíli čiré animální paniky jsem si uvědomil, že jaksi nejsem celý a úplný, že mi něco chybí. Ale ta situace mi zase nepřipadala nebezpečná. Hlavou mi bleskla myšlenka, že *sním* a že se hned probudím v parku na lavičce v Oaxace s donem Juanem, kde ve skutečnosti jsem a kam správně patří.

Mladá žena mi pomohla vstát a odvedla mě do koupelny s velkou vanou, plnou vody. UVědomil jsem si, že jsem úplně nahý. Jemně mě postrčila do vany a držela mi hlavu nad vodou. Napůl jsem se ve vaně vznášel.

Po chvíli mi pomohla vylézt z vody. Byl jsem velmi zesláblý, jako pápěrka. Lehkl jsem si v obýváku na gauč. Přistoupila těsně ke mně. Slyšel jsem, jak jí tluče srdce, slyšel jsem, jak jí stoupá krevní tlak. Oči měla jako dva zářivé zdroje něčeho, co není světlo, ani zář, ale něco mezi tím.

Věděl jsem, že *vidím*, jak jí očima z těla pryští síla života. Celé tělo měla jako živou pec, plálo žhnoucí září.

Pocítil jsem divné chvění. Jako kdybych měl obnažené nervy a někdo mi je škubal. Byl to mučivý pocit. Potom jsem buď omdlel nebo usnul.

Když jsem se probudil, někdo mi dával na obličej a na záda ručnicky namočené ve studené vodě. Viděl jsem tu mladou ženu. Seděla mi u hlavy na posteli, kde jsem ležel. Don Juan stál v nohách postele, moje šaty přehozené přes ruku.

Tehdy jsem se plně probudil. Posadil jsem se. Přikryli mě pokrývkou.

„Tak jak je našemu cestovateli?“ zeptal se s úsměvem don Juan. „Už jsi zas z jednoho kusu?“

Víc jsem si nepamatoval. Vyprávěl jsem donu Juanovi tuhle epizodu a přitom se mi vybavil další zlomek. Vzpoměl jsem si, jak mě don

Juan zlobil a škádlil, že mě našel nahého v posteli té paní. Strašně mě ty jeho poznámky popudily. Oblékl jsem se a celý rozzuřený jsem se vyřítit ven.

Don Juan mě dohonil na trávníku před domem. Velmi vážným tónem poznamenal, že jsem zase tím starým hlupákem, kterým jsem býval. Cítil jsem se prý trapně a právě to mě dalo zase dohromady. Jemu to však jen dokazuje, že moje vlastní sebedůležitost ještě pořád nekončí. A pak dodal smířlivě, že tohle v tuto chvíli není důležité. Významná je prý skutečnost, že jsem si posunul bod spojení velmi hluboko do levé strany, a proto jsem také urazil tu nesmírnou vzdálenost.

Mluvil něco o zázracích a záhadách, ale já jsem mu nebyl schopen naslouchat, protože jsem znovu uvízl v křížové palbě mezi strachem a vlastní důležitostí. Doslova jsem soplil. Byl jsem si jist, že mě don Juan v parku zhypnotizoval, že mě potom odvedl k té paní a tam se mnou společně prováděli strašlivé věci.

Moji zuřivost však něco přerušilo. Něco tam venku na ulici mi připadalo tak děsivé, tak šokující, že jsem se okamžitě přestal hněvat. Ale než jsem si stačil plně uspořádat myšlenky, udeřil mě don Juan do zad a nic z toho, co se dělo, už tam nebylo. Ocítil jsem ze zase zpátky ve své blažené hlouposti každodenního života, šťastně jsem naslouchal donu Juanovi a dělal si hlavu, zdali mě má rád nebo ne.

Když jsem donu Juanovi vyprávěl tento nový zlomek, na něj jsem si vzpomněl, uvědomil jsem si, že jednou z jeho metod, již zvládal mé emocionální zmatky, je, že mě znovu posune do norálního vědomí.

„Jediné, co ukonejší toho, kdo cestuje do neznáma, je zapomnění,“ řekl don Juan. „Jaká úleva pak je být zase v obyčejném světě!“

„Toho dne jsi dokázal úžasný kousek. Jediná strážlivá věc, kterou jsem mohl udělat, bylo vůbec ti nedovolit se na to zaměřit. Když jsi začal opravdu panikařit, přesunul jsem tě do normálního vědomí. Posunul jsem ti bod spojení až za polohu, kde už nejsou žádné další pochybnosti. Pro bojovníka jsou takové polohy dvě. V jedné nemáš další pochyby, protože už všechno víš. Ve druhé, a to je normální vědomí, zase nemáš pochybnosti, protože nevíš nic.“

Tenkrát ještě bylo příliš brzy, abys věděl, co se doopravdy stalo. Ale myslím, že správná chvíle nastala právě teď. Když se dívám na

tu ulici, tak jsi málem zjistil, kde je tvoje *snová poloha*. Ten den jsi urazil obrovskou vzdálenost.“

Don Juan si mě zkoumavě prohlížel se směsicí radosti i smutku. Snažil jsem se, seč jsem mohl, abych ovládal to zvláštní rozrušení, které jsem pocítoval. Měl jsem pocit, že se mi z paměti ztratilo něco pro mě strašlivě důležitého, nebo snad, jak říká don Juan, to zmizelo v některých nepoužívaných emanacích, které byly v jednu dobu seřazeny.

Ukázalo se, že je špatně bojovat, abych zachoval klid. Úplně na jednu se mi podlomila kolena a tělem mi uprostřed proběhla nervová křeč. Mumlal jsem, neschopen vyslovit otázku. Musel jsem polykat a zhluboka dýchat, než jsem zase nabyl svého klidu.

„Když jsme si tu sedli poprvé, abychom si popovídali, říkal jsem ti, že do činů vidoucích by neměly zasahovat žádné rozumné dohady,“ pokračoval přísně don Juan. „Věděl jsem, že se budeš muset vzdát racionality, abys znovu nabyl to, co jsi udělal. Budeš to však muset udělat v rovině vědomí, v níž právě teď jsi.“

Musím prý pochopit, vysvětloval mi, že racionalita je určitý stav propojení emanací, a tedy pouze výsledek určité polohy bodu spojení. Zdůraznil, že tohle musím pochopit v době, kdy budu velice zranitelný, a v takovém stavu prý momentálně jsem. Pochopit to tehdy, kdy dosahuje můj bod spojení polohy, kde nejsou žádné pochybnosti, je prý zbytečné, protože taková pochopení jsou v této poloze zcela obyčejná a běžná. Stejně tak je prý zbytečné porozumět tomu ve stavu normálního vědomí, protože v tomto stavu je pochopení jen emocionálním výbuchem, který platí pouze tak dlouho, jak dlouho trvá příslušná emoce.

„Říkal jsem, že jsi ten den cestoval daleko,“ řekl klidně. „A říkal jsem to, protože to vím. Byl jsem tam, pamatuješ?“

Samou nervozitou a úzkostí jsem se mocně potil.

„Cestoval jsi, protože ses probudil ve vzdálené *snové poloze*. Když tě Genaro táhl přes náměstí, zrovna z téhle lavičky, vydláždil cestu tvému bodu spojení, aby se posunul z normálního vědomí až do polohy, kde se objevuje *snové tělo*. Tvoje *snové tělo* opravdu přeletělo neuvěřitelnou vzdálenost, než bys mrkl. Celé tajemství je ve *snové poloze*. Jestliže je dost silná, aby tě táhla, pak můžeš jít až na konec tohohle světa anebo ještě dál, tak jak to dělávali staří vidoucí. Zmizeli pak ze světa, protože se probudili ve *snové poloze*, která už ležela

za hranicemi známého. Tvoje *snová poloha* je dnes v tomto světě, ale dost daleko od Oaxacy."

"A jak se děje takováhle cesta?" zeptal jsem se.

"To se nedá nijak poznat, je se to děje. Jako průvodce ti poslouží silná emanace, neochvějný záměr nebo veliký zájem. Potom se bod spojení pevně uchytí v příslušné *snové poloze* na tak dlouho, aby tam stačil přetáhnout všechny emanace, které jsou uvnitř obalu."

Don Juan mi připomněl, že za léta našeho spojení mě k *vidění* dovedl nesčetněkrát, a to jak ve stavu normálního vědomí, tak i ve stavech vědomí zvýšeného. *Viděl* jsem nesčíslné množství věcí, kterým teprve teď začínám rozumět souvisleji. Tato souvislost však není logická ani racionální, ale přesto všemi způsoby objasňuje vše, co jsem dělal, i vše, co se mi dělo, i všechno, co jsem s ním *viděl* za všechny ty roky. Nyní prý potřebuji ještě jedno poslední objasnění. Potřebuji si souvisle, ale iracionálně uvědomit, že všechno, co jsme se na světě naučili vnímat, je neodlučitelně spjata s polohou, na níž je umístěn bod spojení. Jestliže se bod spojení vysune z této polohy, svět přestává být tím, čím pro nás je.

Don Juan prohlásil, že vytěsnění bodu spojení za středovou čáru ochranného obalu člověka způsobuje, že celý svět, tak jak jej známe, nám v jediném okamžiku zmizí z pohledu, jako kdyby ho vygumovali, protože stabilita a podstata věcí, která, jak se zdá, patří k vnějším matelnému světu, je pouze silou seřazení emanací. Obvykle jsou spojeny určité emanace právě proto, že bod spojení je fixován na jedno konkrétní místo, a to je všechno, co je tento náš svět.

"Spolehlivost našeho světa není přeludem," pokračoval, "přeludem je pouze fixace bodu spojení na jeden jediný bod. Když vidoucí posunou svým bodem spojení, neocitnou se tvářit v tvář iluzi, nýbrž jsou postaveni do jiného světa a tento nový svět je stejně skutečný jako ten, který právě pozorujeme. Zato nová fixace bodu spojení, která tento svět vytváří, je stejně iluzivní, jako byla ta stará.

Vezmi si například sám sebe. Teď jsi ve stavu zvýšeného vědomí. Nic z toho, co jsi schopen v tomto stavu udělat, není iluze. Je to všechno skutečné jako svět, jemuž budeš stát tvářit v tvář zítra v běžném životě, a přece ten svět, jehož jsi teď svědkem, už zítra nebude existovat. Existuje jen tehdy, když se ti bod spojení posune na určité místo, kde právě teď jsi."

Úkol, jemuž musí čelit bojovníci, když dovrší svůj výcvik, prý je integrace. V průběhu výcviku se bojovníci, a zejména pak nagualo-

vé, musí posunout na co možná nejvíce jednotlivých míst. Pokud jde o mě, prý jsem se už posunul do nesčetných poloh, které budu muset jednoho dne spojit do soudržného celku.

"Kdybys sis byl například posunul bod spojení do jedné určité polohy, tak by sis vzpomněl, kdo je ta mladá paní," pokračoval se zvláštním úsměvem. "Tvůj bod spojení už na tom místě byl stokrát. Spojit si tohle dohromady by pro tebe měla být hračka."

Jako kdyby moje vzpomínka závisela na jeho doporučení, začaly se mi vybavovat mlhavé vzpomínky, jakési pocity snad. Pociťil jsem bezmeznou náklonnost, která mě zřejmě přitahovala. Vzduch prosycovala nesmírně příjemná sladkost, zrovna jako kdyby se někdo objevil těsně za mnou a polil mě tou vůní. Dokonce jsem se otočil. A potom jsem si vzpomněl. To byla Carol, nagaalka! Vždyť je to teprve včera, co jsem u ní byl! Jak jen jsem na ni mohl zapomenout?!

Byla to kratičká chvílička, a nedá se vůbec popsat. Hlavou mi nejspíš proběhly všechny pocity, které mám ve svém psychickém repertoáru. Je to možné, ptal jsem se sám sebe, že jsem se probudil u ní doma v Tusconu v Arizoně, dva tisíce mil odtud? A jsou všechny případy zvýšeného vědomí takto oddělené? Že si je člověk nepamatuje?

Don Juan ke mně přistoupil a položil mi ruku na rameno. Prohlásil, že ví přesně, jak mi je. Jeho dobrodinec ho nechal projít podobnou zkušeností. A stejně jak to dělal jeho dobrodinec jemu, i on se mi pokouší ulehčit a zmírnit mou bolest slovy. Prý si cení pokusu svého dobrodince, nicméně už tenkrát pochyboval, stejně jako teď, že vůbec existuje nějaký způsob, jímž by bylo možné ulevit tomu, kdo uskutečnil cestu *snového těla*.

Už jsem v duchu o ničem nepochyboval. Něco ve mně urazilo celou tu vzdálenost mezi Oaxacou v Mexiku a Tusconem v Arizoně. Pociťil jsem zvláštní úlevu, jako kdybych se konečně očistil od nějaké viny.

Během let strávených s donem Juanem jsem měl ztrátu kontinuity paměti. Jedním z takových výpadků bylo, že jsem s ním vůbec byl v Tusconu. Vzpomněl jsem si, že jsem nebyl s to si vybavit, jak jsem se do Tusconu dostal. Avšak nevěnoval jsem tomu pozornost. Ten výpadek jsem pokládal za důsledek toho, co jsme s donem Juanem dělali. Vždycky si velice dával pozor, aby ve mně za stavu normálního vědomí nevzbuzoval žádná racionální podezření. Pokud se

tomu nemohl vyhnout, vždycky to nějak stručně odbyl náznakem, že sama povaha toho, co děláme, podporuje vážné nesrovnalosti v paměti.

Řekl jsem donu Juanovi, že bych rád věděl, jestli je možné, aby se dva nebo více lidí probudilo ve stejné *snově poloze*. Oba jsme tehdy přece končili na tomtéž místě.

„Samozřejmě. Tímhle způsobem staří toltéčtí vidoucí po tlupách mizeli do neznáma. Jeden za druhým. Nikterak se nedozvíme, jak může někdo následovat druhého. Prostě se to děje. *Snově tělo* to dělá. Přítomnost jiného *snivce* ho k tomu pobízí. Toho dne jsi mě táhl s sebou. A já jsem šel za tebou, protože jsem chtěl s tebou být.“

Měl jsem tolik věcí, na něž jsem se ho chtěl zeptat, ale všechny mi najednou připadly nadbytečné.

„A jak je možné, že jsem zapomněl na nagaalku?“ mumlal jsem. Sevřela mě strašlivá úzkost a touha. Snažil jsem se nebyť smutný, ale smutek mnou najednou projel jako ostrá bolest.

„Ještě pořád si na ni nepamatuješ,“ řekl don Juan. „Dovedeš si ji vybavit, jediné když se ti posune bod spojení. Je pro tebe jako fantom a ty pro ni také. Tys ji viděl ve stavu normálního vědomí jen jednou, ale ona tebe ve svém normálním vědomí neviděla vůbec. Jsi pro ni stejně důležitou osobou, jako ona pro tebe. Jen s tím rozdíllem, že se možná jednoho dne probudíš a všechno si dáš dohromady. Možná na to budeš mít dost času, ale ona ne. Jí tady už zbývá jen málo času.“

Měl jsem chuť protestovat proti strašné nespravedlnosti. V duchu jsem si připravil celou salvu námitek, ale nikdy jsem je nevyslovil. Don Juan se zářivě usmíval. Oči se mu leskly čirou radostí a uličnictvím. Měl jsem pocit, že čeká, co řeknu, protože ví, co se chystám říct. A tenhle pocit mě zarazil. Nebo jsem snad nic neřekl spíš proto, že se mi zas sám od sebe posunul bod spojení. A tehdy jsem poznal, že nelze litovat nagaalku, že nemá čas, stejně jako se já nemohu radovat z toho, že ho mám.

Don Juan ve mně četl jako v knize. Vybízel mě, abych dokončil to, co jsem si uvědomil, abych vyslovil ten důvod, proč není třeba litovat ani jásat. Chvilinku jsem měl pocit, že vím proč. Ale pak jsem ztratil nit.

„Vzrušení z toho, že máme čas, se rovná vzrušení z toho, že ho nemáme,“ prohlásil don Juan. „To je stejné.“

„Být smutný není totéž co litovat,“ usoudil jsem. „A mně je strašlivě smutno.“

„A komu sejde na smutku? Pomysli jen na ta tajemství. Na tajemství záleží a to je celé. Jsme živé bytosti. Musíme umřít a vzdát se svého vědomí. Ale kdybychom na tom dokázali jen drobátko změnit, jaká tajemství by pak na nás čekala! Penečku, jaká tajemství!“

PROLOMIT BARIÉRU VNÍMÁNÍ

Pozdě odpoledne jsme se s donem Juanem stále ještě volně procházeli kolem náměstí v Oaxace. Když jsme se blížili k jeho oblíbené lavičce, lidé, kteří na ní seděli, se zvedli a odešli. Pospíšili jsme si a posadili se.

„Došli jsme až na konec výkladu o vědomí. A dnes si sám spojiš jiný svět a navzdýcky zanecháš všech pochybností.“

V tom, co budeš dělat, nesmí být jediná chybička. Z výhodné pozice, kterou dává zvýšené vědomí, si dnes posuneš bod spojení a v jediném okamžiku si seřadíš emanace jiného světa.

Za pár dní, až se setkáš na vrcholku hory se mnou a s Genarem, učiníš totéž z pozice nevýhodné, tedy ve stavu normálního vědomí. Budeš muset seřadit emanace jiného světa v jediném okamžiku. Jestli to nedokážeš, pak zemřeš smrtí obyčejného člověka, který spadl do propasti.“

Naznačoval tím čin, který mě nechá vykonat jako poslední úkol z jeho poučení pro pravou stranu. Budu skákat do propasti z vrcholku stolové hory.

Bojovníci ukončují svůj výcvik, jestliže jsou schopni prolomit bariéru vnímání, prohlásil don Juan. Prolomit bariéru vnímání tak, že bez jakékoli pomoci vyjdou z normálního stavu vědomí. Nagaul dovede bojovníky k tomuto prahu, ale úspěch závisí zcela na jednotlivci. Nagual jej pouze zkouší. Proto jej neustále nutí postarat se sám o sebe.

„Jediná síla, která dočasně zruší seřazení emanací, je seřazení emanací. Budeš tedy muset zrušit seřazení, které tě drží, takže vnímáš svět každodenních záležitostí.“

Tím, že budeš mít *záměr* přesunout si bod spojení do nové polohy a udržet ho v té poloze dostatečně dlouho, spojiš jiný svět a unikneš tomuto světu.

Přesně tohle dělají staří vidoucí, a tak dodnes vzdorují smrti. Mají *záměr*, aby jim bod spojení zůstal pevně usazen v poloze, která je dovede na kterýkoli ze sedmi světů.“

„A co se stane, když se mi povede spojit jiný svět?“ zeptal jsem se.

„Půjdeš do něj. Stejně jako tam šel Genaro, když ti jednou v noci zrovna tady ukazoval tajemství seřazení.“

„A kde budu, done Juane?“

„No přece v jiném světě. Kde jinde?“

„A co lidé kolem mě? A budovy? A hory? A všechno ostatní?“

„Od toho všeho tě bude oddělovat právě bariéra, kterou jsi prolomil, bariéra vnímání. Prostě nebudeš v tomto světě stejně jako vidoucí, kteří se pohrbili, aby vzdorovali smrti.“

Když jsem uslyšel, co mi říká, zuřil ve mně boj. Jedna moje strana hlasitě halasila, že don Juanovo tvrzení je neudržitelné, zatímco jiná věděla nade všechny pochyby, že má pravdu.

Zeptal jsem se, co se stane, když si posunu bod spojení třeba na ulici, uprostřed dopravního ruchu v Los Angeles.

„Los Angeles zmizí jako obláček dýmu,“ odpověděl s vážným výrazem, „ale ty zůstaneš. To je tajemství, které jsem se ti snažil vysvětlit. Už jsi ho prožil, ale ještě jsi ho nepochopil. Dneska ho však pochopíš.“

Prozatím prý ještě neumím využívat zrychlení země, abych se posunul do dalšího z velikých pásem emanací, ale protože mám svrchovaně naléhavou potřebu se posunout, tato nutnost sama mi poslouží jako odrazový můstek.

Don Juan se podíval na oblohu. Protáhl si paže za hlavu, jako kdyby seděl už příliš dlouho a setřásal fyzickou únavu z těla. Přikáhal mě, abych zastavil vnitřní dialog a vstoupil do stavu vnitřního ticha. Potom se zvedl a odcházel z náměstí. Dal mi znamení, abych šel za ním. Pustil se opuštěnou boční ulicí. Poznal jsem, že je to tatáž ulice, kde mi Genaro předvedl seřazení emanací. Jakmile jsem si na to vzpomněl, shledal jsem, že jdu s donem Juanem místem, které mi je důvěrně známe. Byl jsem s ním na opuštěné pláni, plné žlutých dun z něčeho, co vypadalo jako síra.

Tu jsem si vzpomněl, že mě don Juan nechal tento svět vnímat snad stokrát. Také jsem si vybavil, že za bezútešnou krajinou dun je jiný svět, který září skvělým, jednolitým a čirým bílým světlem.

Když jsme sem s donem Juanem vstoupili tentokrát, cítil jsem, že

světlo, které přichází ze všech směrů, není povzbuzující, nýbrž tak konejšivé, že jsem z něj až měl pocit, že je posvátné.

A když mě to posvátné světlo zaplavilo, v mém vnitřním tichu vybuchla racionální myšlenka. Napadlo mě, že je docela dobře možné, že mystikové a světcí vykonali tuto cestu bodu spojení. Viděli Boha v tvarující formě člověka. Viděli peklo sírových dun. A viděli také slávu nebe v tomto průzračném světě.

Ta racionální myšlenka takřka okamžitě vyhasla pod nápořem toho, co jsem vnímal. Moje vědomí zcela pohltilo množství tvarů, postav mužů, žen a dětí všech věků, a další nepochopitelné zjevy, které zářily tím oslepujícím světlem.

Viděl jsem dona Juana, jak jde vedle mě a zírá na mě a nikoli na ta zjevení, a vzápětí jsem ho *viděl* už jen jako světelnou kouli, která poskakuje nahoru a dolů sotva pár metrů ode mě. Ta koule najednou učinila prudký a děsivý pohyb. Přišla ke mně blíž a já jsem *viděl* do nou.

Don Juan kvůli mě zažehl svoje vědomí. Žhnoucí jas jeho vědomí se najednou rozsvítil na čtyřech či pěti vláknecích po jeho levé straně a pevně se tam zachytil.

Upoutal veškeré moje soustředění. Něco mě pomaloučku táhlo, jako kdybych procházel nějakou rourou. A pak jsem *uviděl* spojení – tři temné, dlouhé ztuhlé postavy, které oživovalo jenom chvění, asi jako je živé listí ve větru. Byli na pozadí téměř růžové světloující barvy. Ve chvíli, kdy jsem na ně zaostřil pohled, přišli tam, kde jsem byl. Nešli, neplachtili, neletěli, ale přitáhli se po bělostných vláknecích, která vycházela ze mě. Ta bělost nebyla ani světlem, ani žhnoucí září, ale byly to čáry, které vypadaly, jako kdyby je někdo nakreslil nasypaným křídovým práškem. Rychle se rozplynuly, ale přesto ne dost rychle. Spojenci byli u mě dřív, než čáry vybledly.

Nahrnuli se kolem mě. Byl jsem z toho otrávený a spojenci se okamžitě vzdálili, jako kdybych je potrestal. Bylo mi jich líto a tento pocit je okamžitě přitáhl zase zpátky. Opět byli u mě a otírali se o mě. A pak jsem znovu *viděl* to něco, co jsem *viděl* v zrcadle tenkrát v potoce. Spojenci nemají žádnou vnitřní žhnoucí záři. Nemají svou vnitřní pohyblivost. Není v nich život. A přece jsou zcela očividně živí. Byli to zvláštní a groteskní tvary, které připomínaly zapnuté spacáky. Uprostřed protáhly tvarů se jim táhla tenká linka, takže vypadali jako sešívání.

Vůbec to nebyly příjemné postavy. Z pocitu, že jsou mi naprosto cizí, mi bylo nepříjemné a byl jsem netrpělivý. *Viděl* jsem, že se pohybují, jako kdyby skákali nahoru a dolů a měli v sobě slaboucké žhnutí. Toto žhnutí nabíralo na intenzitě, až se přinejmenším v jednom ze spojenců docela rozzářilo.

V okamžiku, kdy jsem to *viděl*, jsem stál tváří v tvář černému světu. Ne, že by byla tma, jako bývá v noci. Spíš to bylo tak, že všechno kolem mě bylo černočerné. Podíval jsem se nahoru na oblohu, ale nic jsem tam nenašel. Obloha byla také černá, doslova posetá čarami a nepravidelnými kruhy všelijakého stupně černé. Vypadala spíš jako černý kus dřeva, na němž se v reliéfu rýsuji letokruhy.

Podíval jsem se na zem. Byla nadýchaná. Jako by byla vytvořena z vloček agaragaru. Ty vločky však nebyly mdlé, ale ani nezářily. Něco mezi tím, něco, co jsem v životě ještě neviděl, černý agaragar.

Pak jsem uslyšel hlas *vidění*. Říkal mi, že můj bod spojení sestavil celý svět z dalších velikých pásem emanací. Že sestavil černý svět.

Chtěl jsem vstříbat každé slovo, které slyším. Na to jsem ovšem potřeboval rozstřípat svoje soustředění. Hlas ustal, oči se mi opět zaostřily. Stál jsem s donem Juanem jen pár bloků od náměstí.

Okamžitě jsem pocítil, že nemám čas otálet, že by bylo zbytečné se oddávat pocitu svého ohromení. Sebral jsem všechnu sílu a zeptal jsem se dona Juana, jestli jsem udělal to, co ode mě očekával.

„Udělal jsi přesně to, cos měl udělat,“ ujistil mě. „Pojďme zpátky na náměstí. Ještě jednou se trochu projdeme, naposledy v tomhle světě.“

Odmíтал jsem myslet na to, že don Juan odchází, a proto jsem se ho zeptal na ten černý svět. Matně jsem si vybavoval, že jsem ho už *viděl* i dřív.

„Spojit tenhle svět je nejjednodušší,“ odpověděl mi. „A ze všeho, co jsi prožil, stojí za úvahu pouze tento černý svět. Je to jediné skutečné seřazení dalšího velikého pásma emanací, které jsi kdy učinil. Všechno ostatní bylo jen posunem do stran podél lidského pásu, tedy pořád ještě v rámci téhož pásma. Ta zeď z mlhy, planina se žlutými dunami, svět příznaků, to všechno jsou stranové posunutá seřazení, vytvářená bodem spojení, který se blíží k rozhodující poloze.“

Vraceli jsme se zpátky na náměstí. Jednou ze zvláštních vlastností černého světa je, že nemá stejné emanace, které v našem světě vy-

tvářejí čas, vysvětloval mi cestou. Jsou to jiné emanace a mají jiný výsledek. Vidoucí, kteří putují do černého světa, mají pocit, že v něm byli věčnost, ale pak se ukáže, že v našem světě uplynul pouze okamžik.

Černý svět je hrozný, protože v něm tělo stárne," řekl důrazně.

Požádal jsem ho, aby mi vysvětlil, co říká. Zpomalil krok a podíval se na mě. Připomněl mi, že už se mi to Genaro snažil ukázat svým přímočarým způsobem. Říkal mi tenkrát, že se v pekle trmácel celou věčnost, a zatím ve světě, jež známe, neuplynula ani minuta.

Don Juan poznamenal, že v mládí býval tímto černým světem posedlý. Uvažoval před svým dobrodincem, co by se mu asi stalo, kdyby tam zůstal nějakou dobu. A protože jeho dobrodinec nebyl zrovna přítelem nějakého vysvětlování, tak ho prostě do toho světa ponořil, ať prý si to zjistí sám.

"Nagual Julian měl neobyčejnou sílu," pokračoval don Juan, "a tak mi trvalo mnoho dnů, než jsem se z černého světa vrátil."

"Chcete říct, že vám dlouho trvalo, než jste vrátil svůj bod spojení do normální polohy, že?"

"Ano, to chci říct."

Za těch pár dní, kdy bloudil v černém světě, prý zestárl přinejménším o deset let, ne-li víc. Emanace v jeho ochranném obalu pocítovaly námahu let osamělého zápasu.

Silvio Manuel prý byl naprosto odlišný případ. Nagual Julian ho hodil do neznáma, ale Silvio Manuel si složil jiný svět jiným souborem emanací, sice také svět bez emanací času, nicméně takový, který má na vidoucí opačné účinky. Zmizel prý na sedm let, a přesto se cítil, jako kdyby byl pryč jen okamžik.

"Sestavit jiné světy není pouze záležitost cviku, ale také *záměru*. A není to jen nějaké cvičení, jak vyskočit z těchto světů, jako spíše jak se nechat táhnout na gumovém pásku. Víš, vidoucí musí být odvážný. Jakmile jednou prolomíš bariéru vnímání, nemusíš se vrátit na stejné místo na světě. Chápeš, co chci říct?"

Začalo mi pomalu svítat, co to povídá. Měl jsem takřka neodolatelnou chuť se takové absurdní představě smát, ale než se z této představy stala jistota, don Juan na mě promluvil a přerušil, co jsem si už málem vybavil.

Říkal, že při sestavování jiných světů cíhá na bojovníka nebezpečí v tom, že ty světy jsou stejně majetnické jako ten náš. Síla seřazení je

už taková, že jakmile se jednou bod spojení odpoutá od své normální polohy, fixuje se zase v jiných plochách a jiným seřazením. A tak bojovníci riskují, že zabloudí v nepředstavitelné samotě.

Moje zvědavá a racionální strana poznamenala, že jsem ho *viděl* v tom černém světě jako světelnou kouli. Je tedy možné v tom světě být i s lidmi.

"Jenom tehdy, když tě sledují a posunou si bod spojení, když si ho posuneš i ty," odpověděl. "Já jsem si bodem spojení posunul, abych byl s tebou. Jinak bys tam byl se spojenci úplně sám."

Zastavili jsme se. Don Juan mi řekl, že je na čase, abych šel.

"Chci, abys přeskočil všechny posuny do stran a přešel rovnou do dalšího úplného světa, do černého světa. Za pár dní to budeš muset udělat úplně sám. A nebudeš mít čas se s tím babrat. Budeš to muset udělat, abys unikl smrti."

Prolomením bariéry vnímání prý vrcholí všechno, co dělají vidoucí. Od chvíle, kdy je bariéra prolomena, má pro bojovníka člověk a jeho osud jiný význam. Protože prolomení bariéry vnímání má transcendentální důležitost, noví vidoucí tento akt berou jako konečnou zkoušku. Tato zkouška spočívá v tom, že adept skočí z vrcholu hory do propasti ve stavu normálního vědomí. Jestliže bojovník při skoku do propasti nevymaže každodenní svět a neseztaví si jiný, ještě než dopadne na dno, zemře.

"Učiníš to, že necháš tento svět zmizet. Ale nějak zůstaneš sám sebou. To je poslední bašta vědomí a na ni noví vidoucí spoléhají. Vědí, že když sami shorí s vědomím, stále ještě si něčím zachovávají ponětí o tom, že jsou sami sebou."

Usmál se na mě a ukázal na ulici, kterou jsme viděli z místa, kde stojíme, na ulici, kde mi Genaro předvedl tajemství seřazení emanací.

"Tahle ulice vede jako každá jiná do věčnosti. Jediné, co musíš učinit, je projít tudy v naprostém tichu, nic víc. Už je čas. Jdi! Teď hned!"

Obrátil se a šel ode mne pryč.

Genaro na něj čekal na rohu. Genaro mi zamával a pak mě gestem vybidl, abych pokračoval. Don Juan šel stále dál, ani se neotočil. Genaro se k němu přidal. Pustil jsem se za nimi, ale věděl jsem, že to je špatně.

A tak jsem tedy šel opačným směrem.

Ulice byla temná, opuštěná a ponurá. Neoddával jsem se poci-

tům, že selhávám nebo že nestačím. Šel jsem a ve mně bylo vnitřní ticho. Bod spojení se mi velice rychle pohyboval. *Viděl* jsem ty tři spojení. Cára uprostřed jim dávala výraz, jako kdyby se smáli nakřivo. Pociťil jsem, že jsem trochu lehkomyšlný.

A potom síla podobná větru odvála svět pryč.

EPILOG

Za několik dní se nagonalova skupina a všichni učedníci sešli na vrcholku ploché hory, o níž don Juan mluvil.

Don Juan řekl, že každý z učedníků se již s každým rozloučil a že jsme všichni ve stavu vědomí, který nepřipouští žádnou sentimentální. Pro nás prý je možný jen jeden čin. Jsme prý bojovníci a vědíme totální válku.

Všichni s výjimkou dona Juana, Genara, Pablita, Nestora a mě se trochu vzdálili z plošiny na vrcholu hory, aby dopřáli Pablitovi, Nestorovi i mně dostatek soukromí pro vstup do stavu normálního vědomí.

Ale předtím nás don Juan ještě vzal za paži a vedl nás kolem plochého vrcholku.

„Za chvíli budete mít *záměr* posunout si bod spojení. A nikdo vám nebude pomáhat. Nyní jste sami. Musíte si tedy pamatovat, že *záměr* začíná příkazem.

Staří vidoucí říkali, že pokud bojovníci vedou vnitřní dialog, musí to být správný dialog. To pro staré znamenalo, že hovoří o čarodějství a o rozšíření jejich sebereflexe. Pro nové to však není dialog, ale odpoutaná manipulace *záměrem* prostřednictvím střízlivých příkazů.“

Stále znovu opakoval, že manipulace *záměrem* začíná příkazem, který si člověk dá. Ten příkaz pak stále dokola opakuje tak dlouho, až se stane příkazem Orlovým. Tehdy se také podle toho posune bod spojení, jakmile bojovník dosáhne vnitřního ticha.

Skutečnost, že takový tah je možný, je prý pro vidoucí vůbec to nejdůležitější, a to pro nové stejně jako pro staré, i když z důvodů diametrálně odlišných. Protože to věděli, mohli staří vidoucí posunout bod spojení do nepředstavitelných *snových poloh* v nezměřitelném neznámu. Pro nové vidoucí to znamená odmítnutí stát se po-

travou, to znamená uniknout Orlovi, a to tím, že si posunou bod spojení do jedné konkrétní *snové polohy*, a ta se nazývá absolutní svoboda.

Vysvětloval nám, že staří vidoucí objevili, že bodem spojení lze posouvat až na hranice známého a tam ho udržovat ve stavu prvotního zvýšeného vědomí. Z této polohy pak *viděti*, že je možné pomaňlu posouvat bod spojení natrvalo do jiných poloh za touto hranicí. To je obrovský kousek, plný troufalé odvahy, ale postrádající strážlivost, protože už nikdy nebudou moci zpátky vysledovat pohyb svého bodu spojení, a možná ani nebudou nikdy chtít.

Don Juan řekl, že mají-li si dobrodruzi vybrat, zda umírou ve světě běžných záležitostí nebo v neznámých světech, zcela nutně si zvolí to druhé. Když si noví vidoucí uvědomili, že jejich předchůdci si vybrali pouze změnu místa své smrti, pochopili, že tohle všechno je marnost. Pochopili, že je marné usilovat o nadvládu nad bližními, že je marné sestavovat jiné světy, a především, že je marná jakákoli sebedůležitost.

Jedno z nejšťastnějších rozhodnutí, která noví vidoucí učinili, prý bylo to, že nikdy nedopustili, aby se jejich body spojení natrvalo posunuly do jakékoli jiné polohy, než je zvýšené vědomí. Z této polohy opravdu byli schopni vyřešit problém marnosti a zjistit, že řešení není v tom, zvolit si jen alternativní svět, kde zemřít, nýbrž zvolit si absolutní vědomí, absolutní svobodu.

Tím, že si zvolili absolutní svobodu, řekl don Juan, noví vidoucí pokračují nevědomky v tradici svých předchůdců a stávají se prototypem těch, kdo vzdorují smrti.

Vysvětloval, že noví vidoucí objevili, že budou-li si neustále posouvat bod spojení k hranicím neznáma a zase ho vracet do nějaké polohy v mezích známého, pak když ho najednou uvolní, projede jako blesk celým ochranným obalem člověka a najednou seřadí všechny emanace, které v něm jsou.

„Noví vidoucí vzplanou silou seřazení,“ pokračoval don Juan. „Vzplanou silou *vůle*, kterou proměnili v sílu *záměru* svým bezchybným životem. *Záměr* je seřazení všech žhnoucích emanací vědomí, a tak je tedy správné, když řekneme, že absolutní svoboda znamená absolutní vědomí.“

„A tohle je to, co všichni hodláte udělat, done Juane?“ zeptal jsem se.

„Zcela jistě to uděláme, budeme-li mít dostatek energie. Svoboda

je Orlův dar člověku. Bohužel jen málo lidí chápe, že abychom mohli přijmout tak velikolepý dar, musíme na to mít dostatek potřebné energie, nic víc.

A jestli tohle je všechno, co potřebujeme, pak rozhodně musíme začít energií skrblit.“

Potom nás don Juan nechal vstoupit do normálního stavu vědomí. Za soumraku jsem s Pablitem a Nestorem skočil do propasti. A don Juan se svou nagualovou skupinou vzplanuli vnitřním ohněm. Vstoupili do absolutního vědomí, protože měli potřebnou energii, aby mohli přijmout ohromný dar svobody.

Pablito, Nestor ani já jsme nezemřeli na dně propasti, a nezemřel tam ani jeden z učedníků, kteří skákali před námi. Nikdy jsme tam totiž nedopadli. Všichni jsme pod náporem tak obrovského a nepopitelného skutku, jakým je skok smrti, posunuli bodem spojení a spojili jsme jiné světy.

Víme teď, že jsme tu zůstali, abychom se rozpomněli na zvýšené vědomí a znovu nabyli svou vlastní celistvost. A také víme, že čím více se rozpomeneme, tím intenzivnější bude naše pozvnesení i náš údiv, ale také pochybnosti a zmatek.

Dosud však jsme na tom tak, jako kdybychom tu byli ponecháni jen proto, aby nás mučily dalekosáhlé otázky o přirozenosti a osudu člověka, dokud nenastane doba, kdy snad budeme mít dostatečnou energii, abychom si nejen ověřili všechno, čemu nás don Juan učil, ale také, abychom sami mohli přijmout Orlův dar.

OBSAH

<i>Předmluva</i>	7
1. Noví vidoucí	11
2. Malí tyrani	19
3. Orlovy emanace	35
4. Žhnoucí jas vědomí	47
5. První pozornost	58
6. Anorganické bytosti	70
7. Bod spojení	91
8. Poloha bodu spojení	106
9. Posun dolů	116
10. Veliká pásma emanací	129
11. <i>Stopařství, záměr a Snová poloha</i>	136
12. Nagual Julian	148
13. Zrychlení, které dává země	163
14. Valivá síla	174
15. Vzdušovat smrti	184
16. Tvarující matrice člověka	204
17. <i>Cesta Snového těla</i>	215
18. Prolomit bariéru vnímání	228
<i>Epilog</i>	235